

Vrednovanje djelotvornosti, učinkovitosti i učinka Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. – Grupa 2: Vrednovanje Prioritetne osi 2 „Socijalno uključivanje”

Završno izvješće o provedenom vrednovanju

Pripremili:

Piotr Stronkowski, Voditelj tima / Ključni stručnjak 1

Tomaž Deželan, Ključni stručnjak 2

Lidija Japac, Ključna stručnjakinja 3

Branka Hodak, Neključna stručnjakinja

Mona Manojlović, Neključna stručnjakinja

Datum: 25. ožujka 2021.

Izrada ovog izvješća financira se u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. Europskog socijalnog fonda. Stavovi izneseni u ovom izvješću predstavljaju stavove nezavisnih evaluacijskih stručnjaka i ne nužno službeno mišljenje Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

PROJEKTNI LIST

Izvjješće	Završno izvješće
Razdoblje pokriveno izvješćem	Od 25. ožujka 2020. do 25. ožujka 2021.
Program	Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.
Broj ugovora	Broj ugovora: JN VV-2-2019-2 Klasa: 406-01/19-04/77 URBROJ: 524-02-03/1-20-148
Naziv projekta	Vrednovanje djelotvornosti, učinkovitosti i učinka Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., Grupa 2: Vrednovanje Prioritetne osi 2 „Socijalno uključivanje”
Trajanje provedbe ugovora	15 mjeseci
Naručitelj	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike OIB: 53969486500
Adresa	Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb, Hrvatska
Telefon, fax	Tel 1: +385 (0) 1 6472 040 Tel 2: +385 (0) 1 6472 024
Ugovaratelj	WYG savjetovanje d.o.o.
Adresa	Ulica grada Vukovara 269 G, 10 000 Zagreb, Hrvatska
Telefon/fax	Tel: + 385 (1) 384 3684 Fax: + 385 (1) 3018 016

KRATICE

CATI	Telefonski intervjui uz kompjutersku pomoć (<i>Computer-assisted telephone interviewing</i>)
CAWI	Online anketa (<i>Computer-assisted web interviewing</i>)
DON	Dokumentacija o nabavi
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
ESF	Europski socijalni fond
ESI fondovi	Europski strukturni i investicijski fondovi
ESIF MIS	Integrirani informacijski sustav za praćenje ESIF u razdoblju 2014. – 2020.
EK	Europska komisija
EP	Evalucijski plan OPULJP-a 2014. – 2020.
EU	Europska unija
EUS	Evalucijska upravljačka skupina
FEAD	Fond europske pomoći za najpotrebitije (<i>Fund for European Aid to the Most Deprived</i>)
GIP	Godišnje izvješće o provedbi Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
IDI	Dubinski intervju (<i>in-depth interview</i>)
IP	Investicijski prioritet
ITU	Integrirana teritorijalna ulaganja
JLP(R)S	Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
MAPZ	Mjere aktivne politike zapošljavanja
MCS	<i>Management Control System</i>
MHB	Ministarstvo hrvatskih branitelja
MK	Ministarstvo kulture (do 22. srpnja 2020.)
MKM	Ministarstvo kulture i medija (od 22. srpnja 2020.)

MDOMSP	Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (do 22. srpnja 2020.)
MRMS	Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava (do 22. srpnja 2020.)
MROSP	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (od 22. srpnja 2020.)
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MT	Ministarstvo turizma (do 22. srpnja 2020.)
MTS	Ministarstvo turizma i sporta (od 22. srpnja 2020.)
MZ	Ministarstvo zdravstva
MZO	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
ND	Natječajna dokumentacija
NZRCD	Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva
OP	Operativni program
OPCC	<i>Operational Programme Competitiveness and Cohesion 2014 – 2020</i>
OPFEAD	Operativni program za hranu i osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014. – 2020. (<i>Operational Programme for Food and Material Assistance for the period 2014 – 2020</i>)
OPEHR	<i>Operational Programme Efficient Human Resources 2014 – 2020</i>
OPKK	Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.
OPULJP	Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.
OzP	Odbor za praćenje OPULJP-a 2014. – 2020.
PDP	Poziv na dostavu projektnih prijedloga
PO	Prioritetna os
PTO	Pojednostavljene troškovne opcije
PT1	Posredničko tijelo razine 1
PT2	Posredničko tijelo razine 2
RH	Republika Hrvatska
SC	Specifični cilj
SUK	Sustav upravljanja i kontrole korištenja sredstava Europskog socijalnog fonda

TDU	Tijela državne uprave
TC	Tematski cilj
ULJPPNM	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH
URS	Ured za ravnopravnost spolova Vlade RH
UT	Upravljačko tijelo

Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li u zakonima ili drugim propisima korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

SADRŽAJ

Izvršni sažetak na hrvatskom jeziku	8
Izvršni sažetak na engleskom jeziku.....	14
1 Uvod	21
1.1 Svrha i struktura Završnog izvješća o provedenom vrednovanju.....	21
1.2 OP Učinkoviti ljudski potencijali	22
1.3 Prioritetna os 2 „Socijalno uključivanje“	25
1.4 Ciljevi evaluacije	26
1.5 Pregled aktivnosti	29
2 Korištena metodologija i provedene aktivnosti.....	30
2.1 Pristup	30
2.2 Metodologija kvantitativnog istraživanja s korisnicima i sudionicima projekata	31
2.3 Provedene aktivnosti.....	35
3 Teorija intervencije PO 2	40
3.1 Logika Investicijskog prioriteta (IP-a): 9.i	41
Specifični cilj: 9.i.1	41
Specifični cilj: 9.i.2	43
3.2 Logika Investicijskog prioriteta (IP-a): 9.iv	44
Specifični cilj: 9.iv.1.....	44
Specifični cilj: 9.iv.2.....	46
3.3 Logika Investicijskog prioriteta (IP-a): 9.v	48
Specifični cilj: 9.v.1	48
4 Istraživački nalazi	49
4.1 Stanje provedbe	49
4.2 Relevantnost	58
4.3 Učinkovitost.....	89
4.4 Djelotvornost	129
4.5 Učinak.....	133
5 Zaključci i preporuke	164
6 Literatura i dokumenti	170
7 Popis tablica.....	175
8 Popis slika	175
9 Financijsko izvješće	179

10 Prilozi	182
10.1 Sažetak evaluacijskih kriterija, pitanja, operacionalizacije pitanja, izvora informacija i indikativne liste metoda.....	182
10.2 Pokazatelji ostvarenja i ciljane vrijednosti za 2023.....	191
10.3 Dodatni grafovi.....	194
10.4 Upitnik 1 Korisnici bespovratnih sredstava.....	209
10.5 Upitnik 2 Sudionici u mjerama zapošljavanja i socijalnog uključivanja.....	222
10.6 Upitnik 3 Sudionici – Stručnjaci	236
10.7 Upitnik 4 Sudionici u mjerama javnih radova za teže zapošljive osobe	250
10.8 Vodiči za intervju.....	260
10.9 Popis intervjuiranih osoba	268

Izvršni sažetak na hrvatskom jeziku

Završno izvješće o provedenom vrednovanju odnosi se na implementaciju srednjoročnog vrednovanja djelotvornosti, učinkovitosti i učinka Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. (OPULJP) Prioritetne osi 2 „Socijalno uključivanje“ (PO 2). Vrednovanje provodi WYG savjetovanje d.o.o. za Naručitelja Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Republike Hrvatske (MROSP), a agencija IPSOS podugovorena je za provedbu kvantitativnog dijela istraživanja.

Vrednovanjem su se procjenjivali relevantnost, učinkovitost, učinak i djelotvornost planiranih i korištenih sredstava te napredak prema postizanju ciljeva i rezultata koji se odnose na provedbu mjera za socijalno uključivanje ranjivih skupina u Republici Hrvatskoj (RH) u okviru PO 2 OPULJP-a. Vrednovanje je dio obveznih evaluacija koje MROSP kao Upravljačko tijelo (UT) provodi tijekom programskog razdoblja 2014. – 2020. sukladno Uredbi (EU) br. 1303/2013.¹ Vrednovanje obuhvaća dostupne podatke od početka provedbe OPULJP-a do dogovorenog *cut-off* datuma 31. prosinca 2019. godine.

U nastavku predstavljeni su ključni nalazi i preporuke srednjoročne evaluacije.

Nalazi

- Stanje provedbe i ostvarenje rezultata prema Okviru uspješnosti i ključnim točkama za 2018. godinu ukazuje na primjerenu uspješnost u ispunjavanju srednjoročnih uvjeta.
- U pogledu financijskih pokazatelja ukupno je ugovoreno 90,99 % sredstava, plaćeno je 51,77 % sredstava, a ovjereno prema Europskoj komisiji (EK-u) 22,02 % sredstava do 31.12.2019.
- Aktivnosti planirane u okviru PO 2 u potpunosti su usklađene s potrebama utvrđenim u nacionalnim strateškim dokumentima koji se odnose na borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti i zaštitu prava ranjivih skupina u društvu: djece, mladih, starijih osoba, osoba s invaliditetom, branitelja i njihovih obitelji, nacionalnih manjina, a posebno se usmjeravaju na nerazvijena područja i povećanje dostupnosti primarne zdravstvene zaštite i socijalnih usluga u zajednici.

¹ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. (SL L 347, 20.12.2013.).

- Korisnici bespovratnih sredstava potvrđuju da je najveća uspješnost projekata Europskog socijalnog fonda (ESF-a) postignuta u odgovoru na tri najvažnije nacionalne potrebe u području socijalnog uključivanja: povećanje mogućnosti zapošljavanja najranjivijih skupina, povećanje dostupnosti socijalnih usluga u zajednici i povećanje sudjelovanja ranjivih skupina u životu zajednice. Ocjena uspješnosti ESF projekata u odgovoru i na sve druge potrebe bila je pozitivna – iznad ocjene 3 (na ljestvici od 1 – nimalo do 5 – u potpunosti).
- U pogledu potrebe smanjivanja regionalnih nejednakosti, u okviru PO 2 potvrđuje se dobra regionalna usmjerenost intervencija na nerazvijenija područja. Prema mjestu boravišta sudionika projekata vidljivo je kako su natprosječno zastupljeni stanovnici 1. i 2. skupine županija prema indeksu razvijenosti uz izraženu koncentraciju projekata u pet slavonskih županija.
- U pogledu dostatnosti ugovorenih sredstava prema utvrđenim potrebama njihovih ciljnih skupina, provoditelji projekata dali su visoku prosječnu ocjenu 4,2 na ljestvici od 1 do 5 (nimalo – u potpunosti), a ocjene su ujednačene po razvojnim skupinama županija i prema vrsti korisnika (OCD, JLP(R)S i Ostali).
- Utvrđena je komplementarnost s nacionalnim programima koji se provode dulji niz godina, potvrđuje se važnost kontinuiteta u financiranju razvoja socijalnih usluga i jačanja stručnih i organizacijskih kapaciteta i time povećanja kvalitete usluga.
- Nalazi intervjua s provoditeljima projekata, kao i s predstavnicima Posredničkih tijela razine 2 (PT 2) upućuju na potrebu dodatnih edukacija i profesionalizacije pružatelja usluga.
- Intervencija je usmjerena prvenstveno na nezaposlene osobe. Ljudi u teškoj situaciji na tržištu rada, poput ekonomski neaktivnih i osoba s invaliditetom, u maloj su mjeri primali potporu. Intervencije u okviru PO 2 trebale bi se više usredotočiti na najranjivije skupine.
- Obrazovne rezultate intervencija (nove vještine, nove kvalifikacije) sudionici procjenjuju pozitivno. To se posebno odnosi na sudionike projekata u okviru Investicijskog prioriteta (IP) 9.i. Obrazovni učinci u ostalim projektima u okviru IP 9.i bolji su nego u slučaju javnih radova za teže zapošljive osobe.
- Socijalni učinci bolji su u usporedbi s učincima na zapošljavanje, barem prema izjavama sudionika. To se posebno odnosi na projekte koji se provode pod IP-om 9.i. Najvažniji socijalni učinci odnose se na jačanje društvenih veza, promjenu stavova, tj. povećanje

samopouzdanja i motivacije za rad. To su važne promjene koje, ako se nastave, mogu imati pozitivan utjecaj na kvalitetu života sudionika u projektu.

- Projekti u području zdravstva usmjereni su na poboljšanje vještina stručnog osoblja. Stručnjaci – sudionici projekata potvrđuju kako su projekti doprinijeli pružanju kvalitetnije zdravstvene skrbi. Istovremeno poboljšanje dostupnosti zdravstvenih usluga ocijenili su neutralno, dok su rezultate u različitim područjima rukovođenja zdravstvenim uslugama ocijenili negativno što se može pripisati mnogim vanjskim čimbenicima koji su izvan kontrole projekata.
- Na rezultate većine projekata snažno su utjecali unutarnji čimbenici. To se posebice odnosi na kašnjenja u provedbi, potpisivanje ugovora i odobravanje troškova. Vanjski čimbenici imali su manji utjecaj na projekt, iako svakako treba spomenuti utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na provedbu projekata. Budući da je većina korisnika koji su sudjelovali u istraživanju krajem 2020. godine provodila projekte i nakon proglašenja pandemije 22. ožujka 2020., navodila je izazove s kojima se susretala zbog utjecaja pandemije.
- Najtrajniji su učinci projekata stjecanje novih znanja i vještina, podizanje samopouzdanja u svoje sposobnosti i znanje, povećana motivacija za rad i stjecanje novih kontakata i prijatelja.
- Žene potvrđuju veći samoprocijenjeni učinak sudjelovanja u projektu na razinu stjecanja znanja, vještina, samopouzdanja, motivacije za rad i ideje o nastavku karijere u odnosu na muškarce.
- Osobe s nižim razinama obrazovanja sustavno izvještavaju o postignutim većim rezultatima.
- Najjači pozitivan utjecaj sudjelovanja u projektu na promjenu vlastite životne situacije iskazuju sudionici projekata u Slavoniji, a u slučaju javnih radova u sjevernoj Hrvatskoj.
- Stručnjaci izvještavaju da je trajni učinak njihova sudjelovanja u projektu vrlo velik u smislu stjecanja novih profesionalnih znanja i vještina, stjecanja novih vještina za rad s određenim ciljnim skupinama i stjecanja općih vještina.
- Promjene u karijeri stručnjaka odražavaju se u većem samopouzdanju u obavljanju posla, korištenju novih metoda i pristupa, boljem obavljanju posla i stjecanju novih profesionalnih kontakata.

Preporuke

- Za naredno programsko razdoblje prostor za brža postupanja može se naći u pojednostavljivanju procedura i ujednačavanju praksi različitih posredničkih tijela. Budući da se operacije iz sadašnjeg programskog razdoblja još uvijek intenzivno provode, naredni period predstavlja izazov za postojeće kapacitete.
- Također se predlaže pojednostavljivanje kompleksne institucionalne strukture, naprimjer povezivanje PT 2 u jedno tijelo, bolje povezivanje Posredničkih tijela razine 1 (PT 1) i drugih sektorski nadležnih tijela s PT 2 uz jačanje koordinacije i veće poštivanje zadanih rokova.
- Za ubrzavanje postupaka preporučuje se korištenje online alata i smanjivanje papirne dokumentacije, ukidanje traženja dodatnih papirnatih dokaza među javnim institucijama za koje su podaci dostupni u službenim registrima, uvođenje pojednostavljenih troškovnih opcija te uvođenje uzorkovanja za provjeru prihvatljivosti troškova umjesto provjeravanja svakog pojedinačnog troška.
- Oslobađanje dijela kapaciteta smanjivanjem utrošenog vremena na administrativne procedure osiguralo bi povećanu usmjerenost na postizanje rezultata za krajnje korisnike, terenske posjete projektima, osnaživanje koordinacije među nadležnim tijelima i usklađivanje intervencija s ciljem sinergijskih učinaka.
- U pripremi operativnih dokumenata za naredno razdoblje potrebno je posebnu pažnju posvetiti konzultacijama sa sektorski nadležnim tijelima u definiranju specifičnih pokazatelja operativnog programa i pojedinih operacija kako bi podaci prikupljeni kroz praćenje provedbe odgovarali ključnim potrebama za analizu učinkovitosti javnih politika.
- Pravovremenost, prilagođenost individualnim potrebama, usmjerenost na rezultate i osiguravanje kontinuiteta u pružanju usluga neka su od ključnih načela u osiguravanju kvalitetnih socijalnih usluga. U narednom programskom razdoblju potrebno je realno planirati pozive s obzirom na utvrđene kapacitete pružatelja socijalnih usluga te potaknuti prijavitelje medijskim kampanjama na prijavu projektnih prijedloga u ranoj fazi. Učinak promidžbe na povećanu vidljivost poziva dokazan je na uspješnom primjeru programa Zaželi.
- Potrebno je poštivati rokove objave poziva, a natječaje objavljivati češće kroz godinu, i to kao privremene, a ne trajne pozive, jer se na taj način može bolje uspoređivati kvaliteta dostavljenih projektnih prijedloga, a redovitost u objavama i poštivanje

planova objava omogućuju korisnicima realistično planiranje aktivnosti i procjenu svojih kapaciteta.

- Projekti koji su značajni za nastavak razvoja usluga u zajednici, kao i za proces deinstitutionalizacije, trebali bi započeti s provedbom u prvoj polovici razdoblja što bi omogućilo dulje razdoblje praćenja i pravodobne prilagodbe programskih dokumenata i natječajne dokumentacije. Treba nastaviti i intenzivirati ulaganja u proces deinstitutionalizacije, kao i poboljšati pristup kvalitetnim i dostupnim socijalnim uslugama. Proces transformacije institucija koje pružaju socijalne usluge bio je zahtjevan i težak te iziskuje snažnu političku potporu. Stoga bi za program ESF-a trebalo razmotriti veća ulaganja u razvoj novih oblika pružanja socijalnih usluga u zajednici kao što su susjedska pomoć, dnevni boravci, potpora neformalnim njegovateljima, organizirano stanovanje uz podršku i slično.
- Preporučuje se korištenje tehničke pomoći za angažiranje vanjskih evaluatora za ocjenu projektnih prijedloga i ubrzavanje postupka odabira, pogotovo kod privremenih poziva kad se istovremeno treba evaluirati veći broj dospelih prijava.
- U pogledu trajanja projekata preporučuje se trajanje od tri godine za usluge koje su već razvijene tijekom duljeg vremenskog razdoblja kao što je usluga osobne asistencije. Budući da ta usluga nije definirana kao pravo prema Zakonu o socijalnoj skrbi, kontinuirano projektno financiranje značajno doprinosi socijalnom uključivanju osoba s invaliditetom.
- U pružanju podrške ranjivim skupinama u društvu bitno je osigurati zaštitu njihovih prava i kontrolu kvalitete pruženih usluga. Stoga se o tome treba voditi računa kod pripreme natječajne dokumentacije i definiranja uvjeta koji moraju zadovoljavati prijavitelji. Potrebno je ograničiti prihvatljive prijavitelje na one koji mogu pružiti dokaze o iskustvu i/ili kompetencijama za rad s određenim ranjivim skupinama. Smatramo da bi se na taj način smanjio broj prijava, a samim time skratilo vrijeme potrebno za evaluaciju projektnih prijedloga i istovremeno povećale mogućnosti za jačanje kapaciteta profesionalnih pružatelja usluga.
- Potrebno je ulagati u vještine korisnika. Pogotovo rad s najranjivijim skupinama zahtijeva vještine i iskustvo. Treba snažno promicati razvoj praktičnih vještina i prakticirati razmjenu iskustava stručnog osoblja organizacija i institucija koje pružaju aktivacijske usluge.
- Intervencija u sljedećem programskom razdoblju trebala bi biti usmjerena prema skupinama u najnepovoljnijem položaju i snažno usmjerena na sveobuhvatnu društvenu

i profesionalnu integraciju ljudi u najtežim situacijama. Kulturnu ili sportsku aktivnost trebalo bi tretirati kao komplementarne mjere kojima se podupiru učinci ostvarenih rezultata zapošljavanja skupina u nepovoljnom položaju. Posebno je važno pravilno kombinirati mjere socijalne integracije, kao što su psihološka podrška, individualno savjetovanje i razvoj socijalnih vještina, s mjerama zapošljavanja, kao što su karijerno savjetovanje, individualna podrška u traženju odgovarajućeg radnog mjesta i prekvalifikacija u skladu s potrebama tržišta rada, strukovno osposobljavanje i stažiranje.

- Više pozornosti treba posvetiti sprječavanju diskriminacije i provoditi javne kampanje za podizanje svijesti o diskriminaciji.
- Ulaganja u socijalne usluge također bi trebala snažno podupirati obitelji koje se suočavaju s poteškoćama. To bi zahtijevalo široku potporu, uključujući obrazovnu podršku, podršku djeci, različite oblike i područja savjetovanja, radionice itd.
- Više sredstava treba namijeniti programima namijenjenima djeci i mladima, pogotovo ranjivim skupinama bez podrške obitelji, iz siromašnih obitelji, sadašnjim i bivšim korisnicima sustava socijalne skrbi.
- Preporučuje se kroz programe usmjerene mladima podržati profesionalizaciju usluga namijenjenima mladima. Ujedno to doprinosi održivosti već izgrađenih kapaciteta udruga s iskustvom rada s mladima i one mogu biti točka suradnje s ostalim dionicima u lokalnoj zajednici.
- Uzimajući u obzir zabilježeni učinak projekata na ciljne skupine i organizacije, treba osigurati kontinuirana ulaganja usmjerena ženama srednje i starije životne dobi te nižih obrazovnih razina, prvenstveno iz siromašnijih regija.
- U budućim intervencijama, u smislu dizajna, potrebno je dodatnu pažnju posvetiti oblikovanju adekvatnog sustava praćenja provedbe programa. Uz obavezne zajedničke pokazatelje potrebno je oblikovati popis malog broja ključnih pokazatelja učinka (također kvalitativnih) koji su specifični za provedbu nacionalnih politika što bi omogućilo istovremeno praćenje uspješnosti intervencija na razini operacija i njihovog doprinosa ostvarenju nacionalnih strateških ciljeva.

Izvršni sažetak na engleskom jeziku

The final report on the conducted evaluation refers to the implementation of the mid-term evaluation of the efficiency, effectiveness, and impact of the Operational Programme “Efficient Human Resources” 2014-2020 (OPEHR), Priority Axis 2 “Social Inclusion”. The evaluation is carried out by WYG Savjetovanje d.o.o. for the client, the Ministry of Labour, Pension System, Family and Social Policy of the Republic of Croatia. IPSOS agency was subcontracted to implement the quantitative part of the research.

The evaluation assessed the relevancy, effectiveness, impact, and efficiency of the planned and used resources, as well as the progress made towards achieving the objectives and results related to the implementation of measures for social inclusion of vulnerable groups in the Republic of Croatia within the PA 2 of the Operational Programme Efficient Human Resources (OPEHR). This evaluation is part of the mandatory evaluations carried out by the Ministry of Labour, Pension System, Family and Social Policy, as the Managing Authority, during the 2014-2020 programming period in accordance with Regulation (EU) no. 1303/2013². The evaluation includes available data from the beginning of the OPEHR implementation period until the agreed *cut-off* date, 31 December 2019.

The mid-term evaluation’s key findings and recommendations are presented below:

KEY FINDINGS

- According to the Performance Framework and key points for 2018, the state of implementation and achievement of results indicate adequate performance in meeting the mid-term conditions.
- In terms of financial indicators, a total of 90.99% of funds were contracted, 51.77% of funds were paid, and 22.02% were certified according to the EC by 31 December 2019.
- The activities planned within the PA2 are fully in line with the needs set out in the national strategic documents related to combating poverty and social exclusion, and protecting the rights of vulnerable groups in society: children, youth, the elderly, persons with disabilities, war veterans and their families, national minorities, with

² Regulation (EU) no. 1303/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 December 2013 laying down common provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund, the European Agricultural Fund for Rural Development and the European Maritime and Fisheries Fund and laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Cohesion Fund and the European Maritime and Fisheries Fund and repealing Council Regulation (EC) No 1083/2006 of 11 July 2006 (OJ L 347, 20.12.2

particular focus on undeveloped areas and increasing the availability of primary health care and social services in the community.

- Grant beneficiaries confirm that the greatest success of ESF projects has been achieved in addressing the three most important national needs in the field of social inclusion: increasing employment opportunities for the most vulnerable groups; improving access to community-based social services; and increasing participation of vulnerable groups in the community. The success of the ESF projects in response to all other needs was positive – above 3 (on a scale from 1 – not at all to 5 – completely).
- Regarding the need to reduce regional disparities, positive regional efforts have been made in terms of targeted interventions in undeveloped areas. Based on the project participants' place of residence, it can be observed that the residents of the first and second groups of counties, according to the development index, are represented above average, with a significant number of projects in five Slavonian counties.
- The project implementers assessed the sufficiency of contracted funds based on the identified needs of their target groups with a high average score of 4.2 on a scale from 1 to 5 (not at all – completely). The scores are uniform by county development groups and by type of beneficiary institutions (CSO, local and regional self-government and others).
- Complementarity with national programmes that have been implemented for many years has been determined. The importance of continuity in financing the development of social services and strengthening professional and organisational capacities, and thus increasing the quality of services, has been confirmed.
- The findings from the interviews with the project implementers and the level 2 IB representatives indicate the need for additional education and professionalisation of service providers.
- The intervention is aimed primarily toward unemployed persons. Those facing more difficulties in the labour market, such as the economically inactive persons, or persons with disabilities, received little support. Interventions within the PA 2 should focus more on the most vulnerable groups.
- The educational results of the intervention (new skills, new qualifications) seem to be positive. This is particularly true for project participants within the IP

9.i. The educational impacts in other IP 9.i projects appear to be better compared to public works for the hard-to-employ persons.

- The social impacts seem to be better compared to the impacts on employment (at least according to the participants' statements). This applies in particular to projects implemented within the IP 9.i. The most important social impacts are related to strengthening social ties, changing attitudes, i.e. increasing self-confidence and motivation to work. These are important changes which, if continued, can have a positive impact on the project participants' quality of life.
- Health care projects are aimed at improving the skills of professional staff. Experts confirm that projects have contributed to providing better health care. At the same time, the improvement in the availability of health services was assessed as neutral, while the results in various areas of health service management were assessed negatively, which can rely on many external factors beyond the control of the project.
- Internal factors strongly impacted most of the projects' results. This particularly included the delays in implementation: signing contracts and approving expenses. External factors had a smaller impact on the project, although the impact of the COVID-19 pandemic on the projects should be noted. Since most of the beneficiaries who participated in the research at the end of 2020 implemented projects after the pandemic was declared on 22 March 2020, they specified the challenges they faced because of the pandemic.
- The projects' most lasting impacts are the acquisition of new knowledge and skills, boosted self-confidence in one's abilities and knowledge, increased motivation to work, and making new contacts and friends.
- In comparison to men, women reported a higher self-assessed level of acquiring knowledge and skills, as well as boosted self-confidence in their abilities, motivation to work and ideas about pursuing a career.
- Persons with lower levels of education systematically report higher achieved scores.
- The strongest impact on the change in one's life situation after participating in the project is noted in Slavonia, and in the case of public works, in northern Croatia.
- Experts report that the lasting impact of their participation in the project is very high in terms of acquiring new professional knowledge and skills, acquiring new skills for working with specific target groups and acquiring general skills.

- Changes in experts' careers reflect higher self-confidence in doing their job, using new methods and approaches, better job performance, and acquiring new professional contacts.

RECOMMENDATIONS

- In order to facilitate faster action in the next programming period, it is recommended to simplify the procedures and harmonise the practices of different intermediary bodies. Given that operations from the current programming period are still being carried out intensively, the next period will be challenging for existing capacities.
- In addition, complex institutional structures could be simplified e.g. by joining level 2 intermediary bodies (IB2) into one body; better integration of level 1 intermediary bodies (IB1) and other sector competent bodies with level 2 IBs while strengthening coordination and improving compliance with deadlines.
- To speed up the process, it is recommended to use online tools and reduce paperwork and documentation, eliminate the need for additional paper evidence among public institutions for which the data are available in official registers, introduce simple cost options and sampling to check cost eligibility instead of checking each individual cost.
- By reducing the time spent on administrative procedures, capacities would be able to focus more on achieving the results for final beneficiaries, on field visits to projects, on strengthening the coordination between competent authorities and aligning interventions to achieve synergy.
- Special attention should be paid to consultations with sector competent authorities while preparing operational documents for the forthcoming period. These consultations refer to defining specific indicators of the operational programme and specific operations so that data collected through the monitoring of implementation meet the key needs for analysing public policy effectiveness.
- Timeliness, suitability to individual needs, focus on results, and ensuring the continuity in providing services are some of the key principles in providing quality social services. In the next programming period, it is necessary to realistically plan the calls for proposals with regard to the established capacities of social service providers and to encourage applicants to apply for project proposals at an early stage through media campaigns. The effectiveness of marketing in increasing the visibility of calls has been proven in the successful example of the "Zaželi" programme.

- It is necessary to respect the deadlines for publishing calls and announce tenders more often throughout the year as temporary rather than permanent calls. By doing so, the quality of the submitted project proposals can be better compared and the regularity in announcements and adherence to publication plans allows beneficiaries to realistically plan activities and assess their capacities.
- Projects that are important for the further development of community services as well as for the deinstitutionalisation process should commence in the first half of the period. This would allow for a longer period of monitoring and timely adjustment of programming documents and tender documents. Investments in the deinstitutionalization process should be continued and intensified, and the access to good quality and accessible social services should be improved. The process of transforming institutions providing social services has been demanding and difficult and requires strong political support. Therefore, greater investment in developing new forms of community-based social services, such as neighbourhoods services, day care, support for informal carers, organized supported housing and the like should be considered for the ESF programme.
- It is recommended to use technical assistance to engage external evaluators to evaluate project proposals and to speed up the selection process, especially for temporary calls when a larger number of due applications need to be evaluated at the same time.
- In terms of project duration, a duration of three years is recommended for services that have already been developed over a longer period of time, such as personal assistance services. Since this service is not defined as a right under the Social Welfare Act, continuous project funding significantly contributes to the social inclusion of persons with disabilities.
- In providing support to vulnerable groups in society, it is important to ensure the protection of their rights and quality control of services provided. Therefore, this should be taken into account when preparing the tender documentation and defining the conditions that must be met by applicants. It is necessary to limit the eligible applicants to those that can provide evidence on their experience and/or competences for working with vulnerable groups. We believe that this would reduce the number of applications, thereby reducing the time required to evaluate project proposals, and at the same time increase the opportunities to strengthen the capacities of professional service providers.

- It is necessary to invest in the skills of the beneficiaries. This is especially true for those working with the most vulnerable groups as they require particular skills and experience. The development of practical skills should be strongly promoted. Moreover, experts from organisations and institutions who provide activation services should frequently engage in exchange of experiences.
- Intervention in the next programming period should be more targeted at the most disadvantaged groups and strongly focused on the comprehensive social and professional integration of people in the most difficult situations. Cultural or sports activities should be treated as complementary measures to support the achieved results of employing disadvantaged groups. It is particularly important to properly combine social integration measures, such as psychological support, individual counselling, social skills development with employment measures (e.g. career counselling, individual support in looking for an appropriate job, retraining in accordance with labour market needs, vocational training and internship).
- More attention should be paid to the prevention of discrimination and organising public campaigns to raise awareness on this matter.
- Investments in social services should also strongly support families facing difficulties. This would require broad support, including educational support, child support, various forms and areas of counselling, workshops etc.
- More funds should be allocated to programmes for children and young people, especially vulnerable groups without family support, persons from poor families, and current and former social welfare system beneficiaries.
- It is recommended to support the professionalisation of services intended for young people through programmes for young. This also contributes to the sustainability of already-built capacities of associations experienced in working with young people. These associations can represent a point of cooperation with other institutions and stakeholders in the local community.
- Taking into account the detected impact of projects on target groups and organisations, continuous investment targeted towards middle-aged and older women, primarily from poorer regions, of lower education qualifications, should be ensured.
- In future interventions, in terms of design, additional attention needs to be paid to the design of an adequate programme implantation monitoring system. Along with mandatory common indicators, it is necessary to establish a smaller list of key

performance indicators (also qualitative ones) specific to the implementation of national policies, which would enable the monitoring of intervention results on the level of operations and their contribution to the realisation of the national strategic goals at the same time.

1 Uvod

Završno izvješće o provedenom vrednovanju odnosi se na implementaciju srednjoročnog vrednovanja djelotvornosti, učinkovitosti i učinka Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. (OPULJP) Prioritetne osi 2 (PO 2) „Socijalno uključivanje“. Vrednovanje provodi WYG savjetovanje d.o.o. za Naručitelja Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Republike Hrvatske (MROSP), a resursi Tetra Tech BV³ provodili su kvantitativni dio istraživanja uz podugovorenu agenciju IPSOS, koja je angažirana za tehnički dio kvantitativne dionice evaluacije te provedbu CAWI i CATI istraživanja.

Četiri mjeseca nakon početka provedbe vrednovanja, u srpnju 2020. godine, održani su parlamentarni izbori i izabrana je nova Vlada Republike Hrvatske (Vlada RH). Na konstituirajućoj sjednici Hrvatskog sabora održanoj 22. srpnja 2020. godine donesen je Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN 85/2020) kojim je ustrojeno Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Stupanjem na snagu ovoga Zakona došlo je do niza izmjena u ustrojstvu i djelokrugu rada tijela državne uprave (TDU), stoga će se prilikom analize koristiti nazivi TDU-a koji su bili važeći u promatranom periodu (od početka provedbe OP-a do definiranoga *cut-off* datuma). Prilikom formiranja zaključaka i preporuka koje se odnose na buduće razdoblje provedbe Europskog socijalnog fonda (ESF-a) koristit će se novi nazivi TDU-a.

Vrednovanjem su se procjenjivali učinkovitost, učinak i djelotvornost planiranih i korištenih sredstava te napredak prema postizanju ciljeva i rezultata koji se odnose na provedbu mjera za socijalno uključivanje ranjivih skupina u Republici Hrvatskoj (RH) u okviru PO 2 OPULJP-a. Vrednovanje je dio obveznih evaluacija koje MROSP kao Upravljačko tijelo (UT) provodi tijekom programskog razdoblja 2014. – 2020. sukladno Uredbi (EU) br. 1303/2013.⁴ Vrednovanje obuhvaća dostupne podatke od početka provedbe OPULJP-a do dogovorenog *cut-off* datuma 31. prosinca 2019. godine.

1.1 Svrha i struktura Završnog izvješća o provedenom vrednovanju

Svrha Završnog izvješća je predstavljanje nalaza i preporuka provedene srednjoročne evaluacije. Ključni nalazi i preporuke istaknuti su u izvršnom sažetku na hrvatskom i engleskom jeziku.

³ Branka Hodak i Dejan Dedić predstavljaju resurs Tetra Tech BV (WYG International preuzeo je 11. siječnja 2021. godine ime svoje grupacije Tetra Tech).

⁴ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. (SL L 347, 20.12.2013.).

U prvom dijelu izvješća uvodno je predstavljen OPULJP i PO 2, navedeni su ciljevi evaluacije, opisane su provedene aktivnosti uz objašnjenje primijenjene metodologije (poglavlje 1 i 2) i prikazana su obilježja PO 2 „Socijalno uključivanje“ kroz teoriju intervencije (poglavlje 3).

U drugom dijelu izvješća najprije je prikazano stanje provedbe, a nakon toga detaljno su prikazani istraživački nalazi prema evaluacijskim kriterijima (relevantnost, učinkovitost, djelotvornost i učinak) i istaknute pretpostavke i rizici u primjeni planirane intervencijske logike. Na temelju istraživačkih nalaza izvedeni su zaključci koji su temelj za preporuke za daljnju provedbu programa i planiranje novog programskog razdoblja 2021. – 2027. (Poglavlje 4).

U trećem dijelu nalaze se popisi dokumenata i literature, popis tablica i slika te ostali relevantni prilozi (evaluacijski instrumenti, tablice poziva i dr.) koji radi bolje preglednosti nisu uvršteni u tekst Izvješća.

1.2 OP Učinkoviti ljudski potencijali

RH je donijela tri operativna programa i Program ruralnog razvoja kojima se detaljnije opisuju i razrađuju mjere i aktivnosti za učinkovitu provedbu i korištenje Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondova). Ukupna alokacija iz ESI fondova za RH u financijskom razdoblju 2014. – 2020. iznosi 10,731 milijardi eura. Operativni programi financiraju se iz odgovarajućeg ESI fonda: Kohezijskog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo. Četiri su programa:

OP Konkurentnost i kohezija

OP Učinkoviti ljudski potencijali

Program ruralnog razvoja

OP za pomorstvo i ribarstvo

OPULJP 2014. – 2020. plansko-programski je dokument čiji je cilj doprinijeti rastu zapošljavanja i jačanju socijalne kohezije u RH. Operativnim programom razrađena su ulaganja u četiri temeljna područja: mjere za potporu pristupu održivom i kvalitetnom zapošljavanju, osiguravanje adekvatno usklađenih znanja i vještina s potrebama tržišta rada, aktivnosti vezane uz socijalno uključivanje te potporu civilnom društvu i javnoj upravi. OPULJP se sastoji od pet prioriteta osi:

Prioritetna os 1 „Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage“

Prioritetna os 2 „Socijalno uključivanje“

Prioritetna os 3 „Obrazovanje i cjeloživotno učenje“

Prioritetna os 4 „Dobro upravljanje“

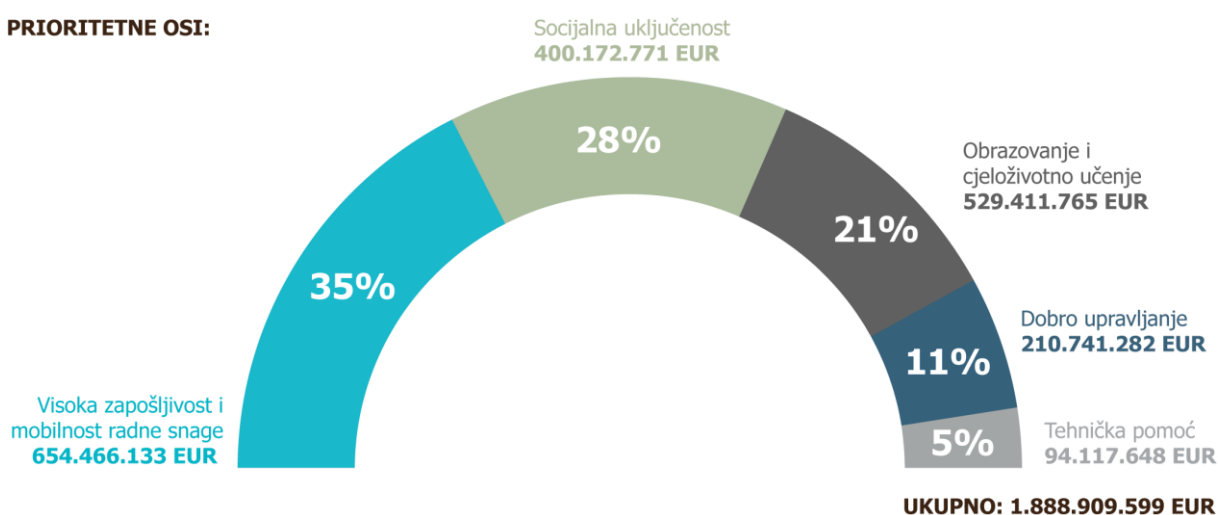
Prioritetna os 5 „Tehnička pomoć“

Ukupna vrijednost OPULJP-a 2014. – 2020. iznosi 1,88 milijardi eura, od čega se 1,62 milijarde financira iz sredstava Europske unije (EU-a). Detaljni prikaz alokacije prema prioritetnim osima predstavljen je idućim grafikonom.

Slika 1. Prikaz alokacije sredstava prema prioritetnim osima OPULJP-a

Prikaz alokacije sredstava prema prioritetnim osima OPULJP

PRIORITETNE OSI:

OPULJP je usvojila Europska komisija (EK) 17. prosinca 2014., a sukladno provedenom postupku njegovih izmjena, aktualna je verzija 6.0. iz kolovoza 2020. godine⁵. Osnovni okvir za vrednovanje ESF-a u financijskom razdoblju 2014. – 2020. definiran je sljedećim uredbama:

- Uredbom (EU) br. 1303/2013⁶

⁵ Dostupno na poveznici:

http://www.esf.hr/wordpress/uploads/2020/08/Programme_2014HR05M9OP001_6_0_en.pdf

⁶ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. (SL L 347, 20.12.2013.).

- Uredbom (EU) br. 1304/2013⁷
- Uredbom (EU, Euratom) br. 2018/1046⁸.

Regulatorni okvir na razini RH relevantan za provedbu OPULJP-a primarno se odnosi na Zakon o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju 2014. – 2020. (NN 92/14) te na Uredbu o tijelima u sustavima upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda, u vezi s ciljem Ulaganje za rast i radna mjesta (NN 107/14, 23/15, 129/15, 15/17, 18/2017 – ispravak).

Iz navedenog regulatornog okvira proizlazi institucionalni okvir provedbe OPULJP-a, predstavljen sljedećim grafičkim prikazom.

Slika 2. Institucionalni okvir provedbe OPULJP-a

PT1 - Posredničko tijelo razine 1

PT2 - Posredničko tijelo razine 2

TO - Tijelo za ovjeravanje

TR - Tijelo za reviziju

⁷ Uredba 1304/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom socijalnom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1081/2006

⁸ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) obavlja funkciju Koordinacijskog tijela (KT) za ESI fondove u RH, a MROSP obavlja funkciju UT-a OPULJP-a. Slijedom te funkcije MROSP je zadužen za cjelokupnu uspostavu sustava upravljanja i kontrole korištenja ESF-a za programsko razdoblje 2014. – 2020. u okviru OPULJP-a te za donošenje pravilnika kojim se propisuju zahtjevi i uvjeti za prihvatljivost izdataka. Nadalje, nadležnost UT-a uključuje i uspostavljanje, nadgledanje i unaprjeđenje sustava, osiguravanje da je on usklađen s relevantnim pravilima EU-a te provedbu Operativnog programa u skladu s primjenjivim nacionalnim pravilima kao i pravilima EU-a za Fondove. Također, u funkciji UT-a, MROSP je zadužen za praćenje i izvještavanje o specifičnim pokazateljima definiranim OPULJP-om, zajedničkim pokazateljima definiranim od strane EK-a te izradu i provođenje Evaluacijskog plana tijekom programskog razdoblja 2014. – 2020.

Evaluacija ili vrednovanje OPULJP-a temelji se na člancima 54., 56. i 114. Uredbe (EU) br. 1303/2013⁹ te predstavlja važnu funkciju upravljanja i kontrole provedbe ESI fondova. Evaluacijom se sustavno preispituje ostvarenje ciljeva operativnih programa te se primjenom razumljivih kriterija prosuđuje vrijednost javne intervencije. Evaluacija predstavlja jedan od alata pomoću kojih se može utvrditi koji segment provedbe Operativnog programa djeluje, a koji ne. Važnost je evaluacije u tome što se može koristiti kao temelj prilikom kreiranja budućih javnih politika. Za vrednovanje djelotvornosti, učinkovitosti i učinka OPULJP-a ključna su dva dokumenta. Prvi je **Strategija vrednovanja provedbe Europskih strukturnih i investicijskih fondova financijske perspektive 2014. – 2020**¹⁰, a drugi **Evaluacijski plan Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020**¹¹.

1.3 Prioritetna os 2 „Socijalno uključivanje“

Prioritetna os „Socijalno uključivanje“ usmjerena je na smanjivanje siromaštva i socijalne isključenosti najranjivijih skupina u razdoblju 2014. – 2020., a završetak operacija planiran je do kraja 2023. godine. Aktivnosti se provode kroz tri ključna investicijska prioriteta koji su usmjereni na aktivnu uključenost, pristup zdravstvenim i socijalnim uslugama i promicanje društvenog poduzetništva:

9.i Aktivna uključenost, uključujući s ciljem promicanja jednakih mogućnosti te aktivnog sudjelovanja i poboljšanja zapošljivosti – obuhvaća dva specifična cilja (SC-a):

⁹ Uredba dostupna na sljedećoj poveznici: https://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/12/Uredba-1303_2013.pdf
https://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/12/Uredba-1303_2013.pdf

¹⁰ Strategija vrednovanja dostupna je na sljedećoj poveznici: <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/12/Strategija-vrednovanja-provedbe-ESI-fondova.pdf>

¹¹ Na 14. sjednici Odbora za praćenje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., održanoj 9. prosinca 2020. godine u online formatu, usvojene su izmjene Evaluacijskog plana Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.

http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2020/12/Evaluacijski_plan_2014-2020_izmjene_2020.pdf

- 9.i.1 Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti kroz promociju integracije na tržište rada i socijalne integracije ranjivih skupina i borba protiv svih oblika diskriminacije
- 9.i.2 Jačanje aktivnog uključivanja kroz implementaciju integriranih projekata za obnovu 5 nerazvijenih pilot područja

9.iv Poboljšanje pristupa pristupačnim, održivim i visokokvalitetnim uslugama, uključujući usluge zdravstvene skrbi i socijalne usluge od općeg interesa – obuhvaća dva specifična cilja:

- 9.iv.1 Održivo poboljšanje pristupa zdravstvenoj skrbi u nerazvijenim područjima i za ranjive skupine te promocija zdravlja
- 9.iv.2 Poboljšanje pristupa visokokvalitetnim socijalnim uslugama, uključujući podršku procesu deinstitutionalizacije

9.v Promicanje društvenog poduzetništva i strukovne integracije u društvenim poduzećima te socijalne ekonomije i ekonomije solidarnosti radi olakšavanja pristupa zapošljavanju – uz jedan specifični cilj:

- 9.v.1 Povećanje broja i održivosti društvenih poduzeća i njihovih zaposlenika

1.4 Ciljevi evaluacije

Opći cilj

Opći je cilj evaluacije PO 2 „Socijalno uključivanje“ u okviru OPULJP-a 2014. – 2020. sveobuhvatna procjena provedbe operacija i njihova učinka kako bi se unaprijedilo buduće planiranje i provedba mjera za socijalno uključivanje ranjivih skupina u RH.

Specifični ciljevi

Specifični ciljevi evaluacije odnose se na ocjenu do koje su mjere aktivnosti koje se provode u okviru operacija doprinijele planiranim promjenama:

- povećanju aktivacije i osiguravanju jednakog pristupa tržištu rada za najranjivije skupine kroz povećanje sudjelovanja u aktivnostima vezanim za stjecanje dodatnih vještina i radnog iskustva
- poboljšanju mogućnosti zapošljavanja korisnika socijalne skrbi i posebno ranjivih skupina nezaposlenih osoba, poboljšanju znanja i vještina stručnjaka iz socijalnog sektora, sektora zapošljavanja i civilnog sektora
- boljoj socijalnoj uključenosti pripadnika ciljnih skupina – mladih, osoba starijih od 54 godine – kroz sudjelovanje u kulturnim i umjetničkim aktivnostima
- jačanju uloge gradova kao pokretača gospodarskog razvoja
- povećanju djelotvornosti i održivosti zdravstvenog sustava te povećanju kvalitete i dostupnosti zdravstvenih usluga u ruralnim područjima, na otocima i manjim

mjestima gdje je nedostatak zdravstvenog osoblja najveći – kroz ulaganja u ljudske potencijale, zaštitu medicinskih stručnjaka i provedbu preventivnih programa za očuvanje zdravlja

- povećanju sudjelovanja mladih u životu zajednice i procesu donošenja odluka
- povećanoj svijesti relevantnih dionika o diskriminaciji
- smanjenju broja osoba u institucijama uvođenjem promjena u omjeru institucionalne i izvaninstitucionalne skrbi te razvoju usluga u zajednici (dnevni boravak, organizirano stanovanje i sl.) razmjerno smanjenju broja korisnika u institucijama
- proširenju usluga u zajednici za održivost procesa deinstitutionalizacije i prevenciju institucionalizacije; očekivani je rezultat smanjenje broja ljudi koji ulaze u institucionalnu skrb zbog nedostatka alternative u svojoj zajednici
- proširenju usluga za bolje usklađivanje poslovnog i obiteljskog života (skrb o djeci i briga za uzdržavane članove obitelji)
- povećanju broja stručnjaka u sustavu socijalne politike čije su kompetencije poboljšane u odnosu na proces deinstitutionalizacije, pružanje usluga u zajednici, ali i u odnosu na šire reforme politike vezane uz pružanje socijalnih usluga
- razvoju psihosocijalne skrbi koja objedinjuje dokazano djelotvorne psihosocijalne programe i programe zapošljavanja te razvija nove za hrvatske branitelje, stradalnike Domovinskog rata i članove njihovih obitelji
- razvoju posebno prilagođenih programa osposobljavanja i/ili usavršavanja ranjivih skupina za veću zapošljivost u sektoru turizma i ugostiteljstva te mogućnost unaprjeđenja stručnih i pedagoških znanja i vještina postojećih stručnjaka u turizmu i ugostiteljstvu
- pružanju visoko kvalitetnih socijalnih usluga za braniteljsku populaciju, stradalnike rata i potrebito civilno stanovništvo.

Evaluacijski nalazi i preporuke koristit će tijelima u Sustavu upravljanja i kontrole OPULJP-a za praćenje učinkovitosti intervencija tijekom provedbe sadašnjeg Operativnog programa i za programiranje sljedećeg programskog razdoblja. Uključivanjem velikog broja različitih dionika u provedbu istraživanja osiguran je dublji uvid u različite uloge, iskustva i percepcije kako provoditelja tako i sudionika projekata. Analiza iskazanih potreba i mogućnosti koje donose operacije financirane ESF sredstvima može biti korisna trenutačnim i potencijalnim korisnicima u okviru PO 2 „Socijalno uključivanje“, predstavnicima institucija/saveza/udruga sa specifičnim interesima za područje socijalnog uključivanja i evaluacija općenito, predstavnicima lokalne i regionalne samouprave, stručnoj i akademskoj zajednici te zainteresiranoj javnosti.

U nastavku je popis evaluacijskih pitanja prema evaluacijskim kriterijima koja su predložena u Dokumentaciji o nabavi (DON-u), dopunjena trima dodatnim pitanjima i odobrena u Početnom izvješću.

Relevantnost:
1. U kojem se socioekonomskom kontekstu provode intervencije u okviru Prioritetne osi 2?
2. U kojoj je mjeri vidljiva poveznica odabranog tematskog cilja i investicijskih prioriteta u okviru Prioritetne osi 2 s identificiranim nacionalnim i regionalnim potrebama te dodijeljenim financijskim sredstvima?
3. Postoji li, i ako da, u kojem obliku, komplementarnost aktivnosti planiranih u okviru Prioritetne osi 2 s drugim instrumentima koji podupiru borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti?
4. Postoji li, i ako da, u kojem obliku, komplementarnost aktivnosti planiranih kroz ITU mehanizam u okviru Prioritetne osi 2 s relevantnim fondovima koji su izvor ulaganja za ITU mehanizam?
5. U kojoj su mjeri ciljne skupine i njihove potrebe identificirane u fazama programiranja i planiranja operacija te jesu li one adekvatno obuhvaćene provedenim projektnim aktivnostima?
Učinkovitost:
6. U kojoj su mjeri intervencije pridonijele uključivanju posebno ranjivih skupina na tržište rada?
7. U kojoj su mjeri intervencije pridonijele socijalnom uključivanju ranjivih skupina?
8. U kojoj su mjeri intervencije poboljšale pristup socijalnim i zdravstvenim uslugama?
9. Koje su intervencije postigle dodane vrijednosti/rezultate u odnosu na očekivane rezultate?
10. U kojoj su mjeri postignuti rezultati intervencija odgovorili na identificirane nacionalne i regionalne potrebe?
11. Koji su dodatni čimbenici utjecali na postignute rezultate projekta?
Djelotvornost:
12. U kojoj su mjeri predviđene aktivnosti adekvatno planirane u odnosu na zajedničke i specifične pokazatelje relevantnog investicijskog prioriteta u kontekstu polaznih vrijednosti i postavljenih ciljeva?
13. Koje su najučinkovitije i najisplativije intervencije provedene u okviru Prioritetne osi 2?
Učinak:
14. U kojoj su mjeri učinci i rezultati u svakom specifičnom cilju dugoročno održivi te hoće li se takav učinak moći očuvati i bez financiranja iz nacionalnih/europskih fondova?

15. Kakav je utjecaj rezultata projekata na širu nacionalnu/regionalnu/lokalnu zajednicu – procjena utjecaja provedenih projekata?
16. Bi li učinak bio ostvaren bez ESF potpora i ako da, u kojoj mjeri?

1.5 Pregled aktivnosti

Evaluacijske aktivnosti definirane su u Početnom izvješću na temelju Dokumentacije o nabavi (DON-a) i vremenskog rasporeda za dostavu triju ključnih izvješća. Sljedeći pregled obuhvaća raspored aktivnosti u četiri faze provedbe uz kontinuiranu aktivnost upravljanja projektom.

1. POČETNA FAZA	
Aktivnost 1.1.	Organizacija Početnog sastanka
Aktivnost 1.2.	Analiza teorije intervencije i stanja provedbe
Aktivnost 1.3.	Priprema Početnog izvješća s detaljnim planom rada
2. ANALIZA SEKUNDARNIH PODATAKA	
Aktivnost 2.1.	Analiza društveno-ekonomskog konteksta s naglaskom na potrebe ciljnih skupina
Aktivnost 2.2.	Analiza konteksta javnih politika na EU, nacionalnoj i regionalnoj razini relevantnih za intervencije u okviru OPULJP-a 2014. – 2020.
Aktivnost 2.3.	Analiza teorije intervencije PO 2 OPULJP-a 2014. – 2020. i stanja provedbe
3. FAZA TERENSKOG ISTRAŽIVANJA	
Aktivnost 3.1.	Dubinski intervjui s ključnim dionicima
Aktivnost 3.2.	CAWI s provoditeljima projekata
Aktivnost 3.3.	CAWI/CATI sa sudionicima projekta
4. FAZA SINTEZE	
Aktivnost 4.1.	Priprema Izvješća u tijeku provedbe
Aktivnost 4.2.	Izrada ključnih nalaza i preporuka
Aktivnost 4.3.	Priprema nacrtu Završnog izvješća o provedenom vrednovanju
Aktivnost 4.4.	Validacijska radionica
Aktivnost 4.5.	Izmjena i dopuna Završnog izvješća o provedenom vrednovanju na temelju zaprimljenih komentara i preporuka
Aktivnost 4.6.	Prezentacija Završnog izvješća o provedenom vrednovanju Naručitelju, ostalim tijelima SUK-a, Evaluacijskoj upravljačkoj skupini i Odboru za praćenje te ostalim zainteresiranim dionicima
5. UPRAVLJANJE PROJEKTOM	

Aktivnost 5.1.	Organizacija redovitih koordinacijskih sastanaka između projektnog tima i predstavnika Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
Aktivnost 5.2.	Priprema Završnog financijskog izvješća (po završetku svih aktivnosti)

2 Korištena metodologija i provedene aktivnosti

2.1 Pristup

Primijenjena je evaluacija utemeljena na teoriji kao jedan od glavnih pristupa pri evaluaciji učinka koji EK snažno zagovara. Pristup se temelji na tzv. otvaranju crne kutije intervencije s ciljem boljeg razumijevanja kako i zašto pojedina intervencija djeluje ili ne djeluje. Evaluacija utemeljena na teoriji prvenstveno je usmjerena na učinak intervencije te odgovara na pitanje u kojoj je mjeri intervencija pridonijela ostvarenom učinku, ali se posebna pozornost posvećuje i razumijevanju mehanizma promjene, odnosno na koji su način ulazne jedinice (resursi) i provedene aktivnosti ostvarile taj učinak.

Opisana svojstva evaluacije utemeljene na teoriji posebno su važna pri kreiranju javnih politika utemeljenih na dokazima. Kako bi donijeli dobre odluke, donositelji odluka ne trebaju samo dokaze o tome što djeluje, a što ne (što se može procijeniti protučinjeničnim pristupom), već moraju razumjeti zašto i kako djeluju pojedine intervencije, na koji način vanjski čimbenici utječu na rezultate intervencije te u kojoj mjeri pojedine javne politike mogu djelovati u različitim kontekstima.

Evaluacija utemeljena na teoriji uključuje i analizu konteksta programa te vanjskih čimbenika koji utječu na provedbu i rezultate programa. Navedeno uključuje i relevantno okruženje, kulturu i ponašanje sudionika intervencije. Razumijevanje njihove perspektive, vrijednosti i uvjerenja pruža važan uvid za razumijevanje mehanizma promjene. Stoga je u evaluaciji opsežno korišten kvalitativni modul studije, uglavnom temeljen na pojedinačnim intervjuima.

Korištene metode istraživanja uključuju:

- desk istraživanje (analiza strateških i zakonodavnih dokumenata, programskih i operativnih dokumenata, podataka o praćenju, statističkih podataka i prethodnih evaluacija i analiza politika)
- kvantitativno istraživanje (CAWI i CATI s korisnicima i sudionicima projekata)
- kvalitativno istraživanje (intervjui s predstavnicima tijela SUK-a, korisnicima i sudionicima projekata).

Navedene tri komponente istraživanja povezane su pristupom triangulacije što znači da su svi nalazi potvrđeni barem iz dva izvora. U Prilogu 9.1 dostupan je detaljan prikaz izvora

informacija i metoda prikupljanja podataka prema evaluacijskim kriterijima i evaluacijskim pitanjima. Nalazi se temelje na dokazima i podacima iz dokumenata te rezultatima kvantitativnog istraživanja koji su nadopunjeni mišljenjima, stavovima i iskustvima ključnih dionika intervencija prikupljenima kroz dubinske intervjuve. Nakon detaljne analize dokumenata provedeni su eksploratorni intervjui s dijelom ključnih aktera s namjerom da se produbi razumijevanje logike intervencije i pripreme instrumenti za kvantitativno istraživanje, a potom je proveden terenski dio istraživanja (CATI i CAWI) i intervjui sa sudionicima, korisnicima i predstavnicima svih tijela SUK-a.

2.2 Metodologija kvantitativnog istraživanja s korisnicima i sudionicima projekata

Kvantitativnim istraživanjem obuhvaćeni su potvrđeni sudionici koji su dobili potporu u okviru specifičnih ciljeva 9.i.1, 9.i.2, 9.iv.1, 9.iv.2 te 9.v.1, a koji su ušli u projekt u okviru OPULJP-a od početka provedbe te zaključno s 31.12.2019. godine. Kvantitativnim istraživanjem također su bili obuhvaćeni i korisnici po referentnim ugovorima predmetnih sudionika.

Ključnu polaznu točku za dizajn kvantitativnog istraživanja predstavljali su mikropodaci o populaciji sudionika te podaci o provedenim ugovorima i uključenim korisnicima.

Početne postavke za utvrđivanje metodologije koje su definirane u dokumentaciji¹² bile su sljedeće:

- Uzorak se mora odnositi na relevantnu populaciju sudionika, odnosno da bi uzorak bio reprezentativan, mora zastupati cijelu populaciju i reflektirati karakteristike te populacije u okviru relevantnih varijabli.
- Ne smije postojati selekcijska pristranost, odnosno mora biti moguće kontaktirati svakog nasumično odabranog sudionika koji je dobio potporu u okviru predmetnog specifičnog cilja.
- Sukladno smjernicama EK-a navedenima u natječajnoj dokumentaciji, prilikom prikupljanja i obrade podataka na metodi reprezentativnog uzorka primjenjuje se sljedeća podjela pouzdanosti podataka:
 - potpuno pouzdani podaci – postotak pogreške ne prelazi 2 %
 - manje pouzdani podaci – postotak pogreške je između 2 % i 5 %
 - nedovoljno pouzdani podaci – postotak pogreške veći je od 5 %.

¹² Navedeni su dokumenti smjernice „Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy“ za Europski socijalni fond u programskom razdoblju 2014. – 2020. (kolovoz, 2018.) i dokument „Practical guidance on data collection and validation“ kao zaseban prilog navedenoj smjernici (aneks D; svibanj, 2016.), a koji su dostupni na sljedećim poveznicama:
<https://ec.europa.eu/sfc/en/system/files/ged/ESF%20monitoring%20and%20evaluation%20guidance.pdf>
<https://ec.europa.eu/sfc/en/system/files/ged/Annex%20D%20-%20Practical%20guidance%20on%20data%20collection%20and%20validation.pdf>

S obzirom na navedene početne postavke te podatke o referentnim populacijama u dostavljenim bazama mikropodataka te u bazama koje sadrže podatke o provedenim ugovorima i uključenim korisnicima, kreiran je slučajni stratificirani uzorak.

Alokacija uzorka po stratumima provedena je proporcionalno njihovoj veličini, točnije sukladno broju osoba u pojedinom stratumu.

Što se tiče strukture uzorka sudionika, osnovno je obilježje prema kojem je stratificiran uzorak sudionika specifični cilj (9.i.1, 9.i.2, 9.iv.1, 9.iv.2, 9.v.1).

Sekundarna su obilježja prema kojima su bili stratificirani uzorci sudionika unutar svakog specifičnog cilja sljedeća:

- postupak dodjele bespovratnih sredstava
- regija
- spol sudionika
- dobna skupina sudionika.

Što se tiče strukture uzorka korisnika, osnovno obilježje prema kojemu je bio stratificiran uzorak korisnika također je specifični cilj (9.i.1, 9.i.2, 9.iv.1, 9.iv.2, 9.v.1).

Sekundarna su obilježja prema kojima su stratificirani uzorci korisnika unutar svakog specifičnog cilja sljedeća:

- naziv postupka dodjele bespovratnih sredstava
- regija
- vrsta korisnika.

Zbog malog broja sudionika u većini zadanih stratumata kontaktirana je cijela populacija sudionika te cijela populacija korisnika.

Istraživanje je provedeno između 25. studenog 2020. i 15. veljače 2021. godine metodom online ankete (CAWI) i metodom telefonskog anketiranja (CATI). Postupak prikupljanja podataka obuhvatio je sljedeće aktivnosti:

- Sudionici koji su u dostavljenim bazama imali navedenu e-mail adresu zaprimili su poveznicu na online anketu. Uz poveznicu je bio zadan rok za popunjavanje ankete te su sudionici bili i dodatno podsjećani putem e-maila do tri puta da ispune anketu ako to nisu učinili. Sudionici čija e-mail adresa nije bila dostupna bili su kontaktirani putem SMS poruke u kojoj su zaprimili poveznicu na online anketu. Dodatni podsjetnik tekstualnom porukom upućen im je do tri puta. U slučaju uzoraka i segmenata populacije s jako slabim odazivom (npr. u slučaju muškaraca starijih od 65 godina sa završenom samo osnovnom školom koji su bili sudionici javnih radova, populacije

branitelja, populacije osoba s invaliditetom i sl.) svi sudionici naknadno su kontaktirani i telefonom radi popunjavanje ankete. U slučaju specifičnih ciljeva s manjim brojem sudionika (9.i.2, 9.iv.1, 9.v.1) svi sudionici koji nisu popunili anketu, osim putem e-maila i SMS poruke, dodatno su više puta kontaktirani i telefonski.

- U slučaju korisnika, zbog male veličine ukupne populacije korisnika, a naročito u pojedinim specifičnim ciljevima, svi su korisnici prvotno kontaktirani putem e-maila, a ako anketu nisu popunili ni nakon podsjetnika, svi korisnici više su puta kontaktirani i telefonski.

Polazni kriteriji pri izradi uzorka bili su veličina statističke pogreške uzorka do 5 % uz razinu pouzdanosti od 95 %. Na temelju ukupnog broja sudionika i korisnika u svakom specifičnom cilju izračunata je veličina uzorka potrebna za zadovoljavanje navedenih kriterija. U tablici u nastavku prikazane su dvije informacije o dostignutoj statističkoj pogrešci uzorka: a) onoj izračunatoj u odnosu na ukupan broj sudionika/korisnika u populaciji i b) onoj izračunatoj u odnosu na broj sudionika/korisnika koje je bilo moguće kontaktirati.

Naime, u zaprimljenim bazama dio populacije nije bilo moguće kontaktirati. Razlozi za to bili su sljedeći:

- Prvi su od njih tzv. „dupli kontakti“. Dio kontakata u svim populacijama ponavljao se više puta u bazi iz nekoliko razloga. Jedan od tih razloga odnosi se na to da su sudionici u referentnom razdoblju sudjelovali u više različitih projekata (ili više različitih faza nekog projekta). U tom kontekstu populacija se nije odnosila na broj sudionika, nego na broj sudjelovanja. Osobe koje su u referentnom razdoblju sudjelovale u više projekata ove prioritetne osi kontaktirane su da popune anketu samo za jedno sudjelovanje i u tom kontekstu referentna populacija bila je smanjena. Na isti način umanjena je i polazna populacija korisnika jer je dio njih u referentnom razdoblju provodio više projekata (ili više različitih faza nekog projekta). U tim su slučajevima korisnici zamoljeni da ocijene samo jedan projekt (da ispune samo jednu anketu iz razloga što je, prema iskustvima, vrlo malo vjerojatno da će ispitanici biti voljni ispuniti više od jedne ankete). Drugi razlog u kojem su se ponavljali kontakti bili su u slučaju projekata u kojima su sudjelovale osobe iz iste obitelji, a za sve te osobe naveden je samo jedan identičan kontakt (npr. kontakt roditelja za djecu iz iste obitelji, supružnici i sl.). Kod ovih sudjelovanja također je bilo moguće navedeni kontakt odabrati samo u slučaju jednog sudjelovanja.
- Sljedeći je razlog zbog kojih dio populacije nije bilo moguće kontaktirati zbog nedostatka kontakt podataka. Naime, za dio sudionika u bazi mikropodataka uopće nisu navedeni kontakt podaci. Nadalje, kod dijela sudionika u bazi mikropodataka nisu bili navedeni njihovi kontakt podaci, već kontakt podaci korisnika. Također,

dio kontakt podataka bio je nevažeci (nepostojeće e-mail adrese ili pogrešni brojevi telefona).

- Konačno, određeni su sudionici nakon ostvarenog kontakta tvrdili da nisu sudjelovali u navedenom projektu, da se oni toga ne sjećaju i da nisu sigurni o čemu se radi. Jedan od utvrđenih razloga za to bio je i taj što sudionicima nije bilo poznato službeno ime projekta jer su tijekom sudjelovanja za projekt koristili druge, kolokvijalne nazive.

U tablicama u nastavku prikazane su detaljne informacije o populaciji, realiziranom uzorku te pogrešci uzorka¹³.

Tablica 1: Veličina realiziranog uzorka i statistička pogreška (uz pouzdanost od 95 %) – populacija korisnika

Specifični cilj	Populacija				Realizacija uzorka					Pogreška uzorka	
	Populacija (Ukupan broj sudjelovanja)	Veličina uzorka (pogreška uzorka 5 %)	Veličina uzorka (pogreška uzorka 2 %)	Ukupan broj kontaktiranih korisnika nakon izuzimanja duplih kontakata	Anketa popunjena	Odaziv	Kontakt je uspostavljen, no korisnici nisu ispunili anketu	Odbijanje	Kontakt nije uspostavljen	Realizirana pogreška uzorka u odnosu na ukupnu populaciju	Realizirana pogreška uzorka u odnosu na dio populacije s kojom je bilo moguće uspostaviti kontakt
9.i.1	460	210	386	415	226	54 %	145	9	35	4.65 %	4.16 %
9.i.2	10	10	10	10	9	90 %	1			10.9 %	10.9 %
9.iv.1	68	58	66	52	30	58 %	18	2	2	13.5 %	11.4 %
9.iv.2	219	140	201	146	92	63 %	44	5	5	7.8 %	6.04 %
9.v.1	18	18	18	17	7	41 %	9	1		29.8 %	29.8 %

¹³ Kao što je navedeno, u ranije spomenutom dokumentu Europske komisije (Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy, EK, 2018., str. 20) propisano je da se prilikom prikupljanja i obrade podataka na metodi reprezentativnog uzorka podaci s marginom pogreške uzorka do 5 % te uz razinu pouzdanosti od 95 % smatraju potpuno pouzdanim podacima, dok se oni s marginom pogreške između 2 % i 5 % smatraju manje pouzdanim podacima. Budući da su u ovoj prioritetoj osi u većini slučajeva populacije bile znatno ograničene veličine, u slučaju svih specifičnih ciljeva, i kod populacije sudionika, i kod populacije korisnika, kontaktirana je cijela populacija, odnosno nije proveden nijedan postupak uzorkovanja u kojem bi za sudjelovanje u istraživanju bio odabran samo dio populacije. S obzirom da određivanje margine pogreške uzorka u statistici predstavlja stupanj pogreške u rezultatima dobivenim istraživanjima koja su provedena na slučajnim uzorcima, držimo da u ovom slučaju navedeni zahtjevi koji definiraju razinu pouzdanosti podataka nisu u potpunosti relevantni, tim više što je u slučaju malih populacija zahtjev o potpuno pouzdanim podacima moguće ispuniti samo u slučaju izrazito velikog odaziva na istraživanje koji bi tada trebao biti između 50 % i 90 %. Uobičajeni su odazivi u ovakvim istraživanjima između 20 % i 35 % uz uvjet da su svi kontakti dostupni i točni, a što također nije bio slučaj u mnogim populacijama ove prioritetne osi. Ipak, u svrhu transparentnosti, svi relevantni podaci o pogreškama uzoraka navedeni su u pripadajućim tablicama u ovom poglavlju pri čemu također želimo istaknuti da iako su u nekim slučajevima izračunate pogreške uzoraka izvan očekivanih razina, bitno je skrenuti pozornost i na izrazito velik odaziv ispitanika u nekima od tih populacija.

Ukupno	775	436	681	640	364	57%	217	17	42		
---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----	----	--	--

Tablica 2: Veličina realiziranog uzorka i statistička pogreška (uz pouzdanost od 95 %) – populacija sudionika

	Populacija						Realizacija uzorka				Pogreška uzorka	
Specifični cilj	Populacija (Ukupan broj sudjelovanja)	Broj duplih kontakata	Broj sudionika za koje u bazi nije naveden nijedan kontakt podatak	Broj sudionika s kojima je ostvaren kontakt, a koji navode da nisu sudjelovali u projektu	Kontakt nije uspostavljen	Ukupan broj kontaktiranih sudionika	Anketa ispunjena	Odaziv	Odbijanje	Kontakt ostvaren, no nisu ispunili anketu	Realizirana pogreška uzorka u odnosu na ukupnu populaciju	Realizirana pogreška uzorka u odnosu na dio populacije s kojom je bilo moguće uspostaviti kontakt
9.i.1	30406	3856	3625	159	1660	22756	1606	7 %	892	20258	2.38 %	2.36 %
9.i.2	298	32	181	8	4	105	54	51 %	22	29	12.09 %	9.34 %
9.iv.1	544	1	40	1	16	486	180	37 %	63	243	5.98 %	5.8 %
9.iv.2	5342	1727	775	56	619	2919	443	15 %	243	2233	4.17 %	4.46 %
9.v.1	907	120	24	44	241	572	166	29 %	137	269	6.39 %	6.88 %

2.3 Provedene aktivnosti

1. POČETNA FAZA (ožujak – travanj 2020.)

Aktivnost 1.1 Organizacija Uvodnog „kick-off“ sastanka

U početnoj fazi prvo je u ožujku 2020. održan Uvodni „kick-off“ sastanak u tjednu nakon potpisivanja Ugovora između Naručitelja MROSP-a i WYG Savjetovanja d.o.o. u prostorijama Ministarstva. Na sastanku su sudjelovali predstavnici Naručitelja, ključni i neključni (kratkoročni) stručnjaci. Utvrđena su pravila komunikacije između Ministarstva i WYG-a te je usklađen pristup provođenju aktivnosti. Ministarstvo je u početnoj fazi osiguralo potrebne ključne dokumente i podatke o praćenju provedbe na temelju kojih su započete evaluacijske aktivnosti.

Aktivnost 1.2. Analiza teorije intervencije i stanja provedbe

Analiza teorije intervencije bila je ključna aktivnost u početnoj fazi implementacije usluge jer je bilo potrebno da evaluatori pravilno rekonstruiraju logiku intervencije za PO 2. Navedeno se pokazalo osobito važnim s obzirom na izrazitu složenost i unutarjnu raznolikost intervencija PO 2. Izrada evaluacijske studije koja uključuje detalje o metodologiji zahtijeva dobro razumijevanje tko je ciljna skupina, koje su akcije planirane, koji outputi i rezultati se očekuju,

koje su pretpostavke prihvaćene i koji su rizici predviđeni. Tijekom početne faze razvijen je prvi logički model intervencije na temelju važeće¹⁴ verzije OPULJP-a v.4.1.

Ova faza također je uključivala analizu stanja provedbe PO 2. Analizirani su podaci zaprimljeni od strane MROSP-a: godišnja izvješća o provedbi OPULJP-a; pozivi na dostavu projektnih prijedloga i povezani dokumenti objavljeni u okviru PO 2; **mikropodaci o sudionicima**; podaci iz praćenja o ugovorima, korisnicima i partnerima; registri plaćanja i ugovaranja, na godišnjoj razini, a zaključno s 31. prosincem 2019. godine.

Aktivnost 1.3. Priprema Početnog izvješća s detaljnim planom rada

Početno izvješće sadrži detaljnu analizu kriterija za evaluaciju i pitanja o evaluaciji. Svako evaluacijsko pitanje analizirano je i operacionalizirano u obliku popisa mjerljivih potpitanja. Za svako evaluacijsko pitanje identificirani su i izvori podataka te metode prikupljanja podataka (Prilog 9.1).

Početno izvješće sadrži i detaljan opis metodologije evaluacije: pregled i opis tehnika i metoda evaluacije, uključujući identifikaciju obuhvaćene populacije, veličinu uzorka i selekcijske metode te metode prikupljanja podataka. Početno izvješće definira plan aktivnosti s uključivanjem stručnjaka i vremenskim okvirom za provedbu aktivnosti. Početno izvješće isporučeno je u travnju, naknadno usklađeno s Naručiteljem i usvojeno u lipnju 2020. godine.

2. FAZA ANALIZE (svibanj – srpanj 2020.)

Aktivnost 2.1. Analiza društveno-ekonomskog konteksta s naglaskom na potrebe ciljnih skupina

Na početku ove faze izrađena je detaljna analiza društveno-ekonomskog konteksta na nacionalnoj i regionalnoj razini (po županijama) kako bi se procijenila važnost intervencija poduzetih unutar PO 2. Analiza uključuje prikupljanje raspoloživih statističkih podataka poput podataka o tržištu rada i radnoj aktivnosti stanovništva (broj i struktura nezaposlenosti, stope aktivnosti i zaposlenosti, posebno za ranjive skupine kao što su mladi, starije osobe, žene, osobe s invaliditetom), podataka o siromaštvu i socijalnoj isključenosti te podataka o korisnicima socijalnih i zdravstvenih usluga, uz ostale. Analizom su prikupljeni podaci dostupni za razdoblje od 2014. do 2019. godine (dijelom i za razdoblje od 2012. godine jer su se na temelju tih podataka planirale mjere u okviru PO 2) kako bi se jasno prikazao kontekst u kojem su provedene intervencije u PO 2 te promjene koje su se događale na tržištu rada i u širem društveno-ekonomskom kontekstu u RH. Analizirani su podaci Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ-a), Državnog zavoda za statistiku (DZS-a), Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ-a), MROSP-a i drugih relevantnih institucija. Popis analiziranih dokumenata i statističkih podataka nalazi se u Poglavlju 6.

¹⁴ Navedena verzija OP-a bila je važeća do *cut-off* datuma za provedbu ove evaluacije 31.12.2019.

Aktivnost 2.2.

Analiza konteksta javnih politika na EU, nacionalnoj i regionalnoj razini relevantnih za intervencije u okviru OPULJP-a 2014. – 2020.

Uz analizu društveno-ekonomskog konteksta koji je prikazan u Aktivnosti 2.1., izrađena je i analiza konteksta javnih politika na EU razini te na nacionalnoj i regionalnoj razini. Analiza je izrađena kako bi se procijenila relevantnost poduzetih intervencija. Izrađena je procjena komplementarnosti Europskog stupa socijalnih prava (ESSP-a) i PO 2 OPULJP-a. Poseban fokus stavljen je na 20 načela ESSP-a i usporedbu njegova cilja s ciljem PO 2 OPULJP-a. Nadalje, izrađena je procjena usklađenosti PO 2 OPULJP-a sa strateškim dokumentima javnih politika na nacionalnoj razini. Pregledani su i analizirani relevantni dokumenti kako bi se procijenila usklađenost planiranih intervencija s drugim strateškim dokumentima i ciljevima u ovim dokumentima. Kao završni dio Aktivnosti 2.2. detaljno je analizirano sedam strategija razvoja odabranih urbanih aglomeracija i urbanih područja (Zagreb, Osijek, Split, Rijeka, Pula, Slavonski Brod i Zadar) u kontekstu komplementarnosti intervencija u okviru ITU mehanizma s PO 2.

Aktivnost 2.3.

Analiza teorije intervencije PO 2 OPULJP-a 2014. – 2020. i stanja provedbe

Analiza teorije promjena i stanja provedbe započeta je tijekom Početne faze te nastavljena kroz Fazu analize. Nastavak aktivnosti uključivao je dublju analizu programskih i provedbenih dokumenata, poziva te sažetaka operacija. U nekim slučajevima pregledana je i dokumentacija pojedinih projekata kako bi projektni tim bolje razumio logiku pojedinih projekata koji se provode u okviru pojedinih specifičnih ciljeva. Analiza je također uključivala i izmjene OPULJP-a u okviru dosadašnjih šest inačica koje su obuhvaćale povećanja alokacija, realokacije, usklađivanja teksta, izmjene uslijed COVID-19 situacije i druge promjene koje nisu imale bitan utjecaj na logiku intervencije. Analiza je uključivala podatke za praćenje programa i pojedinačnih projekata kao i mikropodatke o sudionicima. Ova je analiza služila za procjenu stupnja provedbe programa i rizika za postizanje ciljeva programa. Aktivnost 2.3 dodatno je podržana eksploratornim intervjuima s ključnim sudionicima.

3. FAZA TERENSKOG ISTRAŽIVANJA (srpanj 2020.; rujan 2020. – veljača 2021.)

Faza terenskog istraživanja započeta je provedbom prvih dubinskih intervjuja u srpnju 2020. na temelju kojih su dopunjeni instrumenti za kvantitativno istraživanje.

Aktivnost 3.1.

Dubinski intervjuji s ključnim dionicima

Kao prvi korak pri realizaciji Aktivnosti 3.1. izrađena su tri vodiča za intervjuje – jedan za intervjuje s predstavnicima tijela SUK-a uključenima u planiranje i provedbu PO 2, jedan za predstavnike korisničkih organizacija te jedan za sudionike projekata. Vodiči za intervjuje

usklađeni su s Naručiteljem i odobreni 7. srpnja 2020. Tijekom srpnja i kolovoza provedeno je 15 dubinskih intervjua, dok je do sredine rujna provedeno još pet intervjua čime je ostvaren plan provedbe 20 intervjua prije početka provedbe kvantitativnog dijela istraživanja. Prvo su provedeni intervjui s predstavnicima tijela SUK-a i korisnicima bespovratnih sredstava, a intervjui sa sudionicima provedeni su posljednji, i to tijekom prosinca 2020. i siječnja 2021. godine. U konačnici, provedeno je 69 intervjua, od toga 13 s tijelima SUK-a, 32 s korisnicima, 22 sa sudionicima i 2 s ITU koordinatorima u gradovima. Obuhvaćeni su svi specifični ciljevi kroz zastupljenost korisnika i sudionika te su iz svakog poziva izabrani svi oni projekti koji su do kraja 2019. godine imali potvrđene sudionike (sudionici čiji su ulazni podaci potvrđeni od strane PT 2 tijekom kontrole i odobrenja Zahtjeva za nadoknadu sredstava (ZNS-a)). Vodilo se računa i o regionalnoj zastupljenosti, kako prema mjestu boravka sudionika, tako i prema sjedištu korisnika. Detaljan pregled intervjuiranih osoba prema specifičnim ciljevima, pozivima, institucijama/organizacijama sugovornika i regiji provedbe prikazan je u Prilogu 9.9 ovog Izvješća. Svi intervjui, osim jednog koji je napravljen licem u lice, provedeni su telefonom zbog epidemiološke situacije. Svi su sugovornici dopustili snimanje razgovora te su na temelju audiozapisa izrađeni transkripti za daljnju analizu.

Aktivnost 3.2.**CAWI s korisnicima / provoditeljima projekata**

Tijekom lipnja i srpnja izrađen je prijedlog upitnika koji je usuglašen s Naručiteljem te je konačna verzija upitnika finalizirana tijekom kolovoza. Upitnik je potom tehnički doraden i pripremljen za izradu programske skripte za online prikupljanje podataka. U narednom periodu izrađena je i testirana programska skripta za online prikupljanje podataka. Podaci su prikupljeni CAWI metodom.

Aktivnost 3.3.**CAWI / CATI sa sudionicima projekta**

Provoditelji projekata ključan su izvor informacija koje se tiču relevantnosti, učinkovitosti, djelotvornosti, učinka kao i dodane vrijednosti, no pojedine informacije o dugoročnim učincima intervencije mogu se prikupiti samo od sudionika projekata. Stoga je provedeno i kvantitativno istraživanje sa sudionicima projekata.

Provoditelji projekata ključan su izvor informacija koje se tiču relevantnosti, učinkovitosti, korisnosti i dodane vrijednosti, no pojedine informacije o dugoročnim učincima intervencije mogu se prikupiti samo od sudionika projekata. Stoga je provedeno i kvantitativno istraživanje sa sudionicima projekata. Tijekom 1. faze (Početne faze) pregledane su baze mikropodataka o sudionicima projekata, nakon čega su izvršene preliminarne analize te je izrađen inicijalni prijedlog uzorka prikazan u Početnom izvješću.

U svrhu pripreme baze podataka u obliku potrebnom za online prikupljanje podataka provedene su dodatne analize te nužne korekcije informacija koje su navedene u bazama zaprimljenima od Naručitelja. Provedena je analiza dostupnih kontakata (e-mail adresa i telefonskih brojeva) te su kontakt podaci transformirani u format koji je prikladan za prikupljanje podataka putem online i telefonske ankete. Nastavno na ove aktivnosti finaliziran je konačni prijedlog uzorka.

Tijekom lipnja i srpnja izrađena su dva prijedloga upitnika – upitnik za stručnjake koji su sudjelovali u programima osposobljavanja i upitnik za ostale sudionike projekata. Oba upitnika usuglašena su s Naručiteljem te je konačna verzija oba upitnika finalizirana tijekom kolovoza. Upitnici su potom tehnički dorađeni i pripremljeni za izradu programske skripte za online i telefonsko prikupljanje podataka. U narednom periodu izrađena je i testirana programska skripta za online prikupljanje podataka. Podaci su prikupljeni CAWI i CATI metodom.

4. FAZA SINTEZE (siječanj – svibanj 2021.)

U zadnjoj fazi provedbe evaluacije sintetiziraju se svi podaci prikupljeni različitim istraživačkim tehnikama i pojedinačne analize, provodi se triangulacija i validacija ključnih nalaza na temelju kojih su izrađeni zaključci i preporuke.

Aktivnost 4.1.

Priprema Izvješća u tijeku provedbe

Šest mjeseci nakon početka evaluacijskih aktivnosti izrađeno je Izvješće u tijeku provedbe. Izvješće sadrži: izvršni sažetak s osvrtom na dotada dostupne rezultate i primijenjenu metodologiju – na hrvatskom i engleskom jeziku; napredak i trenutni status u provedbi evaluacije/vrednovanja (korištena metodologija, status provedbe istraživanja, do tada dostupni istraživački nalazi) u kontekstu postavljenih evaluacijskih pitanja; opis uloge i odgovornosti pojedinog člana tima za vrednovanje. Izvješće je predano 25. rujna 2020. godine i nakon usklađivanja prema komentarima nadležnih tijela odobreno je 4. studenog 2020. godine.

Aktivnost 4.2.

Izrada ključnih nalaza i preporuka

Izrada ključnih nalaza i preporuka započela je nakon što su provedena sva anketna istraživanja i intervjui te sintetizirani nalazi kvantitativnog i kvalitativnog istraživanja s prethodnim analizama dokumenata i podataka.

Aktivnost 4.3.

Priprema nacrtu Završnog izvješća o provedenom vrednovanju

Priprema nacrtu Završnog izvješća o provedenom vrednovanju započela je u siječnju 2021., a u ožujku je isti dostavljen Naručitelju, 12 mjeseci nakon početka provedbe aktivnosti srednjoročnog vrednovanja (sukladno Ugovoru).

Aktivnost 4.4. Validacijska radionica

Nakon isporuke nacrtu Završnog izvješća o provedenom vrednovanju s Naručiteljem je dogovoreno održavanje validacijske radionice s predstavnicima UT-a, PT 1 i PT 2 kako bi se raspravili i validirali ključni nalazi i preporuke. Prema prvotnom planu na validacijskoj radionici trebao je sudjelovati veći broj dionika, uključujući i predstavnike korisnika bespovratnih sredstava, međutim još uvijek su na snazi restriktivne epidemiološke mjere za veća okupljanja te je radionica održana online 13. travnja 2021. Zbog tih uvjeta i potrebe za interaktivnom raspravom broj sudionika ograničen je na 16 predstavnika tijela SUK-a i članove evaluacijskog tima. Evaluacijski tim pripremio je bilješku s validacijske radionice i poslao ju sudionicima, a dio preporuka dodatno je razrađen i pojašnjen na temelju rasprave na validacijskoj radionici.

Aktivnost 4.5.

Izmjena i dopuna Završnog izvješća o provedenom vrednovanju na temelju zaprimljenih komentara i preporuka

Na temelju pisanih komentara na nacrt Završnog izvješća zaprimljenih od strane Naručitelja, kao i temeljem rasprave i zaključaka s validacijske radionice, evaluacijski tim izmijenio je i dopunio Završno izvješće o provedenom vrednovanju i dostavio ga Naručitelju. Nakon usuglašavanja završne verzije izvješća s Naručiteljem nalazi će se prezentirati široj skupini dionika.

Aktivnost 4.6.

Prezentacija Završnog izvješća o provedenom vrednovanju Naručitelju, ostalim tijelima SUK-a, Evaluacijskoj upravljačkoj skupini i Odboru za praćenje te ostalim zainteresiranim dionicima

Prezentaciju Završnog izvješća o provedenom vrednovanju s nalazima i preporukama evaluacijskog istraživanja evaluacijski tim održat će u lipnju, a planirano je organizirati događaj uživo, ili u skladu s tadašnjom epidemiološkom situacijom i epidemiološkim mjerama.

3 Teorija intervencije PO 2

Na početku evaluacijskog postupka ustanovljena je preliminarna teorija intervencije temeljena na analizi službenih dokumenata. Nakon predstavljanja ostalih istraživačkih nalaza razmotrit će se rizici i pretpostavke koji su utjecali na djelovanje intervencije. Zbog vrlo širokog opsega i visoke razine diverzifikacije intervencija teorija promjene prikazana je za svaki specifični cilj.

PO 2 usmjeren je na područje socijalnog uključivanja. Opći je cilj smanjivanje siromaštva i socijalno uključivanje osoba u nepovoljnom položaju. PO 2 sastoji se od tri investicijska prioriteta (IP-a), a svaki od njih sastoji se od jednog ili dva specifična cilja (SC-a). Ukupno postoji pet SC-a. Svaki SC može provoditi jedna ili više institucija, a isti pokrivaju različita

područja javnih politika. U nastavku je prikazan sažetak intervencijske logike svakog IP-a i SC-a.

3.1 Logika Investicijskog prioriteta (IP-a): 9.i

Aktivna uključenost, uključujući s ciljem promicanja jednakih mogućnosti te aktivnog sudjelovanja i poboljšanja zapošljivosti.

Specifični cilj: 9.i.1

Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti kroz promociju integracije na tržište rada i socijalne integracije ranjivih skupina, i borba protiv svih oblika diskriminacije

Logika/teorija intervencije:

Udio osoba u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti u RH među najvišima je u EU-u (2012. 32,3 %; 2018. 24,8 %). Stopa rizika od siromaštva 2012. godine iznosila je 20,5 %, a 2019. godine 18,3 %. Budući da su neke društvene skupine izložene povećanom riziku od siromaštva, poput nezaposlenih, ekonomski neaktivnih, starijih osoba, djece i mladih te osoba s invaliditetom, posebne su mjere usmjerene na njihovo socijalno uključivanje radnom aktivacijom ili uključivanjem u život zajednice kroz društvene, sportske ili kulturne aktivnosti. Prepoznato je kako su nedovoljno razvijene mjere aktivacije izravno usmjerene na neaktivne i nezaposlene osobe te ih je potrebno poboljšati.

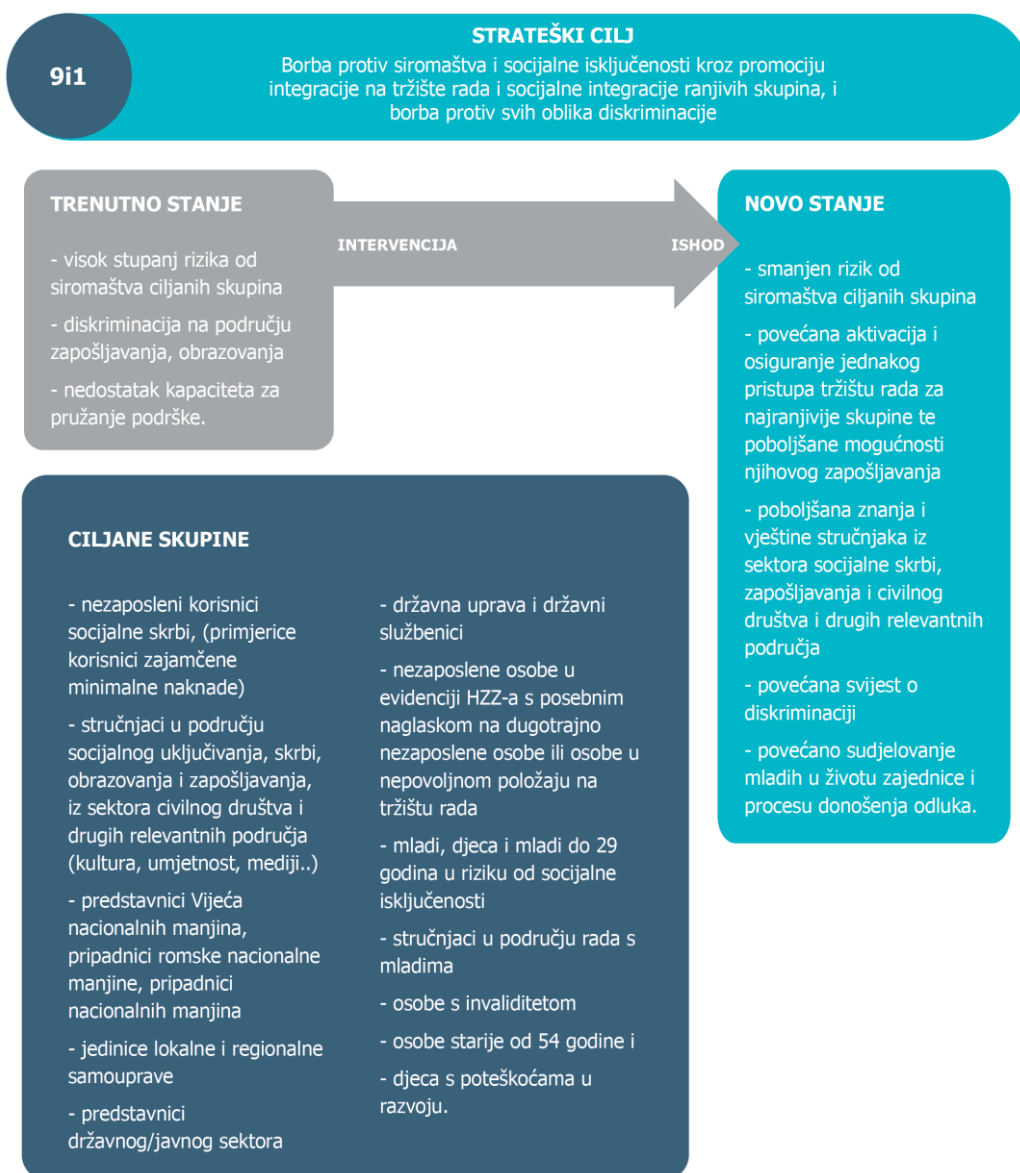
Diskriminacija u području zapošljavanja, obrazovanja i u drugim područjima predstavlja ozbiljnu prepreku socijalnom uključivanju, a posebno su ranjive osobe s invaliditetom, dugotrajno nezaposleni i pripadnici nacionalnih manjina, među kojima se ističu Romi kao najranjivija skupina. Posebnu ranjivu skupinu u RH predstavljaju hrvatski branitelji, stradalnici iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji. Za učinkovito socijalno uključivanje svih nabrojanih skupina nedostaju kapaciteti za pružanje psihosocijalne podrške te podrške u pristupu tržištu rada i životu zajednice, stoga je planirano ciljano jačanje kapaciteta ustanova socijalne skrbi, organizacija civilnog društva i drugih pružatelja socijalnih usluga, kao i služba za zapošljavanje.

Programi volontiranja i javnih radova osmišljeni su kao prvi korak prema povećanju zapošljivosti ranjivih skupina i njihovu zadržavanju na tržištu rada. Povećanje svijesti o diskriminaciji kod svih relevantnih dionika također može doprinijeti smanjivanju prepreka za socijalno uključivanje marginaliziranih skupina. Logika intervencije temelji se na potvrđenoj pretpostavci kako ekonomski rast neće automatski povećati dobrobit osoba koje su u najnepovoljnijem položaju, već se treba izraditi paket specifičnih i dobro usmjerenih mjera prema potrebama najranjivijih skupina u društvu.

Očekivani rezultati uključuju:

1. povećanu aktivaciju i osiguranje jednakog pristupa tržištu rada za najranjivije skupine te poboljšane mogućnosti njihova zapošljavanja
2. poboljšana znanja i vještine stručnjaka iz sektora socijalne skrbi, zapošljavanja i civilnog društva i drugih relevantnih područja
3. povećanu svijest o diskriminaciji
4. povećano sudjelovanje mladih u životu zajednice i procesu donošenja odluka.

Slika 3: Dijagram intervencijske logike za SC 9.i.1

Napomena: izraz ishod koristi se kao istoznačnica za rezultat

Specifični cilj: 9.i.2

Jačanje aktivnog uključivanja kroz implementaciju integriranih projekata za obnovu 5 nerazvijenih pilot područja

Logika/teorija intervencije:

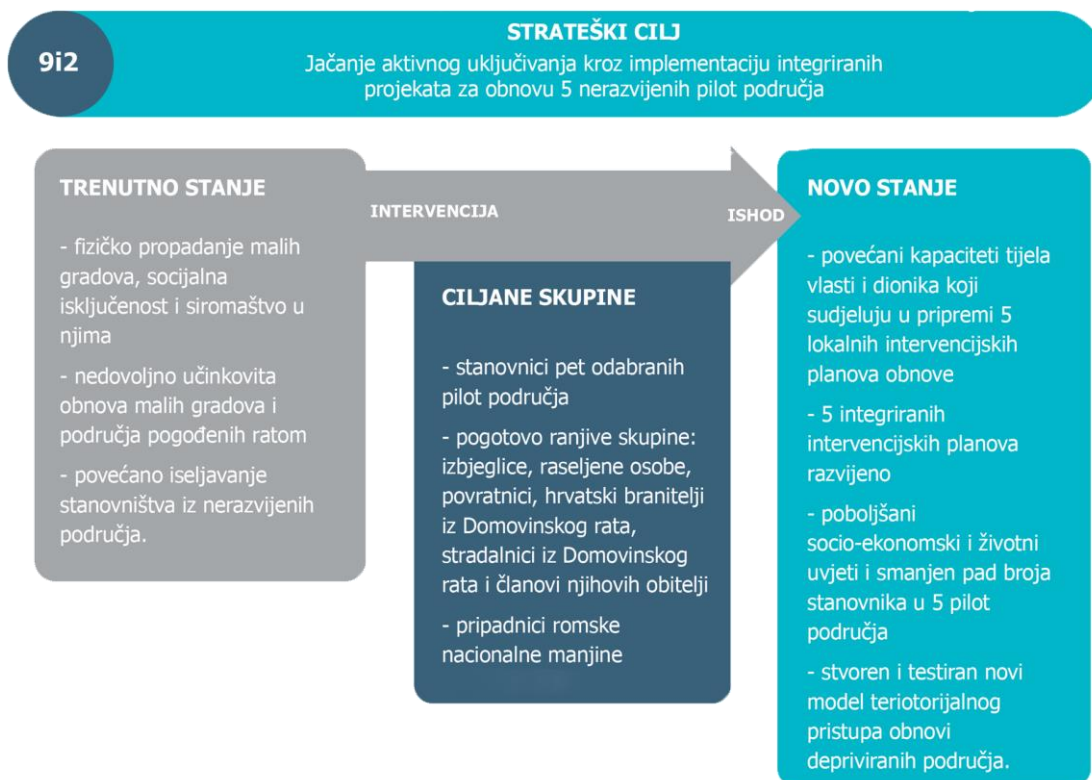
Zemljopisna koncentracija fizičkog propadanja, socijalne isključenosti i siromaštva u RH osobito je vidljiva u čitavom nizu malih gradova pogođenih ratom, smještenih u područjima s najnižim BDP-om po glavi stanovnika. Stoga se Vlada RH odlučila pokrenuti pilotiranje integriranih projekata obnove u pet manjih gradova koji su odabrani na temelju objektivnih kriterija: veličine (10 – 35 tisuća stanovnika), pogođenosti ratnim razaranjima, indeksa višestruke deprivacije stanovništva i zastupljenosti manjinskih pitanja Roma. Mjere će uključivati jačanje kapaciteta tijela vlasti i ostalih dionika na lokalnoj razini. Svrha pilotiranja ima dugoročni cilj primjene na ostala nerazvijena područja nakon implementacije u pet pilot područja i usvajanja „učenja kroz iskustvo iz pilot projekata“ temeljeno na vrednovanju uspjeha i neuspjeha provedenih mjera.

Kroz ovaj cilj realizirat će se niz pilotnih aktivnosti u odabranim malim gradovima s fokusom na:

- 1) omogućavanje boljeg usmjeravanja intervencija, povećanja kapaciteta tijela koja sudjeluju u postupku i potpore pripremi pet lokalnih intervencijskih planova obnove
- 2) izravne potpore realizaciji pet lokalnih pilot intervencijskih planova s mogućom provedbom u kasnijoj fazi.

Pripremit će se intervencijski planovi za pet pilot područja koji bi trebali težiti socioekonomskoj i fizičkoj obnovi tih područja. Intervencijski planovi za svako od pet pilot područja uključuju mjere financirane iz EFRR-a i ESF-a, pri čemu će ESF sufinancirati pružanje socijalnih, obrazovnih i ekonomskih usluga i usluga u vezi sa zapošljavanjem, dok će sredstva EFRR-a stvoriti infrastrukturu zajednice i gospodarstva. Poseban bi naglasak intervencijskih planova trebao biti na ranjivim skupinama.

Slika 4: Dijagram intervencijske logike za SC 9.i.2

3.2 Logika Investicijskog prioriteta (IP-a): 9.iv

Poboljšanje pristupa pristupačnim, održivim i visokokvalitetnim uslugama, uključujući usluge zdravstvene skrbi i socijalne usluge od općeg interesa

Specifični cilj: 9.iv.1

Održivo poboljšanje pristupa zdravstvenoj skrbi u nerazvijenim područjima i za ranjive skupine te promocija zdravlja

Logika/teorija intervencije:

U pristupu zdravstvenim uslugama evidentne su regionalne razlike stoga se intervencija usmjerava na jačanje kvalitetnih zdravstvenih usluga u ruralnim područjima, na otocima i u manjim mjestima gdje je nedostatak zdravstvenog osoblja najveći. Prioritetna su područja 1. i 2. skupina na razini županija prema Indeksu razvijenosti. Namjerava se povećati broj, vještine i profesionalna zaštita zdravstvenih radnika, prvenstveno u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

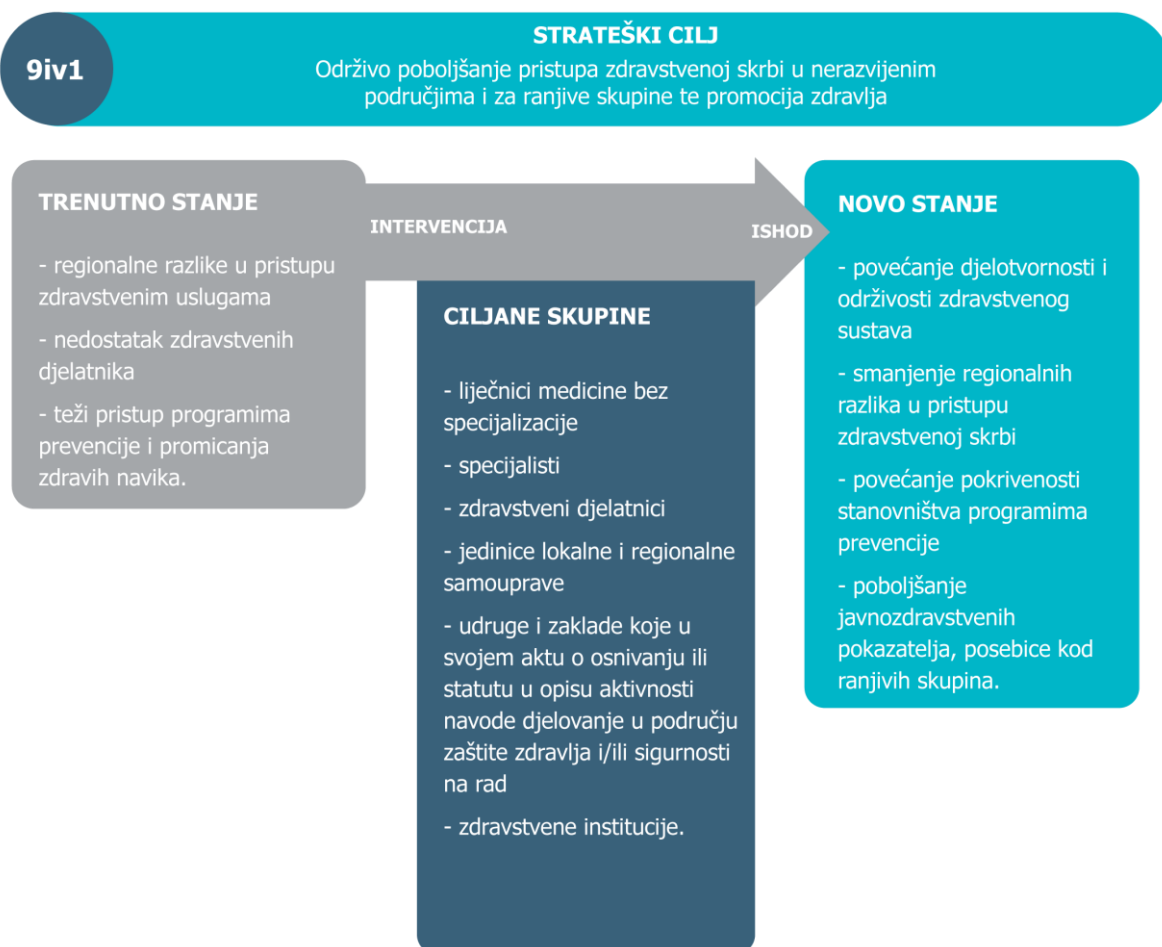
Logika intervencije zasniva se na pretpostavci da je za održivost sustava zdravstvene zaštite potrebno istovremeno ulagati u ljudske potencijale i zaštitu medicinskih stručnjaka, kao i u preventivne programe za očuvanje zdravlja. Potvrđeno je kako je socioekonomska deprivacija usko povezana s lošijim zdravstvenim pokazateljima zbog bolesti vezanih uz način života te

slabijeg praćenja kroničnih stanja što dovodi do višestrukih kroničnih bolesti. Bolji pristup programima prevencije te promicanje zdravih navika pridonijet će poboljšanju pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva, pogotovo kod zakinutih i ranjivih skupina. Ujedno bi smanjena stopa obolijevanja trebala dovesti do uštede u zdravstvenom sustavu i do većeg sudjelovanja na tržištu rada.

Ulaganje u zaštitu od bolesti i promicanje zdravlja pridonijet će:

1. djelotvornosti i održivosti zdravstvenog sustava
2. smanjenju regionalnih razlika u pristupu zdravstvenoj skrbi
3. povećanju pokrivenosti stanovništva programima prevencije
4. poboljšanju javnozdravstvenih pokazatelja, posebice kod ranjivih skupina.

Slika 5: Dijagram intervencijske logike za SC 9.iv.1

Specifični cilj: 9.iv.2

Poboljšanje pristupa visokokvalitetnim socijalnim uslugama, uključujući podršku procesu deinstitutionalizacije

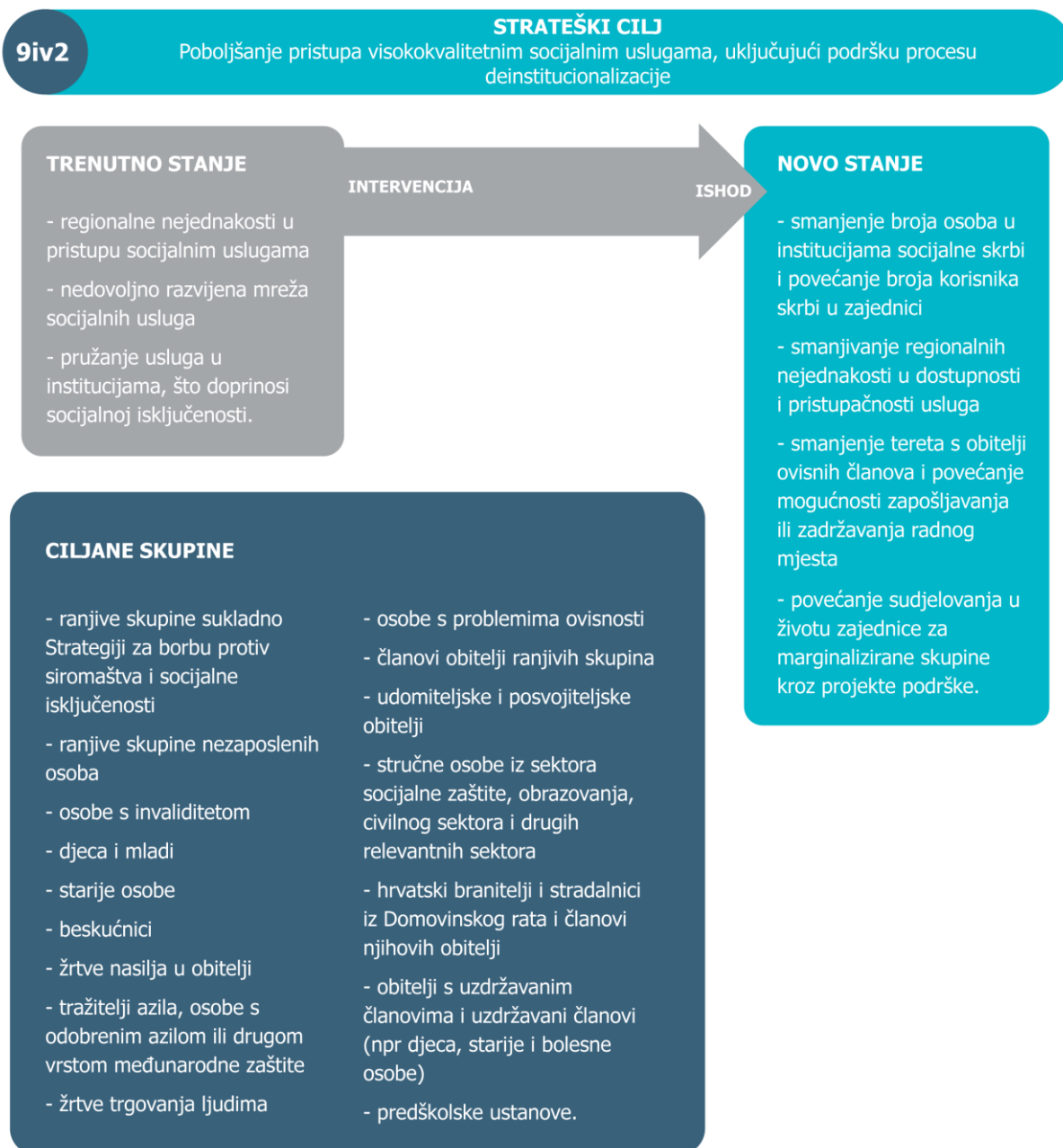
Logika/teorija intervencije:

Sustav socijalne skrbi karakteriziraju regionalne nejednakosti u pristupu socijalnim uslugama i nedovoljno razvijena mreža socijalnih usluga u zajednici. Dodatno, sustav je većim dijelom organiziran kroz pružanje institucijskog oblika skrbi izvan vlastite obitelji što doprinosi socijalnoj isključenosti korisnika usluga. Započet je proces deinstitutionalizacije koji će se podržati sredstvima ESF-a, a uključivat će transformaciju ustanova socijalne skrbi / pružatelja socijalnih usluga uz edukaciju osoblja za pružanje usluga u zajednici te širenje mreže socijalnih usluga u zajednici i povećanje broja pružatelja usluga. U fokusu su deinstitutionalizacije ustanove socijalne skrbi za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu i mlade s problemima u ponašanju te osobe s invaliditetom. Pored ovih korisničkih skupina, dodatna podrška u procesu deinstitutionalizacije bit će pružena svim ranjivim skupinama koje su u riziku od institucionalizacije, kao što su starije osobe, beskućnici, žrtve obiteljskog nasilja i dr., uključujući podršku članovima obitelji svih korisničkih skupina. Branitelji i stradalnici iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji čine ranjivu skupinu kojoj je potrebna psihosocijalna pomoć i podrška pri vraćanju na tržište rada i za koju je potrebno razviti kvalitetne usluge dostupne u zajednici. Također, naglasak je stavljen i na podršku razvoju socijalnih usluga kojima se doprinosi usklađivanju poslovnih i obiteljskih obaveza obitelji s uzdržavanim članovima.

Proširenjem socijalnih usluga u zajednici uz povećanje broja stručnjaka u socijalnoj skrbi i njihovih kapaciteta za provođenje reformskih procesa očekuje se:

- promjena omjera broja osoba u institucijama socijalne skrbi i broja osoba koje koriste usluge u zajednici u korist usluga koje se pružaju u zajednici
- povećanje dostupnosti socijalnih usluga u zajednici
- smanjivanje regionalnih nejednakosti u dostupnosti i pristupačnosti usluga
- povećanje mogućnosti ulaska na tržište rada ili zadržavanja radnog mjesta osoba koje brinu o uzdržavanim članovima obitelji
- poboljšano usklađivanje poslovnog i privatnog života
- povećanje sudjelovanja u životu zajednice za marginalizirane skupine kroz projekte podrške: razvoj usluga osobne asistencije, psihosocijalna podrška, stručno osposobljavanje u sektoru turizma i ugostiteljstva i drugo.

Slika 6: Dijagram intervencijske logike za SC 9.iv.2

3.3 Logika Investicijskog prioriteta (IP-a): 9.v

Promicanje društvenog poduzetništva i strukovne integracije u društvenim poduzećima te socijalne ekonomije i ekonomije solidarnosti radi olakšavanja pristupa zapošljavanju.

Specifični cilj: 9.v.1

Povećanje broja i održivosti društvenih poduzeća i njihovih zaposlenika

Logika/teorija intervencije:

Sektor društvenog poduzetništva slabo je razvijen u RH. Iako postoji iskazani interes organizacija civilnog društva i zadruga za razvoj društvenog poduzetništva, ograničavajuće su okolnosti što ne postoji sustavni okvir za poslovanje, nedostaje financijska podrška za pokretanje društvenih poduzeća, kao i podrška za razvoj poslovnih vještina te je slaba javna vidljivost društvenog poduzetništva. Društveno je poduzetništvo prepoznato kao model poslovanja koji donosi dodatnu društvenu vrijednost kroz zapošljavanje, pružanje socijalnih usluga i brigu za održivost okoliša, a posebno je zanimljiv njegov potencijal za zapošljavanje teže zapošljivih osoba i potencijal za razvoj lokalnih zajednica s nepovoljnim socioekonomskim pokazateljima. Budući da je u posljednjih dvadesetak godina ovakvo poduzetništvo uspješno razvijano u mnogim europskim zemljama, u RH se sredstvima ESF-a namjerava potaknuti razvoj i unaprjeđenje postojećih društvenih poduzeća te osnivanje novih, kao i korištenje njihova potencijala za pružanje potrebnih socijalnih usluga, pogotovo u slabije razvijenim područjima.

Fokus ESF-a za društveno poduzetništvo usmjeren je na tri glavna područja:

- dostupnost financijskog kapitala¹⁵
- poduzetničko obrazovanje
- veću javnu vidljivost.

¹⁵ Iako je dostupnost financijskog kapitala bila uključena u važeću inačicu OPULJP-a v.4.1 tijekom postupka vrednovanja, primjena financijskih instrumenata odgođena je za programsko razdoblje 2021. – 2027.

Slika 7: Dijagram intervencijske logike za SC 9.v.1

4 Istraživački nalazi

4.1 Stanje provedbe

Operacije se provode kroz više vrsta postupaka dodjele bespovratnih sredstava:

- otvoreni postupak, u kojemu se poziv na dostavu projektnih prijedloga pokreće javnom objavom Poziva na dostavu projektnih prijedloga, ciljajući na što veći broj potencijalnih prijavitelja
- ograničeni postupak, za koji postoje unaprijed određeni prijavitelji
- postupak izravne dodjele, za čiju je provedbu utvrđeno kako postoji samo jedan unaprijed određeni prijavitelj.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Upravljačko tijelo OPULJP-a, donosi godišnji plan objave poziva za dostavu projektnih prijedloga s ciljem informiranja javnosti i pravovremene pripreme projekata od strane potencijalnih prijavitelja. UT u suradnji s Posredničkim tijelima razine 1 i 2 prati napredak provedbe te krajem svibnja (do kraja lipnja za 2017. i 2019.) podnosi godišnja izvješća Europskoj komisiji o provedbi operacija u prethodnoj godini (članak 111. Uredba (EU) 1303/2013). Dosada su usvojena godišnja izvješća o provedbi OPULJP-a za 2015., 2016., 2017., 2018. i 2019. godinu.

UT predlaže izmjene OPULJP-a tijekom provedbe, a Odbor za praćenje (OzP) iste usvaja. Izmjene se zatim šalju EK-u na odobrenje. U kolovozu 2020. godine EK je usvojio zadnju

važeću inačicu programa OPULJP-a v.6.0, kojom je omogućeno povećanje EU sufinanciranja programa na 100 % u jednogodišnjem razdoblju 2020./2021. kao pomoć zemljama članicama pogođenima pandemijom bolesti COVID-19. Prethodnom verzijom OPULJP-a 5.0 iz travnja 2020. godine EK je odobrio prebacivanje rezerve s PO 4 na PO 2 s ciljem maksimalnog iskorištavanja alokacije. U cjelokupnom razdoblju provedbe ukupni se iznos PO 2 nije promijenio.

Do kraja 2016. godine objavljena su samo dva poziva za izravnu dodjelu, jedan za HZZ za provedbu operacije Provedba javnih radova za teže zapošljive skupine, a drugi za HZZJZ za program Živjeti zdravo. Tijekom 2016. godine ugovoreno je 4,17 % od ukupne alokacije za PO 2, ali nema još odobrenih ZNS-ova, stoga je financijska implementacija 0 %.

Razdoblje provedbe do 2017. godine karakteriziraju početne teškoće u provedbi: velika odstupanja od planova objave poziva, mali obim ugovaranja uslijed nedovoljnih administrativnih kapaciteta, poteškoće u usklađivanju procedura u pripremi poziva te ispunjavanju ex-ante uvjeta. Stoga se u početku sredstva usmjeravaju na izravne dodjele s ciljem ugovaranja što većeg broja operacija s obzirom na raspoložive kapacitete sustava. Najveće su izravne dodjele sredstava namijenjene Hrvatskom zavodu za zapošljavanje (HZZ-u) za provedbu mjera Aktivne politike zapošljavanja koje su usmjerene na sudionike.

Godine 2017. ugovoreno je 13,41 % od ukupne alokacije i poduzimaju se naporima za ubrzanje postupka odobravanja. Kašnjenje u provedbi nadoknađuje se ugovaranjem operacija tijekom 2018. i 2019. godine tako da je 2018. godine kumulativno ugovoreno 72,1 % od ukupne alokacije PO 2, što predstavlja 97 % od cilja za 2018. godinu. Na kraju 2019. bilo je ugovoreno 91 % od ukupno dodijeljenih sredstava, pri čemu je za SC 9.i.2 i 9.v.1 razina ugovaranja bila značajno niža.

Kašnjenja u ugovaranju rezultiraju relativno niskom razinom izdataka ovjerenih prema EK-u. Prema dolje priloženoj tablici, do kraja 2019. godine ugovoreno je više od 90 % dodijeljenih sredstava, dok je svega 22,02 % plaćanja ovjereni prema EK-u. Međutim, situacija se značajno razlikuje među pojedinim SC-ovima. U okviru SC-a 9.i.1 ugovoreno je značajno više sredstava nego što je planirano, a više je od polovine plaćanja ovjereni, dok SC 9.i.2 i 9.v.1. obilježava vrlo niska razina ugovaranja i plaćanja u usporedbi s dodijeljenim sredstvima (Tablica 3).

U Tablici 3 prikazani su financijski podaci po specifičnim ciljevima, odnosno omjer ugovorenih, plaćenih i ovjerenih sredstava do 31. 12. 2019. u odnosu na dodijeljena sredstva.

Tablica 3: Financijski pokazatelji za Prioritetnu os 2: stanje do 31. 12. 2019. (EUR)

Investicijski prioritet/ Specifični cilj	Dodijeljena sredstva	Ugovoreno	% Ugovoreno	Plaćeno	Ovjereno prema EK	% Ovjereno	Ukupna sredstva objavljenih poziva (EUR)**
9.i.1	112.941.176,00	197.709.380,45	175,06 %	135.046.453,13	57.540.261,05	50,95 %	177.185.438,93
9.i.2	23.529.412,00	4.160.715,40	17,68 %	934.551,02	0,00	0 %	1.536.746,87
9.iv.1	52.941.177,00	43.854.243,30	82,84 %	9.101.673,54	5.719.522,19	10,80 %	37.637.839,41
9.iv.2	158.823.530,00	103.747.633,88	65,32 %	53.252.285,10	20.239.859,15	12,74 %	136.592.406,65
9.v.1	37.647.059,00	1.653.843,08	4,39 %	1.458.584,66	1.446.743,35	3,84 %	14.753.482,35
Ukupno	385.882.354,00	351.125.816,11	90,99 %	199.793.547,45	84.962.385,75	22,02 %	367.705.914,21

Izvor: MRMS: Registar plaćanja i ugovaranja i tablica Objavljeni pozivi OPULJP 2014.- 2020. do 31.12.2019. godine,

**iznos sredstava objavljenih poziva u kunama preračunat je u eure na temelju tečaja 1EUR=7,6265 HRK¹⁶

Do kraja 2019. godine objavljena su 34 poziva na dostavu projektnih prijedloga – 13 izravnih dodjela sredstava, 11 otvorenih postupaka / trajnih poziva¹⁷, 7 otvorenih postupaka / privremenih poziva i 3 ograničena postupka / trajna poziva. Ukupno je potpisano 993 ugovora. Kao i za ostale prioritetne osi, tako je i za PO 2 karakteristično da najavljeni natječaji iz Godišnjih planova objave kasne s objavljivanjem¹⁸ – svega četiri poziva, od njih 34, objavljena su sukladno predviđenom datumu objave, navedenom u godišnjim planovima objave PDP-a. Riječ je o tri otvorena trajna postupka od kojih su dva objavljena u okviru SC-a 9.iv.2: Unaprjeđenje usluga za djecu u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja i Razvoj usluga osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza II, a jedan u okviru SC-a 9.i.1: Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz šport. Navedeni pozivi objavljeni su u 2018. godini. Četvrti poziv objavljen bez kašnjenja ujedno je i prvi objavljen u okviru PO 2, 7. kolovoza 2015. godine, kao izravna dodjela sredstava u okviru SC-a 9.i.1: Provedba javnih radova za teže zapošljive osobe. U Godišnjem planu objave poziva na dostavu projektnih prijedloga za 2020. godinu planirano je još deset poziva za PO 2 Socijalno uključivanje, ali je predmet ove evaluacije ograničen na rezultate postignute do 31. prosinca 2019. godine.

Prema zadanom Okviru za praćenje uspješnosti provedbe, ciljevi za 2018. godinu (ključne točke praćenja – *milestones*) za PO 2 postignuti su u omjeru višem od 80 % (dva fizička pokazatelja postigla su 204 % i 83 %, dok je financijski pokazatelj ostvario 97 %) i time je omogućeno korištenje sredstava pričuve za uspješnost. Štoviše, u pričuvi za PO 2 realocirana je pričuva iz

¹⁶ Više o tečaju: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/how-eu-funding-works/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-infoeuro_en

¹⁷ Od toga jedan u okviru ITU mehanizma.

¹⁸ Za usporedbu s drugim PO: od 12 poziva koji nisu kasnili s obzirom na predviđeni datum objave, 6 se odnosi na PO 1 i po jedan na PO 3 i PO 4. Izvor: Indikativni godišnji planovi objave za 2015. i 2016 i Godišnji planovi objave PDP-a za 2017., 2018. i 2019.

PO 4 u iznosu od 12.146.855,00 eura, s obzirom na to da ključne etape nisu ostvarene za PO 4 (dva fizička pokazatelja ostvarila su 76 % i 73 %, no financijski pokazatelj ostvario je 53 %, stoga pričuva PO 4 nije izgubljena već realocirana na PO 2).

Financijski pokazatelj uspješnosti iskazan je kroz ukupan iznos ovjerenih izdataka i iznosi 97 % od zadanog cilja za 2018. godinu. Druga dva pokazatelja uspješnosti odnose se na broj sudionika iz ciljane skupine nezaposlenih i skupine stručnjaka koji sudjeluju u osposobljavanju. Broj uključenih nezaposlenih korisnika projekata, uključujući dugotrajno nezaposlene, premašio je cilj za 2018. godinu za 204 % s obzirom na velik broj uključenih sudionika u okviru Zaželi – programa zapošljavanja žena. Broj uključenih stručnjaka na programima osposobljavanja dosegao je 83 % cilja za 2018. (Tablica 4).

Tablica 4: Provedba prema Okviru uspješnosti i ključnim točkama za 2018., rezultatima do 2019. i konačnom cilju za 2023.

Pokazatelj ili ključni korak u provedbi	Rezultati do 2018.	Ključna točka za 2018.	% ostvarenog u odnosu na cilj 2018.	Rezultati do 2019.	Konačni cilj 2023.	% ostvarenog do 2019. u odnosu na cilj 2023.
F.1. Ukupan iznos ovjerenih izdataka prihvatljivih troškova (EUR)	56.069.914,82	57.789.782,00	97 %	84.946.385,74	385.882.354,00	22 %
CO01 Nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene	13.739	6.716	204 %	20.588	35.139	59 %
SO203 Stručnjaci koji sudjeluju u osposobljavanju	638	766	83 %	1.676	7.355	23 %

Izvor: MROSP. Godišnje izvješće o provedbi OPULJP 2014.-2020. (GIP) za 2018. i 2019. godinu

U Tablici 5 pobliže je prikazan predmet evaluacije kroz pregled PDP-ova u okviru PO 2 koji su objavljeni do 31. prosinca 2019. godine. Pregled uključuje nazive operacija, MIS kod poziva, vrstu postupka dodjele (ID – izravna dodjela, OP/TP – otvoreni postupak / trajni poziv i OP/PP – otvoreni postupak / privremeni poziv), ukupnu vrijednost poziva i datume objave po specifičnim ciljevima. Tablica u nastavku prikazuje pregled objavljenih poziva, broj sklopljenih ugovora i broj sudionika potvrđenih od strane PT 2 do 31. prosinca 2019. godine. Pozivi koji su označeni u četiri boje prikazuju pozive koji su do dogovorenog *cut-off* datuma imali potvrđene sudionike od strane PT 2.

Tablica 5: Pregled objavljenih poziva, broj sklopljenih ugovora i broj sudionika potvrđenih od strane PT 2 do 31. 12. 2019. godine

	SP	MIS kod Poziva	Naziv operacije / PDP	Vrsta postupka dodjele*	Datum objave poziva za otvorene / datum upućivanja Poziva za izravne	Ukupna vrijednost objavljenih poziva s povećanjima alokacija do 31.12.2019.	Broj ugovora potpisanih do 31.12.2019. **	Broj sudionika potvrđenih od strane PT 2 do 31.12.2019. ***
1	9.i.1	UP.02.0.0.01	Provedba javnih radova za teže zapošljive skupine – Faza 1	ID	07/08/2015	91.800.000,00 kn	1	5335
2	9.i.1	UP.02.1.1.02	Umjetnost i kultura za mlade	OP/PP	12/12/2016	18.000.000,00 kn	29	1927
3	9.i.1	UP.02.1.1.03	Umjetnost i kultura 54+	OP/PP	23/05/2017	20.000.000,00 kn	40	4300
4	9.i.1	UP.02.1.1.05	Zaželi – program zapošljavanja žena	OP/TP	30/06/2017	1.000.000.000,00 kn	294	5634
5	9.i.1	UP.02.1.1.04	Podrška programima usmjerenim mladima	OP/PP	05/07/2017	12.000.000,00 kn	17	3136
6	9.i.1	UP.02.1.1.06	Podrška socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina	OP/TP	22/09/2017	99.918.750,00 kn	80	1706
7	9.i.1	UP.02.1.1.08	Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz sport	OP/TP	08/06/2018	100.000.000,00 kn	57	2386
8	9.i.1	UP.02.1.1.09	Provedba javnih radova za teže zapošljive skupine - Faza 2	ID	16/08/2018	202.702.206,00 kn	1	5386
9	9.i.1	UP.02.1.1.07	Podrška razvoju i širenju rada s mladima u Hrvatskoj	ID	05/01/2018	1.820.000,00 kn	1	-
10	9.i.1	UP.02.1.1.10	Mediji zajednice - potpora socijalnom uključivanju putem medija, faza I.	OP/PP	15/04/2019	15.000.000,00 kn	-	-
11	9.i.1	UP.02.1.1.11	Ispunjavanje preduvjeta za učinkovitu provedbu politika usmjerenih na nacionalne manjine – faza I	ID	16/10/2019	10.854.000,00 kn	-	-
12	9.i.1	UP.02.1.1.12	Aktivno uključivanje i poboljšanje zapošljivosti te razvoj inovativnih socijalnih usluga za ranjive skupine unutar 7 urbanih aglomeracija/područja Osijek, Pula, Rijeka, Slavonski brod, Split, Zadar i Zagreb	OP/TP	18/12/2019	85.712.000,00 kn	-	-
13	9.i.2	UP.02.1.2.01	Razvoj i provedba programa za socijalnu koheziju i povećanje zaposlenosti u gradovima: Kninu, Belom Manastiru i općini Darda, Benkovcu, Petrinji i Vukovaru	OP/TP	03/08/2018	76.362.000,00kn	18	298
14	9.i.2	UP.02.1.2.02	Dodjela bespovratne potpore za razvoj poduzetništva na području Grada Petrinje	ID	09/07/2019	10.000.000,00 kn	-	-
15	9.i.2	UP.02.1.2.03	Uključivanje djece u sustav zdravog odgoja i obrazovanja s posebnim naglaskom na integraciju djece s poteškoćama u razvoju kroz uređenje doma Branjin vrh	ID	27/09/2019	1.720.000,00 kn	-	-
16	9.iv.1	UP.02.2.1.01	Živjeti zdravo	ID	13/01/2016	30.373.299,36 kn	1	75
17	9.iv.1	UP.02.2.1.02	Specijalističko usavršavanje doktora medicine	OP/TP	04/08/2017	217.919.238,02 kn	66	212
18	9.iv.1	UP.02.2.1.03	Kontinuirano stručno osposobljavanje radnika u djelatnosti hitne medicine	ID	09/01/2018	9.550.000,00 kn	1	257
19	9.iv.1	UP.02.2.1.01	Kontinuirano stručno usavršavanje liječnika opće/obiteljske medicine	ID	18/07/2016	29.981.200,00 kn	1	-
20	9.iv.1	UP.02.2.1.04	Promocija zdravlja i prevencija bolesti – Faza 1	OP/TP	30/03/2018	27.000.000,00 kn	24	-
21	9.iv.1	UP.02.2.1.05	Optimizacija i poboljšanje učinkovitosti radiološke dijagnostike u sustavu zdravstva Republike Hrvatske - Radiološki edukacijski centar	ID	31/05/2019	32.575.744,25 kn	1	-
22	9.iv.2	UP.02.2.2.02	Razvoj usluga osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza 1	OP/TP	22/11/2016	116.985.131,71kn	93	1573
23	9.iv.2	UP.02.2.2.03	Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva	OP/PP	01/03/2017	63.000.388,97 kn	41	703

	SP	MIS kod Poziva	Naziv operacije / PDP	Vrsta postupka dodjele*	Datum objave poziva za otvorene / datum upućivanja Poziva za izravne	Ukupna vrijednost objavljenih poziva s povećanjima alokacija do 31.12.2019.	Broj ugovora potpisanih do 31.12.2019 .**	Broj sudionika potvrđeni h od strane PT 2 do 31.12.2019 ***
24	9.iv.2	UP.02.2.2. 04	Podrška daljnjem procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom – faza 1	OP/TP	20/03/2017	135.000.000,00 kn	5	258
25	9.iv.2	UP.02.2.2. 05	Podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih – faza 1	OP/TP	20/03/2017	63.000.000,00 kn	7	123
26	9.iv.2	UP.02.2.2. 07	Jačanje kapaciteta stručnjaka koji pružaju psihosocijalnu skrb za branitelje i stradalnike Domovinskog rata – Faza I	ID	29/01/2018	6.396.221,28 kn	1	129
27	9.iv.2	UP.02.2.2. 09	Razvoj usluga osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza II	OP/TP	24/05/2018	190.000.000,00 kn	97	1515
28	9.iv.2	UP.02.2.2. 10	Razvoj i širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata	OP/TP	03/08/2018	80.500.000,00 kn	17	1041
29	9.iv.2	UP.02.2.2. 01	Program psihosocijalnog osnaživanja hrvatskih branitelja i stradalnika iz Domovinskog rata – FAZA 1	ID	18/07/2016	1.692.592,00 kn	1	-
30	9.iv.2	UP.02.2.2. 06	Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – FAZA 1	OP/PP	23/01/2018	110.150.000,00 kn	-	-
31	9.iv.2	UP.02.2.2. 08	Unaprjeđenje usluga za djecu u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja	OP/TP	08/03/2018	318.606.360,11 kn	68	-
32	9.v.1	UP.02.3.1. 01	Poticanje društvenog poduzetništva	OP/PP	01/07/2016	10.374.993,15 kn	17	800
33	9.v.1	UP.02.3.1. 02	Promicanje društvenog poduzetništva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, organizacija civilnog društva i zadruga braniteljske i stradalničke populacije iz Domovinskog rata	ID	31/12/2016	2.132.440,00 kn	1	107
34	9.v.1	UP.02.3.1. 03	Jačanje poslovanja društvenih poduzetnika – faza I	OP/TP	21/05/2019	100.010.000,00 kn	-	-

*vrste postupka dodjele: ID (izravna dodjela), OP/TP (otvoreni postupak / trajni poziv) i OP/PP (otvoreni postupak / privremeni poziv)

** broj sklopljenih ugovora naveden je prema Registru plaćanja i ugovaranja (CRP 2019)

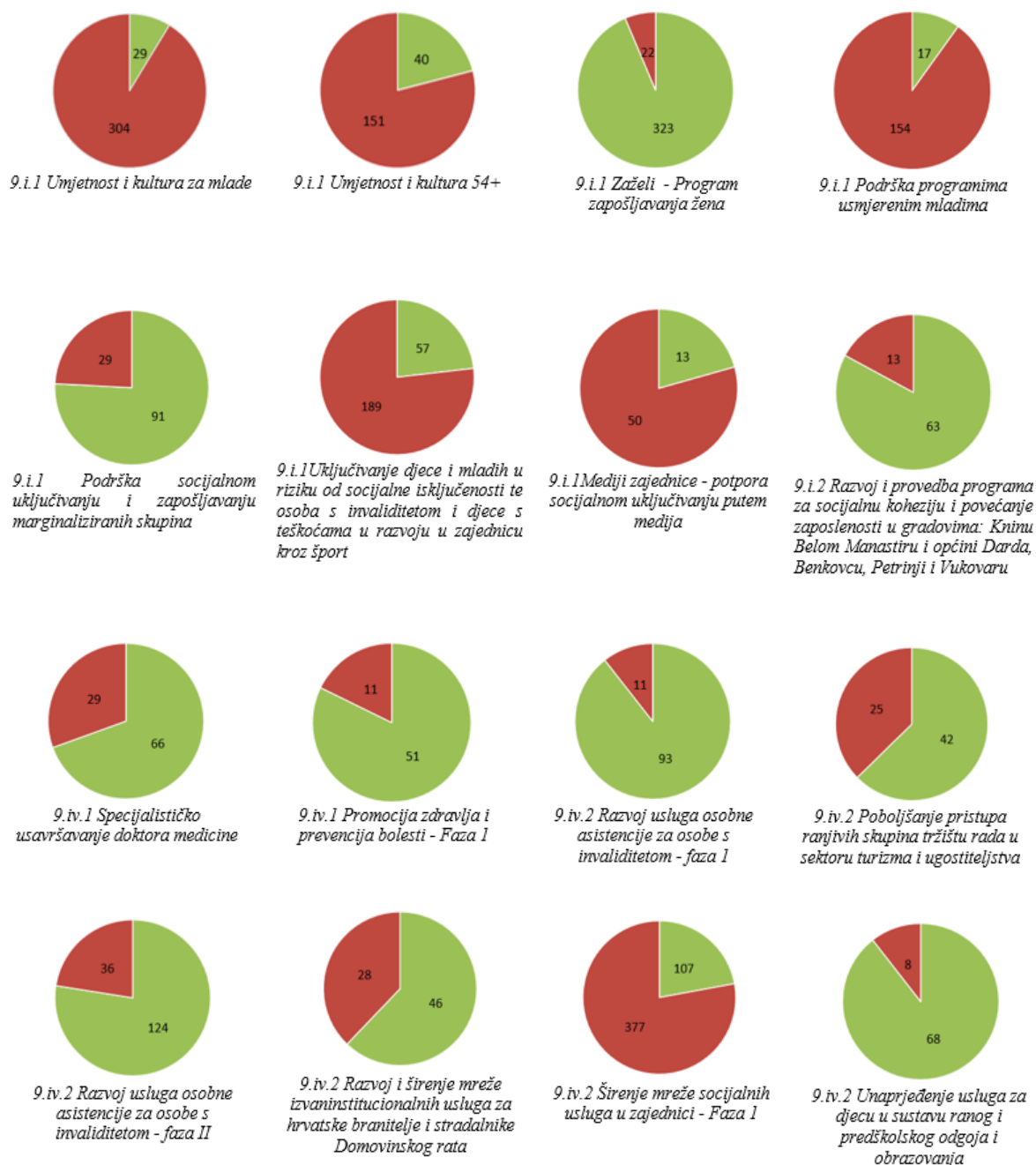
***broj sudionika naveden je prema bazi podataka iz Informacijskog sustava za prikupljanje mikropodataka o sudionicima, ažuriranoj 22.04.2020. za razdoblje do 31.12.2019.

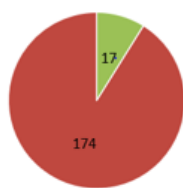
- Ako nije naveden ni broj ugovora niti sudionika, to znači da do 31.12. 2019. godine nisu potpisani ugovori, a ako nedostaje samo broj sudionika, radi se o Pozivu koji ne uključuje sudionike ili još nisu započele aktivnosti koje uključuju sudionike ili još uvijek nisu potvrđeni sudionici od strane PT 2.

Na temelju podataka MROSP-a o dostavljenim projektnim prijedlozima i potpisanim ugovorima, napravljena je analiza omjera odobrenih projekata u odnosu na broj projektnih prijedloga za 17 otvorenih poziva koji su zatvoreni do 31. 12. 2019. ili su dotada iscrpljene financijske omotnice, a zatvoreni su u 2020. godini (Zaželi – program zapošljavanja žena i Unaprjeđenje usluga za djecu u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja). U analizu udjela odobrenih projekata uvršteni su i potpisani ugovori tijekom 2020. godine za dva natječaja koji su zatvoreni do 31. 12.2019. godine, a za koje do *cut-off* datuma nije bilo potpisanih ugovora (Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – faza 1 i Mediji zajednice – potpora socijalnom uključivanju putem medija) jer radi se o pozivima koji su privukli velik interes prijavitelja. Prvi je objavljen kao privremeni poziv koji je zatvoren još u lipnju 2018. godine i obilježava ga velik broj dostavljenih projektnih prijedloga (484) na čije se ugovaranje prvih odobrenih projekata najdulje čekalo u okviru PO 2 (26 mjeseci), a drugi je poziv zatvoren

17.6.2019. te je relevantan za promatrano razdoblje do kraja 2019. godine u pogledu interesa prijavitelja.

Slika 8: Omjeri dostavljenih projektnih prijedloga i potpisanih ugovora u 17 otvorenih poziva

9.v.1 Poticanje društvenog
poduzetništva

POTPISANI UGOVORI

NEODOBRENI PROJEKTNI PRIJEDLOZI

Prema broju dostavljenih projektnih prijedloga vidljive su značajne razlike u interesu prijavitelja za pojedine pozive, kao i razlike u odgovorima nadležnih tijela na veći broj prijava (Slika 8). Za prvi otvoreni privremeni poziv Poticanje društvenog poduzetništva zabilježen je veliki interes prijavitelja stoga je ostalo čak 90 % neodobrenih projektnih prijedloga u okviru tog poziva s obzirom na raspoloživu alokaciju. Idući je otvoreni poziv objavljen nakon tri godine s deseterostruko većom alokacijom te se u narednom periodu očekuje učinkovitija provedba u okviru IP-a 9.v. nakon što je do kraja 2019. godine ugovoreno svega 4 % od ukupne alokacije.

U okviru poziva Podrška programima usmjerenim mladima objavljenog 2017. godine također je odobreno svega 10 % projektnih prijedloga, no unatoč velikom interesu do kraja 2020. nije bilo novog poziva za podršku programima usmjerenim mladima, a faza 2 tek se najavljuje u Godišnjem planu objava za 2021. godinu.

S druge strane, za pozive Umjetnost i kultura za mlade i Umjetnost i kultura 54+ prijavitelji su pokazali najveći interes te je u skladu s tim MKM 2019. pristupio pripremi poziva pod nazivom Umjetnost i kultura online namijenjenog istim ciljnim skupinama (mladima i osobama starijim od 54 godine) te isti objavio u prvoj polovici 2020. godine. Zbog velikog interesa prijavitelja za Zaželi – program zapošljavanja žena u veljači 2020. godine objavljena je i faza 2 istog programa, a početna je alokacija za poziv objavljen 30.06.2017. godine povećana sa 400,9 milijuna kuna na 1 milijardu kuna. Ove su razlike analizirane tijekom intervjua s predstavnicima tijela SUK-a i provediteljima projekata te će biti raspravljane u narednim poglavljima.

Upitani da procjene uspješnost provedbe školskom ocjenom od 1 do 5 na temelju dosadašnjeg iskustva, predstavnici tijela SUK-a u prosjeku su dali malo čvršću trojku, i to isključivo zbog velikih kašnjenja tijekom cijelog procesa: od objava poziva, preko evaluacija projektnih prijedloga, ugovaranja do odobravanja plaćanja. Temu kašnjenja u provedbi podjednako ističu nadležna tijela kao i korisnici bespovratnih sredstava kao najveći izazov za postizanje željenih rezultata tijekom ovog programskog razdoblja.

U nastavku za ilustraciju navodimo neke **ocjene provedbe** prikupljene kroz intervjue s predstavnicima tijela SUK-a:

- *Trojka, bliže dvojki zbog kašnjenja.*
- *Trojka, za veću ocjenu trebalo bi okrupniti i fokusiranje raditi operacije – preširoko je, sužiti na najpotrebitije.*
- *Trojka, ne bi trebalo imati 101 ciljanu skupinu i 101 pokazatelj, a to sada imamo. U toj šumi je sve prioritet i ništa nije prioritet.*
- *Dala bih četvorku s obzirom na to da je menadžment išao dosta aktivno, da to tako kažem, u potrazi za udovoljavanjem strateškim ciljevima.*

- *Mislim da za sada nekakva trojka i ne baš pretjerano čvrsta trojka, ali mislim da će s vremenskim periodom koji imamo na raspolaganju to ipak ići u dobrom smjeru.*
- *Do trojke - ne više od toga (za deinstitutionalizaciju i povezanost s OPKK)....to je toliko jedna nova priča pa bi bilo zbilja preoptimistično očekivati da će to sad zasjat kao sunce. To zahtjeva toliko tektonskih promjena. Možda ona koju ja najviše vidim je promijeniti mindset..*
- *Četvorka do petica iz razloga što ovi ostali ciljevi koji su unutra mislim da nisu u tolikoj mjeri ostvareni.*
- *Petica jer postizemo više-manje sve što smo si zadali, ali isto tako je problem manjkavosti u planiranju.*

4.2 Relevantnost

1. U kojem se socioekonomskom kontekstu provode intervencije u okviru PO 2?

Relevantni pokazatelji socioekonomskog konteksta

Planiranje mjera u okviru OPULJP-a 2014. – 2020. provedeno je od 2013. godine, u razdoblju nakon dugotrajne recesije koje je obilježeno izrazito visokom stopom nezaposlenosti u RH, posebice mladih (Tablica 6). Slijedom navedenog razumljivo je kako je najviše mjera usmjereno na podršku pri zapošljavanju. Od ukupne alokacije sredstava za provedbu mjera u okviru OPULJP-a za zapošljavanje i mobilnost radne snage u okviru PO 1 namijenjeno je 35 % sredstava. Također, dodatno je i 21 % sredstava u okviru PO 2 namijenjeno zapošljavanju. Gotovo polovina iznosa odobrenih sredstava za PO 2 usmjerena je na dva programa zapošljavanja: Provedbu javnih radova za teže zapošljive skupine i Zaželi – program zapošljavanja žena. Programi podrške usmjerene mladima također uključuju aktivnosti koje povećavaju zapošljivost mladih, potiču ih na aktivno sudjelovanje u zajednici i u procesima donošenja odluka. Stopa nezaposlenosti NEET populacije¹⁹ bila je izrazito visoka u vrijeme planiranja, a od 2007. do 2017. godine porasla je za 3,4 postotna boda, kada je iznosila 17,9 % i bila četvrta po visini u EU-28 (Tomić i dr. 2018). U odnosu na 2014. godinu zabilježeno je smanjenje prosječnoga broja nezaposlenih kod svih dobnih skupina, a najznačajnije kod skupina osoba mlađe životne dobi. U dobnoj skupini od 15 do 19 godina zabilježen je pad prosječne nezaposlenosti za 67,6 %, a u skupini od 20 do 24 godine za 67,9 %.²⁰

¹⁹ U kontekstu provedbe Garancije za mlade, NEET populacijom u RH smatraju se osobe u dobnoj skupini između 15 i 29 godina koje ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih.

²⁰ DZS, Anketa o radnoj snazi, travanj 2020. i Anketa o radnoj snazi, svibanj 2015.

Metodološka objašnjenja: **Stopa aktivnosti** jest postotni udio aktivnog stanovništva (radne snage) u radno sposobnom stanovništvu. **Radno sposobno stanovništvo** čine osobe s 15 i više navršениh godina. **Aktivno stanovništvo** čine zaposlene i nezaposlene osobe. **Nezaposleni** su osobe koje zadovoljavaju tri kriterija: a) u referentnom tjednu nisu obavljale nikakav posao

Iako se stopa nezaposlenosti značajno smanjila od 2012. do 2019. godine (Tablica 6), visok udio dugotrajno nezaposlenih i niska razina aktivnosti radno sposobnog stanovništva ostaju trajni problemi. U studiji trendova dugotrajne nezaposlenosti u EU²¹ tijekom ekonomske krize od 2008. do 2015. godine Hrvatska se uz Slovačku navodi kao zemlja koja je i prije krize imala visok udjel dugotrajno nezaposlenih, a u promatranim godinama (2008. i 2015.) nalazila se na začelju EU članica po stopi aktivnosti i udjelu dugotrajno nezaposlenih (više od polovice nezaposlenih osoba), uz Grčku i Španjolsku. Prema DZS priopćenjima o aktivnom stanovništvu u RH²², u 2015. godini 64 % nezaposlenih posao je tražilo dulje od 12 mjeseci dok je u 2019. godini taj udio bio 30 % (uz napomenu da 2019. godine na pitanje o duljini traženja posla jedna desetina anketiranih nije odgovorila).

Tablica 6: Stopa nezaposlenosti prema spolu i dobnim skupinama

	UKUPNO 15-64	M	Ž	15-24	25-49	50-64
2012	16,3	16,2	16,3	42,1	15,5	10,0
2013	17,5	18,0	17,0	50,0	16,2	10,6
2014	17,5	16,6	18,4	45,5	15,8	12,0
2015	16,5	15,9	17,2	43,0	14,9	11,7
2016	13,3	12,7	13,9	31,3	11,9	10,0
2017	11,3	10,7	12,0	27,4	10,6	7,4
2018	8,6	7,8	9,5	23,7	8,1	4,7
2019	6,7	6,3	7,3	16,6	6,8	3,4

Izvor: DZS: Priopćenje 9. svibnja 2016.: Anketa o radnoj snazi; Aktivno stanovništvo u RH 2015. prosjek godine, Priopćenje 30. travnja 2020.: Anketa o radnoj snazi; Aktivno stanovništvo u RH 2019. prosjek godine

Kao što je vidljivo iz Tablice 7, gotovo polovina radno sposobnog stanovništva u dobi 15+ nije radno aktivna. Ako promatramo dobnu skupinu 15 – 64, stopa aktivnosti od 63,9 % u 2012. godini porasla je na 66,5 % u 2019. godini, a rodna razlika u aktivnosti kontinuirano je 10 postotnih bodova u korist muškaraca. Prema usporednim podacima Eurostata za EU-28, za dobnu skupinu 20 – 64 prosječna je stopa radne aktivnosti 78,4 %, dok je u RH ista stopa iznosila 71,0 % te bila druga na začelju EU-a, iza nje je nižu stopu zabilježila jedino Italija (Tomić i dr. 2019). I u odnosu na EU prosječnu stopu zaposlenosti (73,1%), za istu dobnu skupinu u 2019. godini RH je s Italijom i Grčkom ostala na začelju sa stopom od 66,7%.

za novac ili plaćanje u naturi, b) u posljednja 4 tjedna prije anketiranja aktivno su tražile posao i c) ponuđeni posao mogle bi početi obavljati u iduća dva tjedna. **Stopa nezaposlenosti** jest postotni udio nezaposlenih u aktivnom stanovništvu (radnoj snazi). **Stopa zaposlenosti** jest postotni udio zaposlenih u radno sposobnom stanovništvu. **Neaktivno stanovništvo** jesu osobe do navršanih 15 godina i osobe u radno sposobnom stanovništvu koje nisu zaposlene ili nezaposlene (s obzirom na to da ne ispunjavaju kriterije postavljene za nezaposlene osobe, od kojih se jedan odnosi i na aktivno traženje posla).

²¹ Long-term Unemployment in the EU: Trends and Policies (2016). Bertelsmann Stiftung

²² DZS: Priopćenje 9. svibnja 2016.: Anketa o radnoj snazi; Aktivno stanovništvo u RH 2015. prosjek godine, Priopćenje 30. travnja 2020.: Anketa o radnoj snazi; Aktivno stanovništvo u RH 2019. prosjek godine

Tablica 7: Stope aktivnosti prema spolu i dobnim skupinama 2012. – 2019.

15+		15-64	15-64		15-24		25-49		50-64		65+	
			M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
2012	51,4	63,9	69,8	58,0	34,6	25,3	87,4	78,6	61,1	43,3	7,1	3,6
2013	50,8	63,7	68,9	58,5	34,7	24,8	86,7	79,2	59,4	44,6	5,8	2,7
2014	52,4	66,1	70,9	61,3	38,5	28,6	88,5	83,5	60,8	44,6	4,1	2,6
2015	52,7	66,8	71,5	62,2	38,3	28,2	88,9	83,5	62,0	47,5	4,5	2,4
2016	51,3	65,6	70,3	60,9	41,9	32,3	87,1	80,9	59,4	45,6	4,6	1,8
2017	51,6	66,4	71,5	61,4	40,9	30,2	88,6	82,6	61,1	45,8	4,0	2,0
2018	51,2	66,3	70,9	61,7	37,9	28,8	88,8	82,0	60,6	48,2	4,3	2,0
2019	51,1	66,5	71,5	61,6	38,8	27,3	89,5	82,0	60,8	48,5	4,9	2,5

Izvor: DZS: Priopćenje 9. svibnja 2016.: Anketa o radnoj snazi; Aktivno stanovništvo u RH 2015. prosjek godine, Priopćenje 30. travnja 2020.: Anketa o radnoj snazi; Aktivno stanovništvo u RH 2019. prosjek godine,

U istom je razdoblju vidljiv porast zaposlenosti u svim dobnim skupinama izuzev najstarije skupine od 65+ godina (Tablica 8). Porast zaposlenosti niži je od pada nezaposlenosti. Navedeno ukazuje kako izlazak iz nezaposlenosti nije uvijek povezan sa zapošljavanjem, već može značiti i prelazak u neaktivnost te izlazak iz radne snage. U promatranom je razdoblju vidljivo i smanjenje stope aktivnosti od 0,3 postotna boda (Tablica 7). Prema pokazateljima na tržištu rada: radnoj aktivnosti, zaposlenosti i nezaposlenosti – mladi, starije osobe i žene u znatno su nepovoljnijem položaju. Prema podacima Eurostata za RH u 2018. godini, u dobnoj skupini 20 – 64 stopa zaposlenosti žena iznosila je 60,1 %, a muškaraca 70,3 %. Dodatno, žene ulaze na tržište rada kasnije i ranije ga napuštaju. Najveće su rodne razlike u dobnim skupinama 50 – 64 i 15 – 24 (Tablica 8). Veći je udio žena i u visokoškolskom obrazovanju. Primjerice, u akademskoj godini 2018./2019. u ukupnom broju upisanih studenata bilo je 57,1% žena i 42,8% muškaraca. Međutim, veći utjecaj od nastavka obrazovanja imaju rodni stereotipi na temelju kojih skrb o ovisnim članovima obitelji u većini slučajeva preuzimaju žene. Iz navedenih razloga žene kasnije ulaze na tržište rada jer skrbe o maloljetnoj djeci, a ranije izlaze jer u nedostatku socijalnih usluga u zajednici moraju skrbiti o starim i nemoćnim roditeljima ili drugim članovima obitelji koji su, primjerice, osobe s invaliditetom. Stoga su u okviru PO 2 predviđene intervencije čiji je cilj povećati dostupnost usluga za starije osobe, za osobe s invaliditetom i za djecu rane i predškolske dobi, kako bi se povećao udio žena na tržištu rada.

Tablica 8: Stopa zaposlenosti prema dobnim skupinama i po spolu za dobnu skupinu 15 – 64

	15-64	M	Ž	15-24	25-49	50-64	65+
2012	53,5	58,5	48,5	17,4	70,2	46,8	4,9
2013	52,6	56,5	48,6	14,9	69,5	46,3	3,9
2014	54,6	59,1	50,0	18,3	72,4	46,2	3,0

2015	56,0	60,3	51,6	19,0	73,4	48,2	3,2
2016	56,9	61,4	52,4	25,6	74,0	47,1	2,9
2017	58,9	63,9	54,0	25,9	76,5	49,2	2,7
2018	60,7	65,4	55,9	25,6	78,5	51,6	3,0
2019	62,1	67,1	57,1	27,7	80,0	52,6	3,5

Izvor: DZS: Priopćenje 9. svibnja 2016.: Anketa o radnoj snazi; Aktivno stanovništvo u RH 2015. prosjek godine, Priopćenje 30. travnja 2020.: Anketa o radnoj snazi; Aktivno stanovništvo u RH 2019. prosjek godina

Osim niske razine obrazovanja, najveći su rizici od nezaposlenosti zabilježeni kod osoba s invaliditetom i kod Roma koji su najdiskriminiranija društvena skupina u mnogim područjima života pa tako i pri zapošljavanju. Recentno istraživanje baznih podataka za praćenje uključivanja Roma u hrvatsko društvo (CMS, 2018.) otkriva kako je u 2018. godini samo 18,7 % Roma bilo na neki način zaposleno, od kojih je 7,3 % radilo u punom radnom vremenu, 9,2 % bilo je zaposleno na određeno vrijeme ili u nepunom radnom vremenu, a samo 2,1 % bilo ih je samozaposleno. Kod romske nacionalne manjine rodne su razlike još izraženije – upitani jesu li nešto zaradili u proteklom tjednu, 81,3 % ispitanika u dobi do 66 godina izjavilo je kako nije imalo plaćeni posao (čak 92,1 % žena i 70,7 % muškaraca).

Prema podacima HZJZ-a za 2019. godinu²³, udio je osoba s invaliditetom u ukupnom stanovništvu 12,4 %, a udio u radno sposobnom stanovništvu 8,7 %. U 2019. godini bilo je zaposleno 18.907 osoba s invaliditetom te uz pretpostavku da su svi u dobnoj skupini 20 – 64, udio zaposlenih iznosi svega 8,7 % (Tomić i dr., 2019.).

Nezaposlene su osobe posljedično u povećanom riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Temelj je izračuna pokazatelja siromaštva i socijalne isključenosti za RH Anketa o dohotku stanovništva.²⁴ Provedba Ankete usklađena je s uredbama EU-a i Eurostatovom metodologijom propisanom za istraživanje EU-SILC (*Statistics on Income and Living Conditions*), a temelji se na konceptu relativnog siromaštva koji uzima u obzir raspoloživi dohodak kućanstva, broj članova u kućanstvu (veličinu kućanstva) te distribuciju dohotka unutar populacije.²⁵

Prag rizika od siromaštva postavljen je na 60 % medijana ekvivalentnog raspoloživog dohotka. Stopa rizika od siromaštva (nakon socijalnih transfera) u 2018. godini bila je 19,3 % – znatno viša od 16,8 % prosječne stope EU-27 (bez UK-a) i viša nego u 19 zemalja članica²⁶. Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2012. do 2019. godine prikazani su u Tablici 9 i na Slici 9. Stopa rizika od siromaštva u RH za zaposlene osobe iznosi svega 5,2 %, a za nezaposlene čak 47,6 %. U povećanom su riziku i umirovljenici (24,6 %). Kućanstva s uzdržavanom djecom u većem su riziku od onih bez uzdržavane djece. Prema podacima DZS-

²³ https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2019/05/Osobe_s_invaliditetom_2019.pdf

²⁴ DZS, Anketa o dohotku stanovništva, 2018.

²⁵ Ibid.

²⁶ Eurostat, Statistički podaci o dohodovnom siromaštvu, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Income_poverty_statistics/hr&oldid=490250

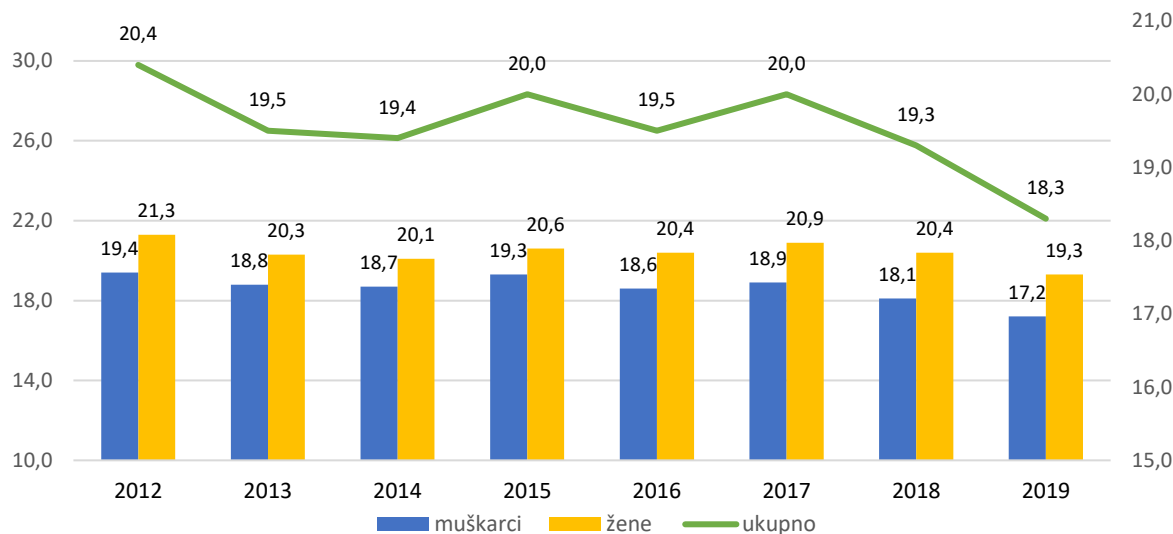
a za razdoblje od 2012. do 2019. godine primjetno je da je visoka stopa siromaštva kontinuirano prisutna, dok se za osobe starije životne dobi (65+) čak povećava. Smanjena je stopa teške materijalne deprivacije i udio osoba koje žive u kućanstvima s niskim intenzitetom rada pa se uslijed toga smanjio i udio osoba u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti, jer se radi o kumulativnom pokazatelju rizika. Istovremeno, povećan je rizik za umirovljenike, za nezaposlene, kao i za jednočlana kućanstva bez uzdržavane djece osoba u dobi od 65 i više godina i jednočlana ženska kućanstva, za koje je stopa u 2018. iznosila čak 48,1 % i 48,9 %.

Tablica 9: Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti od 2012. do 2019.

Stopa i prag rizika od siromaštva								
	2012.	2013.	2014.	2015.*	2016.	2017.	2018.	2019.
Stopa rizika od siromaštva (ukupno) (%)	20,4	19,5	19,4	20,0	19,5	20,0	19,3	18,3
- M	19,4	18,8	18,7	19,3	18,6	18,9	18,1	17,2
- Ž	21,3	20,3	20,1	20,6	20,4	20,9	20,4	19,3
U dobi od 65 i više	25,6	23,5	23,1	26,3	26,5	28,6	28,1	30,1
- M	20,3	18,6	20,8	22,8	21,9	24,1	23,5	24,9
- Ž	29,1	26,6	24,6	28,7	29,5	31,7	31,3	33,6
Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti (%)	32,6	29,9	29,3	29,1	27,9	26,4	24,8	23,3
Stopa teške materijalne deprivacije (4 ili više stavki od 9) (%)	15,9	14,7	13,9	13,7	12,5	10,3	8,6	7,3
Osobe koje žive u kućanstvima s vrlo niskim intenzitetom rada (%)	16,8	14,8	14,7	14,4	13,0	12,2	11,2	9,2
Nejednakost distribucije dohotka – kvintilni omjer (S80/S20) (%)	5,4	5,3	5,1	5,2	5,0	5,0	5,0	4,8
Prag rizika od siromaštva – jednočlano kućanstvo (kn)	24.000	22.916	23.760	24.979	26.156	28.070	29.820	32.520
Prag rizika od siromaštva – kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece (kn)	50.400	48.124	49.896	52.456	54.928	58.946	62.622	68.292

Izvor: Državni zavod za statistiku, Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti 2019. *Podaci za 2015. nisu u potpunosti usporedivi s prethodnim godinama zbog raščlanjivanja pojedinih komponenti dohotka u anketnom upitniku za 2015.

Slika 9 Pokazatelji rizika od siromaštva po spolu od 2012. do 2019.

Izvor: Državni zavod za statistiku, Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2019., 9.10.2020.

Uz gore navedeno, RH se suočava s kontinuiranim smanjivanjem stanovništva (DZS, [Tablica 10](#) na 67. stranici) uslijed negativnog prirodnog prirasta i negativnog migracijskog salda što dodatno otežava daljnji razvoj jer se smanjuje kontingent radne snage, dolazi do starenja stanovništva i sve većeg opterećenja mirovinskog i zdravstvenog sustava, kao i sustava socijalne skrbi.

2. U kojoj je mjeri vidljiva poveznica odabranog tematskog cilja i investicijskih prioriteta u okviru Prioritetne osi 2 s identificiranim nacionalnim i regionalnim potrebama te dodijeljenim financijskim sredstvima?

Ključni dokument na temelju kojeg su programirane mjere PO 2 jest Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2014. – 2020. (2014)²⁷ s tri glavna prioriteta:

- osiguravanje uvjeta za borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti te smanjenje nejednakosti u društvu
- osiguravanje uvjeta za sprječavanje nastanka novih kategorija siromašnih, kao i smanjenja broja siromašnih i socijalno isključenih osoba
- uspostava koordiniranog sustava potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.

Strategijom su identificirane glavne i specifične prepreke koje nepovoljno utječu na ostvarivanje ciljeva Europa 2020, a to su: nedovoljno sudjelovanje na tržištu rada; nedovoljno

²⁷ <https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/ZPPI/Strategije/Strategija%20borbe%20protiv%20siroma%C5%A1tva.pdf>

sudjelovanje osoba u cjeloživotnom učenju, neusklađenost sustava obrazovanja s potrebama tržišta rada i nedostatan udjel visokoobrazovane populacije; velik broj ljudi suočen s rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti, pri čemu se ističe da RH ima relativno nepovoljne javnozdravstvene pokazatelje, a starije osobe, djeca, osobe s invaliditetom i manjine predstavljaju osjetljiviju skupinu. Istaknute su četiri velike skupine u najvećem riziku od siromaštva i socijalne isključenosti: **djeca i mladi, starije osobe i umirovljenici, nezaposlene osobe i osobe s invaliditetom**. Posebnost hrvatskog društva očituje se i u identificiranoj ranjivoj populaciji branitelja i članova njihovih obitelji te su posebne mjere oblikovane prema potrebama ove populacije za uslugama psihosocijalne podrške i sudjelovanja u razvoju društvenog poduzetništva.

OPULJP je programiran u skladu s drugim relevantnim nacionalnim strateškim dokumentima, a ovdje ćemo navesti samo nekoliko ključnih: Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom 2017. – 2020.²⁸, Strategija socijalne skrbi za starije osobe u RH za razdoblje 2017. – 2020.²⁹, Plan deinstitutionalizacije, transformacije te prevencije institucionalizacije 2018. – 2020.³⁰, Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012. – 2020.³¹ i Strategija razvoja društvenog poduzetništva u RH za razdoblje 2015. – 2020.³²

Na temelju svih provedenih intervjua s predstavnicima tijela SUK-a koji su bili uključeni u programiranje i provedbu mjera potvrđuje se dobra povezanost mjera s potrebama utvrđenim u nacionalnim strateškim dokumentima, koji su u visokoj mjeri usklađeni sa svim ključnim smjernicama zajedničkih EU politika.

Tijekom evaluacijskog istraživanja ispitana je procjena važnosti nacionalnih potreba u području socijalnog uključivanja među populacijom korisnika bespovratnih sredstava. Oni su između ponuđenih nacionalnih potreba trebali izabrati tri koje su po njihovu mišljenju ključne i rangirati ih po važnosti od 1 do 3 (Slika 11). Ponuđeni odgovori u upitniku sukladni su planiranim rezultatima aktivnosti OPULJP-a PO 2 koje trebaju odgovoriti na ključne potrebe.

Kao najvažniju potrebu gotovo je jednaki broj korisnika izabrao **povećanje dostupnosti socijalnih usluga u zajednici i poboljšanje mogućnosti zapošljavanja najranjivijih skupina**. Uz ove dvije potrebe prepoznate kao najvažnije, najčešće se među tri ključne potrebe navodi još i **povećanje sudjelovanja ranjivih skupina u životu zajednice**. Takav raspored u procjeni važnosti potreba u socijalnom uključivanju odražava sadašnje stanje provedbe jer je u

²⁸ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_04_42_967.html

²⁹ https://stampar.hr/sites/default/files/Arhiva/strategija_socijalne_skrbi_za_starije_osobe_u_rh_za_razdoblje_od_2017.-2020._g.pdf

³⁰ <https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/MDOMSP%20dokumenti/Plan%202018-2020.pdf>

³¹ <https://zdravlje.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Programi.%20projekti%20i%20strategije/Skracena%20Nacionalna%20strategija%20razvoja%20zdravstva%20-%20HRV%20-%20za%20web.pdf>

³² <http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/02/Strategija-razvoja-dru%C5%A1tvenog-poduzetni%C5%A1tva-u-RH-za-razdoblje-2015-2020.pdf>

promatranom razdoblju najveći broj korisnika provodio upravo projekte koji odgovaraju na te tri potrebe (Slika 10).

Povećanje dostupnosti poduzetničkog obrazovanja i dostupnosti financijskog kapitala očekivano su nisko rangirane jer je svega 18 projekata bilo provedeno u području društvenog poduzetništva do kraja 2019. godine. K tome se u ovom programskom razdoblju odustalo od financijskih instrumenata za društvene poduzetnike (OPULJP v.5) zbog nedostatka razvijenih modela financiranja i manjeg interesa za uzimanje zajmova u odnosu na bespovratna sredstva iz HZZ-ovih mjera za samozapošljavanje, lokalnih proračuna i Ministarstva hrvatskih branitelja. Primjena financijskih instrumenata planirana je za programsko razdoblje 2021. – 2027.

Deinstitucionalizacija i aktivnosti za povećanje svijesti o diskriminaciji relativno su rijetko prepoznati kao ključne nacionalne potrebe, što se može objasniti kašnjenjem u provedbi procesa deinstitucionalizacije, a antidiskriminacijske se aktivnosti u većem obimu počinju provoditi tek u 2020. godini. Dvije trećine korisnika potvrdilo je da nije provodilo aktivnosti usmjerene na problem diskriminacije. Potrebe povezane sa zdravljem i povećanjem učinkovitosti zdravstvenog sustava također su u manjoj mjeri prepoznate.

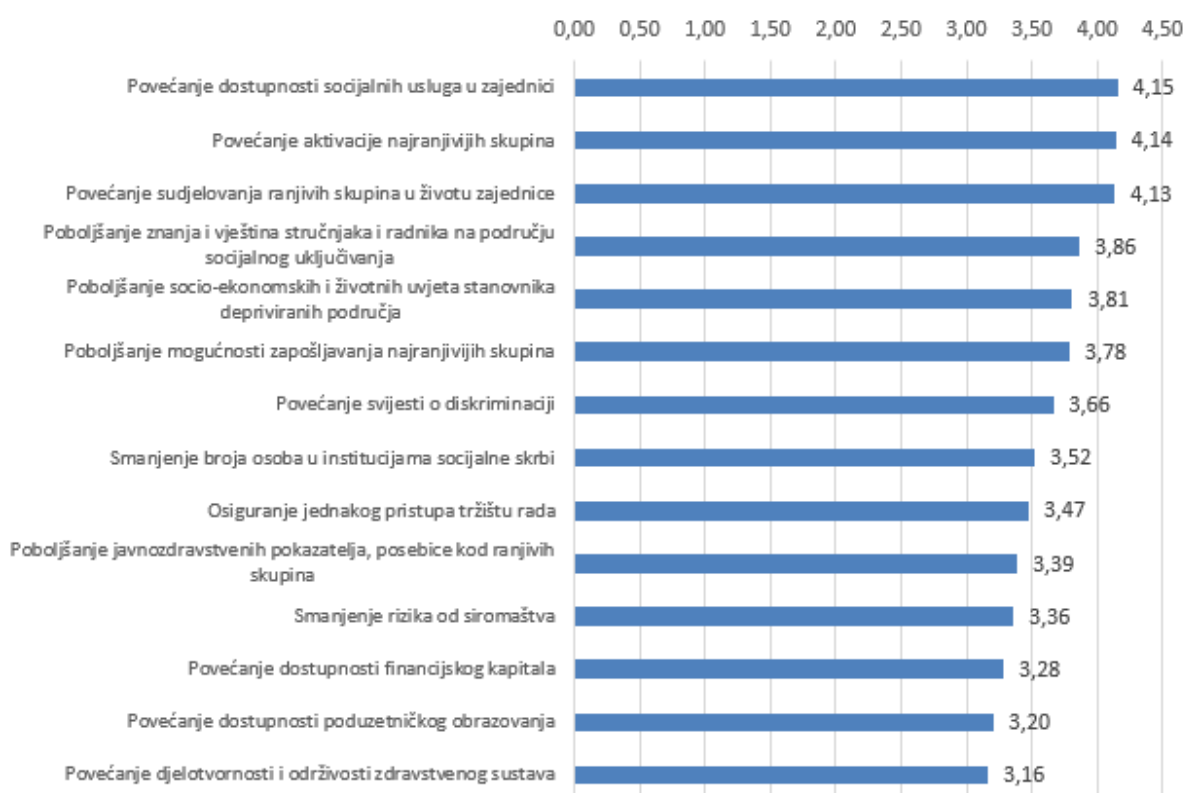
Slika 10: Ključne nacionalne potrebe u području socijalnog uključivanja prema mišljenju korisnika (%)

Izvor: CAWI/CATI za korisnike, ispitanici su izabrali i rangirali tri najvažnije potrebe

S gore navedenom procjenom važnosti nacionalnih potreba u području socijalnog uključivanja povezana je i procjena dosadašnjih ESF projekata u pružanju uspješnog odgovora na iste potrebe (Slika 11). Korisnici smatraju da su ESF projekti najuspješniji upravo u odgovoru na potrebe koje su izabrali kao najvažnije, što ukazuje na dobru usmjerenost ESF projekata na ključne potrebe. Treba uzeti u obzir da to može biti ujedno i odraz procjene korisnosti vlastitih projekata jer većina korisnika provodi projekte čiji je cilj odgovoriti na prve tri navedene potrebe.

Slika 11: Dosadašnja uspješnost ESF projekata u odgovoru na ključne potrebe socijalnog uključivanja

Izvor: CAWI/CATI za korisnike, uspješnost na ljestvici 1 – 5 (nimalo – u potpunosti)

Regionalne su razlike također istaknute kao prepreka ujednačenom razvoju RH. Iz tog je razloga analizirana regionalna pripadnost sudionika projekata u okviru PO 2 prema razvojnim kriterijima. U Tablici 10 prikazan je broj sudionika projekata po specifičnim ciljevima u svim županijama i njihov udjel u ukupnom broju stanovnika županije.

Županije su podijeljene u četiri razvojne skupine prema indeksu razvijenosti. Indeks razvijenosti (IR) uključuje sljedeće pokazatelje: prosječni dohodak po stanovniku, prosječne izvorne prihode po stanovniku, prosječnu stopu nezaposlenosti, opće kretanje stanovništva, indeks starenja i stupanj obrazovanja. Prema indeksu razvijenosti, u razvojnu skupinu 1 i 2 pripada 12 županija s ispodprosječnim indeksom razvijenosti, a u skupinu 3 i 4 devet

iznadprosječno razvijenih županija. Podaci o kretanju stanovništva u Tablici 10 ukazuju kako su županije iz 1. i 2. razvojne skupine posebno pogođene iseljavanjem stanovništva.

Iako cijelo područje RH, osim Istarske županije i Grada Zagreba, karakteriziraju negativni demografski trendovi, najizraženije smanjivanje broja stanovnika u odnosu na 2011. godinu zabilježeno je upravo u najnerazvijenijim županijama. Naime, Vukovarsko-srijemska i Sisačko-moslavačka županija prema procjenama DZS-a za 2019. godinu izgubile su više od 15 % stanovništva (Tablica 10). Treba uzeti u obzir da su ove procjene vjerojatno podcijenjene jer svi iseljeni građani ne odjavljuju svoje prebivalište u matičnim županijama ako npr. svoje iseljavanje smatraju privremenim odlaskom zbog zapošljavanja u razvijenijim članicama EU-a.

Tablica 10: Udio sudionika po županijama u ukupnom stanovništvu županije s obzirom na indeks razvijenosti (IR) i kretanje stanovništva

Županija	IR	Specifični cilj					Broj stanovnika županije – popis 2011.	Procjena stanovništva (sredina 2019.)*	Razlika (%)	Udio (%) u ukupnom broju st. županije
		9.i.1	9.i.2	9.iv.1	9.iv.2	9.v.1				
Bjelovarsko-bilogorska	1	932	0	7	80	112	119.764	106.258	-11 %	1,07 %
Brodsko-posavska	1	1507	0	7	237	36	158.575	137.487	-13 %	1,30 %
Ličko-senjska	1	425	0	18	58	4	50.927	44.625	-12 %	1,13 %
Sisačko-moslavačka	1	2210	0	11	220	38	172.439	145.904	-15 %	1,70 %
Virovitičko-podravsko	1	1169	0	4	129	6	84.836	73.641	-13 %	1,78 %
Vukovarsko-srijemska	1	2851	0	19	265	31	179.521	150.985	-16 %	2,10 %
Karlovačka	2	875	0	22	275	27	128.899	115.484	-10 %	1,04 %
Koprivničko-križevačka	2	1086	0	12	119	19	115.584	106.367	-8 %	1,16 %
Krapinsko-zagorska	2	655	0	13	240	7	132.892	124.517	-6 %	0,73 %
Osječko-baranjska	2	5081	0	31	306	30	305.032	272.673	-11 %	2,00 %
Požreško-slavonska	2	905	0	8	140	41	78.034	66.256	-15 %	1,65 %
Šibensko-kninska	2	1214	298	29	150	42	109.375	99.210	-9 %	1,75 %
Medimurska	3	948	0	19	167	20	113.804	109.232	-4 %	1,06 %
Splitsko-dalmatinska	3	2239	0	90	740	173	454.798	447.747	-2 %	0,72 %
Varaždinska	3	768	0	32	188	9	175.951	166.112	-6 %	0,60 %
Zadarska	3	412	0	34	115	40	170.017	168.213	-1 %	0,36 %
Primorsko-goranska	4	1815	0	46	430	5	296.195	282.730	-5 %	0,81 %

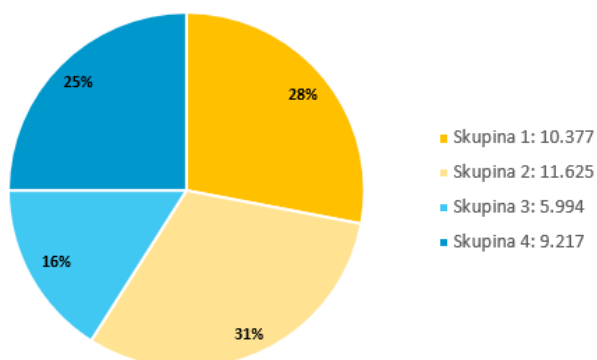
Dubrovačko- neretvanska	4	502	0	22	130	14	122.568	121.816	-1 %	0,55 %
Grad Zagreb	4	3271	0	72	972	172	790.017	807.254	2 %	0,56 %
Istarska	4	444	0	22	101	6	208.055	209.573	1 %	0,27 %
Zagrebačka	4	824	0	24	270	75	317.606	309.169	-3 %	0,39 %
UKUPNO		3013 3	298	542	5332	907	4.284.889	4.065.253		

*Državni zavod za statistiku, Priopćenje 11. rujna 2020.: Procjena stanovništva RH u 2019.

Na Slici 12 prikazani su udjeli sudionika projekata po razvojnim skupinama županija. Primjetno je kako se 59 % sudionika nalazi u prvoj i drugoj razvojnoj skupini, skupini s ispodprosječnom razvijenošću u RH. Preostalih 41 % ubraja se u treću i četvrtu razvojnu skupinu. Ako uzmemo u obzir da u prvoj i drugoj razvojnoj skupini županija živi svega 35 % ukupnog broja stanovnika RH prema procjenama DZS-a za 2019. godinu, ovaj je omjer regionalne distribucije sudionika projekata u korist slabije razvijenih županija još veći.

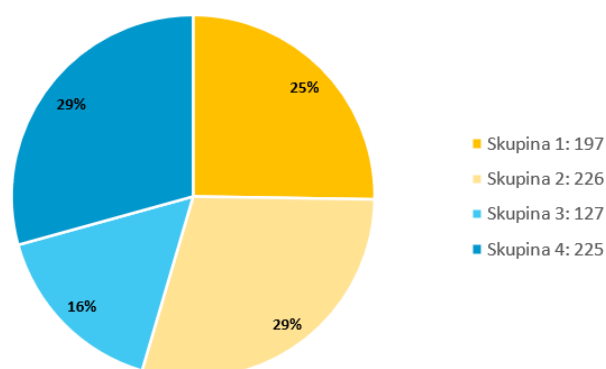
Kad promatramo regionalne udjele projekata po razvojnim skupinama županija prema sjedištu proveditelja, više od polovine korisnika ima sjedište u prve dvije skupine manje razvijenih županija (Slika 13).

Slika 12: Regionalni udjeli sudionika
prema 4 razvojne skupine županija po IR-u

Izvor: Mikropodaci o potvrđenim sudionicima
projekata u okviru PO 2 do kraja 2019. godine

Slika 13: Udio projekata prema 4 razvojne skupine
županija po IR-u

Izvor: ESIF MIS podaci o korisnicima s potvrđenim
sudionicima do 31.12.2019. prema sjedištu korisnika

Mala razlika u odnosu na distribuciju sudionika od 4 postotna boda u korist 4. razvojne skupine sugerira da su korisnici sa sjedištem u razvijenijim županijama provodili projekte na manje razvijenim područjima.

Ako se promatra zemljopisno, skoro polovina projekata (311) provodi se u istočnom dijelu RH u pet slavonskih županija, i to 200 projekata u okviru SC-a 9.i.1, od kojih je 129 projekata u

okviru Zaželi – programa zapošljavanja žena. Ostali specifični ciljevi obuhvaćaju nešto manje projekata: 9.i.2 – 10, 9.iv.1 – 21, 9.iv.2 – 75 i 9.v.1 – 4.

Koncentracija projekata u slavonskim županijama podržana je kroz Projekt Slavonija, Baranja i Srijem³³ koji je Vlada RH pokrenula 2016. godine kako bi se na području slavonskih županija osigurala što veća apsorpcija EU sredstava i ojačali lokalni kapaciteti za pripremu i provedbu projekata u ovom financijskom razdoblju. Od planiranih 2,5 milijarde eura sredstava iz EU fondova oko desetine će biti financirano kroz OPULJP.

Ravnomjeran regionalni razvoj jedan je od ključnih strateških ciljeva Vlade RH za razdoblje do 2030. godine. U skladu s navedenim, sektor demografije i socijalne politike istaknuo je smanjivanje regionalnih nejednakosti kao svoj prioritet, a zdravstveni sustav osiguravanje jednakih mogućnosti zdravstvene zaštite u svim područjima RH. Koncentracija projekata i sudionika u područjima koja su najnerazvijenija u okviru PO 2 ukazuje na uspješnu usmjerenost intervencija prema ujednačavanju regionalnog razvoja. Osim u slučaju SC-a 9.i.2, područje intervencije nije bilo unaprijed definirano, izuzev činjenice da su slabije razvijena područja mogla dobiti više bodova prilikom evaluacije projektnih prijedloga. Međutim, da nije postojao dovoljan interes i kapacitet prijavitelja iz tih područja, udjeli sudionika ne bi prevladavali u slabije razvijenim područjima. Sredstva iz ESF-a kontinuirano se usmjeravaju na jačanje kapaciteta lokalnih i područnih samouprava i drugih dionika u područjima koja razvojno zaostaju, kao što je slučaj s gore navedenim posebnim projektom za područja na istoku RH.

U strategijama razvoja sustava socijalne skrbi i zdravstvenog sustava planirano je unaprjeđenje mreže socijalnih i zdravstvenih usluga i povećanje njihove dostupnosti u ruralnim krajevima, otocima i drugim područjima gdje su nedostatni kapaciteti u mreži pružatelja usluga i s tim su ciljem programirane intervencije u okviru IP-a 9.iv. To su ključne intervencije za koje je dodijeljeno više od polovine sredstava za PO 2 i posebna je pozornost usmjerena na procjenu njihove održivosti.

Upitani da ocijene jesu li ugovorena sredstva projekta odgovarala utvrđenim potrebama sudionika, korisnici su dali prosječnu ocjenu 4,2 na ljestvici od 1 do 5 (nimalo – u potpunosti), a ocjene su ujednačene po razvojnim skupinama županija. Usporedba ocjena između različitih investicijskih prioriteta indicira kako su potrebama najmanje odgovarala sredstva za poticanje društvenog poduzetništva (3,4), no u okviru IP-a 9.v radi se o samo jednom natječaju i malom broju projekata i ispitanika. Od pojedinačnih natječaja samo su još korisnici projekata u okviru Podrške daljnjem procesu deinstytucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom dali ocjenu manju od 4 (3,8), no i tu se radi o malom broju korisnika. Prema vrsti korisnika (OCD, JLP(R)S i Ostali) nema značajnih razlika u procjeni adekvatnosti ugovorenih sredstava. U kategoriji „Ostali“ nalaze se javna tijela, obrazovne ustanove,

³³ <https://strukturnifondovi.hr/en/projekt-slavonija-baranja-srijem/>

trgovačka društva, ustanove u kulturi te vjerske zajednice i pravne osobe Katoličke crkve i oni čine svega desetinu uzorka korisnika.

3. Postoji li, i ako da, u kojem obliku, komplementarnost aktivnosti planiranih u okviru Prioritetne osi 2 s drugim instrumentima koji podupiru borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti?

Sustav socijalne skrbi u RH ključni je instrument borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Osobama koje nemaju dostatne prihode da mogu same podmiriti osnovne životne potrebe ili se nalaze u nepovoljnom položaju uslijed invaliditeta, bolesti, starosti, ovisnosti, narušenih obiteljskih odnosa i drugih uzroka koje ne mogu samostalno riješiti, osigurava se podrška kroz sustav novčanih naknada i usluga socijalne skrbi. Prava iz sustava socijalne skrbi uređena su Zakonom o socijalnoj skrbi i Obiteljskim zakonom. U najvećem dijelu sredstva se osiguravaju iz Državnog proračuna, a manjim su dijelom sufinancirana iz proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave. Iako je sustav sveobuhvatan, a mreža nadležnih centara za socijalnu skrb (CZSS-a) dostupna u svim krajevima RH, financijski i ljudski resursi nedostatni su da odgovore na sve potrebe. Naknade iz sustava socijalne skrbi nisu dovoljne za podmirenje osnovnih prehrambenih potreba korisnika prava na pomoć te stoga projekti financirani EU sredstvima putem Operativnog programa za hranu i osnovnu materijalnu pomoć za razdoblje 2014. – 2020. (OPFEAD-a) predstavljaju dodanu vrijednost u borbi protiv siromaštva. Kroz programe pomoći u hrani i osnovnoj materijalnoj pomoći financirane iz sredstava FEAD-a proširio se obuhvat primatelja pomoći i na druge potrebite osobe koje nisu korisnici socijalne skrbi zbog imovinskog cenzusa. Aktivnosti u okviru OPFEAD-a komplementarne su s aktivnostima u okviru PO 2 OPULJP-a, a ministarstvo nadležno za socijalnu politiku, koje ima ulogu UT-a i PT-a u OPFEAD-u i UT-a i PT 1 u OPULJP-u, zaduženo je za provjeru potencijalnog preklapanja aktivnosti financiranih iz ESF-a i FEAD-a te izbjegavanja istog.

U Tablici 11 prikazana je struktura socijalnih troškova i udjeli u BDP-u za razdoblje od 2013. do 2018. godine. Prema dostupnim podacima Eurostata za 2016. godinu, na razini EU-28 prosječno se izdvajalo 28,0 %. S 21,8 % RH pripada skupini s ispodprosječnim izdvajanjima – 13 zemalja izdvaja još manje udjele od RH. Struktura socijalnih troškova nepovoljna je u skoro svim zemljama jer se otprilike dvije trećine izdvaja za mirovinski i zdravstveni sustav, a s obzirom na starenje stanovništva, održivost ovih dvaju najvažnijih sustava socijalne zaštite već se dulje vrijeme dovodi u pitanje. Dodatni izazov za državni proračun predstavlja velik pad BDP-a u 2020. godini koji je uzrokovan pandemijom.

U tom svjetlu posve je izvjesno da će u ovom i u narednom programskom razdoblju sredstva financirana iz ESF-a s ciljem socijalnog uključivanja biti vrlo značajna za poboljšanje životnih uvjeta ranjivih skupina u društvu. Tim više što je jedan dio projekata financiranih sredstvima ESF-a komplementaran s financiranjem trogodišnjih i dvogodišnjih programa udruga iz

sredstava Državnog proračuna i sredstava igara na sreću te predstavlja povećanje opsega tih programa i ujedno osigurava kontinuitet u pružanju podrške širenju mreže socijalnih usluga u zajednici i zaštiti prava ranjivih skupina.

Tablica 11: Struktura socijalnih troškova u RH prema ESSPROS metodologiji (% BDP)

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Ukupni izdaci socijalne zaštite (%)	21,4	21,8	21,8	21,8	21,6	21,7	21,8
Ukupni izdaci za socijalne naknade prema funkcijama (%)	21,0	21,4	21,4	21,5	21,2	21,3	21,4
<i>Bolest/zdravstvena skrb</i>	6,9	6,8	7,1	7,0	7,1	7,2	7,2
<i>Invaliditet</i>	2,7	2,6	2,5	2,3	2,2	2,2	2,1
<i>Starost</i>	6,9	7,2	7,1	7,2	7,1	7,2	7,4
<i>Preživjeli uzdržavani članovi</i>	2,1	2,1	2,0	1,9	1,8	1,8	1,8
<i>Obitelj/djeca</i>	1,6	1,9	1,9	1,9	1,8	1,9	2,0
<i>Nezaposlenost</i>	0,5	0,5	0,6	0,8	0,7	0,6	0,6
<i>Stanovanje</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Socijalna isključenost koja nije drugdje klasificirana</i>	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3

Izvor: DZS: MSI Socijalna zaštita – osnovni pokazatelji, 10.1.5. Udio izdataka socijalne zaštite i izdataka za naknade socijalne zaštite u BDP-u, 26. 2. 2021.

Nadalje, treba istaknuti komplementarnost mjera OPKK-a i OPULJP-a u provedbi deinstitutionalizacije koju i predstavnici tijela SUK-a i korisnici ističu kao pozitivnu i neophodnu za provođenje procesa deinstitutionalizacije. Povećanje dostupnosti i kvalitete zdravstvenih usluga u okviru SC-a 9.iv.1 također je usklađeno s mjerama iz OPKK-a za unaprjeđenje infrastrukture i nabavku opreme u ustanovama zdravstvene skrbi.

Mjere u okviru SC-a 9.i.2 Jačanje aktivnog uključivanja kroz implementaciju integriranih projekata za obnovu pet nerazvijenih pilot područja komplementarne su sa specifičnim ciljem 9bl OPKK-a te će se infrastruktura zajednice i gospodarstva sufinancirati iz EFRR-a, a pružanje socijalnih, obrazovnih i ekonomskih usluga i usluga u vezi sa zapošljavanjem iz ESF-a na temelju posebnih intervencijskih planova za svako od pet područja.

Nedostatak međusektorske suradnje među sustavima socijalne skrbi, zdravstva i obrazovanja u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti prepoznat je kao jedan od ključnih izazova socijalne politike još u pretpristupnom razdoblju i istaknut u Zajedničkom memorandumu o socijalnom uključivanju (JIM, 2005.). I dalje je to jedan od većih izazova koji se ističe i u Investicijskim smjernicama Europske komisije za korištenje sredstava kohezijske politike u

Hrvatskoj u razdoblju 2021. – 2027. (SWD 2019, Annex D), u poglavlju primjene Europskog stupa socijalnih prava. U istom se dokumentu ističe i potreba za jačanjem vertikalne suradnje u okviru 5. policy cilja: *Europa bliža građanima kroz jačanje održivog i integriranog razvoja urbanih, ruralnih i obalnih područja i lokalnih inicijativa*, što je s obzirom na potrebu smanjivanja regionalnih nejednakosti u RH svakako jedna od ključnih tema u programiranju narednog financijskog razdoblja.

Međuresorne tematske radne skupine, u čijem su radu sudjelovali predstavnici svih ministarstava vezano za pojedinu temu, istaknute su kao dobro organizirane i s velikim doprinosom komplementarnosti operacija kroz razmjenu informacija o potrebama i pojedinačnim mogućnostima provođenja i financiranja. Neki su sugovornici ipak napomenuli kako bi sastanci tih skupina trebali biti češći kako bi se na vrijeme uočili zastoji u provedbi jer dosadašnje iskustvo pokazuje da su pojedinačna tijela fokusirana na provedbu mjera iz svoje nadležnosti i da su nedovoljno upoznata sa stanjem provedbe drugih tijela pa se sastanci organiziraju tek nakon uočenog problema koji se treba žurno zajednički riješiti.

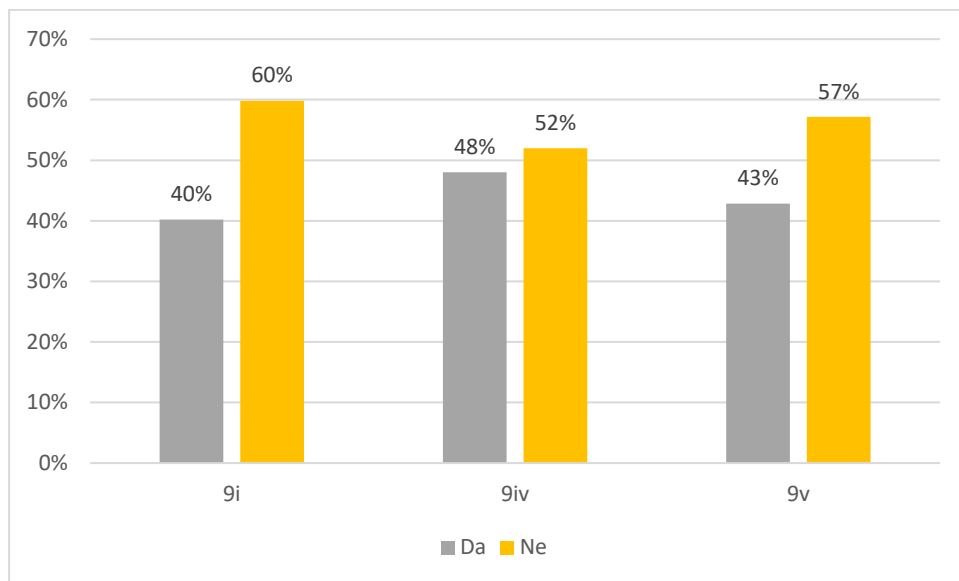
Stoga su međusektorska planiranja ujedno predstavljala i prepreku za komplementarnost mjera u slučajevima nedostatka komunikacije u pojedinim segmentima. Najčešći primjeri odnose se na nedovoljnu usklađenost komplementarnih natječaja koje raspisuju različita tijela, a ne prate onu dinamiku koja je predviđena godišnjim planom objava PDP-ova i natječajne dokumentacije (ND-a). Najčešće se radi o povezivanju infrastrukturnih projekata financiranih iz OPKK-a i programa koji se na tim prostorima trebaju provoditi, a financirani su iz ESF-a u okviru OPULJP-a. Dobro planirana komplementarnost „hardvera“ iz sredstava EFRR-a i „softvera“ iz sredstava ESF-a može se narušiti u slučaju kašnjenja s objavama natječaja. Kako ističu predstavnici Koordinacijskog tijela (KT-a) prvi ograničeni pozivi za dodjelu bespovratnih sredstava iz ESF-a s ciljem podrške deinstitutionalizaciji bili su objavljeni u ožujku 2017. i namijenjeni za 32 državne ustanove koje skrbe o djeci, mladima i osobama s invaliditetom. Odaziv na natječaj bio je usporen jer je preduvjet za prijavu bio individualni plan transformacije ustanove odobren od nadležnog ministarstva, stoga su u prvoj godini odobrena svega dva ugovora, a do 31.12.2019. godine potpisano je ukupno dvanaest ugovora.

Kad smo provoditelje projekata upitali znaju li za neke slične projekte ili inicijative koji se nadopunjuju s njihovim projektima, više od polovine korisnika u sva tri IP-a odgovorilo je kako nije upoznato, pri čemu je taj udjel veći u IP-u 9.i. nego u IP-u 9.iv., a udjeli za IP 9.v. samo su ilustrativni jer se radi o malom broju ispitanika (Slika 14). Oni koji su potvrdili kako su upoznati, navode sljedeće srodne projekte: u okviru IP-a 9.i. to su većinom ostali projekti iz programa Zaželi, ali i drugi projekti namijenjeni starijim osobama te programi pomoći u kući koje provodi Hrvatski Crveni križ. Pružatelji usluga osobne asistencije također najčešće navode povezanost s projektima iz programa Zaželi, što čini jednu od poveznica između projekata IP-a 9.i. i IP-a 9.iv. Zajedničko im je još i to što ih više od četvrtine navodi trogodišnje programe

financirane iz nacionalnih izvora, najčešće programe osobne asistencije i širenje mreže socijalnih usluga u zajednici.

U pogledu prepoznavanja sličnih projekata postoje razlike prema vrsti korisnika – najviše onih koji potvrđuju da su upoznati s komplementarnim projektima ili inicijativama ima među OCD-ima (52 %), potom u kategoriji Ostali (38 %) a najmanje kod JLP(R)S-ova (30 %).

Slika 14: Znete li za neke slične projekte ili inicijative koji se nadopunjuju s Vašim projektom?

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

Potvrda već navedene komplementarnosti s nacionalnim mjerama najbolje se vidi u iskazanom poznavanju sličnih projekata i inicijativa koje se nadopunjavaju s projektima u okviru PO 2, a koji su u najvećoj mjeri prepoznati (Zaželi – program zapošljavanja žena, Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom – Faza I i II te Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – Faza I). Navedeni projekti predstavljaju nastavak već profiliranih socijalnih usluga koje je Vlada RH provodila kroz trogodišnje programe financirane iz državnog proračuna i sredstava igara na sreću. Zaželi – program zapošljavanja žena po svojoj se ideji povezivanja dvije ranjive skupine, nezaposlenih žena i osoba kojima je potrebna podrška, može smatrati nastavkom programa gerontodomaćica i pomoći u kući. Program pomoći u kući ušao je u pilot provedbu još 2004. godine, a osobni asistenti također su započeli kao pilot projekt 2006. godine. Nakon pilotiranja i utvrđivanja uspješnosti odgovora navedenih projekata na potrebe starijih osoba i osoba s invaliditetom, financiranje je nastavljeno kroz trogodišnje programe nadležnog ministarstva namijenjene udrugama: a) za pružanje usluge osobne asistencije i b) za razvoj i širenje mreže socijalnih usluga, kao i kroz dvogodišnje programe usmjerene unaprjeđenju kvalitete života i zaštiti prava starijih osoba.

4. Postoji li, i ako da, u kojem obliku, komplementarnost aktivnosti planiranih kroz ITU mehanizam u okviru Prioritetne osi 2 s relevantnim fondovima koji su izvor ulaganja za ITU mehanizam?

INTEGRIRANA TERITORIJALNA ULAGANJA (ITU) predstavljaju mehanizam koji se po prvi puta primjenjuje u Europskoj uniji u razdoblju 2014. – 2020. godine, a koji omogućuje integriranje sredstava iz različitih europskih fondova i operativnih programa te ulaganje tih sredstava u aktivnosti kojima će se ojačati uloga gradova kao pokretača gospodarskog razvoja. U programskim dokumentima za financijsko razdoblje 2014. – 2020. definirano je da će RH mjere održivog urbanog razvoja provoditi putem mehanizma Integriranih teritorijalnih ulaganja u okviru OPKK-a i OPULJP-a iz tri različita europska fonda – Europskog fonda za regionalni razvoj, Kohezijskog fonda i Europskog socijalnog fonda³⁴.

Mjere održivoga urbanog razvoja putem ITU mehanizma u RH provodi MRRFEU u suradnji s MROSP-om. Mjere se provode u sedam najvećih urbanih središta s najvišom koncentracijom stanovništva i kapacitetima za provedbu: četirima urbanim aglomeracijama s više od 100.000 stanovnika u središnjim naseljima Zagreb, Osijek, Rijeka i Split te trima urbanim područjima s više od 50.000 stanovnika u središnjim naseljima Zadar, Slavonski Brod i Pula.

Odabir područja za provedbu ITU mehanizma potvrđen je Odlukom o odabiru u listopadu 2016. godine, a za provedbu je osigurano 345 milijuna eura, i to 253 milijuna eura iz EFRR-a, 50 milijuna eura iz Kohezijskog fonda te 42 milijuna eura iz ESF-a. Do veljače 2020. objavljeno je 48 PDP-ova u iznosu od 237,4 milijuna eura i potpisano 37 ugovora u iznosu od 79,3 milijuna eura.³⁵

Analizom strateških planova područja na kojima će se ITU mehanizam provoditi utvrđene su poveznice s ciljevima PO 2 na svih sedam urbanih aglomeracija/područja (UA/UP). Strategije su usklađene s relevantnim nacionalnim strategijama i ciljevima Europa 2020: Strategija za pametan, održiv i uključiv rast. Svi strateški planovi ITU urbanih aglomeracija i područja usklađeni su sa SC-om 9.i.1 i SC-om 9.iv.2 te uključuju mjere povećanja zapošljivosti i integracije ranjivih skupina na tržište rada, mjere socijalnog uključivanja te mjere razvoja i povećanja dostupnosti socijalnih usluga u zajednici.

U okviru PO 2, prvi PDP Aktivno uključivanje i poboljšanje zapošljivosti te razvoj inovativnih socijalnih usluga za ranjive skupne unutar sedam urbanih aglomeracija/područja objavljen je u prosincu 2019. godine, a drugi PDP Unaprjeđenje postojećih i širenje usluga izvaninstitucionalne skrbi na području odabranih urbanih aglomeracija i područja Osijek, Pula, Rijeka, Slavonski Brod, Split, Zadar i Zagreb u srpnju 2020.

³⁴ <https://strukturnifondovi.hr/en/integrirana-teritorijalna-ulaganja/>

³⁵ Prezentacija MRRFEU na Regionalnim danima EU fondova održana 6. ožujka 2020.

Budući da se srednjoročna evaluacija odnosi na razdoblje do 31.12.2019., u nju nisu mogli biti uključeni korisnici i sudionici projekata financiranih kroz ITU mehanizam. Većina ispitanika potvrđuje neupućenost i nepovezanost s projektima financiranim kroz ITU mehanizam. Stoga je uvid u njegovu komplementarnost s ciljevima PO 2 i funkcioniranje ostvaren kroz procjene intervjuiranih osoba koje su sudjelovale u programiranju i koordinaciji provedbe (MRRFEU i ITU koordinatori u UA-u). Sljedeće izjave predstavnice UT-a (za OPKK) ilustriraju početne poteškoće u programiranju, ali i optimizam u pogledu potencijala tog mehanizma za jačanje kapaciteta urbanih područja za odlučivanje o svom razvoju i osiguravanje razvoja primjerenog lokalnim potrebama.

Uredbom, regulativom je određeno da minimalno 5 % ukupne alokacije iz svih fondova mora biti usmjereno na urbani razvoj i tako se u okviru svih ciljeva odredilo što može ići kroz ITU mehanizam. Mehanizmi procjene potreba nisu na početku dobro postavljeni i povezivanja infrastrukture i soft projekata što želimo ispraviti kroz sljedeću financijsku perspektivu da se urbana područja uključe na početku programiranja s procjenama potreba na svojim područjima. Potrebe su različite i želimo postići tailor-made regionalni pristup i da budu integrirani projekti, a ne da se prijavljuju projekti odvojeno na različita upravljačka tijela.

Predložiti ćemo veću uključenost gradova u programiranje za provedbu ITU mehanizma... moramo rješavati stvarne potrebe urbanih područja; baš zato se ne želimo ograničiti na samo jedno tematsko područje nego omogućiti sve i svakom gradu različito. Zašto bi svi gradovi trebali imati isto ako su u skladu sa svojim strateškim pristupom odlučili ići u [različitim smjerovima]? (Intervju s predstavnicom UT-a)

Na temelju iskustava iz 2020. godine prikupljenih kroz intervju, čini se da bi ITU mehanizam mogao postati uspješan model u rješavanju lokalnih problema, koji bi se mogao primijeniti i u drugim područjima intervencija. Ističe se pozitivna strana holističkog pristupa u programiranju te bliska suradnja nadležnih tijela SUK-a i gradova korisnika u pripremi natječajne dokumentacije. Predstavnici gradova nemaju delegirane funkcije unutar SUK-a ESF-a kao što imaju u okviru OPKK-a gdje predstavljaju posrednička tijela, već su inicijalno bili uključeni kroz konzultativne sastanke.

Vezano uz definiranje propozicija prvog PDP-a objavljenog 19. prosinca 2019. godine, prihvaćene su sugestije da se javne ustanove kojima je osnivač grad također uključe u prihvatljive prijavitelje, a maksimalni iznos prijave povećan je s 2 na 3 milijuna kuna. Predstavnici gradova naknadno su uključeni i u Odbor za praćenje OPULJP-a, a u cilju definiranja međusobnih prava i obveza između Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, Upravljačkog tijela Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.“ i grada središta urbanog područja u kojem se provode integrirana teritorijalna ulaganja u ožujku i travnju 2020. godine finalizirani su i potpisani **Sporazumi o pripremi i provedbi integriranih teritorijalnih ulaganja u okviru Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.“**

5. U kojoj su mjeri ciljne skupine i njihove potrebe identificirane u fazama programiranja i planiranja operacija te jesu li one adekvatno obuhvaćene provedenim projektnim aktivnostima?

U Tablici 12 prikazani su podaci o sudionicima po specifičnim ciljevima. Treba uzeti u obzir da su pitanja o invaliditetu, pripadnosti nacionalnoj manjini, migrantima, osobama stranog podrijetla i drugim osobama u nepovoljnom položaju ostavljala mogućnost “ne želim odgovoriti” te je stoga izvjesno da je prema tim karakteristikama iskazani broj sudionika nešto manji od stvarnog udjela – 10% sudionika ne želi odgovoriti na pitanje o pripadnosti skupini osoba s invaliditetom, a 12% na pitanje o pripadnosti nacionalnoj manjini.

Prema rodnim obilježjima sudionika žene su nadzastupljene u svim SC-ovima. U SC-u 9.i.1 predstavljaju dvije trećine sudionika zahvaljujući programu Zaželi, dok su u javnim radovima u okviru istog SC-a podjednako zastupljena oba spola. Također je nešto veći udio žena i u SC-u 9.iv.1 u području zdravstva.

Tablica 12: Broj i obilježja sudionika po specifičnim ciljevima

OBILJEŽJA SUDIONIKA	SPECIFIČNI CILJ									
SPOL	9.i.1		9.i.2		9.iv.1		9.iv.2		9.v.1	
Muško	10.289	33,84 %	141	47,32 %	186	34,19 %	2.824	52,86 %	373	41,12 %
Žensko	20.102	66,11 %	157	52,68 %	358	65,81 %	2.510	46,99 %	533	58,77 %
n/p	15	0,05 %	0	0 %	0	0 %	8	0,15 %	1	0,11 %
Ukupno	30.406		298		544		5.342		907	
DOBNA SKUPINA	9.i.1		9.i.2		9.iv.1		9.iv.2		9.v.1	
< 15	1.857	6,11 %	183	61,41 %	0	0,00 %	144	2,70 %	0	0,00 %
> 64	2.557	8,41 %	26	8,72 %	1	0,18 %	292	5,47 %	3	0,33 %
15 – 24	4.790	15,75 %	44	14,77 %	20	3,68 %	820	15,35 %	180	19,85 %
25 – 29	1.221	4,02 %	9	3,02 %	164	30,15 %	393	7,36 %	186	20,51 %
30 – 54	13.235	43,53 %	32	10,74 %	316	58,09 %	2.484	46,50 %	435	47,96 %
55 – 64	6.742	22,17 %	4	1,34 %	43	7,90 %	1.209	22,63 %	103	11,36 %
n/p	4	0,01 %	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Ukupno	30.406		298		544		5.342		907	
ZAVRŠENO OBRAZOVANJE	9.i.1		9.i.2		9.iv.1		9.iv.2		9.v.1	
ISCED 0 – predškolska djeca	262	0,86 %	10	3,36 %	0	0,00 %	110	2,06 %	1	0,11 %
ISCED 0 – ostala populacija	1.388	4,56 %	35	11,74 %	0	0,00 %	446	8,35 %	2	0,22 %
ISCED 1	5.960	19,60 %	142	47,65 %	0	0,00 %	159	2,98 %	2	0,22 %
ISCED 2	5.621	18,49 %	41	13,76 %	1	0,18 %	647	12,11 %	62	6,84 %
ISCED 3	11.177	36,76 %	55	18,46 %	144	26,47 %	2.898	54,25 %	413	45,53 %

ISCED 4	2.550	8,39 %	2	0,67 %	14	2,57 %	152	2,85 %	59	6,50 %
ISCED 5	333	1,10 %	2	0,67 %	3	0,55 %	126	2,36 %	38	4,19 %
ISCED 6	1.018	3,35 %	5	1,68 %	43	7,90 %	161	3,01 %	81	8,93 %
ISCED 7	1.914	6,29 %	5	1,68 %	306	56,25 %	576	10,78 %	238	26,24 %
ISCED 8	177	0,58 %	1	0,34 %	33	6,07 %	62	1,16 %	11	1,21 %
n/p	6	0,02 %	0	0,00 %	0	0,00 %	5	0,09 %	0	0,00 %
Ukupno	30.406		298		544		5.342		907	
STATUS NA TR	9.i.1		9.i.2		9.iv.1		9.iv.2		9.v.1	
ZAPOSLEN/A	2.113	6,95 %	16	5,37 %	544	100,00 %	1207	22,59 %	103	11,36 %
SAMOZAPOSLEN/A	143	0,47 %	0	0,00 %	0	0,00 %	83	1,55 %	8	0,88 %
NEZAPOSLEN/A	19.189	63,11 %	10	3,36 %	0	0,00 %	1.024	19,17 %	771	85,01 %
DUGOTRAJNO NEZAPOSLEN/A (više od 12 mjeseci)										
25 i više godina	3.197	10,51 %	2	0,67 %	0	0,00 %	286	5,35 %	249	27,45 %
do 25 godina	9.629	31,67 %	2	0,67 %	0	0,00 %	149	2,79 %	104	11,47 %
NEAKTIVAN/A	9.077	47,55 %	272	91,28 %	0	0,00 %	3.085	57,75 %	33	3,64 %
NEET	1383	7,25 %	41	13,76 %	0	0,00 %	1.350	25,27 %	11	1,21 %
OSTALO	9.i.1		9.i.2		9.iv.1		9.iv.2		9.v.1	
OSOBA S INVALIDITETOM	2.491	8,19 %	53	17,79 %	1	0,18 %	3.731	69,84 %	106	11,69 %
PRIPADNOST NAC. MANJINI	1.762	5,79 %	28	9,40 %	14	2,57 %	172	3,22 %	40	4,41 %
OSOBA STRANOG PODIJETLA	410	1,35 %	1	0,34 %	7	1,29 %	70	1,31 %	8	0,88 %
MIGRANTI	66	0,22 %	0	0,00 %	0	0,00 %	2	0,04 %	1	0,11 %
U NEPOVOLJNOM POLOŽAJU	6.493	21,35 %	2	0,67 %	14	2,57 %	666	12,47 %	156	17,20 %
PREBIVALIŠTE U RURALNOM PODRUČJU	13.025	42,84 %	3	1,01 %	108	19,85 %	1.202	22,50 %	196	21,61 %
BESKUĆNIK ILI OSOBA POGOĐENA SOCIJALNOM ISKLUČENOŠĆU U POGLEDU STANOVANJA	54	0,18 %	0	0,00 %	0	0,00 %	18	0,34 %	10	1,10 %
UKUPNO SUDIONIKA	30.406		298		544		5.342		907	

Izvor: MROSP Mikropodaci o potvrđenim sudionicima ažurirani 22. 4. 2020. i HZZ MAPZ baza mikropodataka za javne radove

Kad promatramo sudionike po dobnim skupinama i statusu na tržištu rada, vidljivo je da distribucija po SC-ovima prati intervencijsku logiku i usmjerenost na ciljne skupine. Tako se dvije trećine sudionika u 9.i.1 nalazi u dobnim skupinama od 30 do 64 jer se većinom radi o dugotrajno nezaposlenima, što predstavlja dvije petine od ukupnog broja nezaposlenih, a nezaposleni čine dvije trećine sudionika u 9.i.1. To su očekivana obilježja s obzirom na to da je

specifični cilj 9.i.1 integracija teže zapošljivih osoba na tržište rada te je s time povezana i obrazovna struktura sudionika – 90 % ih ima najviše završeno srednje obrazovanje i obrazovanje za odrasle. U ovom je cilju i skoro polovina sudionika neaktivna ako se isključuje javni radovi u kojima su svi radno aktivni.

U okviru SC-a 9.i.2 uglavnom se provode projekti namijenjeni djeci i mladima u pet nerazvijenih područja, stoga dvije trećine sudionika pripada dobnoj skupini mlađoj od 15 godina i još njih 15 % skupini 15 – 24 godine. Budući da se radi o ranjivim skupinama, jedna ih je desetina s invaliditetom, a skoro petina pripadnici su nacionalnih manjina.

Obilježja sudionika u SC-u 9.iv.1 vrlo su različita od prva dva SC-a, a radi se o medicinskom osoblju. Dvije trećine visoko ih je obrazovano jer se većinom radi o doktorima medicine na specijalizacijama, dok jedna četvrtina ima srednjoškolsku razinu jer je u edukacije uključeno i ostalo medicinsko i nemedicinsko osoblje. Gotovo svi pripadaju dobnim skupinama od 25 do 64 godine, u radnoj dobi i svi su zaposleni.

Projekti u okviru SC-a 9.iv.2 imaju sličnu dobnu strukturu sudionika, ali i najveći udio osoba s invaliditetom (više od dvije trećine), što je razumljivo jer se radi o pružanju socijalnih usluga. Obrazovna struktura isto je slična jer ih četiri petine ima najviše srednjoškolsku razinu, a jedna petina ima visokoškolsko obrazovanje, što se odnosi na stručnjake u sustavu socijalne skrbi. Jedna petina pripada NEET skupini, a još dvije je petine neaktivno, što je vjerojatno povezano s invaliditetom i poteškoćama u ostvarivanju prava na obrazovanje i zapošljavanje. Skoro četvrtina sudionika zaposlena je i taj udio u najvećoj se mjeri odnosi na stručnjake koji sudjeluju u edukacijama.

U okviru specifičnog cilja 9.v.1 uopće nisu zastupljeni mlađi od 15 godina i zanemarivo je mali udio skupine starije od 64 godine jer se radi o pružanju podrške za društveno poduzetništvo. Stoga su gotovo svi sudionici u radno sposobnoj dobi i nezaposleni. Više od desetine ima ih invaliditet, što je povezano s uvjetima natječaja u kojima su osobe s invaliditetom koje nisu na tržištu rada navedene kao jedna od ciljnih skupina za zapošljavanje kroz društveno poduzetništvo. Skoro polovina sudionika ima srednjoškolsko obrazovanje, a više od petine visokoškolsko jer su i stručnjaci sudjelovali u obrazovanju za društveno poduzetništvo.

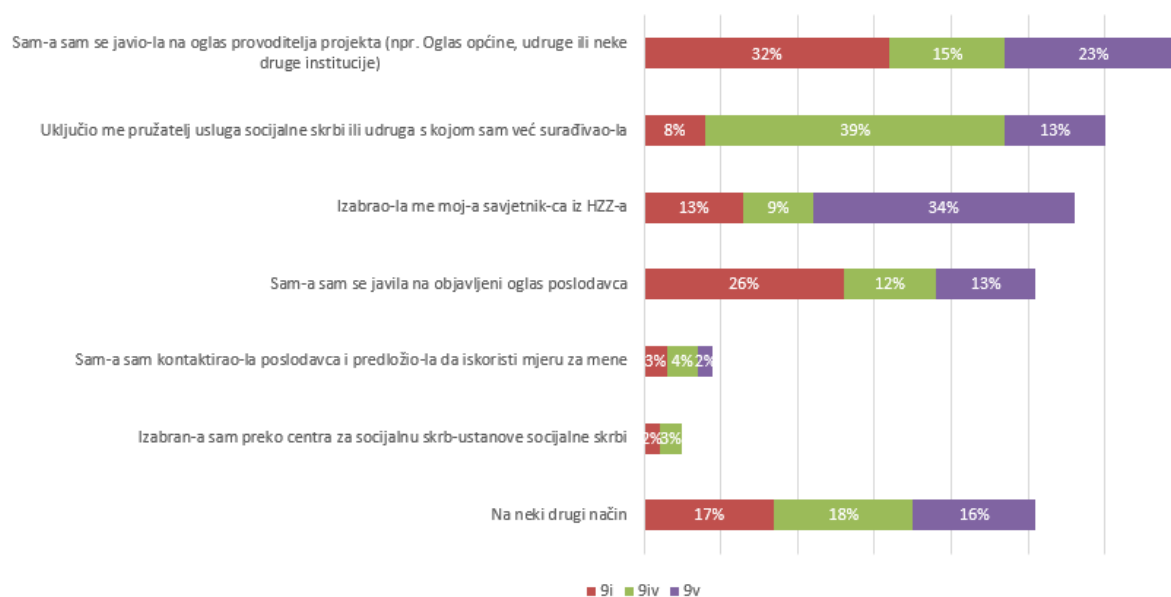
Potrebno je istaknuti kako postoji kontinuirani problem pristupa (*outreach problem*) teško dostupnim sudionicima kao što su obeshrabreni tražitelji posla, osobe s invaliditetom koje nisu uključene u život zajednice ili nisu povezane s udrugama osoba s invaliditetom niti su registrirane u registrima u HZZ-u, HZJZ-u ili CZSS-u, kao i žrtve obiteljskog nasilja, osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji koje nisu tražile pomoć od socijalnih službi i slično. Navedeno predstavlja velik izazov u socijalnom uključivanju jer ove su osobe nevidljive javnim službama. Iz tog je razloga potreban oslonac na organizacije civilnog društva, humanitarne te organizacije

vjerskih zajednica koje su upoznate sa situacijom u lokalnim zajednicama. U suprotnom, takve će osobe ostati ispod radara svih intervencija.

Sličan je problem i kod intervencija koje ciljaju na povećanje radne aktivnosti stanovništva – ako je uvjet za sudjelovanje registriranje u evidenciji nezaposlenih osoba pri HZZ-u, doći će do tzv. greške isključivanja neaktivnih osoba koje bi trebale biti u fokusu intervencije. Da iskoristimo citat iz intervjua s predstavnikom tijela SUK-a, „registriranje u evidenciju nezaposlenih osoba prvi je korak u aktivaciji radno neaktivnih osoba“. Iz tog se razloga nameće kako bi se uvjeti poziva trebali prilagoditi boljem pristupu neaktivnim osobama jer je dosad najčešći uvjet za prihvatljivost sudionika bila registrirana nezaposlenost.

Upitani na koji su način izabrani za sudjelovanje u projektu, više od polovine sudionika kaže da se prijavilo na oglas poslodavca ili provoditelja projekta, 14 % izabrao je njihov savjetnik u HZZ-u, 13 % direktno je uključio pružatelj usluge s kojim su ranije surađivali, samo 2 % izabrano je preko CZSS-a ili ustanove socijalne skrbi, a 3 % sudionika samo je kontaktiralo potencijalnog poslodavca s prijedlogom da iskoristi mjeru za njihovo zapošljavanje (Slika 15).

Slika 15: Način na koji su sudionici bili izabrani za sudjelovanje u projektu (%)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

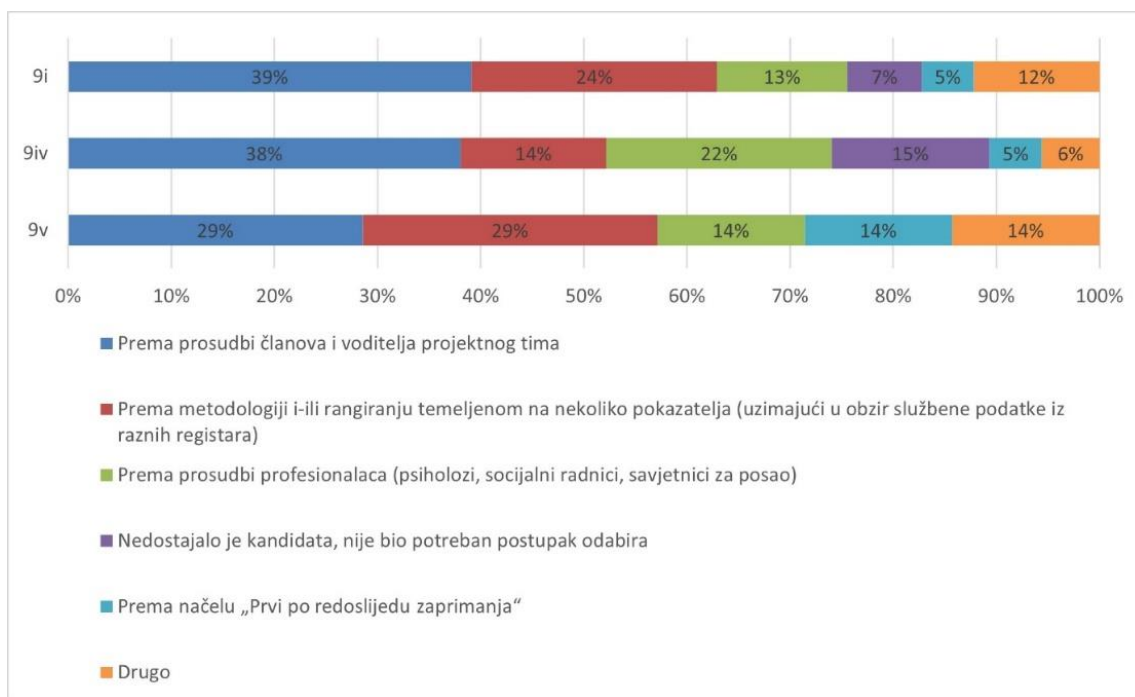
Razlike u načinu izbora sudionika prema IP-u povezane su s različitim obilježjima intervencija, stoga je razumljivo kako je udio sudionika koje je uključio pružatelj usluga s kojim su ranije surađivali veći za IP 9.iv (39 %) nego za ostala dva IP-a jer udruge osoba s invaliditetom i udruge koje se skrbe o marginaliziranim skupinama predstavljaju više od dvije petine korisnika u SC-u 9.iv.2 u okviru IP-a 9.iv. Stoga su korisnici mogli birati sudionike projekata iz redova

svojih članova ili iz skupina s kojima su prethodno surađivali. Trećinu sudionika u IP 9.v projektima za jačanje društvenog poduzetništva izabrao je njihov savjetnik iz HZZ-a i po tome se razlikuju od ostalih sudionika (osim javnih radova).

Kod provedbe javnih radova najčešće se koriste službeni podatci iz registra nezaposlenih osoba, što potvrđuje odgovor više od polovine sudionika javnih radova (52 %) kako ih je savjetnik u HZZ-u obavijestio da se nudi posao za koji oni ispunjavaju uvjete, a nešto više od trećine (37 %) samo se javilo na oglas poslodavca.

Između tri investicijska prioriteta razlikuju se prakse provoditelja projekata u izboru sudionika, ali svima je zajedničko da se najčešće oslanjaju na prosudbu članova i voditelja projektnog tima (Slika 16).

Slika 16: Načini na koje su korisnici birali sudionike projekata po intervencijskim prioritetima

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

Drugi je najčešći način prema rangiranju temeljenom na nekoliko pokazatelja iz službenih registara, osim u IP-u 9.iv gdje se takav način znatno rjeđe primjenjuje, a češće se koriste prosudbe profesionalaca kao što su psiholozi, socijalni radnici ili savjetnici za zapošljavanje. To se može povezati i s obilježjima sudionika jer se većinom radi o području pružanja socijalnih usluga i psihosocijalne podrške.

U IP-u 9.iv češće se navodi da nije bio potreban postupak odabira jer je nedostajalo kandidata, što može biti indikacija lošeg planiranja i krive procjene potreba, ali isto tako može biti uzrokovano i promjenama u okruženju nastalima u vremenu od planiranja projekta do početka njegove provedbe. Izenađuje da nije bilo dovoljno kandidata unutar poziva Specijalističko usavršavanje doktora medicine, kao što navodi trećina korisnika, jer se pretpostavlja da postoji velik interes za financiranje specijalizacija u medicini. Budući da je cilj ovog poziva povećanje broja specijalizacija na primarnoj razini zdravstvene zaštite na manje atraktivnim i depriviranim područjima, moguće je da je to dijelom povezano s niskom razinom mobilnosti radne snage u RH. Razvijenija urbana središta atraktivnija su pri odlučivanju o promjeni mjesta boravka jer pružaju veće mogućnosti profesionalnog razvoja i druge prednosti u različitim segmentima društvenog života. Utvrđeno je kako je nedostatak kandidata prvenstveno vezan uz specijalizacije u hitnoj medicini, iako se ove specijalizacije mogu financirati sredstvima ESF-a na području cijele RH.

Dvije trećine korisnika, u okviru poziva Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva potvrdile su nedostatak kandidata, što je dijelom očekivano, budući da se radi o sektoru u kojem nije u većoj mjeri zastupljen neposredan rad s ranjivim skupinama i njihovim uključivanjem na tržište rada kao što je to slučaj u sektorima socijalne skrbi, rada i zapošljavanja. Rezultate vezane uz korisnike iz IP-a 9.v Društveno poduzetništvo treba uzeti s oprezom jer se radi o malom ukupnom broju projekata (18) od kojih je ipak gotovo 40 % provoditelja odgovorilo na upitnik (7).

Problem teškoća u nalaženju sudionika, odnosno osobnih asistenata često su navodili provoditelji projekata za pružanje usluge osobne asistencije s obrazloženjima: niska naknada – minimalna plaća i radno vrijeme od 4 sata ili nedostatak kandidata u ruralnim područjima.

Ispitanici su u otvorenim odgovorima navodili i druge načine na koje su birali sudionike, ali većinom se radilo o isticanju kako je prvo bio objavljen javni natječaj, a potom je na temelju priložene dokumentacije i intervjua najčešće odlučivao projektni tim iz korisničke organizacije u suradnji s relevantnim stručnjacima. Udruga osoba s invaliditetom i one koje rade s mladima navode kako su se oslanjale na svoje dugogodišnje iskustvo rada s članovima i koristile vlastite evidencije o članstvu i njihovim potrebama. Često se navodi, a to potvrđuju i nalazi intervjua s korisnicima, kako su udruge primile na sudjelovanje u aktivnostima skoro sve zainteresirane osobe, iako neki nisu mogli biti zabilježeni kao sudionici jer nisu u potpunosti ispunjavali uvjete poziva o prihvatljivim sudionicima.

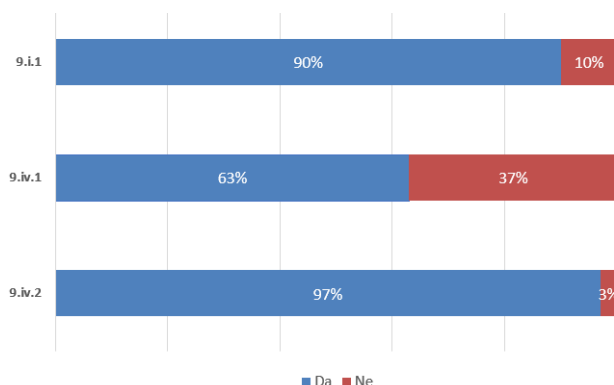
OPULJP-om su definirane prihvatljive ciljane skupine pojedinog SC-a, kao i primjenjivi pokazatelji na razini IP-a koji se nužno koriste u projektima tog IP-a (vidi Prilog 9.2. Pokazatelji), međutim korisnici su isticali potrebu za većom uključivošću i fleksibilnošću pri izboru sudionika. To se dijelom odnosilo na uvjete natječaja, ali i na problem u komunikaciji

nakon odobravanja projekta jer su, prema iskazu nekih korisnika, naknadno mijenjana pravila o prihvatljivosti sudionika.

Izazov u ciljanju odgovarajuće dobi sudionika događao se i zbog duljine postupka odobravanja pa su planirani sudionici, naprimjer, u međuvremenu navršili 25 godina i postali neprihvatljivi u odnosu na projektni prijedlog. Taj se izazov pojavljuje u malim zajednicama gdje prijavitelji planiraju projekt s mladima iz lokalne zajednice i istaknut je tijekom intervjua s udrugama koje provode programe za mlade u Hrvatskom zagorju i na Kordunu. Posebne izazove u izboru sudionika navodili su intervjuirani korisnici iz ruralnih područja gdje se u posljednjih nekoliko godina bilježi značajnije iseljavanje. Primjerice, za programe usmjerene na mlade potencijalni mladi sudionici s kojima je korisnik planirao aktivnosti odselili su se s obiteljima u Njemačku ili Irsku, a isti se razlog dijelom odnosio i na program Zaželi, za koji se još navodi i da je koncentracija projekata u susjednim općinama ponekad dovela do dodatnog izazova, a to je usmjerenost na istu skupinu krajnjih korisnika.

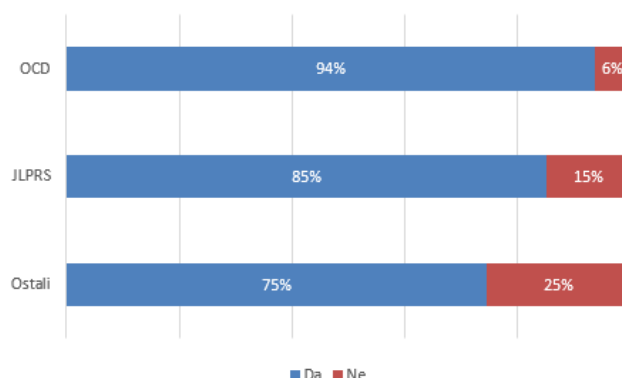
Upitana je li procjenjivala potrebe sudionika svojega projekta, velika većina korisnika u okviru SC-a 9.i.1 i 9.iv.2 to je potvrdila, a nešto ih je manji udio bio u okviru SC-a 9.iv.1, što se može objasniti prirodom većine intervencija u tom specifičnom cilju. Radi se o medicinskim specijalizacijama koje su standardizirane i imaju manju mogućnost prilagodbe individualnim potrebama. Podaci za SC 9.i.2 i 9.v.1 ne uspoređuju se jer se radi o premalom broju korisnika u populaciji i u uzorku (Slika 17).

Slika 17: Korisnici su procjenjivali potrebe sudionika projekta (Da/Ne) prema specifičnim ciljevima

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

Slika 18 Procjenjivanje potreba sudionika projekta (Da/Ne) prema vrsti korisnika

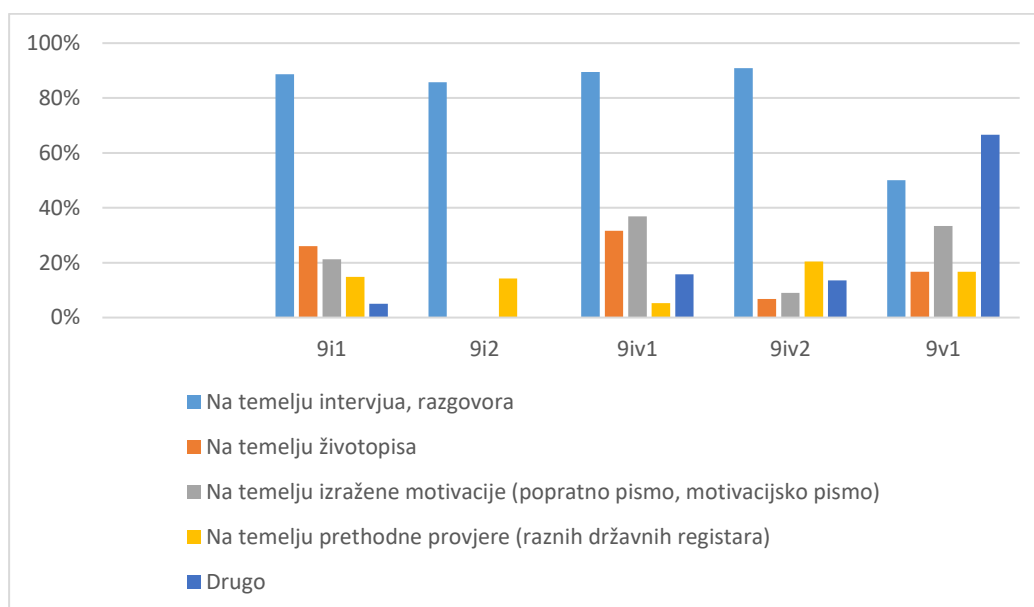

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

U pogledu procjenjivanja potreba sudionika projekata ističu se organizacije civilnog društva (OCD) koje skoro sve potvrđuju da su procjenjivale potrebe, a slijede ih jedinice lokalne i područne samouprave s udjelom od 85 % i ostali sa 75 % potvrdnih odgovora (Slika 18).

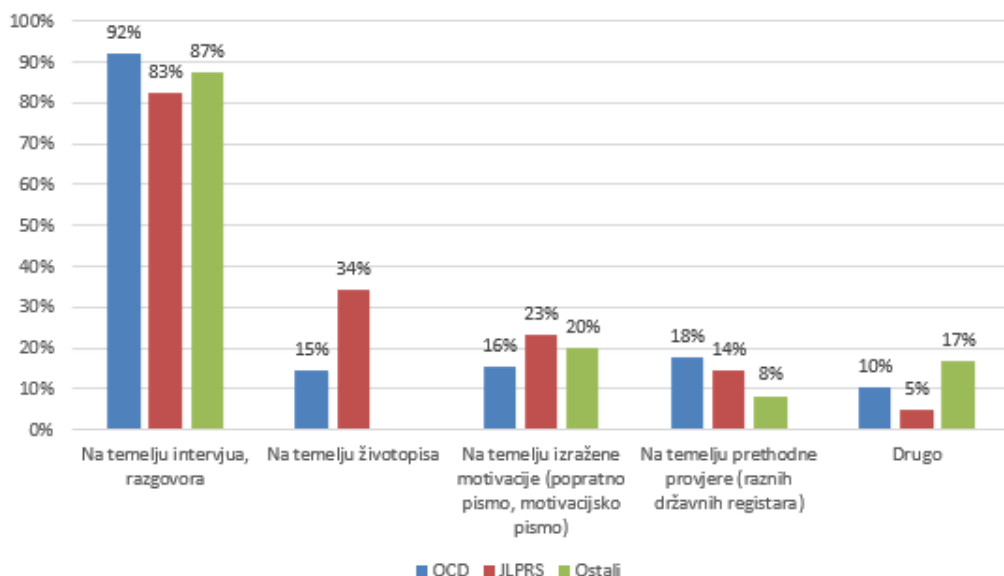
U okviru svih SC-ova, najveći je dio korisnika potrebe sudionika procjenjivao na temelju intervjua odnosno osobnog kontakta sa sudionicima, dok su procjene na temelju životopisa, motivacijskih pisama ili prethodnom provjerom u službenim registrima značajno manje zastupljene (Slika 19). Odstupanja kod SC-a 9.v.1 nisu značajna jer je u tom cilju populacija korisnika vrlo mala (18), a sukladno tome malen je i uzorak. Isto se odnosi i na SC 9.i.2. Osim ponuđena četiri načina procjene potreba sudionika, korisnici navode i druge načine od kojih su najčešći dugogodišnje iskustvo rada s istim sudionicima i vlastite evidencije o potrebama sudionika uz dodatne razgovore sa sudionicima i njihovim obiteljima o interesima i potrebama, kroz konzultacije sa srodnim udrugama i institucijama koje imaju uvid u potrebe sudionika te na temelju prethodnih istraživanja potreba u lokalnim zajednicama. Dodatno se opisuju načini prethodne provjere koji uključuju medicinsku dokumentaciju, potvrde o stupnju invaliditeta ili potvrde HZZ-a o statusu nezaposlenosti, a navode se i testiranja kandidata pomoću testova znanja i vještina kao i mišljenja stručnjaka.

Slika 19: Načini procjene potreba sudionika prema specifičnim ciljevima (%)

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima, moguće je više odgovora

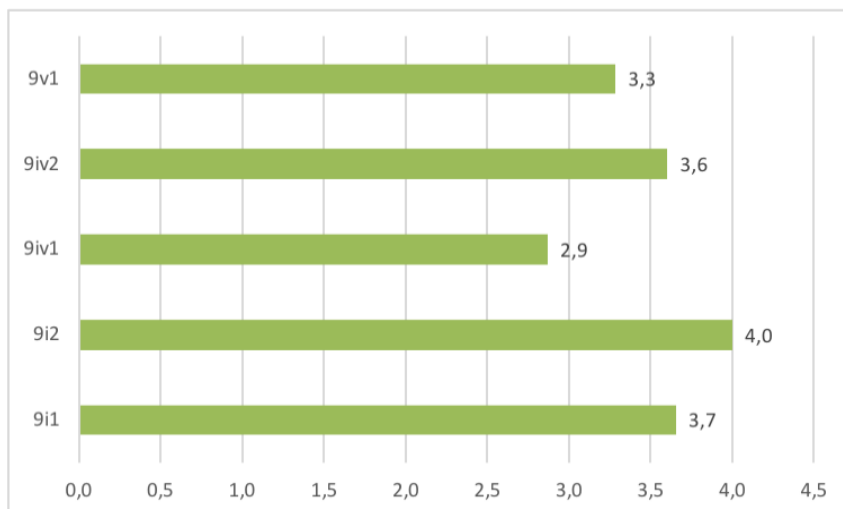
Slika 20: Načini procjene potreba prema vrsti korisnika (%)

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima, moguće je više odgovora

Prema vrsti korisničke organizacije, prakse u procjeni potreba sudionika razlikuju se u korištenju životopisa – jedna trećina JLP(R)S-ova procjenjuje potrebe na temelju životopisa, dok isto koristi vrlo mali udio udruga, a nitko od ostalih korisnika (Slika 20). Upitani jesu li imali mogućnost prilagodbe ponuđenih mjera individualnim potrebama sudionika u projektu, dvije trećine korisnika u okviru SC-a 9.i.1 i 9.iv.2 potvrđuju kako su uglavnom ili u potpunosti imali tu mogućnost. Oni se statistički značajno razlikuju od korisnika u okviru SC-a 9.iv.1 kojih svega dvije petine potvrđuje tu mogućnost. Budući da se u SC-u 9.iv.1 radi o specijalizacijama u medicini, razumljivo je da su mogućnosti prilagodbe kod standardiziranih programa smanjene. Kao i u prethodnim prikazima, zbog malog broja ispitanika u SC-u 9.i.2 i 9.v.1 ta je potvrda samo indikativna (Slika 21).

Slika 21: Mogućnost prilagodbe ponuđenih mjera individualnim potrebama sudionika u projektu

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima, ljestvica od 1-5 (nimalo – u potpunosti)

Upitan jesu li neke ciljane skupine premalo zastupljene u projektima, veći broj intervjuiranih sugovornika istaknuo je djecu i mlade te osobe s invaliditetom. Sugovornici iz skupine predstavnika PT 1 i korisnika naglašavali su još potrebu da se intervencije usmjere na djecu s teškoćama u razvoju, djecu iz siromašnih obitelji kao i djecu iz domova socijalne skrbi.

Mislim da su premalo zastupljena djeca općenito... a posebice djeca i mladi u sustavu socijalne skrbi i problem socijalne isključenosti po svim dimenzijama. Udio novaca koji se izdvojio u postojećim pozivima je premali. Za djecu i mlade nedostaju i zagovaračke udruge za promicanje njihovih prava koje bi bile učinkovite poput onih za prava OSI-a i branitelja. (Intervju s predstavnicom PT1)

Također su pojedinačno navođene i žene srednjih godina (35 do 45 godina), civilne žrtve rata, beskućnici, mladi koji su zaposleni, a žele se dodatno educirati kroz neformalno obrazovanje i drugi.

Bilo je i mišljenja da nema skupina koje nisu dovoljno zastupljene, već da bi prvo bilo potrebno konsolidirati baze podataka na temelju kojih bi se primjerenije mogle utvrditi potrebe.

Nema ih, ali trebalo bi više fokusirati – dostupnost ranjivih skupina je teža i prikupljanje podataka o sudionicima isto... suziti širinu različitih ciljanih skupina, nema dovoljno podataka o pripadnicima ciljanih skupina, uređenih registara i povezanosti institucija da bi se bolje moglo analizirati i utvrditi potrebe. (Intervju s predstavnicom PT1)

Nalazi

- Prema socioekonomskim pokazateljima ključne promjene u odnosu na vrijeme planiranja intervencija u okviru PO 2 odnose se na promjene na tržištu rada odnosno na smanjenje stope nezaposlenosti nakon izlaska iz globalne ekonomske krize. Međutim visok udio dugotrajno nezaposlenih i niska razina aktivnosti radno sposobnog stanovništva ostaju trajni problemi hrvatskog društva. Usmjerenost intervencija na zapošljavanje teže zapošljivih i starijih žena kratkoročno je utjecala na smanjivanje stope nezaposlenosti ovih skupina, no dugoročno ostaje potreba za povećanjem radne aktivnosti žena i usklađivanjem obaveza obiteljskog i poslovnog života jer žene kasno ulaze na tržište rada i ranije ga napuštaju upravo zbog skrbi za ovisne članove obitelji. Prema statističkim podacima za 2019. godinu, u dobnoj skupini 15 – 64 stopa aktivnosti žena bila je 61,6 % u odnosu na 71,5 % za muškarce, u dobnoj skupini 15 – 24 ta je razlika još veća (27,3 % prema 38,8 %), a najveća je u dobnoj skupini 65+ (2,5 % prema 4,9 %).
- Iako je opća stopa nezaposlenosti smanjena, osobe s invaliditetom i Romi u najnepovoljnijem su položaju na tržištu rada i posljedično u najvećem riziku od siromaštva. Stoga se može zaključiti da ostaje aktualna potreba usmjerenosti intervencija na ove ranjive skupine.
- U razdoblju od 2013. godine, odnosno nakon ulaska RH u članstvo EU, bilježe se neke promjene koje su mogle imati utjecaj na intervencije iz PO 2, a to su povećano iseljavanje mladih ljudi i radno sposobnog stanovništva iz slabije razvijenih, ali i drugih područja. S tim emigracijskim kretanjima donekle je povezan i nedostatak stručnjaka u području zdravstva i socijalne skrbi, kao i promjene u odnosu na planirane sudionike intervencija u izabranim ruralnim i depriviranim područjima.
- Aktivnosti planirane u okviru PO 2 u potpunosti su usklađene s potrebama utvrđenim u nacionalnim strateškim dokumentima koji se odnose na borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti i zaštitu prava ranjivih skupina u društvu: djece, mladih, starijih osoba, osoba s invaliditetom, branitelja i njihovih obitelji i nacionalnih manjina, a posebno se usmjeravaju na nerazvijena područja i povećanje dostupnosti primarne zdravstvene zaštite i socijalnih usluga u zajednici.
- Istraživanjem je utvrđeno kako proveditelji projekata smatraju da su tri najvažnije nacionalne potrebe u području socijalnog uključivanja povećanje mogućnosti zapošljavanja najranjivijih skupina, povećanje dostupnosti socijalnih usluga u zajednici i povećanje sudjelovanja ranjivih skupina u životu zajednice.

- Korisnici bespovratnih sredstava potvrđuju da je najveća uspješnost ESF projekata postignuta upravo u odgovoru na tri navedene potrebe. Međutim, ocjena uspješnosti ESF projekata u odgovoru i na sve druge potrebe bila je iznad ocjene 3 (na ljestvici od 1 – nimalo do 5 – u potpunosti).
- U pogledu potrebe smanjivanja regionalnih nejednakosti, u okviru PO 2 potvrđuje se dobra regionalna usmjerenost intervencija na nerazvijenija područja. Prema mjestu boravišta sudionika projekata vidljivo je kako su natprosječno zastupljeni stanovnici manje razvijenih županija, odnosno stanovnici 1. i 2. skupine županija prema indeksu razvijenosti, uz izraženu koncentraciju projekata u pet slavonskih županija unutar 1. i 2. skupine županija.
- U pogledu dostatnosti ugovorenih sredstava prema utvrđenim potrebama njihovih ciljnih skupina, provoditelji projekata dali su visoku prosječnu ocjenu 4,2 na ljestvici od 1 do 5 (nimalo – u potpunosti), a ocjene su ujednačene po razvojnim skupinama županija i prema vrsti korisničkih institucija (OCD, JLP(R)S i Ostali).
- Potvrđena je komplementarnost aktivnosti u okviru PO 2 s mjerama borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti koje su u nadležnosti sustava socijalne skrbi. Aktivno uključivanje ranjivih društvenih skupina kroz ESF projekte planirano je u suradnji s ustanovama socijalne skrbi te su CZSS-ovi u više operacija navedeni kao obavezni partneri. HZZ je također uključen kao obavezan partner na otvorenim natječajima koji su usmjereni na zapošljavanje teže zapošljivih osoba (primjerice Zaželi – program zapošljavanja žena).
- Hrvatska pripada skupini EU zemalja s ispodprosječnim udjelom za socijalne troškove u BDP-u (21,8 % u odnosu na EU prosjek od 28 %). S obzirom na to da je prema stopi BDP-a po stanovniku prema iskazanom standardu kupovne moći predzadnja na EU ljestvici (iznad Bugarske), učinkovito korištenje ESF sredstava za socijalno uključivanje i zapošljavanje najranjivijih skupina i sredstava iz FEAD-a povećava i učinkovitost sustava socijalne zaštite. Strateške ciljeve Vlade RH u području socijalne skrbi kao što je razvoj usluga u zajednici, prevencija institucionalizacije i transformacija postojećih ustanova ne bi bilo moguće ostvariti samo sredstvima iz Državnog proračuna, a bez podrške iz ESF-a.
- U svjetlu povećanog iseljavanja mladih stručnih osoba, financiranje specijalizacija u području primarne zdravstvene zaštite i hitne medicine trebalo bi odgovoriti na potrebu zadržavanja doktora medicine u Hrvatskoj i osiguravanja dostupnosti kvalitetne zdravstvene zaštite u svim dijelovima zemlje, a posebno u nerazvijenim regijama u kojima je utvrđen nedostatak medicinskog osoblja.

- Mjere u području povećanja dostupnosti socijalnih i zdravstvenih usluga financirane sredstvima ESF-a u okviru PO 2 OPULJP-a komplementarne su projektima poboljšanja infrastrukture u području zdravstva i socijalne skrbi koji se financiraju sredstvima EFRR-a u okviru OPKK-a. Planirano nadopunjavanje potvrđuje se i kroz natječajnu dokumentaciju kroz koju se pak infrastruktura prilagođava potrebama za razvojem novih usluga.
- Potvrda već navedene komplementarnosti s nacionalnim mjerama najbolje se vidi u iskazanom poznavanju sličnih projekata i inicijativa koje se nadopunjavaju s projektima u okviru PO 2, a oni koji su u najvećoj mjeri prepoznati (Zaželi – program zapošljavanja žena, Razvoj usluga osobne asistencije za osobe s invaliditetom i Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici), ujedno su nastavak već profiliranih socijalnih usluga koje je Vlada RH provodila kroz trogodišnje programe financirane iz državnog proračuna i sredstava igara na sreću.
- Prethodni nalaz o komplementarnosti s nacionalnim programima koji se provode dulji niz godina zapravo potvrđuje važnost kontinuiteta u financiranju razvoja i širenja mreže socijalnih usluga i jačanja stručnih i organizacijskih kapaciteta i time povećanja kvalitete usluga.
- Nalazi intervjua s korisnicima kao i s predstavnicima PT 2 upućuju na potrebu dodatnih edukacija i profesionalizacije pružatelja usluga. Najviše je primjedbi bilo upućeno na korisnike koji su provodili projekte za koje nisu imali odgovarajuće kompetencije. Primjerice, sportski klubovi koji provode projekte u okviru poziva Zaželi – program zapošljavanja žena ili poziva Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz sport nisu imali prethodna iskustva s pružanjem usluge starijim osobama ili djeci s teškoćama niti su imali iskustvo s provođenjem projekata financiranih iz ESI fondova, što je i očekivano u slučaju sportskih klubova jer je gore navedeni PDP bio prvi takav specifičan poziv u RH, koji se financira iz ESI fondova.
- Provedba projekata kroz ITU mehanizam tek je na svojem početku i prvi je poziv u okviru PO 2 objavljen tek krajem 2019. godine, stoga nije bilo neočekivano što je svega desetina proveditelja projekata potvrdila da je na neki način bila povezana s nekim ITU projektom. Analizom intervjua s ITU koordinatorima i predstavnicima UT-a već se u ovom razdoblju može utvrditi kako ITU mehanizam ima veliki potencijal za jačanje lokalnih kapaciteta i primjenu *bottom-up* pristupa koji su mnogi sugovornici tijekom ovog istraživanja isticali kao primjeren način planiranja. Veće uključivanje nižih razina

uprave u procjenu specifičnih potreba njihovih područja može poboljšati usmjerenost mjera i doprinijeti smanjivanju regionalnih razlika.

- Gotovo svi korisnici potvrđuju da su na početku provedbe procjenjivali potrebe sudionika projekata, a dvije trećine naglašava kako je imalo mogućnost prilagodbe mjera individualnim potrebama sudionika. Prijavitelj projekta u vrijeme pisanja projektnog prijedloga ne može predvidjeti potrebe svih budućih sudionika projekta, stoga je važno osigurati određenu razinu fleksibilnosti i otvorenosti prema prilagodbi individualnim potrebama različitih sudionika. Kad se promatraju mogućnosti individualnih prilagodba u okviru različitih SC-ova, jedino u okviru SC-a 9.iv.1 manje od polovine korisnika potvrđuje tu mogućnost jer se radi o već standardiziranim postupcima provođenja specijalizacija u medicini, dok se u drugim SC-ovima češće uvode neke nove usluge koje se lakše mogu preoblikovati prema individualnim potrebama sudionika.

4.3 Učinkovitost

6. U kojoj su mjeri intervencije pridonijele uključivanju posebno ranjivih skupina na tržište rada?

Mjerama su obuhvaćene prvenstveno nezaposlene osobe registrirane pri HZZ-u. Prema PDP-ovima objavljenim u okviru PO 2, uvjet za sudjelovanje u programima zapošljavanja prijava je u evidenciju nezaposlenih osoba HZZ-a.

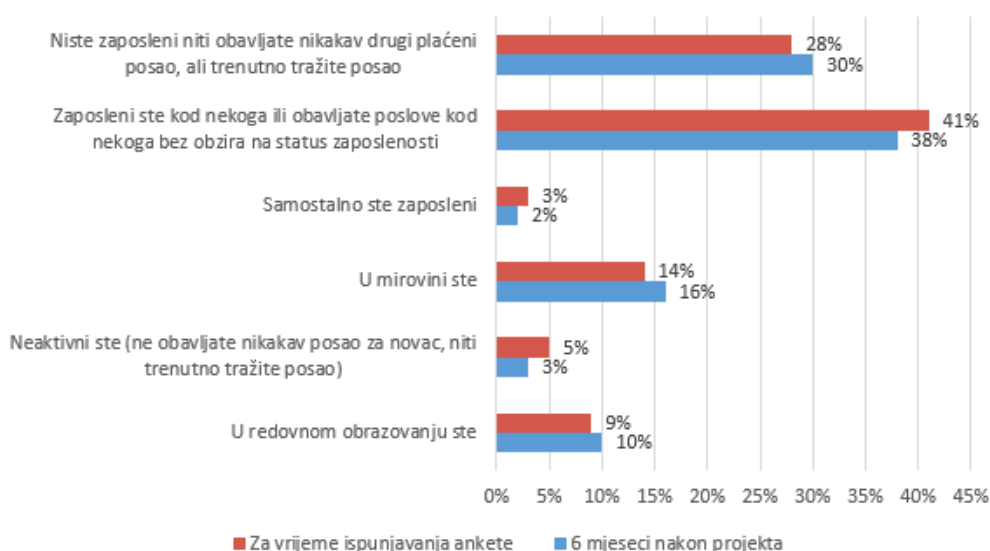
Kao što je već navedeno, ovaj uvjet ograničava sudjelovanje neaktivnih osoba. Logika intervencije koja je namijenjena aktivaciji neaktivnih i/ili teže zapošljivih osoba zahtijeva da se više napora uloži u identificiranje i motiviranje teško dostupnih osoba. RH ima izrazito nisku stopu aktivnosti. Primjerice, u 2018. godini stopa aktivnosti iznosila je 71 % i bila druga najniža stopa aktivnosti među zemljama članicama EU-28. Izazov predstavlja bolje usmjeravanje mjera na osobe s invaliditetom ili s nekim drugim otežavajućim faktorom zapošljivosti, na one koji su obeshrabreni i nisu ni tražitelji posla ni registrirane nezaposlene osobe. Povećanje dostupnosti usluga ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja kao i socijalnih usluga za OSI-e i starije osobe, koje je također financirano u okviru PO 2, usmjereno je na povećanje mogućnosti zapošljavanja žena jer one najčešće brinu o ovisnim članovima obitelji, što im otežava traženje i zadržavanje radnog mjesta.

Najvažniji pokazatelj situacije na tržištu rada status je sudionika na tržištu rada. Prema istraživanju, šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektima 51% sudionika bilo je zaposleno ili se školovalo. U tome je 38 % sudionika bilo zaposleno, 2 % samozaposleno, a 10

% bilo je u redovnom obrazovanju. S druge strane, 28 % sudionika bilo je nezaposleno i iskazalo aktivno traženje posla, a 19 % bilo je neaktivno. Od tog je dijela 16 % umirovljeno. Uzimajući u obzir da razmatramo skupine u nepovoljnom položaju na tržištu rada, rezultati su relativno dobri (Slika 22).

Nema značajnih razlika u statusu sudionika projekata na tržištu rada u vrijeme anketiranja u odnosu na razdoblje 6 mjeseci nakon njihova izlaska iz projektnih aktivnosti. Obično se njihova situacija u pogledu zapošljavanja s vremenom poboljšava. Međutim, dosadašnji rezultati to ne pokazuju, što bi mogla biti posljedica pandemije COVID-19 i posljedičnog pogoršanja stanja na tržištu rada.

Slika 22: Situacija sudionika projekata šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu i u vrijeme anketiranja.

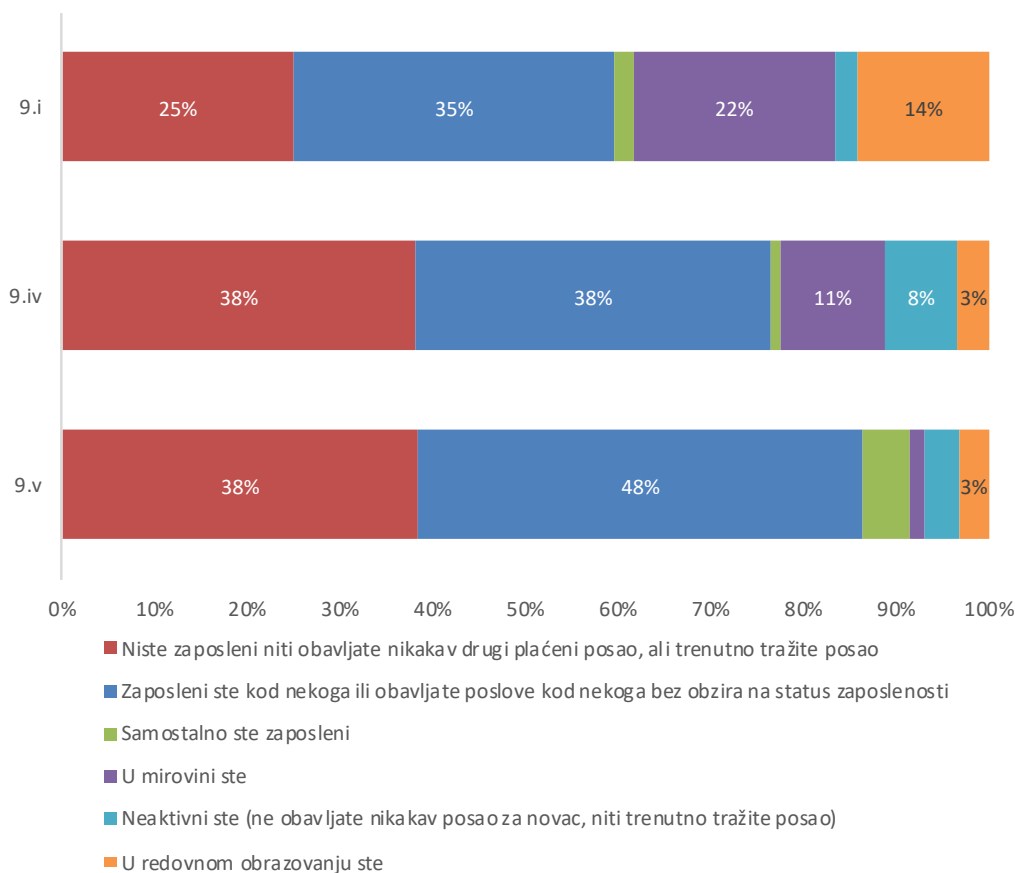

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (osim sudionika javnih radova i sudionika iz SC-a 9.iv.1 koji su ispunjavali poseban upitnik za stručnjake)³⁶

Situacija zaposlenja sudionika u projektu ovisi o specifičnosti intervencije. Ukupno je 53% sudionika u projektima provedenim pod IP 9.v radilo šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu. To su bili projekti povezani s potporom društvenim poduzećima. Najniži postotak sudionika koji su radili šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu bio je u IP 9.i i iznosio je 37 %. Treba naglasiti da je u slučaju ovog investicijskog prioriteta relativno visok postotak (14 %) sudionika koji sudjeluju u formalnom obrazovanju, a odnosi se na mlade koji su uključeni u redovno srednjoškolsko i visoko obrazovanje (Slika 23).

³⁶ Rezultati za IP 9.i ne uključuju sudionike javnih radova jer su oni popunjavali posebni upitnik i kada se predstavljaju rezultati za javne radove to se uvijek posebno napominje.

Slika 23: Situacija zaposlenosti sudionika u projektu šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Detaljnije se informacije mogu dobiti ako se analiziraju pojedinačni pozivi. Međutim, veličina uzorka ovdje je ograničavajuća. Samo za određene pozive postoji dovoljan broj opažanja u uzorku da bi ih se moglo analizirati. Dodatno ograničenje predstavlja i činjenica da je u vrijeme istraživanja samo trećina ispitanika završila svoje sudjelovanje u projektu najmanje 6 mjeseci ranije.

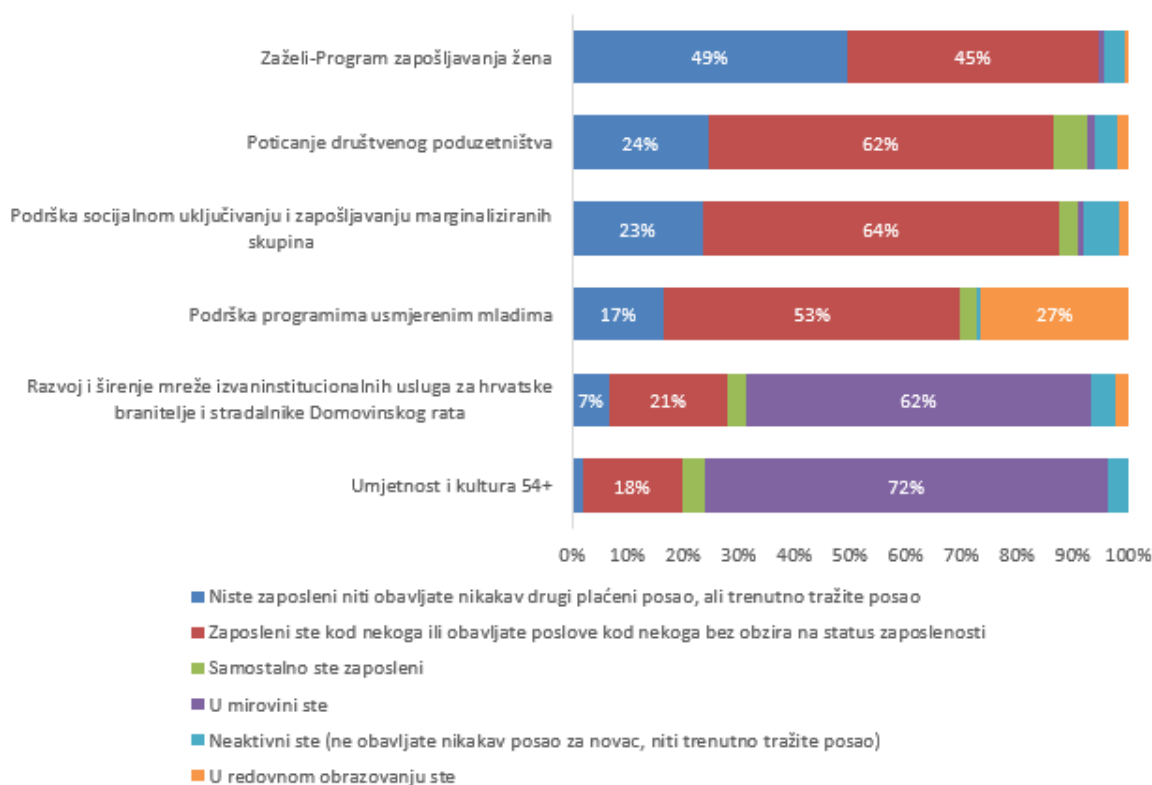
Posebno je analizirana situacija sudionika projekta u vrijeme anketiranja podijeljena na pozive, a u obzir su uzeti pozivi za koje je u anketi bilo najmanje 100 odgovora (ispitanika). U slučaju prikaza situacije sudionika šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu, uzeti su u obzir samo oni pozivi za koje je u uzorku bilo najmanje 70 ispitanika.

Najveći postotak zaposlenih među sudionicima projekta u vrijeme provođenja anketiranja (Slika 24) bio je kod poziva Podrška socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina (64 %) i Poticanje društvenog poduzetništva (63 %). Vidljivo je da je kod ovih poziva bio najjači naglasak na profesionalnoj aktivaciji sudionika. Relativno visok postotak zaposlenih

bio je i među sudionicima projekata u okviru poziva Podrška programima usmjerenim mladima (53 %). U slučaju ove skupine sudionika također treba primijetiti visok postotak osoba koje sudjeluju u redovnom obrazovanju (27 %), što je razumljivo uzimajući u obzir ciljnu skupinu. Sudjelovanje u radu i formalnom obrazovanju treba ocijeniti kao pozitivne učinke projekata. Relativno niži postotak zaposlenih bio je među sudionicima projekata u sklopu poziva Zaželi – program zapošljavanja žena (45 %). U ovoj je skupini bio uključen relativno visok postotak žena koje traže posao (49 %).

Najmanji postotak zaposlenih sudionika bio je u projektima iz poziva Umjetnost i kultura 54+ (18 %) i Razvoj i širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata (21 %), što je i očekivano s obzirom na ciljne skupine i visok postotak umirovljenika (72 %, odnosno 62 %).

Slika 24: Situacija zaposlenosti sudionika u vrijeme provedbe ankete

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu situacija sudionika također je bila vrlo raznolika. Kod projekata koji su usmjereni na podršku mladima i starijim osobama rezultati su bili slični situaciji u vrijeme istraživanja. U slučaju mladih vidljiv je relativno visok postotak zaposlenih sudionika i visok postotak sudionika u redovnom obrazovanju. Za sudionike u dobi od 54 i više godina mali je postotak zaposlenih, a visok postotak umirovljenih.

Vidljive su određene promjene kod sudionika projekata usmjerenih na poticanje društvenog poduzetništva: smanjio se postotak zaposlenih i povećao se postotak onih koji traže posao. Međutim, vidljive su značajne promjene kod sudionika projekata u okviru poziva Zaželi – program zapošljavanja žena. Šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu postotak zaposlenih pao je na 18 %. S druge strane, postotak osoba koje nisu zaposlene i traže posao očigledno je veći (71 %). Također je veći postotak neaktivnih i umirovljenika (Slika 25). To može ukazivati na kratkoročne učinke zaposlenosti ove vrste projekata.

Slika 25: Situacija zaposlenosti sudionika u projektu šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja za izabrane pozive

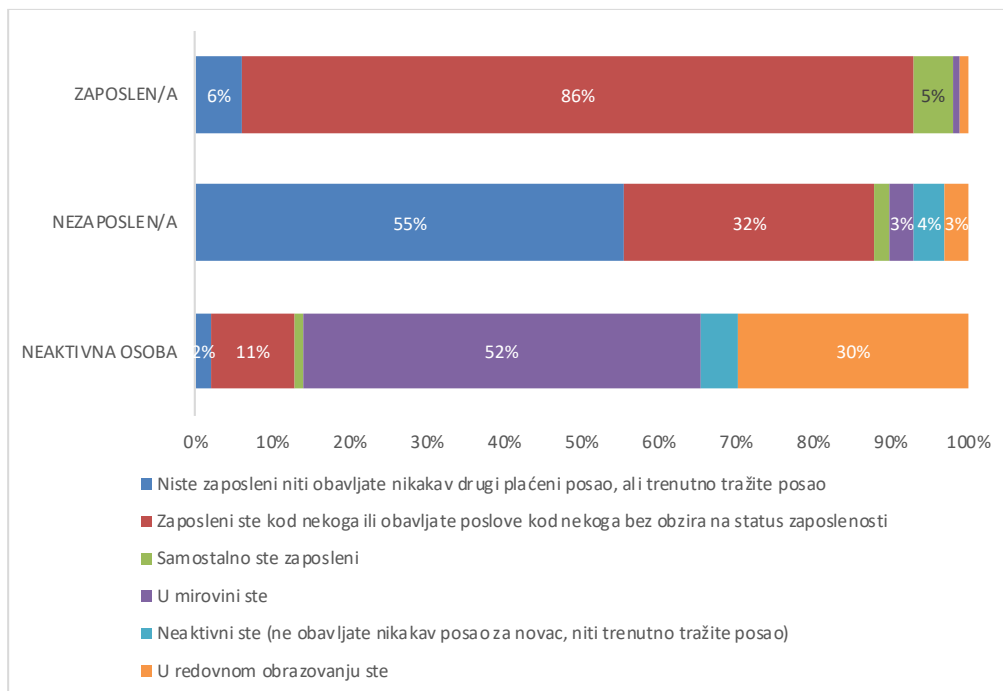
37

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Možemo također usporediti i situaciju sudionika projekta šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektima, uzimajući u obzir njihov status po ulasku u projekt. Oni koji su bili zaposleni prije ulaska u projekt, u većini slučajeva bili su zaposleni i nakon projekta. Za one koji su bili nezaposleni prije projekta, šest mjeseci nakon projekta nezaposlenost je bila najčešći status (Slika 26). Međutim, 32 % ih je bilo zaposleno. Osobe neaktivne prije projekta bile su u većini slučajeva neaktivne i šest mjeseci nakon projekta. Samo ih je 11 % bilo zaposleno, dok je 87 % bilo neaktivno (u mirovini, u obrazovanju ili neaktivno). Ovdje treba naglasiti da su u IP-u 9.i provedeni i projekti namijenjeni djeci, mladima i starijima koji promiču sudjelovanje u sportu i kulturi te koji nisu imali za cilj zapošljavanje pa to treba uzeti u obzir kod analize prosječnih rezultata intervencija u zapošljavanju.

³⁷ Podaci su prikazani samo za pozive za koje je bilo dostupno najmanje 70 ispitanika

Slika 26: Status zaposlenosti sudionika projekata šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektima prema statusu na tržištu rada prije sudjelovanja u projektu

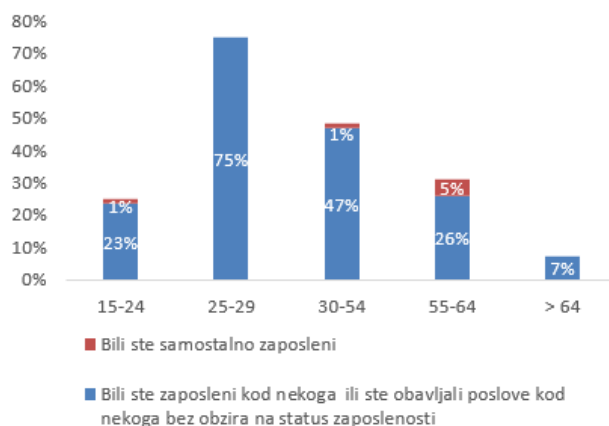
Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Zapošljavanje šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu također ovisi o socioekonomskoj situaciji sudionika projekta. Šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu 47 % muškaraca i 38 % žena bilo je zaposleno (uključujući redovno zapošljavanje i samozapošljavanje).

Također, možemo primijetiti promjenu stope zaposlenosti prema stupnju obrazovanja. Oko 51 % osoba s višim stupnjem obrazovanja bilo je zaposleno šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu (Slika 28). Od osoba sa srednjom stručnom spremom 31 % je zaposleno, što je blizu prosjeka za cijelu prioritetnu os. Samo je 18 % osoba s osnovnom razinom obrazovanja zaposleno. Međutim, ovdje treba napomenuti da se 34 % sudionika iz ove skupine još uvijek obrazuje.

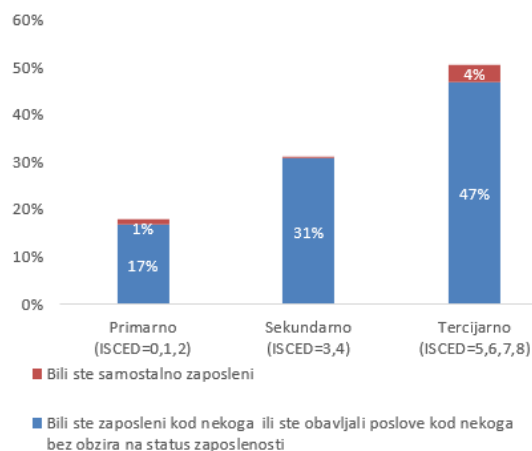
Rezultati vezani za zapošljavanje također se razlikuju po dobi (Slika 27). Najveći postotak onih koji su zaposleni zabilježen je u dobnim skupinama 25 – 29 (75 %) i 30 – 54 (48 %). Najmanji postotak sudionika u zapošljavanju primjećuje se u dobnoj skupini 15 – 24 (24 %), 55 – 64 (31 %) i više od 64 (samo 7 %). Obrasci razlika u razini zaposlenosti šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu prema dobi odgovaraju onima uočenim na tržištu rada općenito, no razlike u stopi zaposlenosti među dobnim skupinama sudionika veće su nego razlike na tržištu rada općenito. To bi moglo značiti da su postojale razlike u učinkovitosti projekata, posebno u pogledu dobi.

Slika 27: Zapošljavanje šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu prema dobi

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

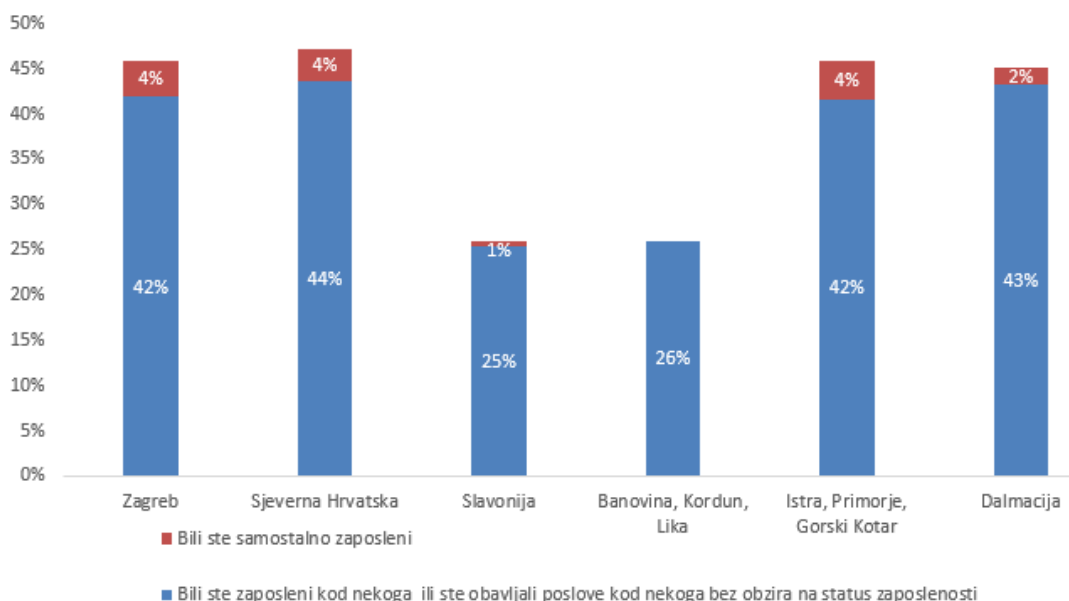
Slika 28: Zapošljavanje šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu prema razini obrazovanja

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Važna je i regionalna dimenzija. Sudionici iz regija Slavonije, Banovine, Korduna i Like postigli su znatno niže učinke zapošljavanja u usporedbi s onima iz ostalih regija (Slika 29).

Slika 29: Zapošljavanje šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu prema razini obrazovanja

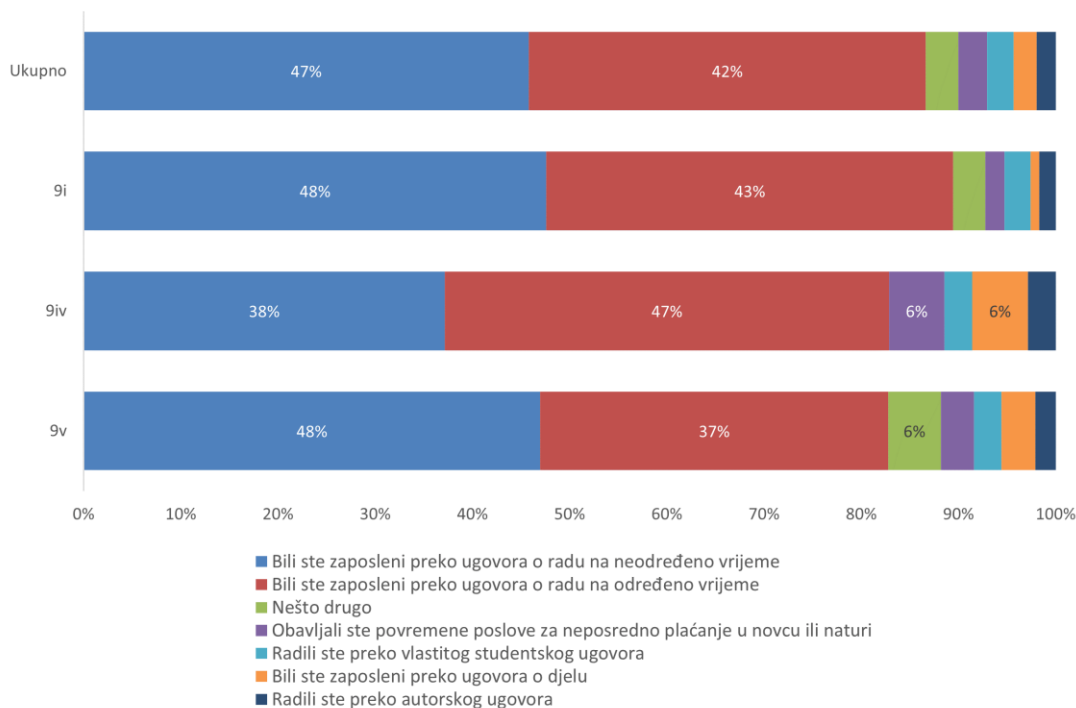

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Važni ishodi na tržištu rada također su kvaliteta i stabilnost radnih mjesta. Prema anketi, 47 % onih koji su zaposleni radilo je na temelju ugovora na neodređeno vrijeme, a 42 % na temelju

ugovora na određeno (Slika 30). Postotak je bio prilično sličan za sve investicijske prioritete. Samo u slučaju IP-a 9.iv primijećen je nešto niži postotak onih koji rade na temelju ugovora na neodređeno vrijeme. Za usporedbu, nešto veći postotak sudionika projekata u okviru tog investicijskog prioriteta radio je na povremenim poslovima.

Slika 30: Status zaposlenosti sudionika projekata šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektima

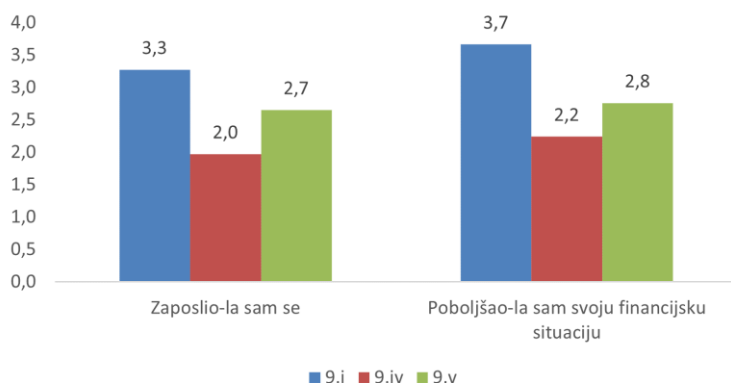

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Naravno, zapošljavanje nakon projekta ne znači da su projekti utjecali na situaciju sudionika, tj. ne znači da im se promatrani ishodi ne bi dogodili i da nisu sudjelovali u projektima. I drugi su čimbenici mogli utjecati na situaciju sudionika projekata. O ovom se pitanju detaljnije govori u poglavlju o učinku intervencija. Ovdje, međutim, vrijedi napomenuti da se 41 % sudionika u projektu složilo da je imalo posao kao rezultat projekta. Štoviše, 49 % slaže se s izjavom da je rezultat projekta poboljšanje njihove financijske situacije (Slika 31). Stoga oni uočavaju određenu vezu između sudjelovanja u projektu i svoje profesionalne i financijske situacije. Naravno, ovi odgovori odražavaju percepciju sudionika o presudnom utjecaju projekta koja ne mora biti točna, ali mogu ukazivati na utjecaj projekta na profesionalnu situaciju sudionika.

Međutim, treba naglasiti da se opaženi utjecaj projekta na zapošljavanje razlikuje ovisno o području intervencije. Sudionici projekata koji se provode pod IP 9.i umjereno se slažu s gornjim tvrdnjama, dok se sudionici projekata koji se provode pod IP 9.iv i 9.v prilično ne slažu s njima.

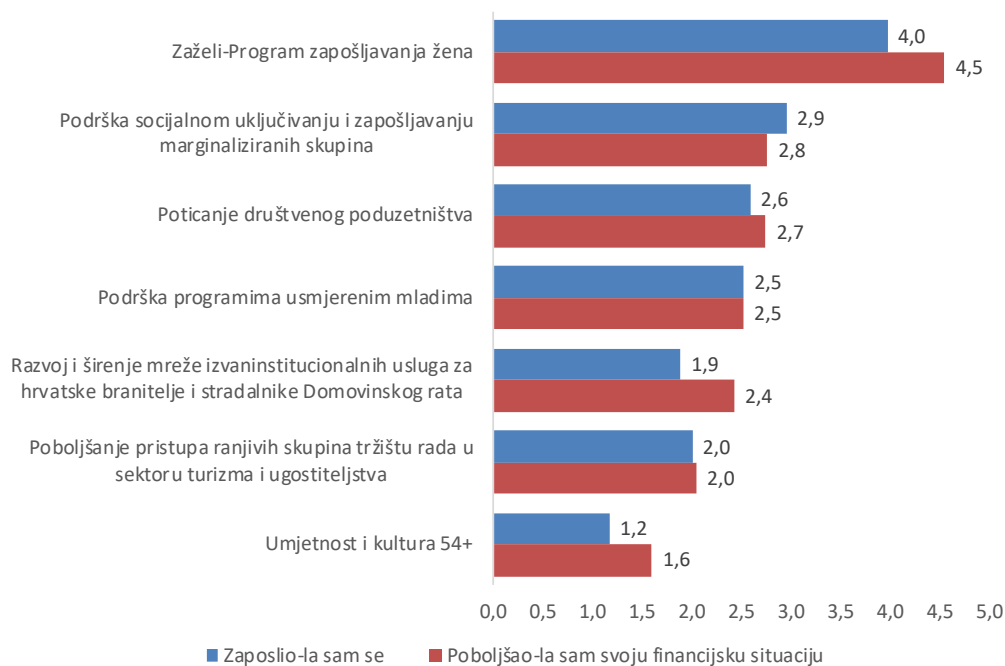
Slika 31: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata (na ljestvici od 1 do 5)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Zanimljivi su rezultati za pojedinačne pozive. Kao što je prikazano na Slici 32, sudionice projekata u okviru Zaželi – programa zapošljavanja žena najbolje ocjenjuju učinke na zapošljavanje. Sudionici projekata u drugim pozivima prilično negativno ocjenjuju rezultate projekata u pogledu zapošljavanja i poboljšanja njihove finansijske situacije. Najlošiji rezultati u pogledu procjene učinka na zapošljavanje vidljivi su u pozivima Umjetnost i kultura 54+, Razvoj i širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata i Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva, što je potpuno razumljivo jer prva dva navedena poziva nisu bila usmjerena na poboljšanje pristupa tržištu rada, a poziv Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva, unatoč nazivu, usmjeren je prvenstveno na stjecanje novih znanja i vještina te osnaživanje i upoznavanje marginaliziranih skupina sa sektorom turizma i ugostiteljstva.

Slika 32: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata (na ljestvici od 1 do 5) po pozivima

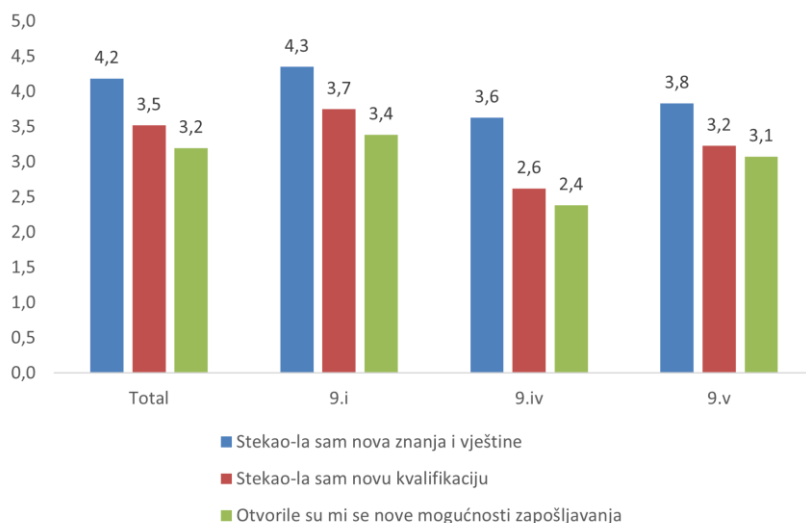
38

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Zapošljavanje nije jedina dimenzija strukovne situacije (Slika 33). Sudionici projekta također su stekli nova znanja i vještine kao rezultat projekta (78 % sudionika projekta slaže se s ovim mišljenjem), nove kvalifikacije (54 %) i također imaju bolje mogućnosti za zapošljavanje (43 %). Opet, rezultati dosta ovise o području intervencije. Oni su očito veći za IP 9.i (a čak i veći za SC 9.i.1.) nego za IP 9.iv i 9.v. Pogotovo za 9.iv jasno je da iako sudionici dobivaju neka nova znanja i vještine, većina njih nije dobila novu kvalifikaciju i nije imala veće šanse za zaposlenje. To je razumljivo uzimajući u obzir da je IP 9.iv bio usmjeren na pružanje socijalnih usluga, a ne na usluge aktivacije čiji je cilj zapošljavanje.

³⁸ Podaci su prikazani samo za pozive za koje je bilo dostupno najmanje 70 ispitanika.

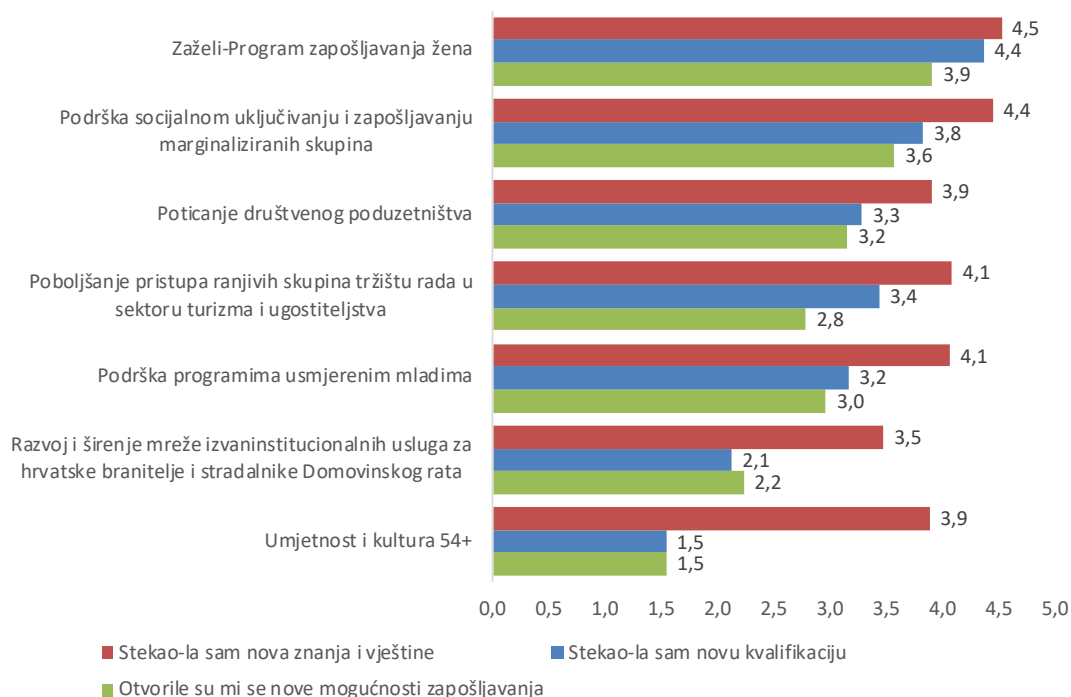
Slika 33: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata koji se odnose na njihovu situaciju na tržištu rada (na ljestvici od 1 do 5)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Kad se promatraju podaci po pojedinačnim pozivima (Slika 34), može se vidjeti kako sudionici projekata ocjenjuju ostale učinke povezane s tržištem rada. Sudionici projekata iz svih navedenih poziva najpozitivnije ocjenjuju mogućnost stjecanja novih znanja i vještina. Stjecanje nove kvalifikacije i otvaranje novih mogućnosti zapošljavanja pozitivno su ocijenili sudionici programa za zapošljavanje žena i marginaliziranih skupina te sudionici projekata društvenog poduzetništva i programa za mlade, dok su sudionici projekata iz poziva Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva pozitivno ocijenili stjecanje nove kvalifikacije. Očekivano, sudionici poziva Umjetnost i kultura 54+ i poziva Razvoj i širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga za hrvatske branitelje potvrđuju kako se stjecanje novih kvalifikacija i otvaranje novih mogućnosti zapošljavanja na njih ne odnosi.

Slika 34: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata koji se odnose na njihovu situaciju na tržištu rada (na ljestvici od 1 do 5) po odabranim pozivima

39

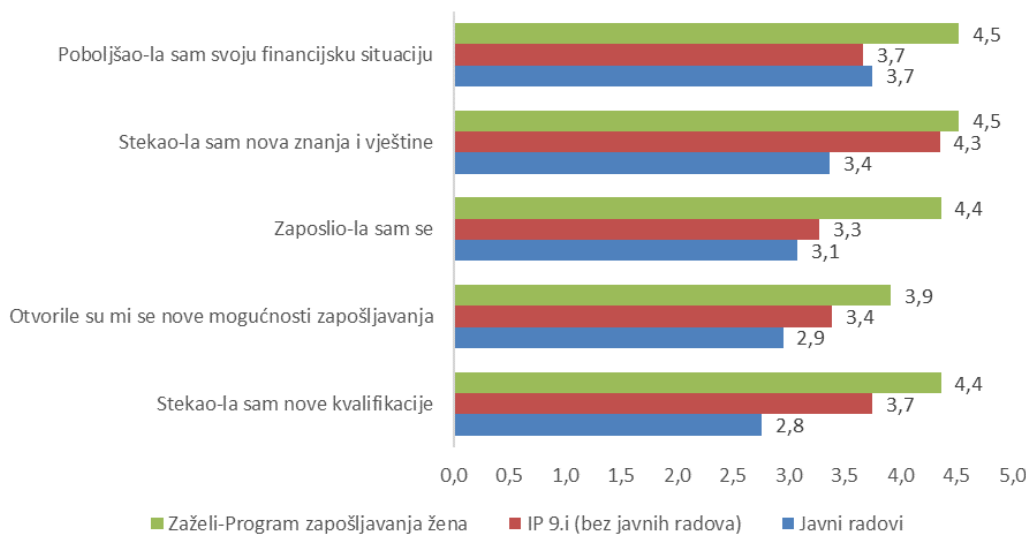
Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Analizirajući rezultate na tržištu rada, razumno je usporediti javne radove i ostale projekte unutar IP-a 9.i. Intervencija je donekle slična – upućena je sličnim ciljnim skupinama. Ipak, treba naglasiti da se pod IP-om 9.i značajan dio intervencije odnosio na sudjelovanje djece, mladih i starijih osoba u kulturi i sportu, što nema neposredan utjecaj na zapošljavanje.

Stoga se za usporedbu izdvajaju projekti u okviru poziva Zaželi – programa zapošljavanja žena kojima je cilj povećanje zapošljivosti i kratkoročno zapošljavanje. To je najveća intervencija u okviru IP-a 9.i. Može se reći da sudionice projekata usmjerenih na žene procjenjuju rezultate projekata bolje od sudionika javnih radova u svakoj analiziranoj dimenziji. Razlike između IP-a 9.i i javnih radova manje su od razlika između Zaželi – programa zapošljavanja žena i javnih radova, ali to je uzrokovano uključivanjem u IP 9.i intervencija koje karakterizira niska učinkovitost na tržištu rada (Slika 35).

³⁹ Podaci su prikazani samo za pozive za koje je bilo dostupno najmanje 70 odgovora.

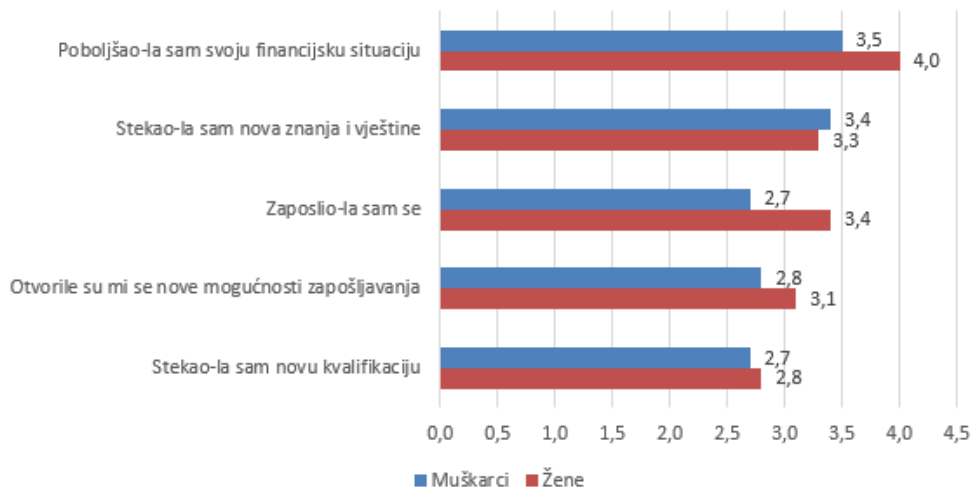
Slika 35: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Kada promatramo mišljenja sudionika projekata prema rodnoj raspodjeli, uočavamo kako žene sustavno bolje ocjenjuju rezultate projekata neovisno radi li se o sudionicima javnih radova (Slika 36) ili sudionicima ostalih projekata u okviru PO 2 (Slika 37).

Slika 36 Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekta prema spolu

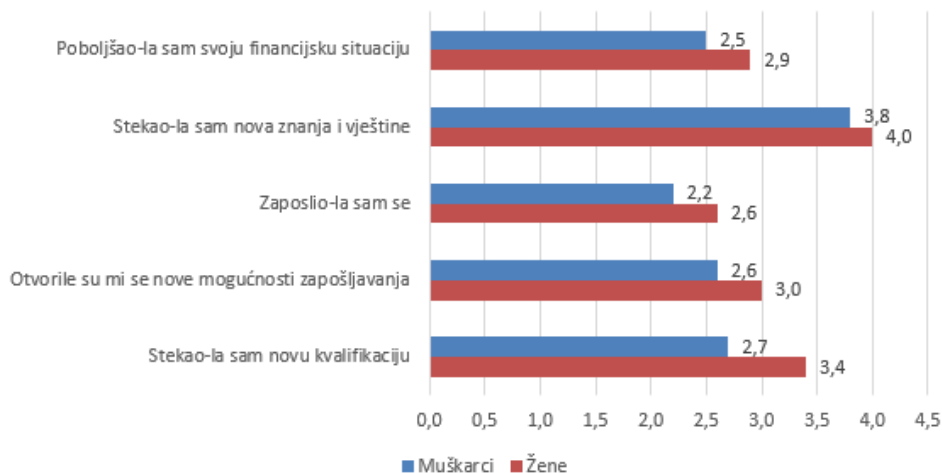

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (javni radovi)

U pogledu učinkovitosti projekta na poboljšanje njihove situacije povezane s tržištem rada, povećanjem zapošljivosti ili poboljšanjem finansijske situacije, sudionice projekata Provedba javnih radova za teže zapošljive osobe – faza 1 i 2 su u gotovo svim aspektima bolje procijenile rezultate od muških sudionika. Neznatno višu ocjenu rezultata projekata su dali muški sudionici samo u pogledu stjecanja novih znanja i vještina.

Slična je rodna raspodjela zabilježena i prema mišljenjima sudionika ostalih projekata u okviru PO 2 (Slika 37). Prema svim ponuđenim stavkama, sudionice su bolje procijenile rezultate projekata u odnosu na njihovu situaciju na tržištu rada od muških sudionika.

Slika 37 Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekta prema spolu

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (osim javnih radova)

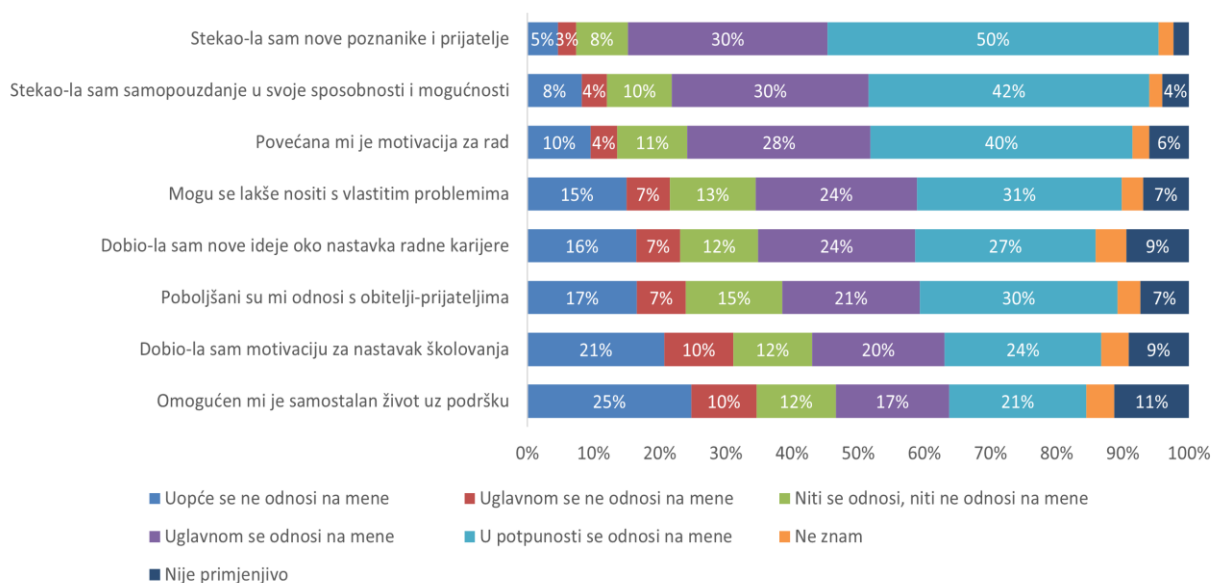
7. U kojoj su mjeri intervencije pridonijele socijalnom uključivanju ranjivih skupina?

Osim zapošljavanja i osposobljavanja za povećanje zapošljivosti, intervencije u okviru PO 2 pružaju podršku mladima za aktivno sudjelovanje u životu zajednice i sudjelovanje u donošenju odluka. Cilj projekata deinstitucionalizacije jest omogućiti osobama s invaliditetom ostvarivanje prava na život u zajednici. Programi uključivanja kroz kulturu i sport donose širi pristup socijalnom uključivanju i po tome su inovativni jer osim zapošljavanja, obrazovanja i socijalnih usluga prepoznaju potrebu uključivanja marginaliziranih skupina i u druga područja društvenog života.

Mjerenje socijalne integracije puno je teže i složenije pitanje u usporedbi s mjerenjem rezultata zapošljavanja. Obično ne postoje objektivni pokazatelji socijalne integracije kao u slučaju zaposlenja. Stoga se ovo može izmjeriti na temelju izjava sudionika u projektu. U istraživanju su sudionici projekta pitani o nekoliko aspekata socijalne integracije. Nisu se svi aspekti socijalne integracije odnosili na sve sudionike. Neki od njih, poput samostalnog života ili stjecanja motivacije za nastavak obrazovanja, primjenjuju se na osobe u određenoj situaciji.

Najčešći učinak socijalne integracije bio je povezan sa socijalnim kontaktima (Slika 38): 80 % sudionika izjavilo je da sklapa nova poznanstva i prijateljstva. Također vrlo česti učinci odnose se na promjenu stavova – povećano samopouzdanje (72 %) i veća motivacija za rad (67 %).

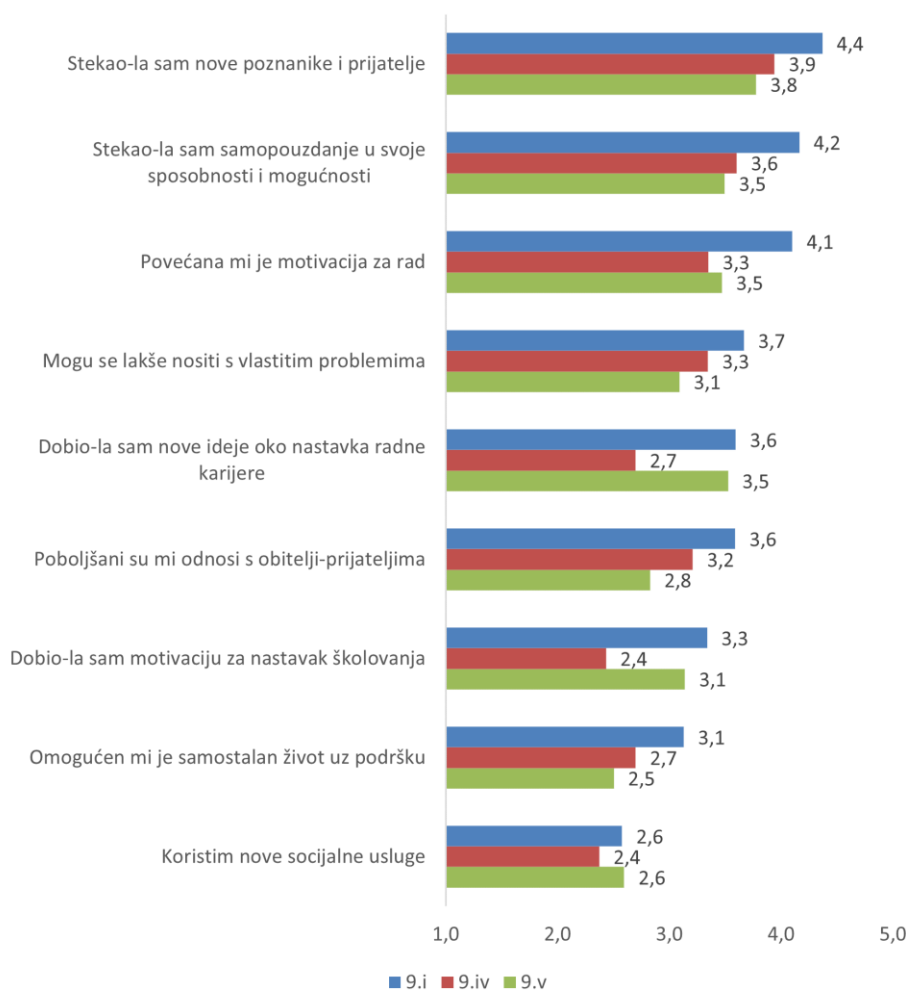
Slika 38: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata koji se odnose na njihovu situaciju socijalne integracije (na skali od 1 do 5)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Učinci socijalne integracije prilično ovise o području intervencije (Slika 39). Sudionici projekata koji se provode pod IP 9.i ocijenili su razinu socijalnih učinaka u svim aspektima bolje od sudionika u projektima koji se provode pod druga dva IP-a. Zanimljivo, sudionici projekata pod IP-om 9.i bolje ocjenjuju čak i one socijalne učinke („omogućen mi je samostalan život uz podršku“) koji su najuže povezani sa socijalnim uslugama u okviru IP-a 9.iv. To može sugerirati da sudionici obično bolje procjenjuju projekte koji se provode pod IP-om 9.i nego projekte pod druga dva IP-a.

Slika 39: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata koji se odnose na njihovu situaciju socijalne integracije (na skali od 1 do 5)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Učinci socijalne integracije razlikuju se prema pozivima (Tablica 13). Sudionici projekata usmjerenih na žene i marginalizirane skupine ove su učinke ocijenili najvišim ocjenama. Valja napomenuti kako se radi o vrlo različitim ciljevima poziva i različitim ciljnim skupinama, stoga nisu svi aspekti socijalnog uključivanja u jednakoj mjeri primjenjivi i usporedivi između poziva. U Tablici 13 navedene su prosječne ocjene koje su dali sudionici projekata koji nisu izabrali opcije „ne znam“ ili „nije primjenjivo“.

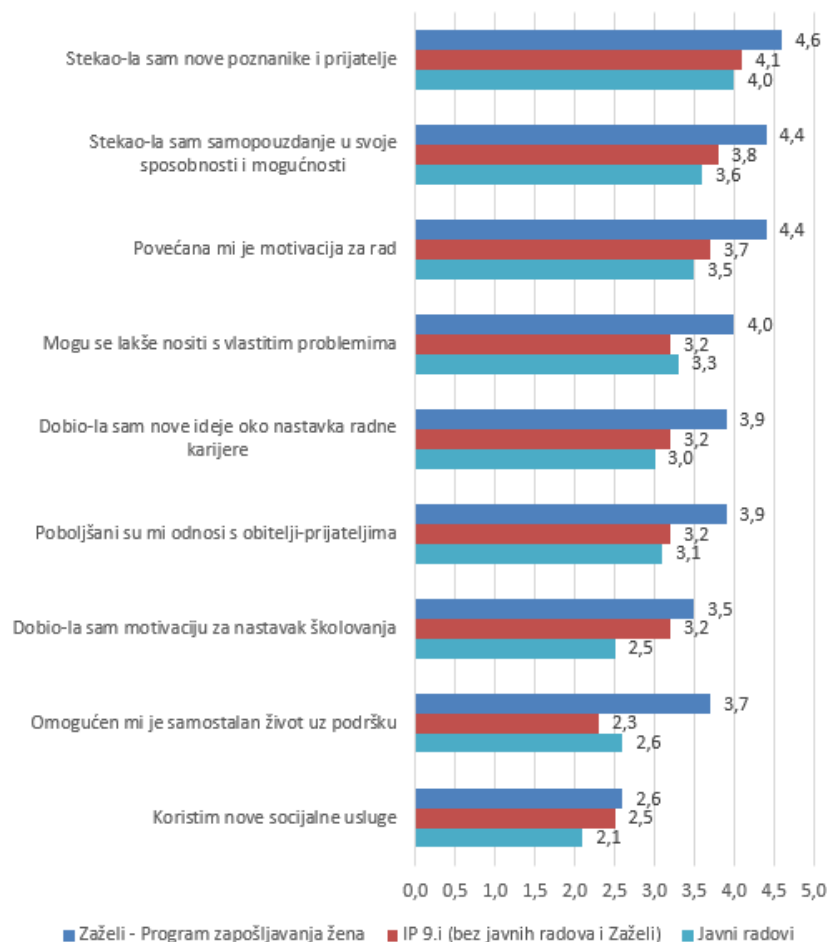
Tablica 13: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata koji se odnose na različite aspekte socijalnog uključivanja (na skali od 1 do 5) po pozivima

	Zaželi – program zapošljava nja žena	Podrška socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina	Podrška programima usmjerenim mladima	Poticanje društvenog poduzetništva	Razvoj i širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata	Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva
Stekao-la sam nove poznanike i prijatelje	4,6	4,2	3,8	3,8	4,2	3,9
Stekao-la sam samopouzda nje u svoje sposobnosti i mogućnosti	4,4	3,9	3,9	3,6	3,7	3,6
Povećana mi je motivacija za rad	4,4	4,0	3,7	3,5	3,3	3,4
Dobio-la sam nove ideje oko nastavka radne karijere	3,9	3,7	3,5	3,6	2,6	3,1
Mogu se lakše nositi s vlastitim problemima	4,0	3,3	3,2	3,1	3,7	2,7
Poboljšani su mi odnosi s obitelji- prijateljima	3,9	3,1	2,9	2,8	3,6	2,7
Dobio-la sam motivaciju za nastavak školovanja	3,5	3,4	3,3	3,2	2,1	3,0
Omogućen mi je samostalan život uz podršku	3,7	2,5	2,7	2,5	3,0	2,1
Koristim nove socijalne usluge	2,6	2,3	2,7	2,6	2,3	2,1

Učinci socijalne integracije također su bolje ocijenjeni za ostale projekte koji se provode u IP-u 9.i, a posebice za Zaželi – program zapošljavanja žena, nego što je to slučaj za javne radove (Slika 40). Čini se da je u svim aspektima intervencija socijalnog uključivanja u IP-u 9.i učinkovitija od javnih radova. To može ponovno potvrditi da su javni radovi u usporedbi s

drugim projektima pod IP-om 9.i bili više usredotočeni na pitanja zapošljavanja, a manje na druge aspekte socijalne i obrazovne integracije sudionika.

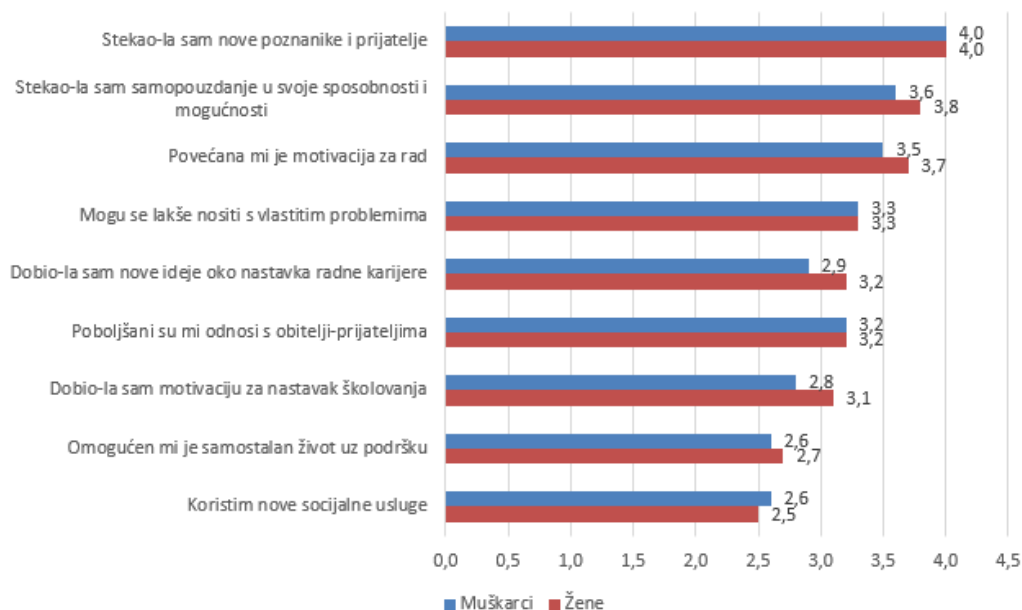
Slika 40: Mišljenja sudionika projekata o rezultatima projekata koji se odnose na njihovu situaciju socijalne integracije (usporedba programa javnih radova, Zaželi – programa zapošljavanja žena i svih ostalih projekata u okviru IP-a 9.i (na ljestvici od 1 do 5))

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Kao i u pogledu procjene rezultata projekata na poboljšanje položaja sudionika projekata na tržište rada, i u pogledu učinaka na socijalnu integraciju, žene koje su sudjelovale u projektima PO 2 bolje procjenjuju rezultate projekata na njihovu situaciju nego muški sudionici (Slika 41 i Slika 42). Posebno su prikazani rezultati prema rodnoj raspodjeli za sve ostale projekte u okviru PO 2 osim javnih radova (Slika 41) i posebno za javne radove (Slika 42).

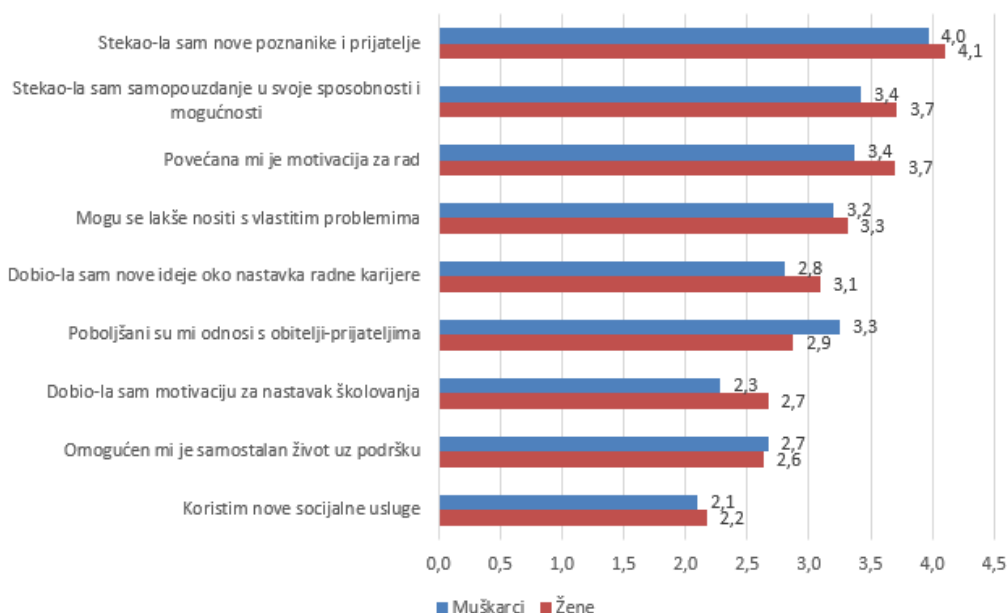
Slika 41 Mišljenja sudionika o rezultatima projekta na njihovu socijalnu integraciju

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (uključeni svi IP-ovi osim projekata javnih radova)

Rodne razlike za obje skupine projekata ukazuju na bolje procjene rezultata od strane sudionica, s dvije iznimke kod javnih radova - muški su sudionici bolje procijenili poboljšanje odnosa s obitelji i prijateljima te mogućnost samostalnog života uz podršku (Slika 42) dok su kod ostalih projekata iz PO 2 muški sudionici u malo većem broju potvrdili korištenje novih socijalnih usluga (Slika 41).

Slika 42 Mišljenja sudionika o rezultatima projekta javnih radova na njihovu socijalnu integraciju

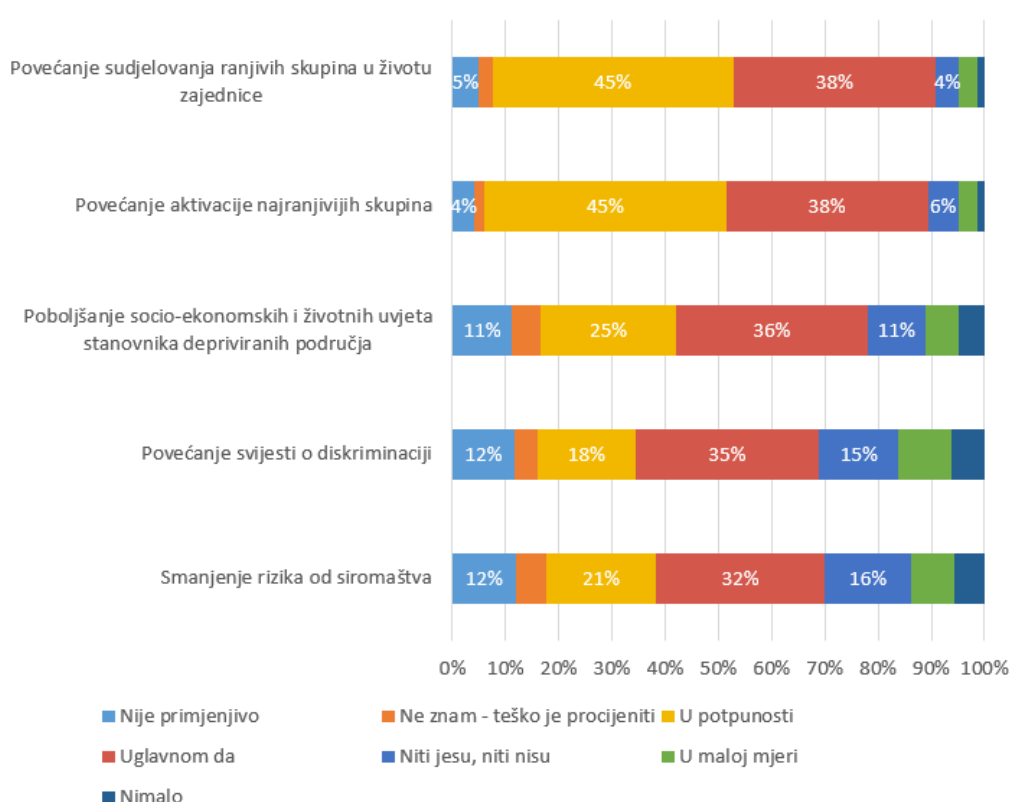

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (javni radovi)

Socijalna integracija iz perspektive provoditelja projekata (korisnika)

Provoditelji projekata također su upitani u kojoj su mjeri njihovi projekti pridonijeli postizanju rezultata na području socijalne integracije (Slika 43). Preko 80 % izjavilo ih je kako su njihovi projekti pridonijeli povećanju sudjelovanja ranjivih skupina u životu zajednice i povećanju aktivacije ranjivih skupina. Relativno manji postotak korisnika (ali i dalje iznad 50 %) izjavio je da su njihovi projekti pridonijeli smanjenju siromaštva i porastu svijesti o diskriminaciji.

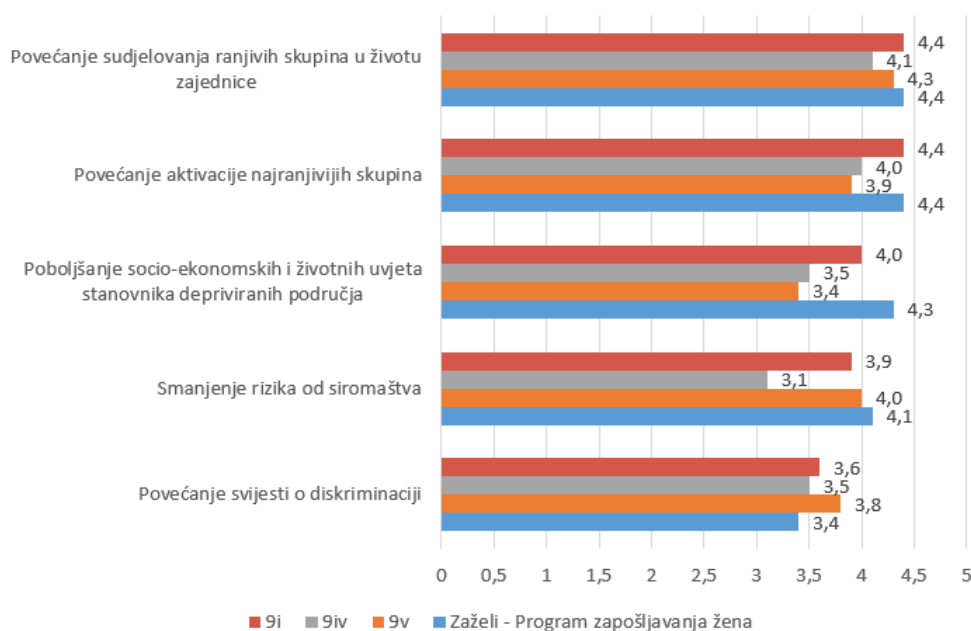
Slika 43: U kojoj su mjeri vaše projektne aktivnosti pridonijele sljedećim ishodima? Rezultati ankete za korisnike

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

Kad se pogledaju rezultati prema različitim IP-ovima, može se vidjeti da najveći utjecaj na socijalnu integraciju iskazuju korisnici koji provode projekte u okviru IP-a 9.i (Slika 44). To je u skladu s procjenom sudionika u projektu. Osobito se čini da projekti za žene imaju bolje rezultate od prosjeka. Ova kategorija projekata može se predstaviti zbog dovoljno velikog broja korisnika koji sudjeluju u istraživanju. S druge strane, rezultate za IP 9.v treba tretirati samo kao informativne zbog vrlo malog broja korisnika koji sudjeluju u istraživanju.

Slika 44: U kojoj su mjeri vaše projektne aktivnosti pridonijele sljedećim ishodima? Rezultati ankete za korisnike

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

8. U kojoj su mjeri intervencije poboljšale pristup socijalnim i zdravstvenim uslugama?

U sustavu socijalne skrbi proces decentralizacije započet je 1997. godine prenošenjem osnivačkih prava domova za stare i nemoćne osobe s državne na županijsku razinu, a na lokalnu je razinu prenesen dio materijalnih troškova centara za socijalnu skrb te naknade troškova ogrjeva i stanovanja za korisnike socijalne skrbi. Istovremeno počeo je i proces deinstitutionalizacije koji se od tada provodi u promjenjivom intenzitetu i ovisan je o političkoj volji aktualnih vlada i raspoloživosti dodatnih sredstava za financiranje transformacijskog procesa. Iako je proces deinstitutionalizacije osoba s invaliditetom započeo 1997. godine, intenzivnije aktivnosti u tom smjeru počele su se provoditi u razdoblju od 2014. godine uz financijsku i tehničku podršku Instituta Otvoreno društvo i Svjetske banke. Od 1997. do početka 2012. godine 308 djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom uključeno je u uslugu organiziranog stanovanja, a od početka 2012. do kraja 2014. godine njih 519.⁴⁰

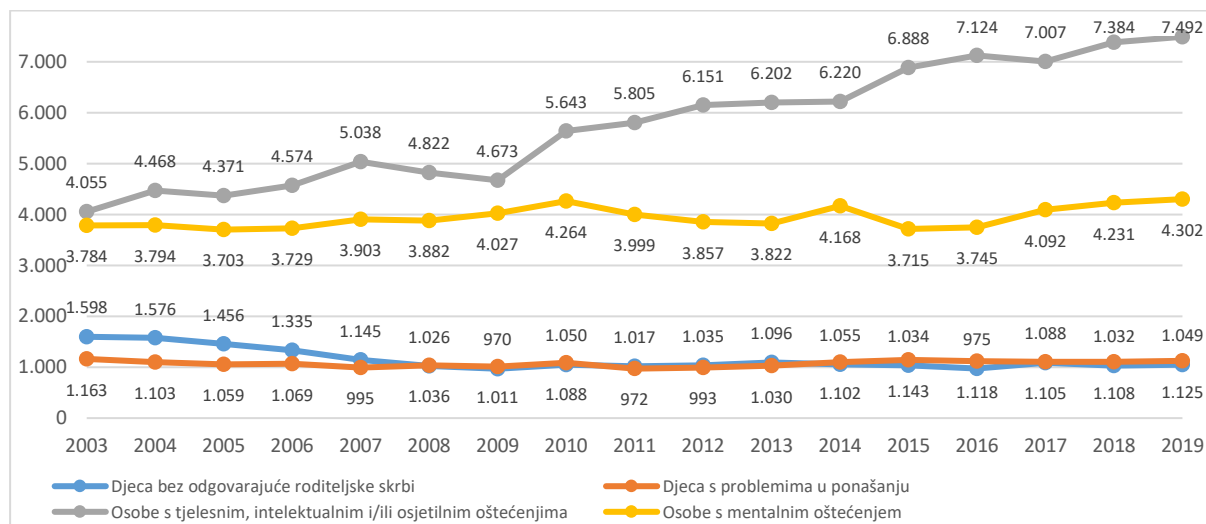
U razdoblju od početka 2015. do sredine 2017. godine deinstitutionalizirane su ukupno 1.502 osobe, no prijem novih korisnika nije se smanjio. Kontrola ulaza u institucije jednako je važna komponenta za proces deinstitutionalizacije. Navedeno ostaje najveći izazov cjelokupnog

⁴⁰ Prezentacija rezultata deinstitutionalizacije, Z. Bogdanović i D. Marušić (2015.)

procesa jer dovodi u pitanje mogućnosti financiranja povećanog obujma korisnika, a ujedno odražava nedostatak promjene u stavovima djelatnika u sustavu socijalne skrbi u odnosu na učinak institucijske skrbi na djecu i odrasle osobe.

Planom deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u RH za razdoblje od 2011. do 2016. (2018). godine postavljeni su kvantitativni ciljevi za promjenu omjera institucijske i izvaninstitucijske skrbi. Daljnja razrada postupka deinstitutionalizacije napravljena je u Operativnom planu za razdoblje od 2014. do 2016. godine i uključivala je detaljne projekcije za 32 prioriteta doma predviđena za transformaciju. Za te su domove namijenjeni ograničeni pozivi u okviru PO 2 OPULJP-a Podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih – faza 1 i Podrška daljnjem procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom – faza 1, koji su komplementarni s pozivima za unaprjeđenje infrastrukture iz sredstava EFRR-a Unaprjeđivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici osobama s invaliditetom kao podrška procesu deinstitutionalizacije – faza 1, Unaprjeđivanje infrastrukture pružatelja socijalnih usluga djeci i mladima kao podrška procesu deinstitutionalizacije – faza 1. Također, dva ograničena poziva iz ESF-a komplementarna su i s trećim ograničenim pozivom iz sredstava EFRR-a Unaprjeđivanje infrastrukture centara za socijalnu skrb kao podrška procesu deinstitutionalizacije – faza 1, u kojem su prihvatljivi prijavitelji bili centri za socijalnu skrb iz županija određenih geografskom pripadnošću domova za socijalnu skrb koji su obuhvaćeni dvama pozivima u okviru specifičnog cilja 9a3.

Slika 45: Broj korisnika domova socijalne skrbi u razdoblju od 2003. do 2019. godine prema vrsti domova

Izvor: prikaz na temelju podataka iz MDOMSP-ovih Godišnjih statističkih izvješća o domovima i korisnicima socijalne skrbi od 2003. do 2019. godine

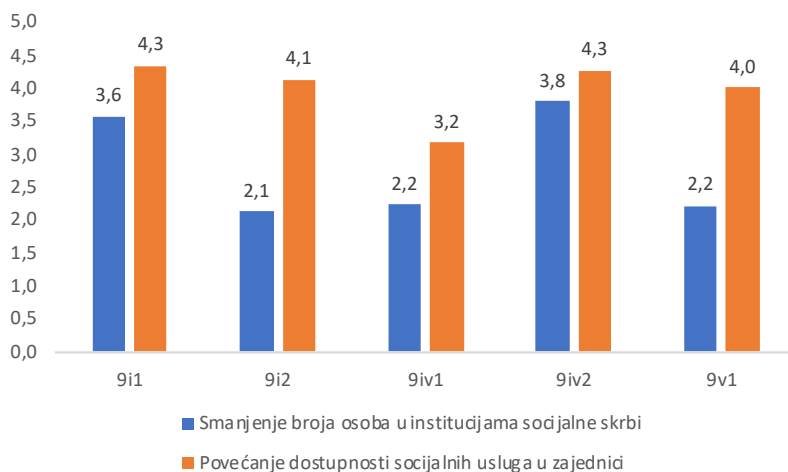
Na slici 45 prikazan je broj korisnika usluga državnih i nedržavnih domova socijalne skrbi prema vrsti domova. Uključene su sljedeće socijalne usluge: smještaj, cjelodnevni/poludnevni boravak, organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, rana intervencija, pomoć u kući, savjetovanje i pomaganje. Domovi socijalne skrbi u procesu transformacije iz rezidencijalnih ustanova u pružatelje usluga u zajednici u sve većem obimu pružaju izvaninstitucijske usluge dnevnih boravaka, pomoći u kući i drugih, ali iz zbirnog prikaza trenda povećanja svih korisnika usluga (Slika 45) nije moguće razdvojiti korisnike smještaja u instituciji od korisnika izvaninstitucijskih usluga. Međutim, sasvim je izvjesno da se broj pružatelja usluga u zajednici nedovoljno povećao da bi mogao nadomjestiti institucionalnu skrb u kontekstu sve većih potreba za skrbi o starijim i nemoćnim osobama.

Teško je procijeniti poboljšanje pristupa socijalnim uslugama na temelju anketa s obzirom na to da se radi samo o stavovima ispitanika i treba ih se nadopuniti administrativnim i statističkim podacima o stvarnom stanju. Ipak, rezultate anketa također se može smatrati vrijednim dodatnim informacijama.

Prema korisnicima koji su provodili projekte za SC 9.iv.2, u okviru kojeg se pružala podrška razvoju socijalnih usluga, projekti su imali prilično umjeren učinak na smanjenje broja osoba u socijalnim ustanovama. U prosjeku su učinak projekata ocijenili s 3,8 na ljestvici od 1 do 5. Prema njihovoj procjeni, projekti su imali veći pozitivan učinak na povećanje dostupnosti socijalnih usluga u zajednici. U ovom području korisnici bespovratnih sredstava učinak su svojih projekata ocijenili s 4,3 (Slika 46).

Korisnici u okviru SC-a 9.iv.2 ocjenjuju uspješnost projekata kroz smanjenje broja ljudi u socijalnim ustanovama višom ocjenom nego u okviru drugih specifičnih ciljeva, no samo malo višom nego u okviru SC-a 9.i.1. S druge strane, učinak projekata u polju poboljšanja pristupa socijalnim uslugama u lokalnoj zajednici korisnici bespovratnih sredstava ocjenjuju podjednako pozitivno u okviru gotovo svih specifičnih ciljeva (osim SC-a 9.iv.1). Ovo pokazuje da su korisnici bespovratnih sredstava uglavnom pokazali sklonost pozitivno ocijeniti učinke svojih projekata. Također može ukazati na činjenicu da korisnici koncept socijalnih usluga shvaćaju u širem smislu, odnosno da se to ne odnosi samo na usluge skrbi, već i na usluge aktivacije (koje se također mogu smatrati socijalnim uslugama). Primjerice, korisnici koji su provodili projekte u okviru sljedećih natječaja vrlo su pozitivno ocijenili učinak projekata na poboljšanje dostupnosti socijalnih usluga Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz šport i Zaželi – program zapošljavanja žena.

Slika 46: U kojoj su mjeri aktivnosti unutar vašeg projekta doprinijele sljedećim ishodima? Na ljestvici od 1 – uopće ne do 5 – u potpunosti.

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

U ovom kontekstu zanimljivo je usporediti mišljenja sudionika u projektima (Slika 47).

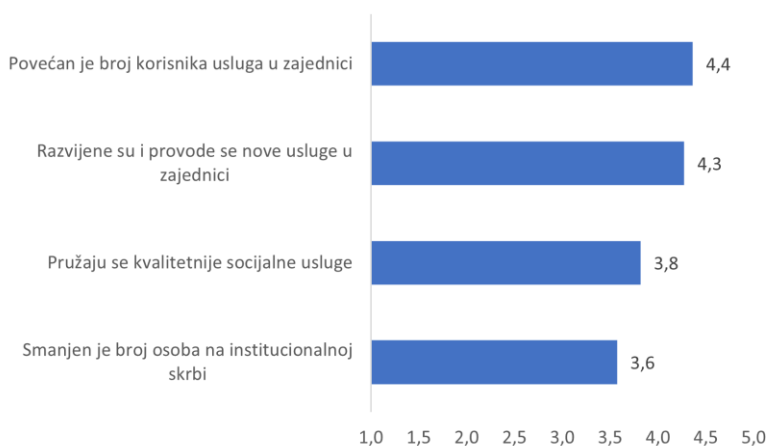
Stručnjake sudionike u projektima⁴¹ provedenim u okviru SC-a 9.iv.2 također se pitalo za mišljenje. Valja napomenuti da su u uzorku bila samo 24 sudionika stručnjaka u području socijalne skrbi tako da bi se na rezultate iz njihovih odgovora trebalo gledati više kao na smjernice koje mogu biti pristrane (Slika 47).

Stručnjaci koji su sudjelovali u anketi procijenili su učinak projekata na aktivnost svojih ustanova vrlo slično kao korisnici (provoditelji projekata). Na ljestvici od 1 do 5 procijenili su da su projekti imali umjereno pozitivan učinak na smanjenje broja osoba u institucijama socijalne skrbi (3,6), a veći pozitivan učinak na povećanje dostupnosti socijalnih usluga u zajednici (4,4).

Stručnjaci koji su sudjelovali u projektima pozitivno su ocijenili učinak projekata na razvoj i pružanje novih usluga u zajednici, kao i na njihovu kvalitetu.

⁴¹ Poseban je upitnik primijenjen za stručnjake sudionike u okviru IP-a 9.iv jer je u okviru tog IP-a bio naglasak na stručnom osposobljavanju stručnjaka u području zdravstva, socijalne skrbi, ugostiteljstva i turizma i psihosocijalne podrške braniteljima. Najviše su bili zastupljeni stručnjaci iz područja zdravstva u okviru SC-a 9.iv.1 (60 % od ukupnog broja te skupine ispitanika)

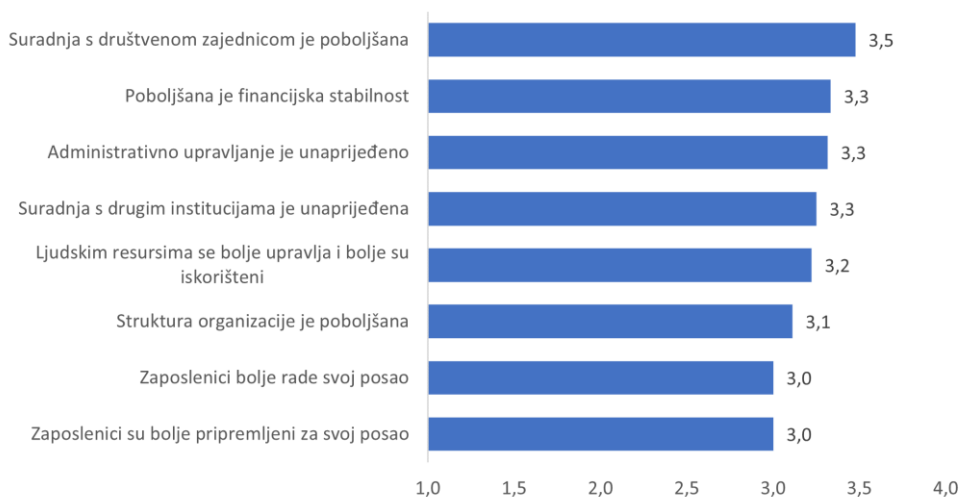
Slika 47: Jesu li se provedbom projekta uzrokovale promjene u postupanju vaše ustanove/organizacije i ako da, do koje mjere?

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima stručnjacima

Stručnjacima koji su sudjelovali u projektima također se postavilo pitanje o promjenama u drugim aspektima njihovih ustanova, osobito povezanih s organizacijom, rukovođenjem i osobljem (Slika 48). U većini slučajeva učinak su procijenili skoro neutralnim (ni pozitivnim ni negativnim). Ovo bi moglo ukazivati na činjenicu da stručnjaci nisu vidjeli učinak projekata na postupanje njihovih institucija ili na to da je teško procijeniti učinak projekta u tim poljima, stoga su ga odlučili ocijeniti neutralno.

Slika 48: Jesu li se provedbom projekta uzrokovale promjene u postupanju vaše ustanove/organizacije i ako da, do koje mjere?

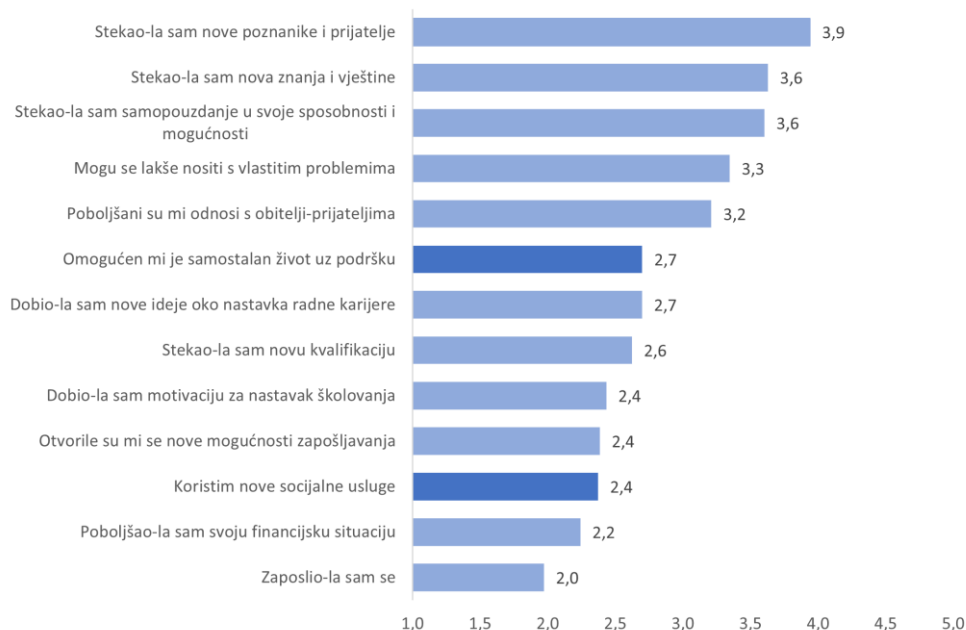
Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima stručnjacima

Rezultati ankete s ostalim sudionicima projekata (koji nisu stručnjaci) u okviru specifičnog cilja 9.iv.2 prikazuju potpuno različito stanje (Slika 49). Kada se sudionike upitalo o rezultatima

njihova sudjelovanja u projektima, procijenili su da projekti nisu doprinijeli poboljšanju dostupnosti socijalnih usluga. Prosječna ocjena bila je 2,4 na ljestvici od 1 do 5. Sudionici projekata također negativno ocjenjuju rezultat „Omogućen mi je samostalan život uz podršku“. Ovaj bi rezultat mogao poslužiti kao zamjenski pokazatelj za deinstitutionalizaciju, ali u ovoj srednjoročnoj fazi još nije pouzdan jer je zastupljenost sudionika u projektima pružanja usluge osobne asistencije u uzorku svega 4 %, a zanemarivo je mali udio sudionika iz projekata deinstitutionalizacije koje provode ustanove socijalne skrbi. To je uzrokovano malim brojem završenih projekata i malim ukupnim brojem projekata u provedbi u promatranom razdoblju.

Međutim, nalazi intervjua s korisnicima koji su uspješno završili projekte deinstitutionalizacije u fazi 1 i već krenuli u pripremu ili provedbu nastavka deinstitutionalizacije kroz pozive iz faze 2 prikazuju puno optimističniju sliku o mogućnostima i realizaciji intervencija. Procjena učinaka deinstitutionalizacije moći će se sagledati nakon provedbe druge faze u kojoj osim državnih institucija sudjeluju i drugi pružatelji socijalnih usluga kao što su udruge i privatne institucije. Prema potvrdi nadležnih tijela, interes je za drugu fazu bio iznimno velik i već prvog dana nakon objave stiglo je više prijava nego što iznosi ukupna alokacija.

Slika 49: Prosječna procjena rezultata sudjelovanja u projektima na ljestvici od 1 do 5 (1 – uopće ne, 5 – u potpunosti)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Korisnici bespovratnih sredstava i stručnjaci prilično su pozitivno procijenili rezultate projekata u području dostupnosti usluga i malo lošije, no ipak pozitivno, u području deinstitutionalizacije. Procjene sudionika u projektima u oba su područja bile prilično negativne. Ovo ukazuje na to

da se dosad, unatoč ulaganju u nove usluge, pristup uslugama nije poboljšao, odnosno da se dosad mali broj projekata proveo u tom području pa ni učinci nisu vidljivi sudionicima.

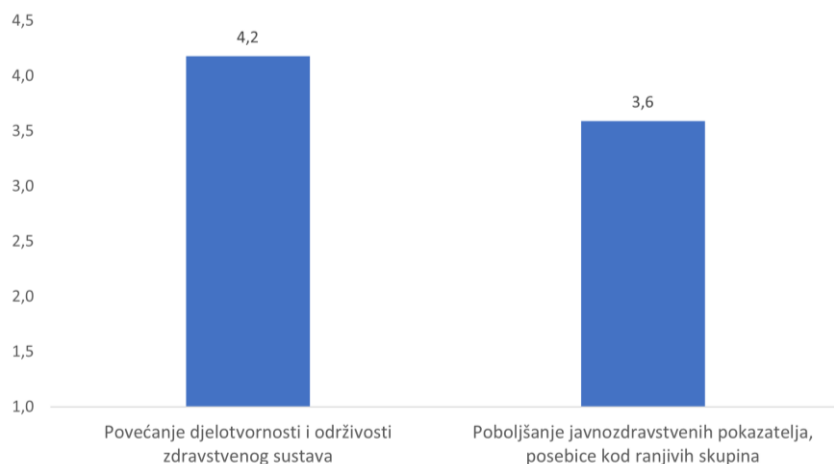
Za procjenu poboljšanja pristupa zdravstvenim uslugama i poboljšanja javnozdravstvenih pokazatelja, slično kao i za promjene u dostupnosti socijalnih usluga, potrebno je promatranje u duljem vremenskom razdoblju i provedba većeg broja intervencija da bi se mogli donositi pravovaljani zaključci. Rezultati ovih intervencija vidjet će se tek u narednom periodu jer uključuju promjene stavova i ponašanja svih aktera, a to su dugoročni ciljevi.

Osim financijske održivosti zdravstvenog sustava na koju OPULJP u većoj mjeri nema mogućnosti odgovoriti, planirano je unaprjeđenje dostupnosti zdravstvenih usluga u svim regijama te usvajanje zdravih stilova života kako bi se poboljšalo opće stanje zdravlja stanovništva i smanjio pritisak na zdravstveni sustav. Navedeno se posebice odnosi na marginalizirane skupine koje su u većem riziku od narušavanja zdravlja zbog niske razine obrazovanja i nedostatnih prihoda. OECD studija o zdravlju i zdravstvenom sustavu u RH⁴² potvrđuje javnozdravstvene probleme uzrokovane pušenjem, konzumiranjem alkohola i pretilošću te mogućnost preveniranja preranih smrti. Operacije u okviru SC-a 9.iv.1. Promocija zdravlja i prevencija bolesti – faza 1 i Živjeti zdravo imaju za cilj smanjivanje navedenih javnozdravstvenih problema. Dodatno, dostupnost edukacija i specijalizacija kroz operacije Kontinuirano stručno usavršavanje liječnika opće/obiteljske medicine, Specijalističko usavršavanje doktora medicine i Kontinuirano stručno osposobljavanje radnika u djelatnosti hitne medicine, kao i jačanje mreže zdravstvenih usluga na ciljnim područjima također bi trebali doprinijeti smanjivanju migracija liječnika i ostalog medicinskog osoblja izvan RH.

Korisnici su procijenili da se provedbom projekata ostvarila povećana djelotvornost i održivost zdravstvenog sustava (4,2 na ljestvici od 1 do 5) te su se poboljšali javnozdravstveni pokazatelji, osobito u slučaju ranjivih skupina (3,6) (Slika 50). Broj korisnika koji su sudjelovali u anketi bio je malen. Radi se o maloj populaciji korisnika unutar tri poziva u području zdravstva – dvije izravne dodjele s po jednim korisnikom i specijalističko usavršavanje doktora medicine sa 66 korisnika, stoga se ograničenja kvantitativnih nalaza u nastavku nadopunjuju uvidima stečenim kroz dubinske intervju s korisnicima.

⁴² OECD/European Observatory on Health Systems and Policies (2017), Hrvatska: pregled stanja zdravlja i zdravstvene zaštite 2017, State of Health in the EU, OECD Publishing, Paris/European Observatory on Health Systems and Policies, Brussels. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264285088-hr>

Slika 50: Do koje su mjere aktivnosti vašeg projekta doprinijele sljedećim ishodima?

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

Važan su izvor informacija stručnjaci koji rade u zdravstvenom sektoru, a koji su sudjelovali u projektima. Stručnjaci su procijenili rezultate projekata u pogledu poboljšanja pristupa zdravstvenim uslugama strože nego korisnici bespovratnih sredstava (Slika 51).

Uglavnom su se složili da su projekti doprinijeli boljem pružanju zdravstvene skrbi (3,4 na ljestvici od 1 do 5), no poboljšanje dostupnosti zdravstvenih usluga procijenili su neutralnim. Nadalje, rezultate u različitim područjima rukovođenja u zdravstvenim ustanovama procijenili su prilično negativno. Odgovori su stručnjaka dosljedni. Rezultati projekata koje oni vide primarno se odnose na poboljšanje njihovih kompetencija, što bi moglo imati učinak na kvalitetu zdravstvenih usluga. No poboljšanje pristupa zdravstvenim uslugama ovisi o mnogo drugih čimbenika koji su izvan kontrole projekata. Iz tog razloga, prema mišljenju stručnjaka, rezultati projekata u tim područjima prilično su negativni, odnosno možemo zaključiti kako su strukturni problemi u zdravstvenom sustavu puno veći od mogućnosti i dosega projektnih intervencija te je potreban dulji vremenski period provedbe za vidljive učinke.

Slika 51: Jesu li se provedbom projekta uzrokovale promjene u postupanju vaše ustanove/organizacije i ako da, do koje mjere? (1 – uopće ne, 5 – u potpunosti)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima stručnjacima u području zdravstva

Dodatno, valja naglasiti da su mišljenja sudionika u projektima provedenim u okviru projekta Živjeti zdravo nešto drugačija jer je i priroda intervencije drugačija – radi se o javnozdravstvenim aktivnostima koje uključuju suradnju sa širokom lepezom sudionika i čiji je cilj povećati svijest o zdravim stilovima života. U ovom slučaju rezultati povezani s pristupom zdravstvenim uslugama i suradnjom s okolinom ocijenjeni su pozitivno, premda su još uvijek blizu negativnoj ocjeni, dok su pozitivno ocijenjeni sljedeći rezultati:

- broj se pacijenata kojima se pružaju zdravstvene usluge u našoj ustanovi povećao (3,4)
- suradnja sa zajednicom se poboljšala (3,4)
- uspostavljena je suradnja s organizacijama civilnog društva koje promiču zdrav način života u svojim projektima (3,3)
- suradnja s drugim ustanovama se poboljšala (3,3).

9. Koje su intervencije postigle dodane vrijednosti/rezultate u odnosu na očekivane rezultate?

Prema istraživanju, samo 16 % korisnika bespovratnih sredstava uočilo je dodane vrijednosti svojih projekata. Taj postotak nešto je viši za IP 9.i (18 %) u usporedbi s IP-om 9.iv (11 %).

Kad se korisnike bespovratnih sredstava upitalo o dodanim vrijednostima, najčešće su naveli veći broj sudionika u projektu nego što su očekivali. Prema njihovim izjavama, broj sudionika često ih je iznenadio. Ovo bi moglo značiti da postoji velik interes za aktivnosti u projektima.

Jednako često korisnici bespovratnih sredstava kao dodanu vrijednost naveli su bolje učinke na sudionike u projektima od onih koje su očekivali. Ovi učinci mogli bi se odnositi na veći broj ljudi od očekivanog, čija se situacija poboljšala zahvaljujući provedbi projekta. Primjerice, više je sudionika od očekivanog pronašlo zaposlenje, započelo školovanje, usvojilo nove kompetencije. Ovi učinci također bi se mogli odnositi na veće i trajnije promjene u životima sudionika nego što je bilo očekivano.

Primjerice, jedan je korisnik bespovratnih sredstava izjavio: „Očekuje se po završetku projekta da zaposleni i dalje ostaju u radnom odnosu i već se u ovoj fazi vidi veliki napredak osoba s invaliditetom, što govori da stupanjem u radni odnos osobe s invaliditetom dobivaju posebnu motivaciju da rade na sebi.“

Neke dodane vrijednosti odnosile su se, primjerice, na bolju integraciju lokalne zajednice, bolju suradnju među ustanovama i povećano povjerenje.

Korisnici bespovratnih sredstava također su naveli pojave koje su bile neočekivane, no imale su negativan učinak na provedbu projekata. Najčešće navode poteškoće povezane s pandemijom bolesti COVID-19 i potrebom da se mnoge aktivnosti odvijaju na daljinu, poteškoće pri nalaženju sudionika u projektima (niska zainteresiranost) i poteškoće u suradnji s institucijama u kojima se projekti provode.

Doduše, potrebno je naglasiti da su pozitivne dodane vrijednosti na razini projekata prilično slučajne i povezane s pojedinačnim projektima. Nije bilo značajnih sustavnih dodanih vrijednosti na razini cijele prioritetne osi.

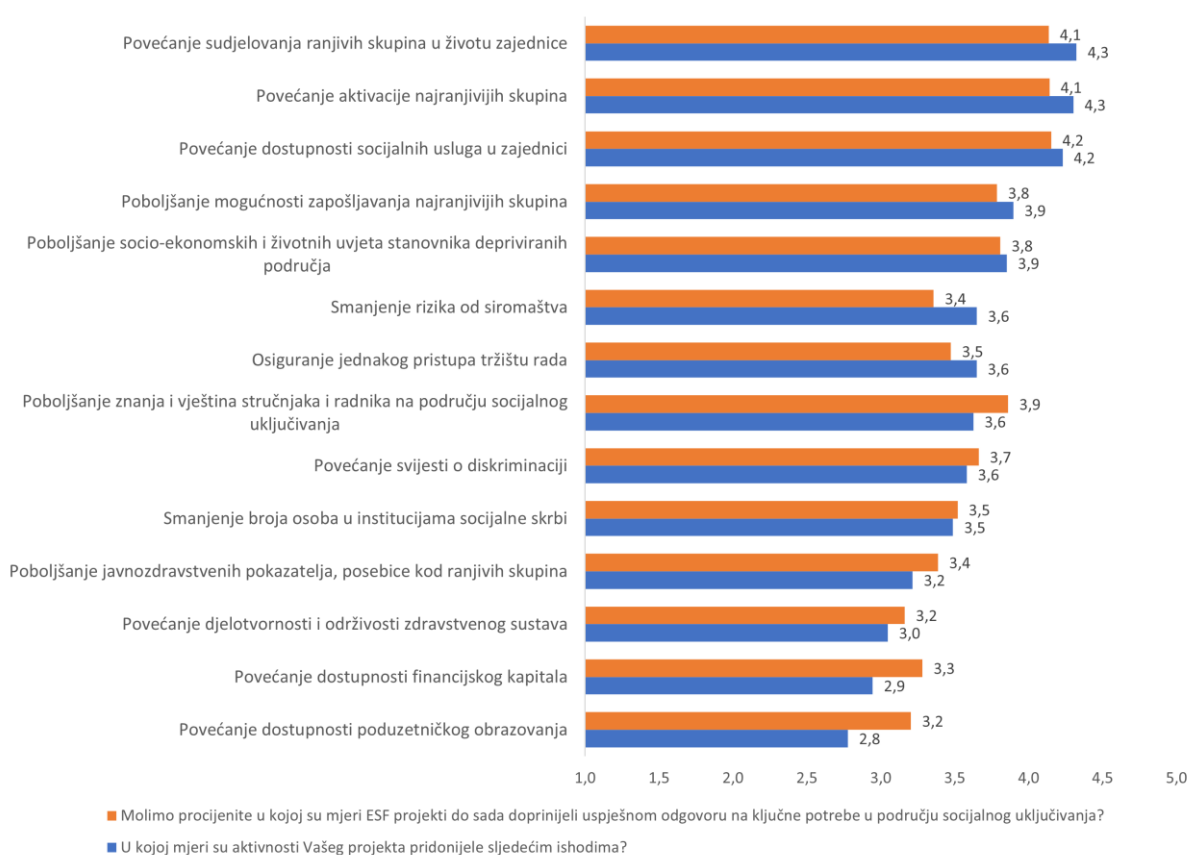
10. U kojoj su mjeri postignuti rezultati intervencija odgovorili na identificirane nacionalne i regionalne potrebe?

Odgovor na ovo pitanje dijelom je pružen u poglavlju o relevantnosti intervencija u odnosu na ključne nacionalne i regionalne potrebe kroz analizu zastupljenosti ciljnih skupina, obilježja sudionika, regionalnu zastupljenost projekata, vrstu korisnika te su prikazane procjene

sudionika i korisnika. Stoga, kako bi se izbjeglo ponavljanje, ovdje se navode dodatni problemi povezani s učinkovitošću i relevantnošću intervencija.

Relevantnost i učinkovitost projekata, prema mišljenju korisnika bespovratnih sredstava, imaju visoku razinu dosljednosti. Kad se usporede procjene korisnika bespovratnih sredstava za relevantnost projekata (na koje su potrebe projekti odgovarali) i učinkovitost projekata (koji su rezultati postignuti), vidljiva je visoka dosljednost postignutih rezultata, a male razlike u odgovorima nisu značajne (Slika 52).

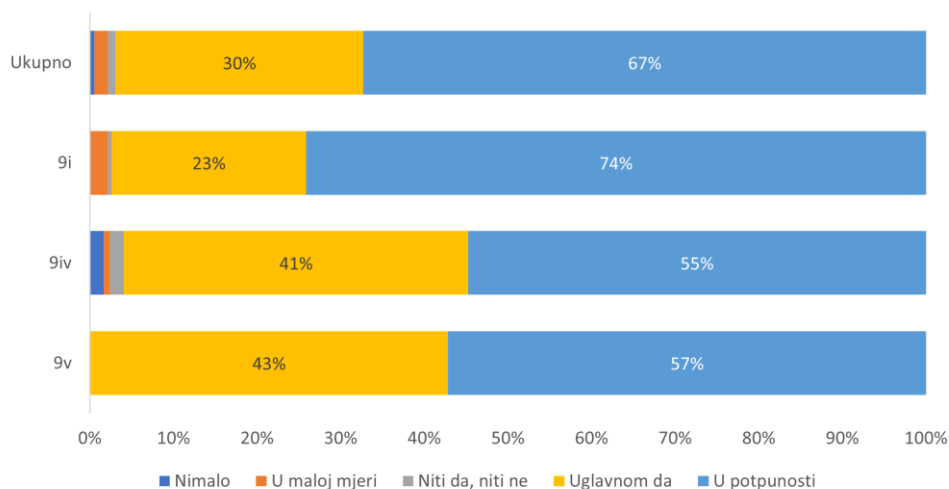
Slika 52: Usporedba u kojoj su mjeri aktivnosti u projektima doprinijele ishodima te uspješnom odgovoru na ključne potrebe u polju socijalne uključenosti (ljestvica od 1 do 5 pri čemu je 1 – u potpunosti nisu, a 5 – u potpunosti jesu).

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

Korisnici bespovratnih sredstava uglavnom pozitivno ocjenjuju stupanj ostvarenja ciljeva u svojim projektima. Njih 67 % kaže da je u potpunosti ostvarilo ciljeve, dok 30% kaže da ih je uglavnom ostvarilo (Slika 53). Postotak korisnika bespovratnih sredstava koji su se izjasnili da su u potpunosti ostvarili ciljeve nešto je viši za IP 9.i, a nešto niži za IP 9.iv i 9.v, s time da se u slučaju 9.v zbog niskog broja ispitanika rezultati trebaju gledati samo kao informativni.

Slika 53: Mjere u kojima su projekti postigli zadane ciljne vrijednosti (1 – uopće ne, 5 – u potpunosti)

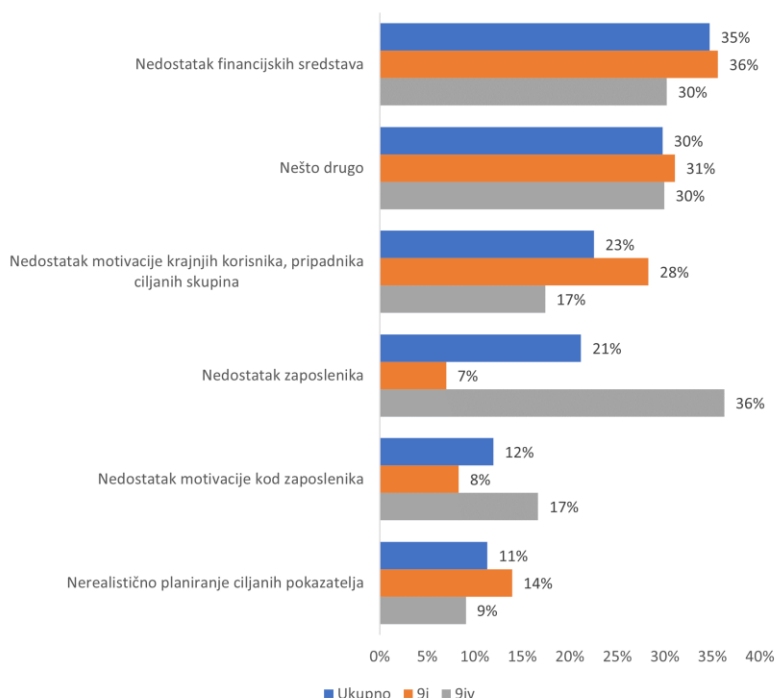

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

Glavni razlog zašto očekivani rezultati nisu ostvareni u potpunosti najčešće je bio nedostatak financijskih sredstava (Slika 54). Ovo bi moglo ukazivati na činjenicu da je trošak provedbe projekata podcijenjen ili da su očekivani rezultati precijenjeni. Korisnici bespovratnih sredstava često su navodili druge razloge („nešto drugo“). Najčešće navedeni drugi razlozi bili su pandemija bolesti COVID-19 i njezin učinak na provedbu projekta ili činjenica da neki projekti još nisu bili završeni i nisu mogli ostvariti sve ciljeve.

Ostali razlozi zašto ciljevi nisu u potpunosti ostvareni različiti su za pojedine investicijske prioritete i navedeni su u otvorenim odgovorima ispitanika (stavka „nešto drugo“). U slučaju IP-a 9.i najčešće navođen razlog bio je niska motiviranost sudionika u projektima, a kod korisnika projekata iz IP-a 9.iv to je bio manjak zaposlenika ili njihova niska motiviranost.

Slika 54: Razlozi zašto ciljevi u projektima nisu u potpunosti ostvareni

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima. Ispitanike se pitalo da navedu maksimalno tri odgovora, stoga zbroj postotaka nije 100 %.

11. Koji su dodatni čimbenici utjecali na postignute rezultate projekta?

U pogledu vanjskih čimbenika koji su mogli utjecati na tijek provedbe i rezultate intervencija, u petogodišnjem razdoblju nije bilo ključnih promjena u zakonodavnom okviru relevantnom za PO 2. Međutim, u prethodnom se razdoblju intenzivno radilo na usklađivanju hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a, kao i na izradi strateških dokumenata i programiranju ESIF-a za razdoblje 2014. – 2020. Također, još su se uvijek provodili i pretpripremni programi (IPA), što je dovelo do uskih grla u funkcioniranju nadležnih tijela. Posljedice nedovoljnih kapaciteta u tijelima SUK-a vidljive su u velikom kašnjenju u objavama natječaja (PDP) u odnosu na Godišnje planove objave u prvim godinama provedbe. Od 2018. godine pripremanje je i objavljivanje natječajne dokumentacije ubrzano, ali ni do 2020. godine proces planiranja nije odgovarao realizaciji.

Iz perspektive provoditelja projekata, a posebice organizacija civilnog društva (OCD-ova), ta je situacija zabrinjavajuća, osobito s obzirom na to da su za njihovo djelovanje i održivost neophodni javni izvori financiranja te da su sudionici njihovih projekata najranjivije skupine u društvu za čije je socijalno uključivanje kontinuitet aktivnosti i pružanja potpore vrlo važan. Osim kašnjenja u objavama, primjetno je da proces ocjenjivanja projektnih prijedloga dugo

121

traje. Primjerice, PDP Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – faza I objavljen je u siječnju 2018. godine, a prvi su ugovori potpisani u 2020. godini. Na sjednicama Odbora za praćenje (OzP-a) ta su kašnjenja opetovano raspravljana, isticano je kako međusektorski PDP-ovi zahtijevaju usklađivanja između različitih institucija, kako se dodatno popunjavanje kapaciteta sporo odvijalo zbog administrativnih zabrana novog zapošljavanja i slično. Do 30. lipnja 2020. godine ukupni su administrativni kapaciteti tijela SUK-a narasli za 84 % u odnosu na 2016. godinu, odnosno s 267 na 494 zaposlene osobe. Sukladno analizi radne opterećenosti (ARO-u) za 2019. godinu, još uvijek postoji jaz između potreba i ukupnog broja zaposlenika u tijelima SUK-a. Na dan 31.12.2019. godine bilo je zaposleno 480 osoba, a potrebna su dodatna 272 zaposlenika. Uz pojačana nastojanja UT-a, PT 1 i PT 2 da ubrzaju postupanja, očekuje se da procedure pripreme natječajne dokumentacije i odabir projekata traju kraće. Treba uzeti u obzir da će uz pripremu novog programskog razdoblja opterećenje ovih nadležnih tijela biti povećano. Iz tog je razloga ključno povećati efikasnost poslovnih procesa uz napredno korištenje e-sustava (npr. eFondovi) kako bi se smanjilo administrativno opterećenje ljudskih resursa, a više usredotočilo na postizanje učinaka intervencija.

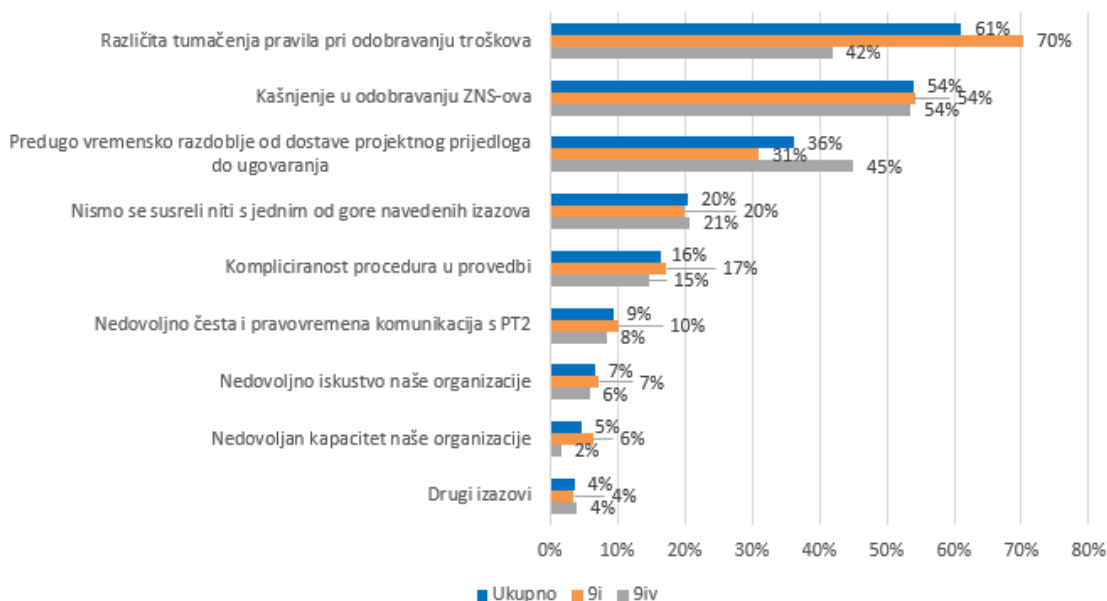
Gore navedena opažanja također potvrđuju rezultati kvantitativnog istraživanja provedenog među korisnicima bespovratnih sredstava. Velika većina korisnika bespovratnih sredstava uočava utjecaj unutarnjih čimbenika provedbe projekata i ostvarenih rezultata (Slika 55). Samo 20 % korisnika bespovratnih sredstava nije se suočilo ni s kakvim poteškoćama prilikom provedbe projekta zbog unutarnjih razloga.

Korisnici bespovratnih sredstava bili su relativno jednoglasni u procjeni koliko su unutarnji čimbenici utjecali na provedbu projekata (Slika 55). Najveći izvor problema bio je manjak dosljednosti u tumačenju prilikom procjene prihvatljivosti rashoda. Sljedeća su dva glavna problema koja su naveli korisnici bespovratnih sredstava kašnjenja prilikom provjera ZNS-ova i ugovaranja projekata. Potonji problem puno su češće navodili korisnici bespovratnih sredstava IP-a 9.iv.

Korisnici bespovratnih sredstava također su ukazali na složena pravila provedbe i poteškoće u komunikaciji s tijelima SUK-a koji upravljaju procesom.

Korisnici su puno rjeđe ukazivali na poteškoće unutar svojih organizacija kao izvor problema u provedbi. Vjerojatno se radi o pogrešci u pripisivanju koja je česta u ovakvim situacijama. Radi se o pripisivanju uzroka problema vanjskim čimbenicima (prema organizaciji) i pripisivanju uzroka uspjeha unutarnjim čimbenicima.

Slika 55: Glavni unutarnji uzroci problema pri provedbi projekata

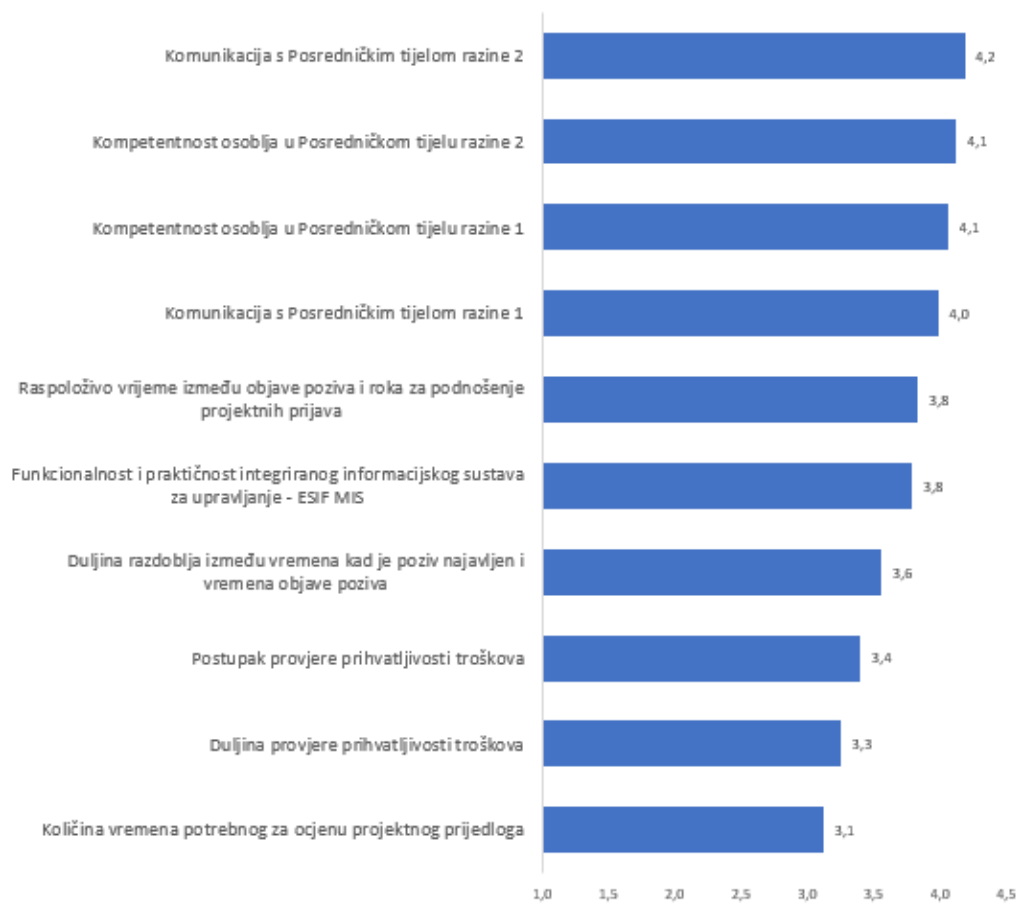
Izvor: CAWI/CATI s korisnicima. Ispitanike se pitalo da navedu maksimalno tri odgovora, stoga zbroj postotaka nije 100 %.

S druge strane, korisnici bespovratnih sredstava procjenjuju pojedinačne elemente sustava provedbe neutralno ili kao primjerene. Duljina postupka ugovaranja projekata i odobravanja ZNS-ova, kao i različita tumačenja pravila pri odobravanju troškova, najslabije su ocijenjeni. Komunikacija sa zaposlenicima PT 2 i kompetencije zaposlenika tih institucija ocijenjene su prilično pozitivno (Slika 56).

Prilikom analize prikupljenih rezultata potrebno je obratiti pažnju na nekoliko elemenata. Vidljiva je usklađenost odgovora korisnika bespovratnih sredstava. Ovo pokazuje da sustav provedbe funkcionira slično u svim Posredničkim tijelima, a poteškoće s kojima se ti korisnici susreću ne proizlaze iz bolje ili lošije djelotvornosti pojedinačnih institucija.

Također treba imati na umu da bi odgovori zaposlenika mogli biti pristrani. U ovom tipu upitnika ispitanici mogu težiti davanju pozitivnih mišljenja, iz čega može proizaći precjenjivanje sustava upravljanja i kontrole korištenja ESF-a.

Slika 56: U kojoj su mjeri sljedeći elementi razvoja programa i provedbe prikladni? (1 – uopće ne; 5 – u potpunosti).

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

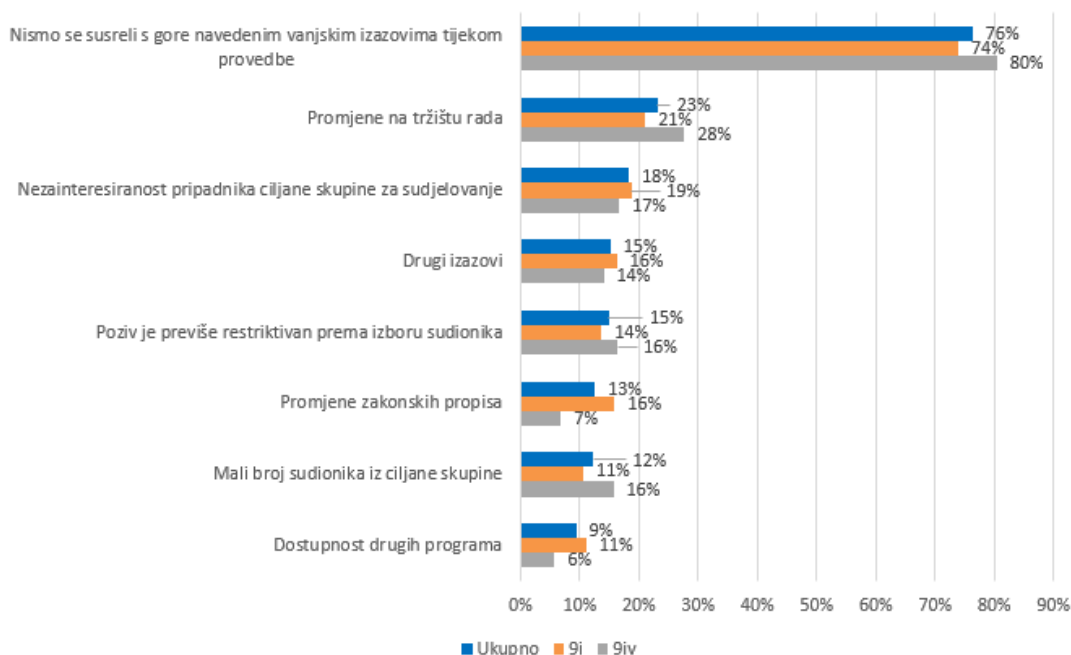
Prema mišljenju korisnika bespovratnih sredstava, vanjski faktori (povezani sa sustavom provedbe kohezijske politike u Hrvatskoj) imali su puno manji učinak na provedbu projekata (Slika 57). Većina korisnika bespovratnih sredstava (76 %) tvrdila je da vanjski čimbenici nisu utjecali na provedbu projekata.

Korisnici koji su vidjeli utjecaj vanjskih čimbenika najčešće su ukazivali na promjene u stanju na tržištu rada. Zanimljivo je da su taj problem češće navodili korisnici bespovratnih sredstava koji su provodili projekt u okviru IP-a 9.iv. Relativno su često ukazivali na probleme povezane sa sudionicima u projektima, primjerice njihovu nezainteresiranost i mali broj sudionika. Prema mišljenju korisnika bespovratnih sredstava, vanjski čimbenici (povezani sa sustavom provedbe kohezijske politike u Hrvatskoj) imali su puno manji učinak na provedbu projekata.

Korisnici su također često navodili „druge“ odgovore. U slučaju odabira odgovora „drugo“, korisnici su navodili probleme koje su uzrokovali pandemija bolesti COVID-19 i potres. Nadalje, korisnici bespovratnih sredstava ukazali su na poteškoće povezane sa sudionicima u

projektima (poteškoće s nalaženjem sudionika, razlike između očekivanja sudionika i mogućnosti projekata itd.). Neki korisnici bespovratnih sredstava također su naveli kašnjenja u odobravanju ZNS-ova koja su uzrokovala zakašnjenja u isplatama, što je negativno utjecalo na projekt i na korisnike bespovratnih sredstava.

Slika 57: Glavni vanjski uzroci problema pri provedbi projekata

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima. Ispitanike se pitalo da navedu maksimalno tri odgovora, stoga zbroj postotaka nije 100 %.

Korisnici su često navodili kako im problem u provedbi predstavlja uvjet dokazivanja pripadnosti ciljnoj skupini na način da moraju priložiti presliku osobne iskaznice (za potvrdu odgovarajuće dobne skupine) ili druge dokaze o pripadnosti ciljnoj skupini. Podjednako su takve poteškoće prijavljivali provoditelji projekata za djecu, mlade ili starije osobe – navodili su, primjerice, kako su starije osobe nesklone davanju preslika osobnih iskaznica kao i fotografiranju u svrhu dokazivanja provedenih aktivnosti, a mladi su imali poteškoća s opetovanim prikupljanjem potpisnih lista za aktivnosti koje se redovno i svakodnevno provode. Za maloljetne sudionike ili osobe bez poslovne sposobnosti te dokaze trebaju pribaviti roditelji ili skrbnici. Udruge ističu kako institucije poput škola, ustanova socijalne skrbi i zdravstvenih ustanova redovito prikupljaju podatke o svojim korisnicima na temelju posebnih zakona ili pravilnika pa im roditelji i učenici spremnije daju na uvid osobne dokumente nego što to žele dati udrugama. Stoga su predlagali da se prihvate potvrde škola u kojima se provode projekti (npr. edukativne i umjetničke radionice) o sudionicima ili potpisane izjave samih sudionika, no zasad novo rješenje nije nađeno. Korisnici su navodili i teškoće kad se u nekim pozivima tražilo dokazivanje pokazatelja da je sudionik osoba s invaliditetom (OSI) na temelju potvrde o upisu

u Registar OSI-a. Primjerice, za udruge koje pružaju podršku osobama s mentalnim teškoćama, a te su usluge evidentno deficitarne, to može biti prepreka za pružanje usluga osobama koje imaju mentalne teškoće, a nisu vještačene pri zdravstvenim ustanovama, što je uvjet za upis u Registar OSI-a.

Prema načinu na koji se EU Uredbe primjenjuju u RH, iste se od vanjskih čimbenika pretvaraju u unutarnje čimbenike. Procedure se usložnjavaju dodatnim administrativnim elementima koji smanjuju učinkovitost i usmjerenost na rezultate. U intervjuima s provediteljima projekata isticano je kako najveći problem predstavlja komunikacija s posredničkim tijelima, prvenstveno s PT 2 koji su nadležni za odobravanje ZNS-ova. Kašnjenje u odobravanju troškova skoro je pravilo, iako postoji obaveza da PT 2 provjeri i odobri troškove u roku od 30 dana te PT 1 izvrši uplatu u roku od idućih 30 dana. Taj je problem prepoznat od EK-a i tijela SUK-a te se rješenja traže u široj primjeni pojednostavljenih troškovnih opcija (PTO-ova) i prihvaćanju standardne veličine jediničnog troška (SVJT-a) bez provjere stvarnih troškova. Za sada se u PO 2 takvi postupci primjenjuju kod korisnika HZZ-a za provedbu mjera aktivne politike zapošljavanja (MAPZ) i u Zaželi – programu zapošljavanja žena – faza II. Dodatno se planira uvođenje uzorkovanja provjere troškova umjesto da se svi troškovi provjeravaju. Za to postoje već uvjeti jer svi PT 2 u svojim Priručnicima o postupanju već imaju definiranu mogućnost uzorkovanja, pri čemu ih zasada dva od tri PT 2 aktivno predmetno i koriste.

Još je jedno pitanje otvoreno tijekom intervjua – primjerenost vrsta postupaka dodjela, odnosno prednosti i nedostaci privremenih ili trajnih otvorenih poziva. S jedne strane, prigovori se odnose na trajne pozive koji se često kolokvijalno nazivaju „najbrži prst“ pozivi jer se ne uspoređuje kvaliteta projektnih prijedloga, već se samo ocjenjuje zadovoljava li projektni prijedlog minimalne kriterije iz poziva pa se tu može naći velik raspon različitih pružatelja usluga, kao što je to u Zaželi – programu zapošljavanja žena, od sportskih klubova koji se prvi put bave zapošljavanjem ranjivih skupina i pružanjem usluga do profesionalnih udruga koje rade isključivo navedeno. S druge strane, privremeni pozivi omogućavaju usporedbu svih pristiglih projektnih prijedloga i usporedno ocjenjivanje njihove kvalitete. Usprkos tome, iskustvo je pokazalo da dolazi do uskih grla u postupku vrednovanja kad pristigne preko 400 projektnih prijedloga. U takvim situacijama do prvog ugovaranja može proći i više od dvije godine, kao što je bio slučaj s već ranije spominjanim pozivom Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici – faza II. Tom se izazovu trebaju pronaći odgovarajuća rješenja jer su za pružanje socijalnih usluga jednako važni i kvaliteta i kontinuitet te se stoga treba unaprijediti brzina i kvaliteta postupka donošenja odluka o financiranju.

Za ilustraciju vanjskih i unutarnjih čimbenika koji su imali negativan utjecaj na provedbu, navodimo izjave iz tri intervjua s predstavnicima UT-a i PT 1.

Što se tiče negativnih, to je uvijek politički ciklus – to ne možeš izbjeći kada si u tijelima državne uprave. To je definitivno broj jedan, a sve drugo je posljedica, sada govorimo isključivo o negativnim čimbenicima, sve drugo je posljedica neiskustva, nekvalitete, lošijeg kadra i manjka poznavanja javne nabave, slabija komunikacija tijela SUK-a.

Česte promjene vlasti u ovom periodu COVID – dosta se usluga u zajednici poput dnevnih boravaka nije moglo provoditi u vrijeme lockdowna... Još se ne vide sve posljedice epidemije i utjecaj na pokazatelje. Kada kažemo da je manje osoba smješteno u institucije u 2020. godini, to odražava stanje uzrokovano tromjesečnom zabranom primanja novih korisnika zbog epidemije...

COVID je pogodio najviše ugostiteljstvo i turizam, a drugi je nedostatak radne snage i sve manji broj upisanih učenika u srednje turističko-ugostiteljske škole.

Iako se srednjoročno vrednovanje odnosi na razdoblje do cut-off datuma 31.12.2019. godine, ovdje se navode problemi vezani uz epidemiološku situaciju jer su dvije trećine projekata koje su se procjenjivale još uvijek bile u tijeku provedbe, a većina korisnika isticala je upravo te probleme.

Jedan dio korisnika potvrdio je kako se brzo prilagodio novoj epidemiološkoj situaciji i da je prebacio dio aktivnosti online pa nije ni tražio produljenje roka za završetak aktivnosti. Ima i navoda o povećanju aktivnosti, što navodi jedna voditeljica projekta Zaželi upitana koji su vanjski čimbenici najviše utjecali na provedbu projekta.

Ova COVID situacija je najveća promjena, ali ona nije bitno utjecala na naš projekt, čak se dostava recepata i povećala jer su stariji ljudi rizična skupina i izbjegavali su odlaske kod doktora i u apoteku. (Intervju s korisnikom, Zaželi – program zapošljavanja žena)

Tijekom intervju s predstavnicima svih tijela SUK-a izražena je predanost ciljevima programa i zauzetost za ranjive skupine u društvu te velika otvorenost u procjeni onoga što bi se moglo i trebalo poboljšati. Stječe se dojam kako nema dovoljno razumijevanja od strane dužnosnika za prijedloge koje imaju njihove operativne službe. Izvjesno je da su se na temelju dosadašnjeg iskustva izgradili kapaciteti u državnim i javnim službama i da bi se to znanje trebalo iskoristiti u većoj mjeri u narednom programskom razdoblju. Izjava predstavnika tijela SUK-a potvrđuje taj dojam.

Operativna struktura mora biti ta koja će omogućiti, a ne ta koja će zakočiti operacije. (Intervju s predstavnikom PT2)

Nalazi

- Intervencije su prvenstveno usmjerene na nezaposlene osobe. Ljudi u teškoj situaciji na tržištu rada, poput ekonomski neaktivnih, s invaliditetom, u maloj su mjeri primali potporu. Intervencije u okviru PO 2 trebale bi se više usredotočiti na najranjivije skupine koje nisu nužno registrirane kao nezaposlene osobe ili nisu u radno sposobnoj dobi, naprimjer djecu i umirovljenike.
- Rezultati intervencija za nezaposlene i neaktivne osobe u zapošljavanju čine se relativno niski. Šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektima samo 32 % sudionika koji su bili nezaposleni prije početka sudjelovanja u projektu bilo je zaposleno, a još je manji udio (11 %) zaposlenih među onima koji su prije sudjelovanja u projektu bili neaktivni. Također možemo uočiti nizak stupanj učinaka na zapošljavanje osoba u najtežoj situaciji – starijih, s niskim stupnjem obrazovanja, koji dolaze iz siromašnijih regija. To sugerira da intervencija nije pravilno osmišljena za postizanje učinaka na zapošljavanje. No treba napomenuti kako značajan dio intervencija nije bio usmjeren na zapošljavanje, već na druge oblike socijalne integracije putem sporta ili kulture, a i one ulaze u prosječne rezultate za učinke intervencija na zapošljavanje na razini IP-a ili SC-a.
- Obrazovne rezultate intervencija (nove vještine, nove kvalifikacije) sudionici procjenjuju pozitivno. To se posebno odnosi na sudionike projekata u okviru IP-a 9.i., a posebno na sudionike projekta Zaželi – program zapošljavanja žena. Čini se da su obrazovni učinci u ostalim projektima u okviru IP-a 9.i bolji nego u slučaju javnih radova za teže zapošljive osobe jer su javni radovi usredotočeni na aktivaciju kroz kratkotrajna zapošljavanja. Stoga se može reći da drugi projekti pod IP-om 9.i cjelovitije odgovaraju potrebama sudionika. To bi moglo doprinijeti poboljšanju situacije sudionika projekata na tržištu rada u budućnosti.
- Socijalni učinci bolji su u usporedbi s učincima na zapošljavanje, barem prema izjavama sudionika. To se posebno odnosi na projekte koji se provode pod IP-om 9.i. Najvažniji socijalni učinci odnose se na jačanje društvenih veza, promjenu stavova, tj. povećanje samopouzdanja i motivacije za rad. To su važne promjene koje, ako se nastave, mogu imati pozitivan utjecaj na kvalitetu života sudionika u projektu.
- Provođitelji projekata i stručnjaci prilično su pozitivno ocijenili rezultate projekata na području pristupa uslugama, a nešto lošije, ali ipak pozitivno, na području deinstitutionalizacije. Ocjena sudionika projekata u oba područja bila je prilično negativna. To bi sugeriralo da unatoč ulaganju u nove usluge stvarni pristup uslugama nije poboljšan. To je možda slučaj zbog kašnjenja u provedbi intervencije.

- Prema mišljenju stručnjaka, projekti imaju prilično neutralan utjecaj na funkcioniranje institucija koje pružaju socijalne usluge. Ove bi rezultate trebalo tumačiti s oprezom jer je veličina uzorka bila vrlo mala.
- Projekti u području zdravstva usmjereni su na poboljšanje vještina stručnog osoblja. To se vjerojatno pretvorilo u bolje zdravstvene usluge, ali još nije rezultiralo poboljšanjem pristupa zdravstvenim uslugama prema iskazima stručnjaka sudionika u projektima. Možemo zaključiti kako su strukturni problemi u zdravstvenom sustavu puno veći od mogućnosti i dosega projektnih intervencija te je potreban dulji vremenski period provedbe za vidljive učinke. Mnogi čimbenici, poput učinkovitosti upravljanja zdravstvenim sustavom, izvan su kontrole projekata i za očekivati je da će tek završno vrednovanje nakon kraja provedbe 2023. moći preciznije procijeniti učinak projekata na poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvenih usluga uz praćenje promjena javnozdravstvenih pokazatelja u duljem vremenskom periodu.
- Na rezultate većine projekata snažno su utjecali unutarnji čimbenici. To se posebice odnosi na kašnjenja u provedbi, potpisivanje ugovora i odobravanje troškova. Vanjski čimbenici imali su manji utjecaj na projekt, iako treba naglasiti, naravno, utjecaj pandemije na projekte. Iako je pandemija proglašena 11. ožujka 2020. godine, a vrednovanje se odnosi na razdoblje do kraja 2019., ipak je veći dio korisnika još provodio projekte u vrijeme istraživanja krajem 2020. godine te smo zabilježili utjecaj pandemije na provedbu njihovih projekata.

4.4 Djelotvornost

12. U kojoj su mjeri predviđene aktivnosti adekvatno planirane u odnosu na zajedničke i specifične pokazatelje relevantnog investicijskog prioriteta u kontekstu polaznih vrijednosti i postavljenih ciljeva?

Iako ciljevi odnosno vrijednosti pokazatelja za 2023. godinu dosad nisu mijenjani, izmjenama OPULJP-a u verziji 3.1 i 4.1 smanjene su vrijednosti ključnih točaka za 2018. (Tablica 14). Unatoč ubrzanju dinamike objavljivanja poziva i ugovaranja tijekom 2019. i 2020. godine čini se kako ostvarenje svih ciljeva u zadanom roku može ipak predstavljati izazov. Prema mišljenju predstavnika tijela SUK-a, kao i korisnika, ključni ciljevi bit će ispunjeni prema planiranim pokazateljima. Iskazana je sumnja jedino u postizanje željenog broja sudionika kod dvaju pokazatelja ostvarenja: stručnjaka koji sudjeluju u osposobljavanju i broja osoba s invaliditetom. U Prilogu 9.7 Pokazatelji ostvarenja i ciljne vrijednosti za 2023. prikazani su podaci za pokazatelje ostvarenja od 2014. – 2019. godine i ciljne vrijednosti za 2023. godinu uz iskazani postotak postignute ciljne vrijednosti.

Tablica 14 Promjene u Okviru uspješnosti i vrijednostima ključnih točaka za 2018.

Pokazatelj ili ključni korak u provedbi	OPULJP v.1	OPULJP v.3.1.	OPULJP v.4.1
F.1. Ukupan iznos ovjerenih izdataka prihvatljivih troškova (EUR)	96.470.589,00	57.789.782,00	57.789.782,00
CO01 Nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene	11.209	6.716	6.716
SO203 Stručnjaci koji sudjeluju u osposobljavanju	2.346	1.406	766

Izvor: OPULJP v.1 (20150709), v.2, v.3.1, v.4.1, v.5. v.6. i obrazloženja uz izmjene (Explanatory notes: Amendments OP EHR 2014-2020)

Kontinuirano praćenje napretka prema zadanim ciljevima jedna je od važnih komponenti u uspješnom upravljanju projektnim ciklusom jer omogućuje pravovremene korekcije i prilagodbe. Isto je potrebno kod svih vremenski ograničenih intervencija kako bi postojala sigurnost da se ide u smjeru željenog cilja. Kod provedbe složenih operativnih programa to pitanje još više dolazi do izražaja ako se upravljanje temelji na rezultatima.

Navedeno se naglašava jer se tijekom istraživanja često spominjao problem dostupnosti i pouzdanosti baza podataka i službenih registara na temelju kojih bi se adekvatno moglo postaviti početne vrijednosti i pratiti napredak.

Ovo pitanje izgleda najviše problema stvara stručnjacima u sektoru socijalne skrbi jer se u tom području provode ključne reforme, a nedostaju instrumenti za adekvatno praćenje i analizu učinaka politika. Kako ističu predstavnici PT 1 nadležnog za socijalnu politiku, nedostatak odgovarajućih statističkih podataka i neujednačena metodologija praćenja otežavaju planiranje razvoja socijalnih usluga pa se umjesto procjena stvarnih potreba prikazuju postojeći kapaciteti pružatelja usluga. Praćenje učinaka intervencija također otežava nedostatak podataka za praćenje. Broj novih usluga i novih pružatelja socijalnih usluga ne može se sustavno pratiti i nije moguće procjenjivati učinke intervencija koje osiguravaju podršku za njihov razvoj. Treba naglasiti da je to sustavni problem u praćenju učinaka nacionalnih politika i da ne može biti riješen kroz sustav praćenja fondova, ali ujedno ograničava djelotvornost planiranja intervencija i praćenja njihova učinka.

Sektorski dionici također ističu kako obavezni zajednički pokazatelji u OPULJP-u nisu prikladni za praćenje učinaka deinstitutionalizacije te bi u narednom razdoblju trebalo osmisliti odgovarajuće pokazatelje za praćenje intervencija usmjerenih na deinstitutionalizaciju. Stoga je stav da se pri planiranju narednog programskog razdoblja treba detaljno raspraviti sa sektorskim tijelima koji su im podaci ključni za praćenje učinkovitosti intervencija u okviru

OPULJP-a i izabrati nekoliko ključnih pokazatelja koji se mogu povezati s ciljevima sektorskih politika. Budući da su i predstavnici tijela SUK-a i korisnici bespovratnih sredstava navodili teškoće pri izvješćivanju i praćenju provedbe i potrebu da se smanji administrativno opterećenje mogla bi se razmotriti mogućnost korištenja tehničke pomoći pri izradi preciznih pokazatelja, koji bi povezivali rezultate projekata s ciljevima javnih politika. Ovo se povezuje s iskazanim nezadovoljstvom velikog broja korisnika koji ukazuju na manju usmjerenost sustava praćenja na rezultate koji donose neposrednu korist sudionicima i lokalnim zajednicama u odnosu na zadovoljavanje administrativnih zahtjeva praćenja provedbe.

Zapravo, pitanje o djelotvornosti može se postaviti i na obrnut način: U kojoj su mjeri pokazatelji adekvatno izabrani za praćenje ostvarenja postavljenih ciljeva i jesu li polazne vrijednosti relevantne?

U pogledu procjene djelotvornosti mora se uzeti u obzir i vrijeme, koje je također resurs kao i novčana sredstva, pa ako neke aktivnosti kasne, to utječe na druge sukcesivne aktivnosti i smanjuje djelotvornost. Prilikom provedbe intervjua s nadležnim tijelima SUK-a, kao i provediteljima projekata, tema kašnjenja u provedbi je bila redovito razmatrana jer su primjerice udruge imale problema s likvidnošću ako su im odobravanja troškova i isplate značajno kasnili, a čak i javne ustanove prijavljuju poteškoće s novčanim tokovima tijekom provedbe projekta.

13. Koje su najučinkovitije i najisplativije intervencije provedene u okviru prioritetne osi 2?

Upitani koje aktivnosti smatraju najisplativijima u odnosu na uložena sredstva i postignute rezultate, većina proveditelja projekata ističe edukativne aktivnosti, radionice koje imaju mali trošak, a veliki učinak na stjecanje neformalnog obrazovanja. Dodatno ističu kako se različiti moduli radionica razvijeni tijekom projekta mogu kasnije prilagođavati i provoditi s različitim vrstama sudionika. Primjeri su istaknuti u intervjuu s korisnicima projekata iz poziva Podrška programima usmjerenim mladima i Poticanje društvenog poduzetništva.

Više je proveditelja projekata isticalo kako su sudionici i korisnici nakon završetka projekta odnosno prestanka financiranja nastavili volonterski provoditi aktivnosti. (primjeri iz dva projekta u okviru poziva Umjetnost i kultura 54+ i Podrška programima usmjerenim mladima):

Umjetnost [i kultura] 54+ je nama najuspješniji, ali ne znam druge pozive u okviru PO 2...da smo imali više sredstava mogli smo dijeliti puno više sredstava... u okviru projekta 54+ mislim da su neki nastavili provoditi aktivnosti bez obzira što više nisu bile financirane. (Intervju s predstavnicom PT 1, a isto je potvrđeno i kroz intervju sa sudionicima, Umjetnost i kultura 54+)

U ugostiteljstvu... oni elementi projekata koji u sebi imaju stručno osposobljavanje, usavršavanje i nekakav praktični rad. Kada gledamo omjer tih troškova za radionice i kada gledamo rezultate koji broj korisnika iz ciljane skupine je izašao iz toga, to mi se čini najisplativije... (Intervju s predstavnicom PT 1)

Također se ističu promotivne javnozdravstvene aktivnosti u okviru operacije Živjeti zdravo koje imaju velik učinak, a mali trošak. Na pitanje koje su aktivnosti dale najbolje rezultate s obzirom na uložena sredstva, korisnik operacije Živjeti zdravo navodi sljedeće:

Ono što ja mogu reći sa svoje financijske strane, to su aktivnosti sa hodaњem do zdravља, volonteri u parku što se radi i ono što je veoma dobro je taj promidžbeni dio koji je stvarno u zadnjih godinu dana kroz društvene mreže raznorazne i po tvrtkama – ta prepoznatljivost i vidljivost je postignuta u te tri godine i više nego što je očekivano... mislim da se kod ljudi otvorila ta svijest i o kretanju, mislim da tog nije bilo. Prije 3-4 godine se o tome samo pričalo, a sada se to i događa u društvu tako da eto... mislim da je to veliki korak unaprijed. (Intervju s korisnikom, Živjeti zdravo)

U slučaju PO 2 nije moguće uspoređivati jedinične troškove po sudioniku jer se radi o vrlo različitim vrstama projekata i aktivnosti. Primjerice, za usluge osobnih asistenata i za žene zaposlene u Zaželi – programu zapošljavanja žena to je standardizirano na minimalnu plaću, i to kod prvih na pola radnog vremena, a kod Zaželi u punom radnom vremenu. To su minimalni troškovi, ali su programi skupi jer se radi o velikom broju sudionika. S druge strane, jedna medicinska je specijalizacija skupa, ali stručno osposobljeni doktor medicine koji će se zaposliti u ruralnom kraju ili na otoku predstavlja veliku korist za tu zajednicu.

Nalazi:

- U poglavlju o učinkovitosti već je ukazano na potrebu za bržim postupanjem u narednom programskom razdoblju, a i ovdje se naglašava kako su kašnjenja u objavama natječaja, ocjenjivanju projektnih prijedloga, ugovaranju projekata, odobravanju troškova i praćenju provedbe usko vezana uz djelotvornost korištenja vremena kao jednog od važnih resursa u provedbi ograničenih intervencija.
- Drugo ograničenje odnosi se na nedovoljno razvijene nacionalne sustave za praćenje učinaka politika što posredno ima učinak i na planiranje željenih intervencija i praćenja postizanja planiranih rezultata. Stoga se pomoću sustava praćenja fondova i postojećih pokazatelja nedovoljno precizno može pratiti napredak u postizanju ciljeva.
- U pogledu najisplativijih intervencija s obzirom na postignute rezultate i utrošena sredstva, korisnici i Provedbena tijela navode edukativne aktivnosti i programe neformalnog obrazovanja, kao i medijske kampanje za podizanje svijesti o zdravim načinima življenja.

4.5 Učinak

14. U kojoj su mjeri učinci i rezultati u svakom specifičnom cilju dugoročno održivi te hoće li se takav učinak moći očuvati i bez financiranja iz nacionalnih/europskih fondova?

15. Kakav je utjecaj rezultata projekata na širu nacionalnu/regionalnu/lokalnu zajednicu – procjena utjecaja provedenih projekata?

16. Bi li učinak bio ostvaren bez ESF potpora i ako da, u kojoj mjeri?

Održivi rezultati projekata

Kad se govori o učincima programa i pojedinačnih projekata, važno je razumjeti da izlaganje intervencijama može značajno utjecati na njih, no ipak treba imati na umu da na živote pojedinaca utječe mnogo čimbenika te da se intervencijama može odgovoriti samo na neke od njih. Stoga, kako bi se izbjeglo nezadovoljstvo državnim intervencijama kao posljedica nerealnih očekivanja – što često jest slučaj – potrebno je naglasiti da je za uočavanje učinaka intervencija potreban vremenski odmak jer se oni iskazuju u malim promjenama koje mogu promijeniti živote pojedinaca te ih je zato vrlo teško mjeriti. Posljedično, potreban je pristup koji uzima u obzir ograničenost intervencija i njihovih učinaka.

Naznaka vrlo neposrednog učinka s doživotnim utjecajem na pojedinca, njegovu obitelj i širu zajednicu prikazana je izjavom jednog od sudionika operacije Umjetnost i kultura za mlade:

Vjerujem da hoće [dugotrajni utjecaj promjena]. Možda da tada nisam otišao tamo negdje, ne bih se odlučio za ovu stranu života, nego bih se otišao drogirati i zastranio, ali sam se odlučio za upis na fakultet. (Intervju sa sudionikom, Umjetnost i kultura za mlade)

Prilikom analize rezultata projektnih aktivnosti s obzirom na ostvaren učinak, uvijek je dobro, ako je to moguće, promatrati održivost učinka kroz dulje razdoblje. S namjerom da se to i učini, izdvojeni su trajni rezultati projekti i odijeljeni od neposrednih rezultata koji su uglavnom objašnjeni u poglavlju Učinkovitost (4.3.).

Kad se obrati pažnja na učinke projekata šest mjeseci ili više nakon završetka sudjelovanja u projektu, gore navedeni rezultati nešto su manje pozitivni, no još uvijek ukazuju na vrlo pozitivne rezultate (Slika 58). Primjerice, više od 75 % promatranih ispitanika navodi stjecanje novih znanja i vještina. Jednako tako, povišene razine samopouzdanja u vlastite sposobnosti i znanja te motivacija za rad vrlo su izraženi jer oko 60 % sudionika navodi da se većinski ili u potpunosti slaže s navedenim kao rezultatima projekata. Više od 45 % pojedinaca također je

133

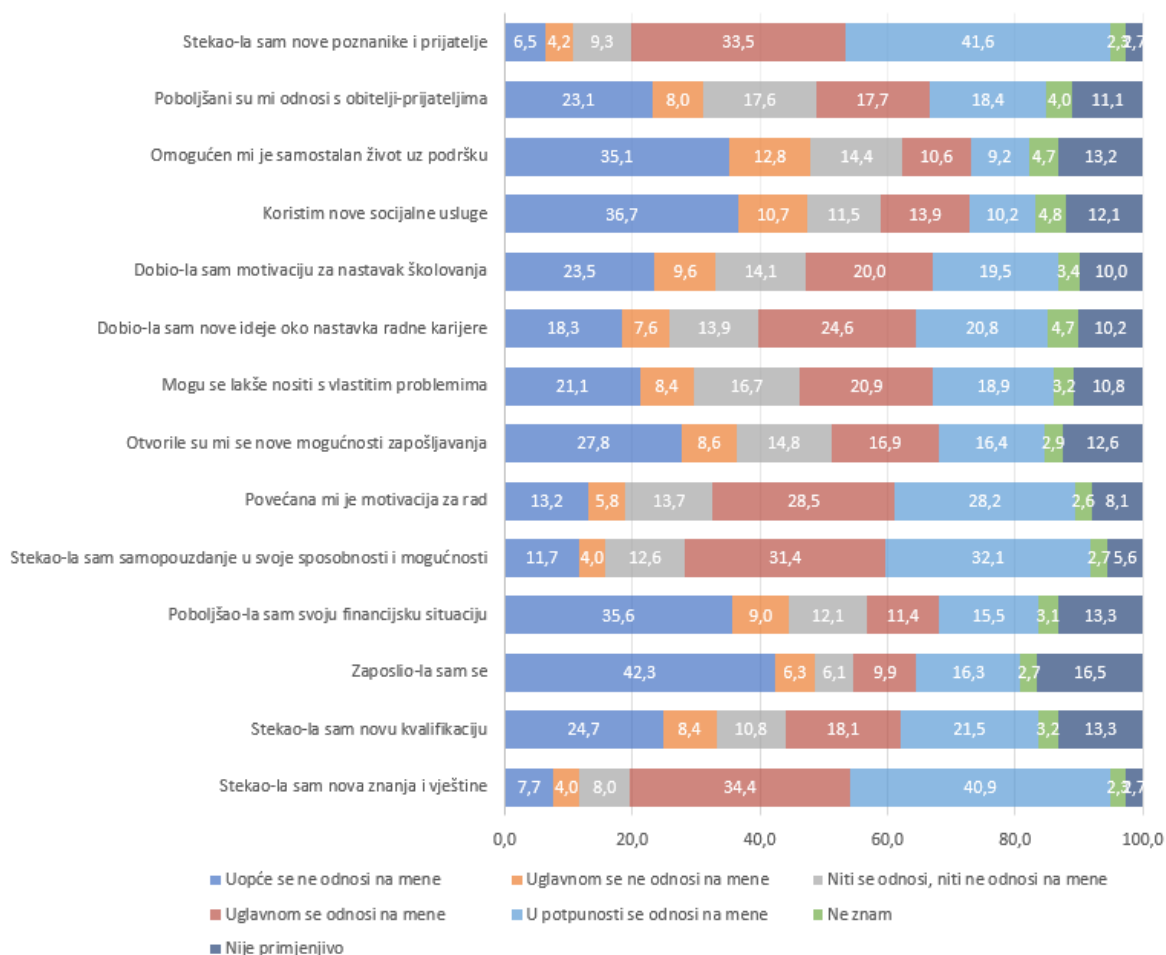
razmišljalo o vlastitim karijerama i steklo nove ideje. Jednako tako, iako je postotak puno niži nego što je to u slučaju neposrednih rezultata, 19 % sudionika navelo je da se slaže s izjavom da su uz pomoć projekta pronašli radno mjesto.

Povezanost kvalifikacija i uspjeha na tržištu rada također je naznačena izjavom jedne od sudionica:

Dolazila nam je jedna profesorica, jedna psihijatrica iz Karlovca i onda smo imali predavanja na tu našu temu i dosta toga sam naučila i bilo je jako zanimljivo. Dobili smo i uvjerenja o završenom tečaju... pa će mi to pomoći u poslu. (Intervju sa sudionicom, Zaželi – program zapošljavanja žena)

Sudionici visoko vrednuju neformalne edukacije i prilike za cjeloživotno učenje, ali također ističu kako im certificirani obrazovni programi dugoročno najviše koriste u traženju posla jer takve potvrde traže poslodavci.

Slika 58: Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu? (%; 6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Analizirajući javne radove, također iz točke gledišta održivosti učinka (šest mjeseci ili više nakon završetka aktivnosti), rezultati su nešto drukčiji, no još uvijek pozitivni⁴³. Preciznije, u slučaju javnih radova također je izraženo stjecanje novih znanja i vještina (47 %), povišena razina samopouzdanja u vlastite sposobnosti, povećana motivacija za rad (56 %) te stjecanje novih prijatelja i kontakata. Poboljšano financijsko stanje pokazalo se jednim od važnih rezultata (67 % sudionika složilo se s izjavom da im se poboljšala financijska situacija).

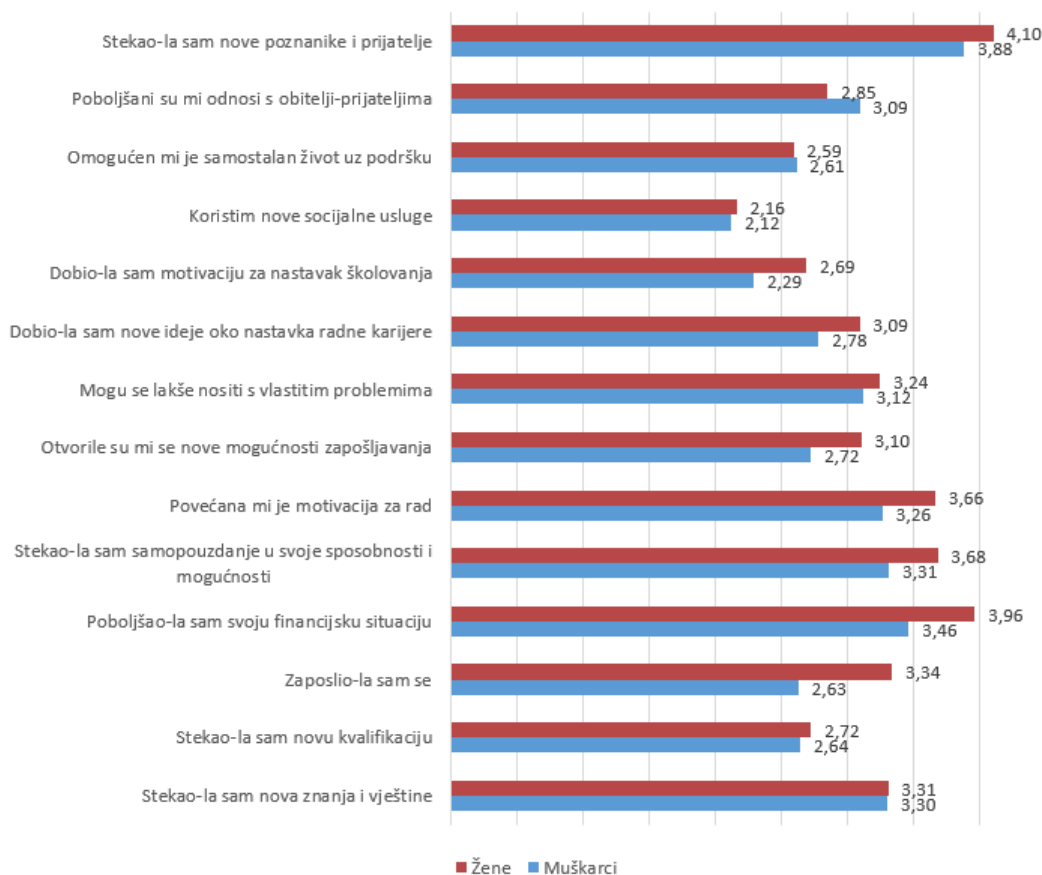
Iako se čini da, primjerice, stjecanje novih prijatelja i kontakata na prvi pogled ne demonstrira ništa više od povišenog socijalnog kapitala, sljedeća sudionica jasno ukazuje na to da navedeno može dugoročno imati i druge značajne učinke na tržište rada:

Nekako velika promjena se nije dogodila mada ja ju nisam ni očekivala, ali to moje neko novo iskustvo i upoznavanje novih ljudi zbog nekog umrežavanja. Meni se desilo to da sam ja kroz projekt upoznala recimo dvoje kolega s kojima sam poslije surađivala... Imate poslije toga neke druge ideje za neke druge stvari, to neko umrežavanje i to nešto što se slaže u mozaik. (Intervju sa sudionicom, Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva)

S obzirom na rodnu raspodjelu, nema značajnih razlika u smislu rezultata projekata. Ipak, postoje primjetne razlike između muškaraca i žena u doživljaju rezultata koje im je donijelo sudjelovanje u projektu. Žene su sustavno imale dojam da su dobile više, a muškarci to procjenjuju nešto niže, osobito u pogledu stjecanja novih znanja i vještina (razlika od 0,32 na ljestvici od 1 do 5), povišenih razina samopouzdanja u vlastite sposobnosti (0,21), povećane motivacije za rad (0,23), stjecanja novih kvalifikacija i ideja o nastavku buduće karijere (0,21). U slučaju javnih radova, dojam učinaka šest ili više mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektima na sličan je način izraženiji u slučaju žena (Slika 59), osobito u pogledu percepcije novih prilika za pronalazak radnog mjesta (0,38), povećane motivacije za rad (0,4), poboljšane financijske situacije (0,5) i pronalaska radnih mjesta (0,71). Ovi rezultati jasno ukazuju na činjenicu da su projekti ostvarili veći učinak na žene nego na muškarce u smislu osobne percepcije rezultata.

⁴³ Vidi prilog 9.3 – Slika 1

Slika 59: Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu? (6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (javni radovi)

Pri razmatranju sudionika u projektima prema razini obrazovanja (nestručnjaka), isključujući javne radove, na sličan način može se uočiti da je dojam učinaka šest mjeseci ili više nakon sudjelovanja u projektu sustavno najizraženiji za osobe sa završenim osnovnoškolskim obrazovanjem ili niže, a najmanje izražen za osobe sa završenim visokoškolskim obrazovanjem⁴⁴. Preciznije, na ljestvici od 1 do 5 (pri čemu 5 znači „u potpunosti se odnosi na mene“) najviše ukupne rezultate postigle su osobe koje su završile osnovnoškolsko obrazovanje ili nisu završile osnovnu školu u pogledu stjecanja novih znanja i vještina (4,17), povišene razine samopouzdanja u vlastite sposobnosti (4,09), povećane motivacije za rad (4,12) te stjecanja novih prijatelja i kontakata (4,34). S druge strane, razvidno je da je sudjelovanje u projektima ostvarilo najslabije učinke na osobe sa završenim visokoškolskim obrazovanjem u pogledu pronalaska radnih mjesta (2,18) i poboljšanja financijskog stanja (2,24).

⁴⁴ Vidi Prilog 9.3 – Slika 2

Indikacija ostvarenih projektnih učinaka, posebno kod osoba bez visokog obrazovanja, izvorno je izražena tijekom intervjua s braniteljem:

*Kako ne [odgovaranje potrebama]. Dobili smo i certifikat od Deloittea da smo sposobni samostalno izrađivati te projekte i aplicirati prema fondovima. To nije bila neka zaje****ija, to je bilo kvalitetno napravljeno i kvalitetno praćeno sa savjetima i samo smo mi morali uglaviti svoja razmišljanja. Ja sam stvarno bio prezadovoljan i stvarno sam sretan išao na ta predavanja, kao srednja škola. (Intervju sa sudionikom, Promicanje društvenog poduzetništva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, organizacija civilnog društva i zadruga braniteljske i stradalničke populacije iz Domovinskog rata)*

U slučaju javnih radova situacija je poprilično slična⁴⁵ iako su u ovom slučaju, osim za stjecanje novih prijatelja i kontakata (4,2), najviši rezultati ostvareni za poboljšano financijsko stanje (3,88) i povišenu razinu samopouzdanja u vlastite sposobnosti (3,96) za osobe sa završenim osnovnoškolskim obrazovanjem ili bez završene osnovne škole. Jednako tako, najniži rezultati postignuti su za osobe sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem, posebice u pogledu stjecanja nove kvalifikacije (2,24). Također je očita činjenica da sudjelovanje u javnim radovima ne pospješuje kontinuirano korištenje socijalnih usluga jer sudionici sustavno najniže ocjenjuju stavke vezane uz korištenje novih socijalnih usluga kao jedan od rezultata projekta (između 2,0 i 2,3).

S obzirom na regije, kad se promatraju učinci projekata na sudionike u projektima (koji nisu sudionici stručnjaci), isključujući javne radove, dobiveni rezultati ukazuju na činjenicu da su najizraženiji učinci ostvareni za sudionike iz Slavonije, a najmanje izraženi za sudionike iz Istre, Primorja i Gorskog kotara⁴⁶. Uočene su vrlo značajne razlike među regijama – iako projekti nisu bili osobito uspješni u postizanju rezultata u ove dvije stavke – po pitanju stjecanja novih kvalifikacija i pronalaska radnih mjesta (više od 1 razlike na ljestvici od 1 do 5 između regije s najnižim i regije s najvišim ocjenama). U slučaju javnih radova rezultati se toliko ne razlikuju među regijama, izuzev rezultata vezanih uz jačanje motivacije za nastavak obrazovanja i stjecanje novih znanja i vještina. Regija je s najizraženijim rezultatima sjeverna Hrvatska, dok su regije s najmanje izraženim rezultatima Istra, Primorje, Gorski kotar, Banovina, Kordun i Lika⁴⁷.

S obzirom na dob, pokazalo se da mlađi sudionici u projektima (koji nisu sudionici stručnjaci), isključujući javne radove, navode izraženije rezultate⁴⁸. Nerazmjer je najveći u pogledu kvalifikacija i financijskog stanja, što jasno ukazuje na činjenicu da projekti imaju izraženije učinke na mlađe sudionike u pogledu financijskog stanja te stjecanja znanja i kvalifikacija. Za

⁴⁵ Vidi Prilog 9.3 – Slika 3

⁴⁶ Vidi Prilog 9.3 – Slika 4

⁴⁷ Vidi Prilog 9.3 – Slika 5

⁴⁸ Vidi Prilog 9.3 – Slika 6

javne radove situacija je za dvije promatrane dobne skupine nešto drukčija zato što su učinci izraženiji u slučaju starijeg stanovništva, osobito u pogledu stjecanja novih znanja i vještina⁴⁹.

Pri razmatranju rezultata različitih operacija, ocjene odražavaju različite oblike i svrhe provođenja operacija. Jasno je da te operacije (isključujući operacije za stručnjake⁵⁰ i javne radove) pokazuju vrlo pozitivne rezultate u pogledu stjecanja znanja, povišene razine samopouzdanja u vlastite sposobnosti, do neke mjere povećane motivacije za rad i osobito stjecanje novih prijatelja i kontakata⁵¹. Ipak, potrebno je naglasiti da su neke operacije ostvarile puno pozitivnije rezultate od drugih. Zaželi – program zapošljavanja žena, kao što je i bilo za očekivati, ostvario je najbolje rezultate u pogledu pronalaska radnih mjesta (iznad 3,5 na ljestvici od 1 do 5) i poboljšanog financijskog stanja (iznad 4,0), s time da su rezultati za stjecanje novih znanja i vještina, stjecanje novih kvalifikacija, povećane motivacije za rad, nove prilike za zaposlenje i sposobnost suočavanja s vlastitim problemima također među najvišima.

Kad se promatraju stručnjaci⁵², mogu se također uočiti važni rezultati projekata. Općenito govoreći, njihovo je sudjelovanje u projektu imalo pozitivan utjecaj, ponajviše u pogledu sposobnosti stjecanja novih profesionalnih znanja i vještina (iznad 4,0 na ljestvici od 1 do 5), upoznavanja s novim stručnjacima iz struke (4,1), razmjene iskustva i znanja s drugim stručnjacima (4,1) te stjecanja važnih profesionalnih vještina za suočavanje sa situacijama u stvarnom životu (4,1) (Slika 60). S druge strane, stručnjaci izvještavaju o blago pozitivnim rezultatima u pogledu stjecanja novih profesionalnih vještina potrebnih za rad s određenim društvenim skupinama (3,5), stjecanja formalne kvalifikacije (3,5) te stjecanja općih vještina (3,6). Najslabiji rezultat vidljiv je kod stjecanja novih menadžerskih vještina koji je značajno manje (2,6) primijećen kod stručnjaka u usporedbi s ostalim rezultatima.

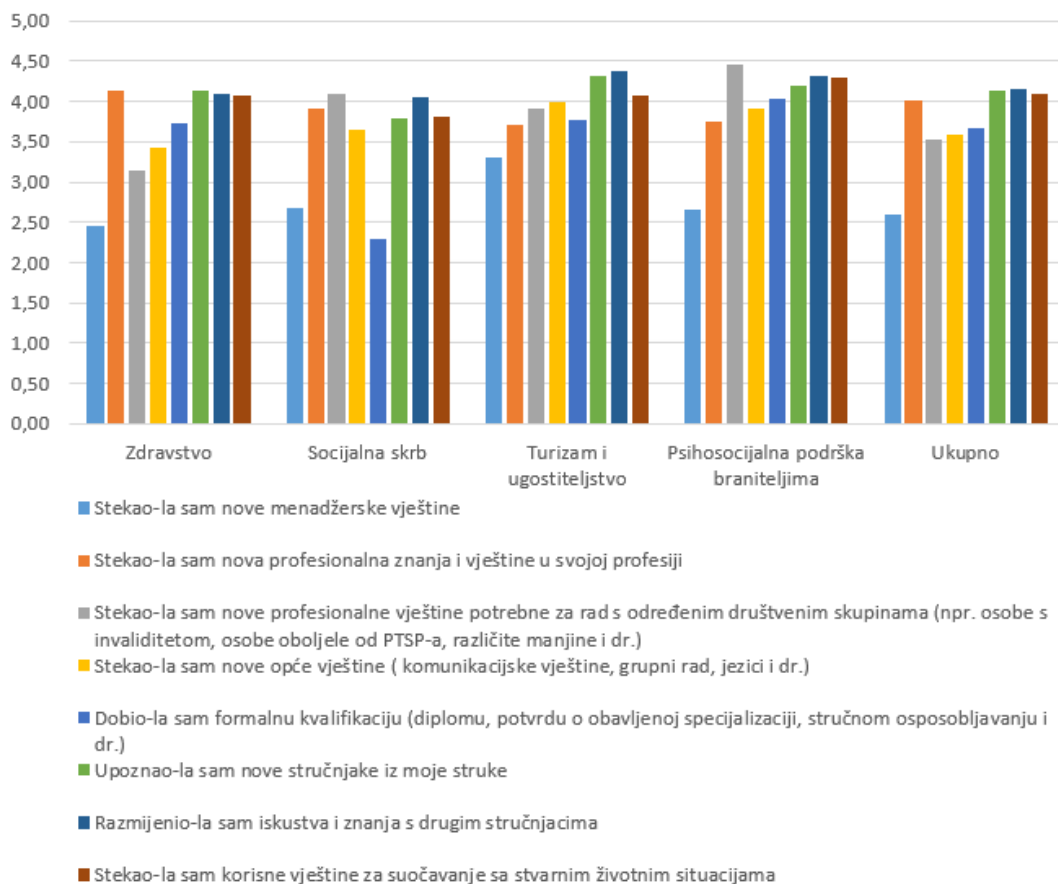
⁴⁹ Vidi Prilog 9.3 – Slika 7

⁵⁰ Jačanje kapaciteta stručnjaka koji pružaju psihosocijalnu skrb za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata – faza 1; Kontinuirano stručno osposobljavanje radnika u djelatnosti hitne medicine; Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva; Podrška daljnjem procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom; Podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih; Specijalističko usavršavanje doktora medicine i Živjeti zdravo.

⁵¹ Vidi Prilog 9.3 – Slika 8

⁵² Poseban je upitnik primijenjen za stručnjake sudionike u okviru IP-a 9.iv jer je u okviru tog IP-a bio naglasak na stručnom osposobljavanju stručnjaka u području zdravstva, socijalne skrbi, ugostiteljstva i turizma i psihosocijalne podrške braniteljima. Najviše su bili zastupljeni stručnjaci iz područja zdravstva u okviru SC-a 9.iv.1 (60 % od ukupnog broja te skupine ispitanika). U okviru IP-a 9.i.1 također su bili uključeni sudionici stručnjaci u okviru poziva iz IP-a 9.i Umjetnost i kultura 54+ i Podrška programima usmjerenim mladima, ali se radilo o značajno manjem broju sudionika stručnjaka te je stoga analiza mišljenja stručnjaka fokusirana na IP 9.iv.

Slika 60 Koji su rezultati Vašeg sudjelovanja u projektu? (1 – uopće se ne odnosi na mene; 5 – u potpunosti se odnosi na mene)

Izvor: CAWI/VATI sa sudionicima stručnjacima

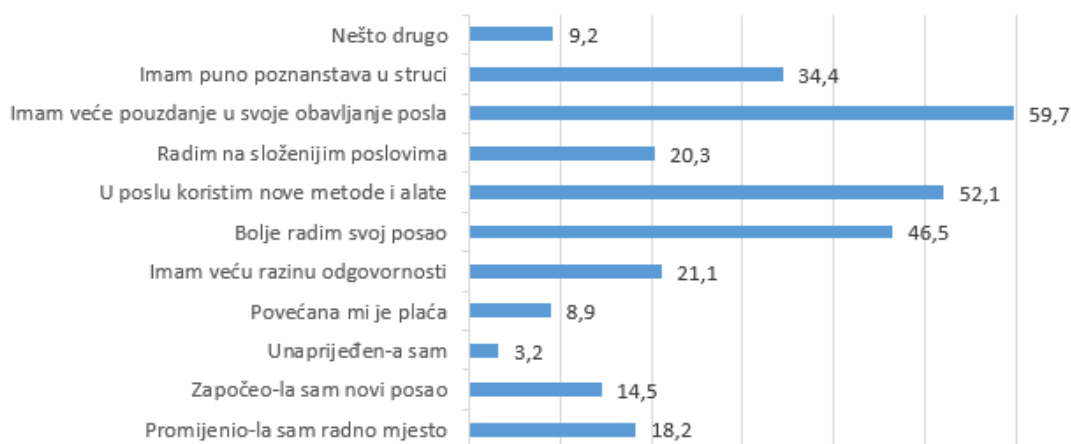
Kad se promatra sektor stručnjaka, mogu se primijetiti više ili manje slični rezultati projekata, uz poneke iznimke. Zdravstveni radnici izvješćuju o relativno većem stjecanju novih profesionalnih znanja i vještina (4,1), stručnjaci u području psihosocijalne podrške braniteljima izvješćuje o stjecanju novih profesionalnih vještina potrebnih za rad s određenim ciljnim skupinama (4,5), a turističko-ugostiteljski stručnjaci usporedno jače stječu menadžerske vještine (3,3). Pored toga, rezultati otkrivaju da stručnjaci sa srednjoškolskim obrazovanjem izvještavaju o višim razinama stjecanja novih profesionalnih znanja i vještina te stjecanju formalnih kvalifikacija. Nadalje, stariji stručnjaci također prijavljuju višu razinu stjecanja novih profesionalnih znanja i vještina od mlađih stručnjaka.

Procjena stručnjaka o utjecaju njihova sudjelovanja u projektu također je obećavajuća. Njihovo uvjerenje da će rezultati ostati, tj. da će trajati (biti aktualni) i godinu dana nakon završetka projekta, vrlo je visoko za sve stavke s obzirom na to da je najniža ocjena 4,2 na skali od 1 do 5. Najveći bodovni rezultat stoji uz stjecanje novih profesionalnih znanja i vještina (4,5),

stjecanje novih vještina za rad s određenim ciljnim skupinama (4,4) i stjecanje općih vještina (4,5). Rezultati su među sektorima visoki i više-manje isti, samo se socijalna skrb ističe višim rezultatima o očekivanom trajnom utjecaju na stjecanje novih profesionalnih znanja i vještina (4,7), stjecanje generičkih vještina (4,7) i stjecanje vještina relevantnih za suočavanje sa stvarnim životnim situacijama.

Kad se govori o promjenama u različitim aspektima karijera stručnjaka, stručnjaci koji su sudjelovali u projektnim aktivnostima doživjeli su razne pozitivne promjene i unaprjeđenja. Naime, 60 % stručnjaka ima veće samopouzdanje u svoje obavljanje posla, polovica njih koristi nove metode i alate u poslu, 46 % ocjenjuje da sada bolje radi svoj posao i čak jedna trećina vjeruje da sada ima puno više poznanstava u struci. Ako se govori o radnom mjestu, 18 % njih promijenilo je radno mjesto, 15 % započelo je novi posao i 9 % dobilo je povećanje plaće (Slika 61).

Slika 61: Po čemu se Vaša sadašnja situacija razlikuje od situacije prije početka sudjelovanja u projektu? (%)

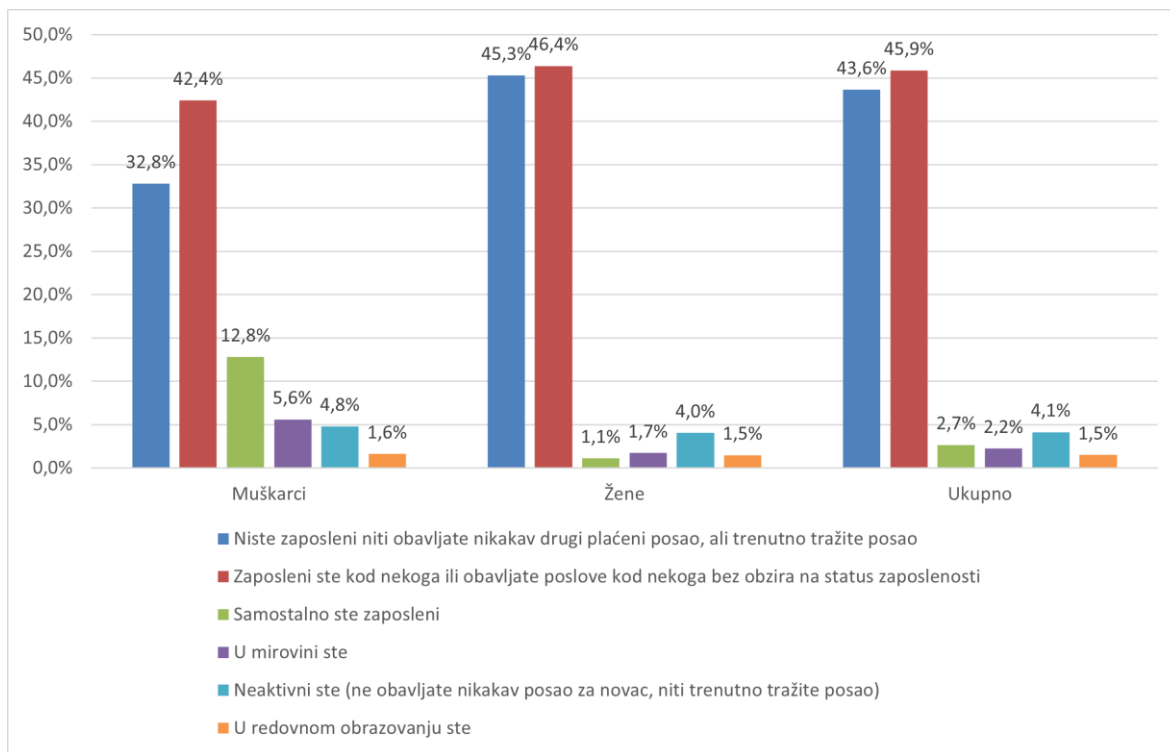
Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima-stručnjacima

Održivo zapošljavanje sudionika u projektima

Za pobliže razmatranje učinaka intervencija može se uspoređivati trenutni status sudionika na tržištu rada i njihovi statusi prije intervencija. Promatranjem statusa na tržištu rada za sudionike u projektima (isključujući stručnjake i javne radove), u slučaju sudionika koji su prije sudjelovanja u projektu bili nezaposleni, njihov se status nakon intervencije znatno promijenio. Navedeno uključuje one sudionike koji su u projektnim aktivnostima sudjelovali barem šest mjeseci prije no što su ispitani. U prosjeku, približno 43 % njih ostalo je nezaposleno. Ipak, njih 46 % (49 % uključujući samozaposlene osobe) pronašlo je radno mjesto ili obavljalo neku profesionalnu djelatnost bez obzira na status zaposlenja (Slika 62). Rezultati po intervencijama

ukazuju na manji udio nezaposlenih muškaraca (32 %) nego žena (45 %), dok je više muškaraca (55 %) obavljalo neku djelatnost bez obzira na status zaposlenja u odnosu na žene (48 %).

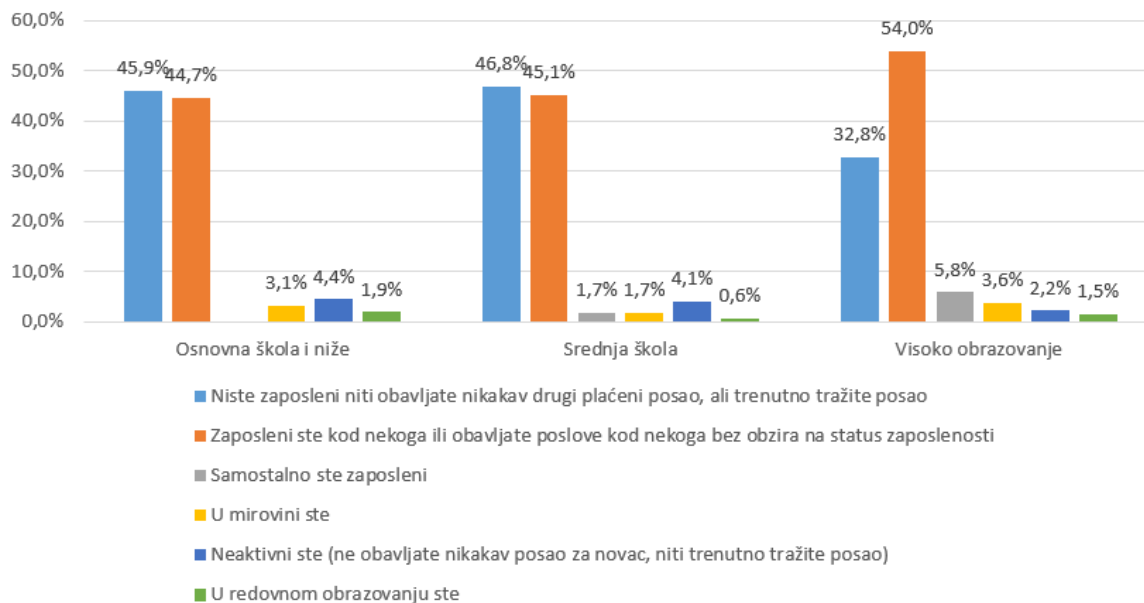
Slika 62: Trenutačni status osoba koje su bile prijavljene u evidenciji HZZ-a kao nezaposlene osobe prije početka sudjelovanja u projektu. (%)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Kad se promatraju razine obrazovanja sudionika, može se zaključiti da je približno 60 % osoba sa završenim visokoškolskim obrazovanjem, 47 % osoba sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem i 45 % osoba sa završenim osnovnoškolskim obrazovanjem ili bez završene osnovne škole obavljalo neku vrstu radne aktivnosti šest mjeseci nakon sudjelovanja u projektu. Istovremeno, kod 46 % osoba sa završenim osnovnoškolskim obrazovanjem ili bez njega, 47 % osoba sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem i 33 % osoba sa završenim visokoškolskim obrazovanjem zadržan je status nezaposlenosti i ne postoji nikakva radna aktivnost (nisu zaposleni niti obavljaju nikakav drugi plaćeni posao, ali trenutno traže posao), kao što je vidljivo na sljedećoj slici (Slika 63).

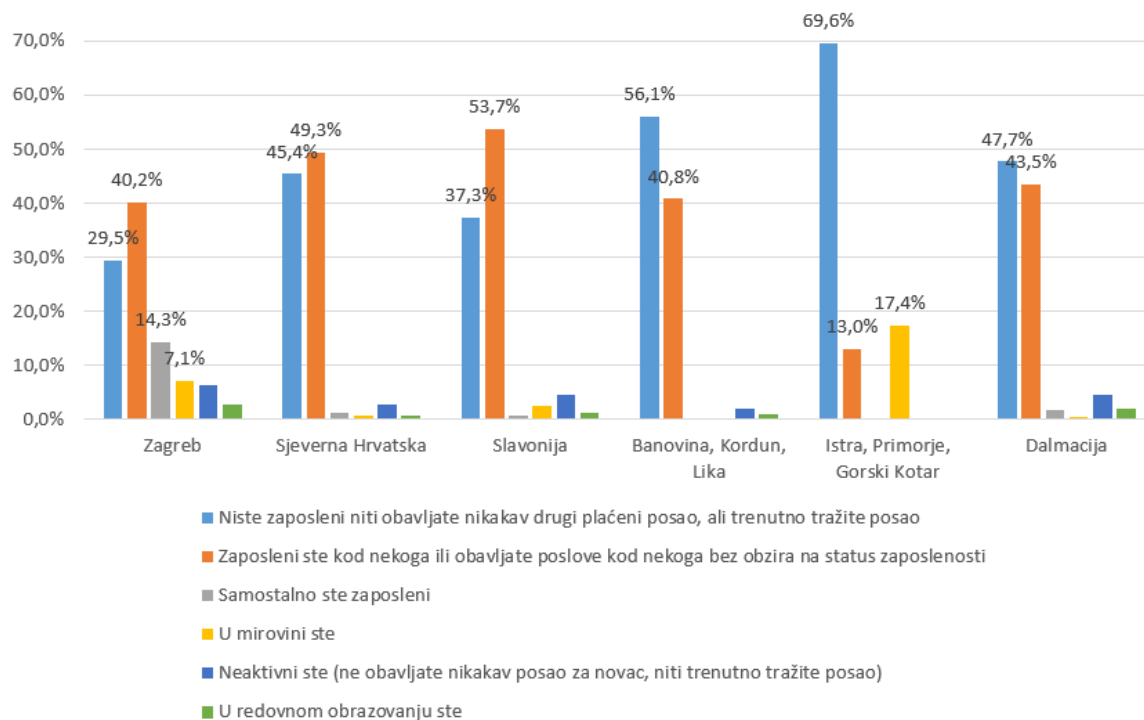
Slika 63: Trenutačni status osoba koje su bile prijavljene u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena osoba prije početka sudjelovanja u projektu. (%)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

S obzirom na regije, uočena je značajna razlika u rezultatima sudionika gdje sudionici iz Slavonije (54 %) i sjeverne Hrvatske (51 %) pokazuju visoku stopu statusa zaposlenosti ili samostalne zaposlenosti ili individualnih radnih aktivnosti nakon sudjelovanja u aktivnostima projekta. S druge strane, u Istri, Primorju i Gorskom kotaru značajno je manji udio samozapošljavanja, zapošljavanja ili obavljanja drugih radnih aktivnosti bez obzira na status zapošljivosti (12 %) (Slika 64). Treba napomenuti kako je regionalna distribucija projekata prema različitim PDP-ovima neujednačena što također doprinosi regionalnim razlikama. Primjerice, od ukupnog broja sudionika Zaželi - programa za zapošljavanje žena, najveći broj se nalazi u regijama Slavonija (36%) i Dalmacija (30%), a ako gledamo zastupljenost pojedinih PDP-ova po regijama i u regiji Banija, Kordun i Lika, više od polovice sudionika je isto iz projekata Zaželi – program zapošljavanja žena. Isti projekti su najmanje zastupljeni u najrazvijenijim regijama (Zagreb, Istra, Primorje i Gorski kotar). Regionalna distribucija sudionika po PDP-ovima je prikazana na Slici 9 a broj ispitanika po PPD-ovima i regijama u Tablici 1 u Prilogu 10.3. Dodatni grafovi.

Slika 64: Trenutačni status osoba koje su bile prijavljene u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlene osobe prije početka sudjelovanja u projektu. (%)

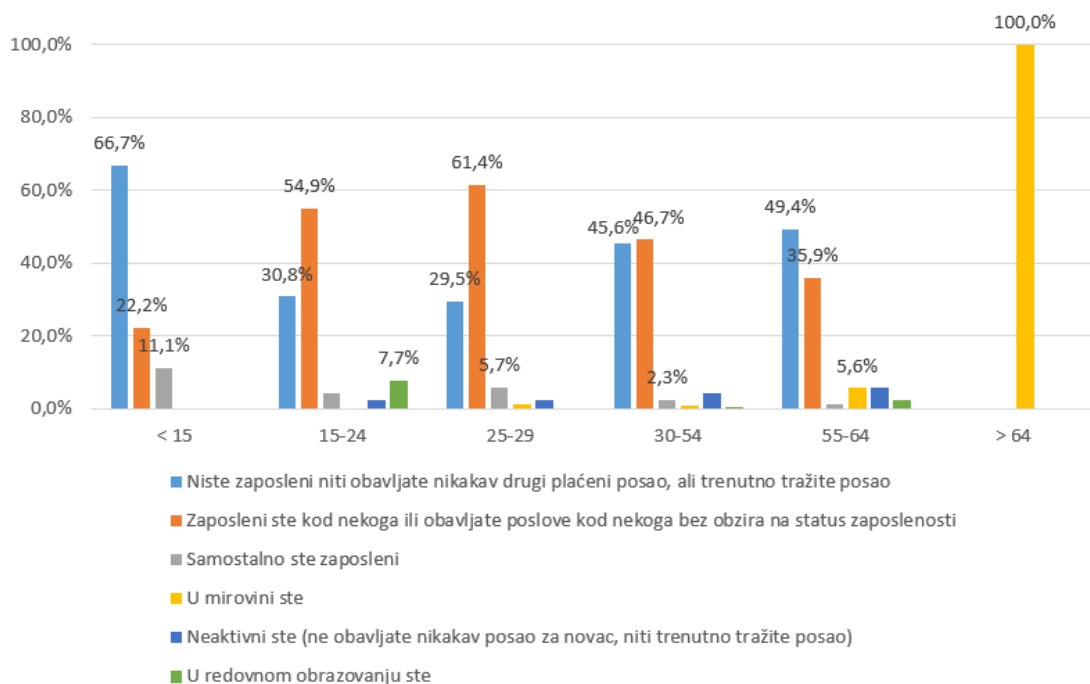

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Govoreći o dobnim skupinama, ovdje su se također pokazale značajne razlike. Najviše razine ostvarenja statusa zaposlenosti, samostalne zaposlenosti ili obavljanja drugih radnih aktivnosti pokazale su se u dobnoj skupini 25 – 29 (67 %) i 15 – 24 (59 %), a najniže razine (za odrasle osobe) za dobnu skupinu 55 – 64 (37 %) (Slika 65).

Postoji također nekoliko operacija koje su ostvarile obećavajuće rezultate u pogledu ostvarenja ciljeva zapošljavanja i radne aktivnosti. Točnije, 72 % ispitanih sudionika projekata u pozivu Podrška programima usmjerenim mladima prijavilo je status zaposlenosti ili samozaposlenosti u vrijeme provedbe ankete, 46 % sudionika projekata u okviru Zaželi – programa zapošljavanja žena, 53 % sudionika projekata u pozivu Podrška socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina i 62 % sudionika u pozivu Poticanje društvenog poduzetništva.

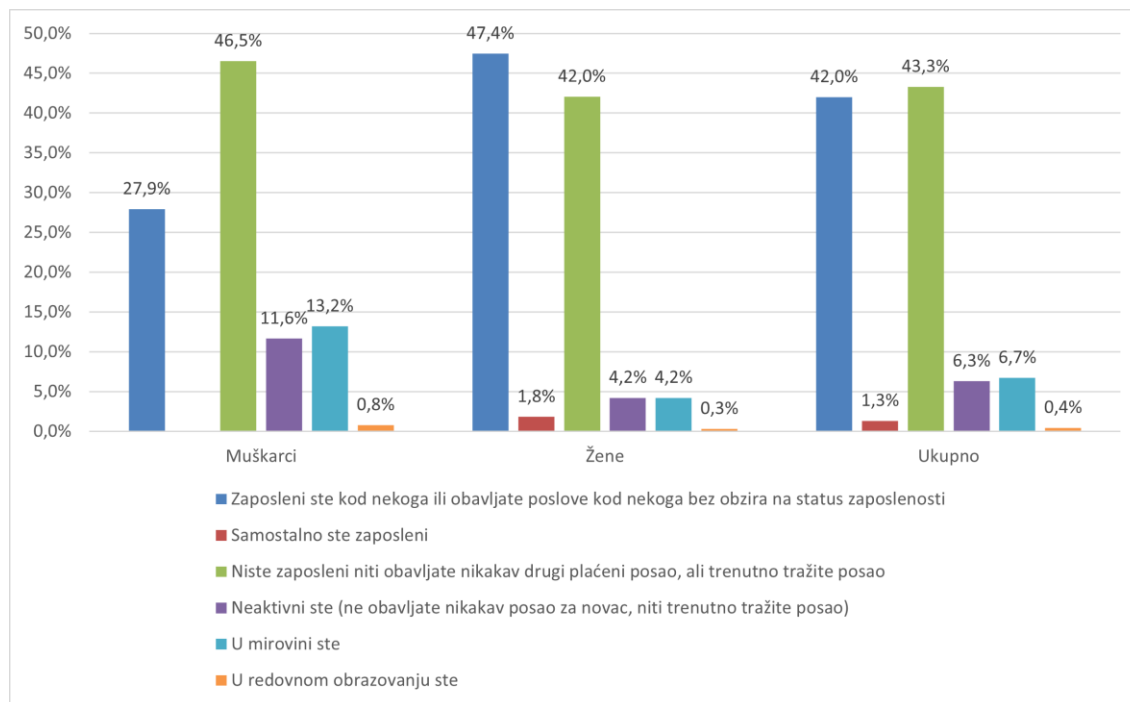
Slika 65: Trenutačni status osoba koje su bile prijavljene u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena osoba prije početka sudjelovanja u projektu. (%)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

U slučaju javnih radova (Slika 66) rezultati su slični kao i u sudionika drugih intervencija, isključujući stručnjake, te je približno 43 % sudionika bilo samozaposleno, zaposleno ili obavljalo posao bez obzira na status zaposlenosti. Ako promatramo rodne podjele, 49 % sudionica izjasnilo se da je zaposleno ili samostalno zaposleno ili da obavlja poslove kod nekoga bez obzira na status zaposlenosti, dok se samo 28 % sudionika tako izjasnilo. Razlike između muškaraca i žena pripisuju se različitim statusima: neaktivnosti, mirovini te nezaposlenosti.

Slika 66: Trenutačni status osoba koje su bile prijavljene u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlene osobe prije početka sudjelovanja u javnim radovima. (%)

Izvor: CAWI/CATI – Javni radovi

Ako se promatra razina obrazovanja, može se uočiti da je intervencija imala najveći učinak na sudionike s višim razinama obrazovanja. U skladu s time, 70 % sudionika javnih radova s višim razinama obrazovanja aktiviralo se (zapošljavanje, samozapošljavanje ili obavljanje posla bez obzira na status), dok je taj postotak iznosio samo 46 % kod sudionika sa završenom srednjoškolskom razinom obrazovanja te 33 % kod sudionika sa završenom osnovnom školom ili bez nje. Iz rezultata je također vidljivo da je status zaposlenosti ili druge radne aktivnosti puno češći slučaj u sudionika javnih radova iz Zagreba (61 %) nego u ostalim regijama, osobito u Dalmaciji (35 %). Nadalje, kod sudionika javnih radova mogu se primijetiti jasne razlike u statusu zaposlenosti s obzirom na dobne skupine. U dobnoj skupini 34 – 54 godine 48 % osoba bilo je zaposleno ili obavljalo posao kod nekog bez obzira na status, dok je to bio slučaj samo za 22 % osoba u dobnoj skupini starijih od 54 godine.

Scenarij „bez projekta“

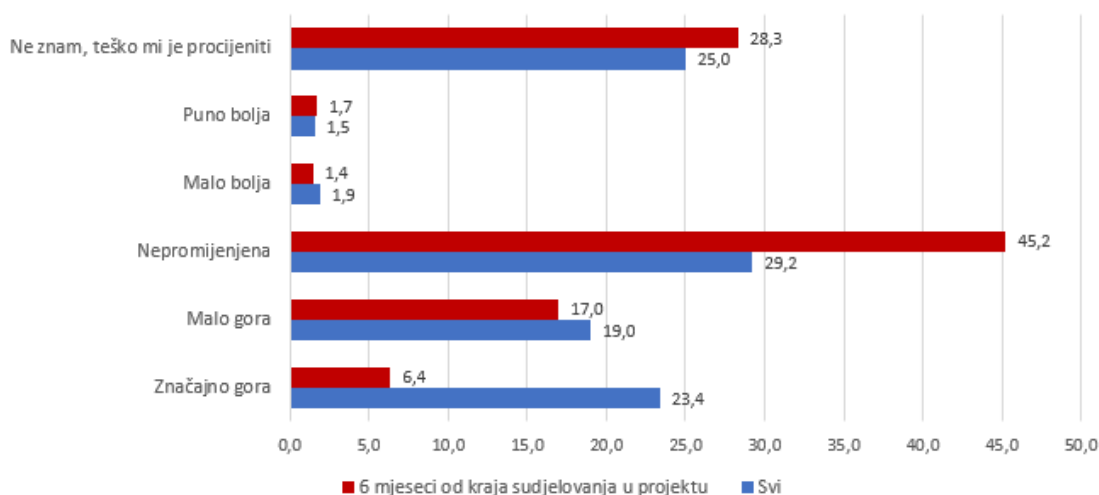
Aktivnost mentalne vježbe u kojoj se od sudionika tražilo da zamisle alternativni scenarij u kojem nisu mogli sudjelovati u projektu također je dobar pokazatelj učinaka projekata. Kad se govori o sudionicima projekata (ne stručnjacima), izuzevši javne radove, iako je približno jedna četvrtina sudionika izrazila da je teško zamisliti takav scenarij i da ne može procijeniti takvu situaciju, ipak je jasno da je scenarij „bez projekta“ gori scenarij (Slika 67). Važno je naglasiti

da dojam učinaka projekata slabi s vremenom. Ako je više od 40 % sudionika jasno identificiralo pozitivne učinke svojega sudjelovanja u projektu i posljedično pozitivne životne promjene, oni koji su sudjelovali u projektnim aktivnostima barem šest mjeseci prije provođenja ankete procijenili su scenarij pozitivnim samo u 20 % slučajeva. Istovremeno, važno je naglasiti da samo 3 % sudionika, bez obzira na vremenski odmak između aktivnosti i ankete, smatra da bi im životna situacija danas bila bolja da nisu sudjelovali u projektu.

Različite učinke scenarija „bez projekta“ dobro opisuje jedna od intervjuiranih stručnjakinja koja je objasnila tri drugačija, ali jednako važna aspekta njezine inkluzije u projekt koja ne bi doživjela da nije bila uključena u sam projekt:

Prvo što se samog posla tiče, ono ispunjenje, drugo novčano i financijski, to je isto bitno. Treće, naučiš šta je život, vidjeti kako drugi žive. (Intervju sa stručnjakinjom, Podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih)

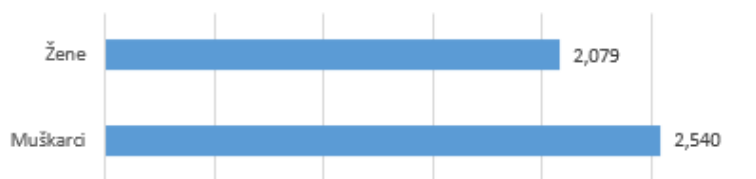
Slika 67: Općenito govoreći, da niste sudjelovali u projektu, kakva bi danas bila vaša životna situacija? (%)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Postoje rodne razlike u predodžbama (Slika 68). Žene smatraju da bi im životna situacija bila puno gora u slučaju da nisu sudjelovale u projektu (2,0 na ljestvici od 1 do 5, pri čemu je 1 „značajno gora“ i 5 „puno bolja“), a to u manjoj mjeri smatraju muškarci (2,5), što ukazuje da trenutni dizajn programa ima snažniji učinak na žene.

Slika 68: Općenito govoreći, da niste sudjelovali u projektu, kakva bi danas bila vaša životna situacija? (1 – značajno gora, 5 – puno bolja)

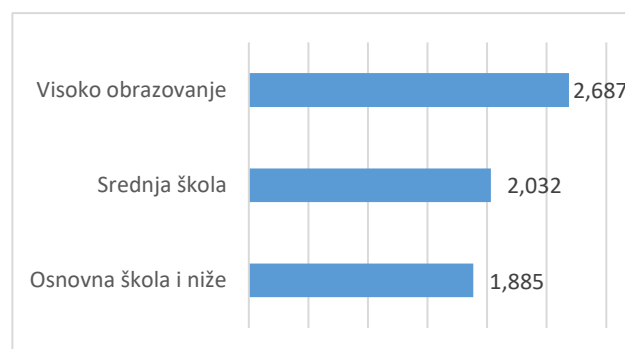
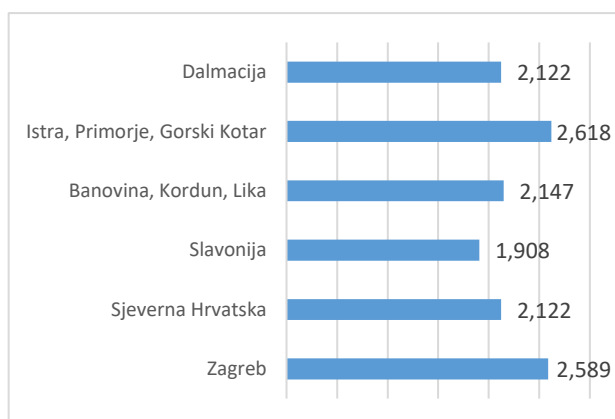

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

S obzirom na regije (Slika 69), razlike su jednako drastične jer sudionici iz regije Slavonija (1,9) smatraju da su projekti bili puno korisniji za njihove živote nego što to smatraju sudionici iz regije Istra, Primorje, Gorski kotar (2,61) i regije Zagreb (2,58), što ukazuje na usporediv manjak prilika u regiji Slavonija te regiji sjeverna Hrvatska, kao i regiji Banovina, Kordun i Lika u usporedbi s dvije gore navedene. Kod razumijevanja regionalnih razlika, potrebno je uzeti u obzir vrlo različitu regionalnu distribuciju projekata u okviru pojedinačnih PDP-ova (vidi Sliku 9 i Tablicu 1 u Prilogu 10.3) ⁵³

Predodžba učinaka projekata na živote pojedinaca također značajno varira s obzirom na razinu obrazovanja sudionika (Slika 70) jer osobe sa završenim visokoškolskim obrazovanjem navode pozitivan učinak za svoj život (2,6), no s puno manjim intenzitetom nego osobe sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem (2,0) te pogotovo osobe sa završenim osnovnoškolskim obrazovanjem ili bez njega (1,8), što upućuje na to da se učinak smanjuje proporcionalno s razinom obrazovanja.

Slika 69 i Slika 70: Općenito govoreći, da niste sudjelovali u projektu, kakva bi danas bila vaša životna situacija? (1 – značajno gora, 5 – puno bolja)

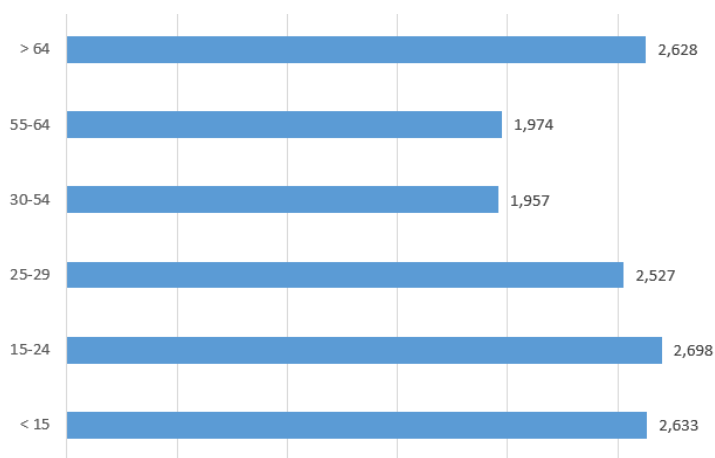

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

⁵³ Vidi Prilog 10.3., Slika 9, Tablica 1

Zanimljiva je činjenica da, iako je predodžba pozitivnih rezultata najčešća u mlađim dobnim skupinama u prethodnom odjeljku (rezultati kroz razne dimenzije), dvije dobne skupine koje najviše navode pozitivne učinke projekata na svoje životne situacije osobe su u dobnoj skupini 30 – 54 (1,96) i osobe u dobnoj skupini 55 – 64 (Slika 71). Suprotno tome, osobe koje smatraju da su projekti imali najmanje značajan učinak na njihove živote one su iz dobne skupine 15 – 24 koje su često, iako većinom nisu dostigle odraslu dob, izložene većem broju prilika sličnih onima koje promatrani projekti pružaju.

Slika 71: Općenito govoreći, da niste sudjelovali u projektu, kakva bi danas bila vaša životna situacija? 1 – značajno gora, 5 – puno bolja)

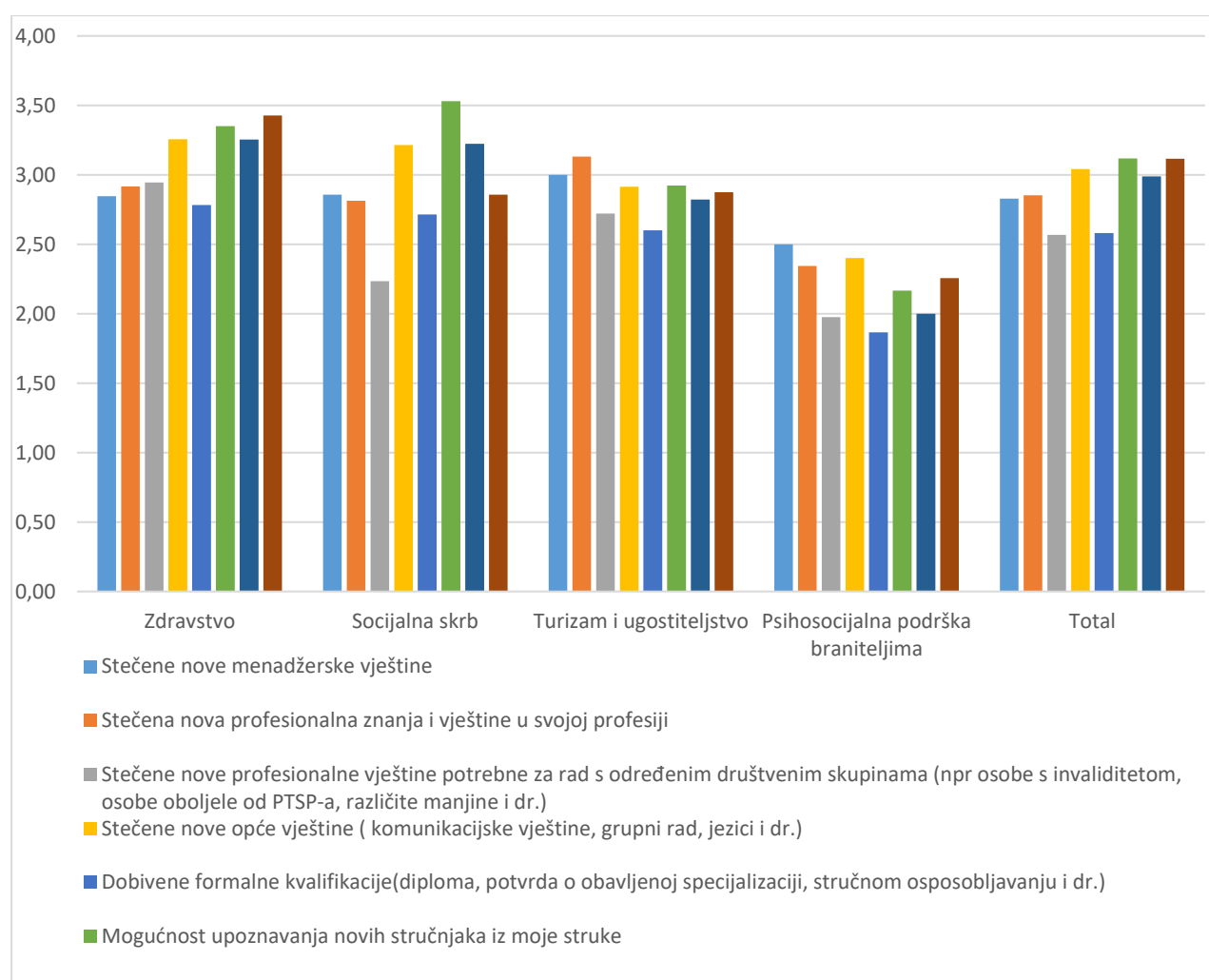
Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Na razini različitih operacija rezultati otkrivaju znatne razlike u predodžbi učinaka projekata na trenutačne životne situacije sudionika. Iako je učinak pozitivan u slučaju svih operacija s dostatnim brojem odgovora, u nekim su se projektima pokazali samo blago pozitivni učinci na živote sudionika koji su sudjelovali u aktivnostima projekata. Međutim, postoje tri operacije u kojima se pokazao vrlo značajan učinak na trenutačnu životnu situaciju sudionika. To su Razvoj usluga osobne asistencije za osobe s invaliditetom I i II (2,0 i 1,8) i Zaželi – program zapošljavanja žena, koji ukazuju na izuzetno pozitivne rezultate (1,5). Preciznije, to ukazuje na činjenicu da je približno polovica ispitanih sudionika programa procijenila da bi im životna situacija bila puno gora u slučaju da nisu sudjelovali u programu, dok je druga polovica procijenila da bi im životna situacija bila malo gora. To je iznimno pozitivna procjena tako velikog programa.

Što se tiče stručnjaka, scenarij “bez projekta” ukazuje na činjenicu da su projekti potrebni u svim sektorima jer bi u svim sektorima situacija bila puno gora da se projekti nisu proveli. Međutim, postoji nekoliko rezultata koji se ističu. Općenito, u sektoru psihološke pomoći

braniteljima otkriva se razmjerno veći učinak projekta nego u ostalim sektorima, posebno u pogledu stjecanja novih profesionalnih vještina za rad s određenim ciljnim skupinama (2,0 na ljestvici od 1 do 5, gdje 1 označava najbolji, a 5 najgori rezultat). Isto tako, sudionici ovog sektora stekli su više razine formalnih kvalifikacija (1,9), kao i dijeljenje iskustva i znanja s drugim stručnjacima (2,0) (Slika 72). Dodatno, stručnjaci s višim stupnjem obrazovanja i oni koji su iz Zagreba rekli su da bi u suprotnome stekli manje formalne kvalifikacije. Isto tako, stariji stručnjaci također izvještavaju u većoj mjeri da im je projekt pružio mogućnosti koje inače ne bi iscrpili. Istovremeno, žene izvještavaju u većoj mjeri od muškaraca da bi te rezultate postigle i da se projekti nisu proveli.

Slika 72: Mislite li da biste i bez sudjelovanja u projektu postigli iste rezultate? (1 – sigurno ne bih; 5 – sigurno bih)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima-stručnjacima

Kad je riječ o korisnosti stečenih znanja i vještina kod stručnjaka, možemo primijetiti da su ove razine relativno visoke i rijetko idu ispod 4 (na skali od 1 do 5). Općenito, visoko se izvješćuje o svim vještinama, osim o stjecanju menadžerskih vještina, s najjačim utjecajem u zdravstvu i najslabijim utjecajem, ali i dalje vrlo snažnim, u sektoru psihosocijalne podrške braniteljima. Ta se znanja i vještine također najčešće koriste u zdravstvu i socijalnoj skrbi, posebno kada su stečena nova profesionalna znanja i vještine (1,7 na skali od 1 do 5, gdje 1 znači svakodnevno, a 5 povremeno) i nove opće vještine (1,8). Usto, anketirani stručnjaci izvijestili su da starije dobne skupine češće koriste stečena znanja i vještine od mlađih.

Na izravno pitanje o promjenama koje će se održati godinu dana ili više nakon projekta, stručnjaci su vrlo pozitivno odgovorili s prosječnim ocjenama od 4,2 ili više za sva stečena znanja i vještine, na skali od 1 do 5. Iako su se prosječni rezultati za sve sektore kretali od 4,2 (stjecanje novih menadžerskih vještina, sposobnost upoznavanja novih stručnjaka i razmjena iskustva s njima) do 4,5 (stjecanje novih općih i specifičnih znanja i vještina), postoje male razlike među sektorima, pri čemu socijalna skrb izvještava o najvećem očekivanju održivih rezultata. Nadalje, visokoobrazovani ističu nešto višu razinu očekivane održivosti rezultata od onih sa srednjoškolskim obrazovanjem, a isto tako i stariji sudionici u usporedbi s mlađima te muškarci u usporedbi sa ženama.

Sve u svemu, stručnjaci ističu da bi izostanak sudjelovanja u projektu zasigurno doveo do pogoršanja situacije u njihovim životima. To je najvidljivije u slučaju stručnjaka u sektoru socijalne skrbi gdje je više od 52 % stručnjaka izjavilo da vjeruje da bi im život bio gori, a 17 % njih izjavilo je da bi im životi bili i znatno gori. Najmanje su pogođeni stručnjaci u turizmu i ugostiteljstvu sa samo 30 % onih koji vjeruju da bi im život bio nešto gori da nisu prisustvovali projektu.

Općenito, scenarij "bez projekta" loš je scenarij, posebno u vrijeme pandemije COVID-19, što je dobro opisala i jedna od sudionica:

Jedino bih dodala da je velika šteta prvo za korisnike, a drugo i za nas, pogledajte u ovoj krizi i svemu, nisu trebali prekidati taj projekt, trebali su nastaviti. Mislim za nas u tim manjim mjestima, nemaju ljudi gdje raditi i ovo je bio baš fini izvor zarade. Jer, znate, ja imam troje djece, muž je na bolovanju i dosta smo se pomogli od te plaće, a sada... (Intervju sa sudionicom, Zaželi – program zapošljavanja žena)

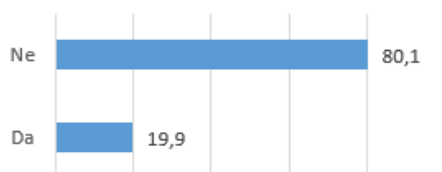
Učinak na predodžbu diskriminacije i posljedične promjene u ponašanju

Važan aspekt socijalne uključenosti prevencija je raznih oblika diskriminacije. Budući da svaki uspješni pokušaj prevencije diskriminacije također uključuje podizanje svijesti o raznim oblicima diskriminacije i posljedične promjene u ponašanju, u okviru projekata pripremljene

su različite aktivnosti kojima je cilj bio podizanje svijesti o problemu diskriminacije i nejednakosti. Promatrajući sudionike u projektu (koji nisu u skupini stručnjaka), isključujući javne radove, jedna petina ispitanih sudionika izjasnila se da je sudjelovala u aktivnosti koja je bila usredotočena na podizanje svijesti o diskriminaciji i nejednakostima (Slika 73). Ipak, postoji velika varijacija među operacijama u pogledu aktivnosti usmjerenih na podizanje svijesti o diskriminaciji i nejednakostima te se do dvije petine sudionika izjasnilo da je sudjelovalo u takvim aktivnostima.

Operacije u kojima je razina sudjelovanja u takvim aktivnostima bila najviša su Podrška socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina (38 %), Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza II (36 %), Umjetnost i kultura za mlade (36 %) i Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju (33 %).

Slika 73: Jeste li tijekom trajanja projekta sudjelovali u nekoj aktivnosti za podizanje svijesti o diskriminaciji i nejednakostima? (%)

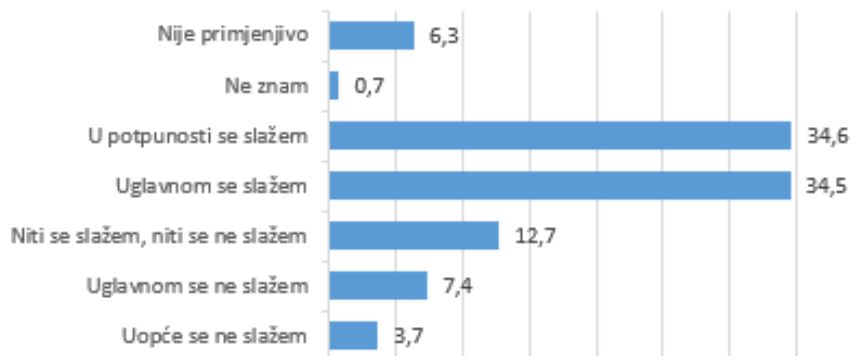
Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Od onih koji su sudjelovali u takvim aktivnostima, rezultati u pogledu podignute razine svijesti vrlo su pozitivni. Više od 85 % njih izjasnilo se da barem okvirno razumije kako izbjeći i prevenirati diskriminaciju, koje bi radnje mogle biti diskriminatorne, u kojim se područjima diskriminacija može pojaviti i kojim skupinama prijeti opasnost diskriminacije. Taj se opažani učinak zadržava i kod sudionika kojima je sudjelovanje u projektnim aktivnostima postalo daleko sjećanje. Preciznije, osobe koje su se izjasnile da su sudjelovale u aktivnostima usmjerenim na podizanje svijesti o diskriminaciji i nejednakostima navode da su te aktivnosti imale visok učinak čak i šest mjeseci ili više nakon njihova sudjelovanja. Iako je dojam postignutih učinaka pao za otprilike 5 %, više od 80 % pojedinaca smatra da je sad bolje u razumijevanju i suzbijanju diskriminacije.

Budući da podignuta razina svijesti također stvara preduvjete za promjenu u ponašanju, istražila se potencijalna promjena ponašanja kao rezultat sudjelovanja u aktivnostima usredotočenim na diskriminaciju i nejednakosti. Generalno, učinci su bili vrlo pozitivni jer se približno 70 %

sudionika izjasnilo da je sada svjesnije diskriminacije te je zbog toga promijenilo ponašanje kako ne bi bilo uzrokom diskriminacije (Slika 74).

Slika 74: U kojoj se mjeri slažete s ovom tvrdnjom: Zbog sudjelovanja u OVOM projektu moje ponašanje bitno se promijenilo jer sam postao/la svjesniji/a rizika od diskriminacije. (%)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

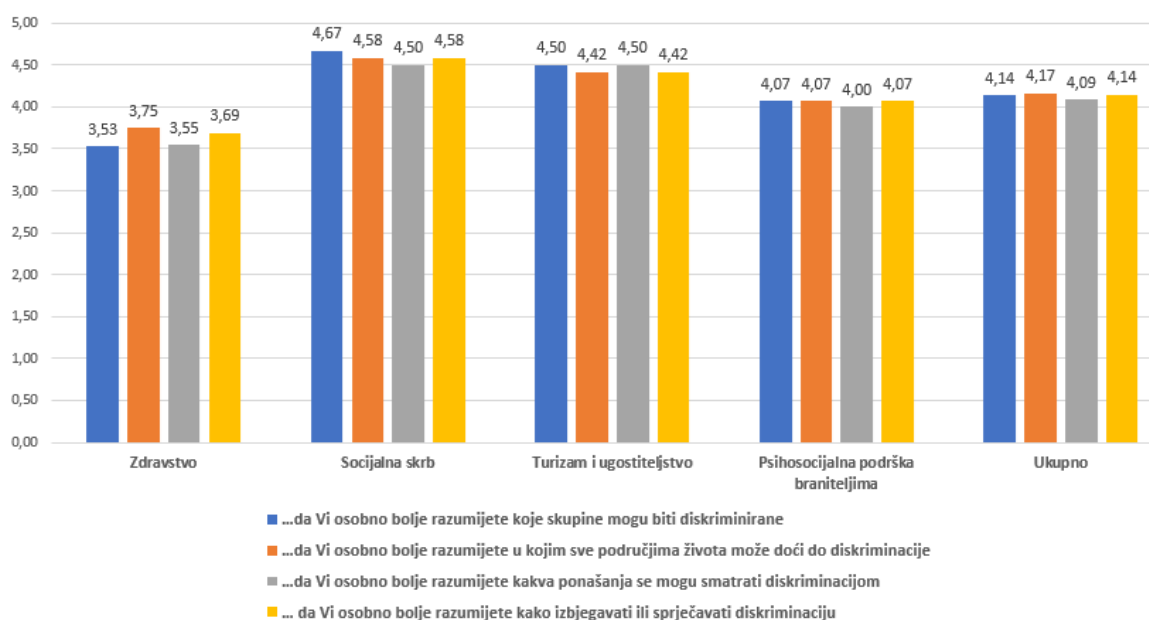
Iako se ti rezultati oslanjaju na vlastito poimanje i mogu biti previsoki zbog toga što su takvi odgovori društveno poželjni, valja napomenuti da se samo 11% pojedinaca nije složilo s izjavom da je promijenilo ponašanje i samo 13% pojedinaca niti se slaže niti ne slaže. Nadalje, najviše promjena u ponašanju u pogledu prevencije diskriminacije navode žene (u usporedbi s muškarcima), osobe s nižom razinom obrazovanja i osobe iz Slavonije.

Pozitivno je ocijenjen utjecaj deinstitutionalizacije na smanjenje predrasuda u lokalnim zajednicama i prihvaćanje osoba s intelektualnim poteškoćama. Predrasude na temelju kojih se stvaraju diskriminatorni stavovi često su utemeljene na strahu od nepoznatog, a osobe s intelektualnim poteškoćama donedavno su bile nevidljive jer su bile zatvorene u institucijama ili unutar svojih obitelji. U nalazima intervjua opisuje se situacija u kojoj ustanova socijalne skrbi traži stanove u gradskom središtu za najam za pružanje usluge organiziranog stanovanja uz podršku.

Mislim da smo postigli dosta toga na snižavanju predrasuda jer na početku, kada smo iznajmljivali [unajmljivali] stanove, ljudi su baš... Susjedi su znali biti skeptični i pružati otpor, bojali smo se da li ćemo uopće uspjeh' naći stanove koje će nam htjeti iznajmiti s obzirom na korisnike i na to da je to bilo nešto novo u našoj zajednici, a onda nakon nekoliko mjeseci se desilo da su nas ljudi sami zvali da li bi htjeli iznajmiti njihov stan ili kuću. (Intervju s predstavnicom korisnika, Podrška procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom – faza I)

Kad se pogleda stručnjake, njihovo sudjelovanje u projektima rezultiralo je raznim pozitivnim aspektima povezanim s percepcijom diskriminacije i načinom da se ona izbjegne. Projekti su općenito utjecali na sudionike jer su sve ocjene povezane s diskriminacijom (bolje razumijevanje koje se skupine mogu diskriminirati, u kojim se životnim područjima diskriminacija može dogoditi, koje se ponašanje može tretirati kao diskriminatorno i kako izbjeći i spriječiti diskriminaciju) dosegle između 4,1 i 4,2 na skali 1 – 5, gdje 5 znači da je projekt u potpunosti utjecao na njihovo razumijevanje (Slika 75). Značajno veći utjecaj na rezultate povezane s diskriminacijom imaju sudionici iz sektora socijalne skrbi (od 4,5 do 4,7) i turizma (4,4 do 4,5), dok stručnjaci iz zdravstva prijavljuju samo blaže učinke (3,5 do 3,7). Jače učinke sudjelovanja u vezi s diskriminacijom prijavljuju i muški stručnjaci sa srednjom školskom spremom iz Zagreba ili Istre, Primorja i Gorskog kotara.

Slika 75: Možete li potvrditi je li vaše sudjelovanje u projektu dovelo do sljedećih promjena. Je li dovelo do toga... (1 – uopće nije utjecalo; 5 – u potpunosti je utjecalo)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima stručnjacima

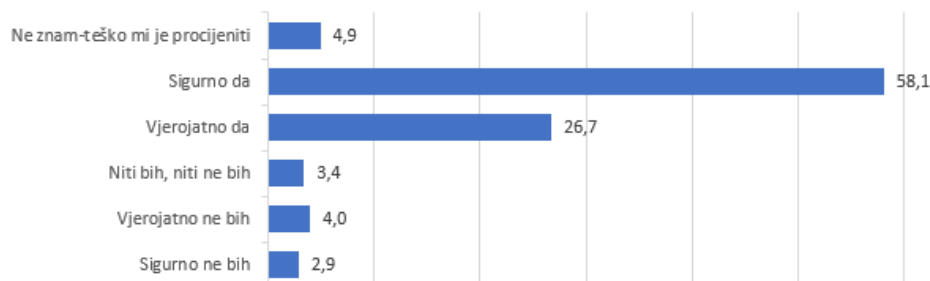
Procjena korisnosti i preporuka projekata

Jasan pokazatelj razine uvažavanja projekata i njihovih aktivnosti kao i zadovoljstva s projektima procjena je njihove korisnosti na temelju usvojenih informacija i iskustva kroz sudjelovanje u tim aktivnostima. Na pitanje bi li sudionici u projektima (isključujući stručnjake i javne radove) odlučili ponovno sudjelovati u projektu kad bi im se ponovno pružila takva prilika, odgovori su bili iznimno pozitivni (Slika 76). Približno 85 % sudionika vjerojatno bi se ponovno odlučilo na sudjelovanje, s time da je 58 % njih potpuno sigurno. Istovremeno, manje

153

od 7 % njih vjerojatno se ili zasigurno ne bi ponovno odlučilo na to, što ukazuje na činjenicu da su projekti u prosjeku bili visoke kvalitete i namijenjeni pravim ciljnim skupinama.

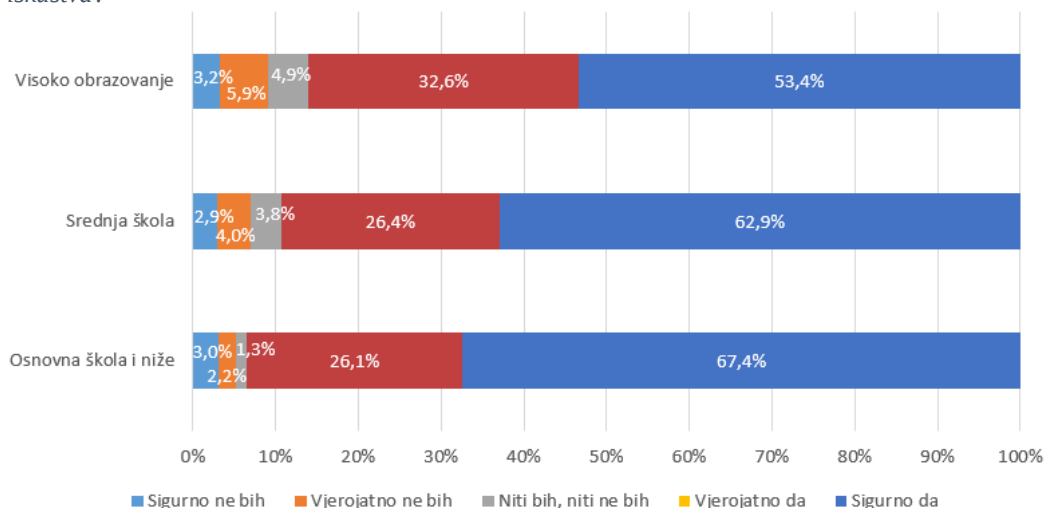
Slika 76: Biste li se ponovo odlučili na sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva? (%)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Sudionici koji najviše cijene ove aktivnosti oni su s nižom razinom obrazovanja jer bi više od 93 % njih ponovno odlučilo sudjelovati u projektu, s time da je 67 % njih potpuno sigurno u to. S druge strane, pojedinci s višom razinom obrazovanja navode nešto manju korisnost projekata, iako i dalje vrlo visoku, zato što bi njih 86 % vjerojatno ili sigurno ponovno odlučilo sudjelovati, s time da je njih 53 % potpuno sigurno u to (Slika 77).

Slika 77: Biste li se ponovo odlučili na sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva?

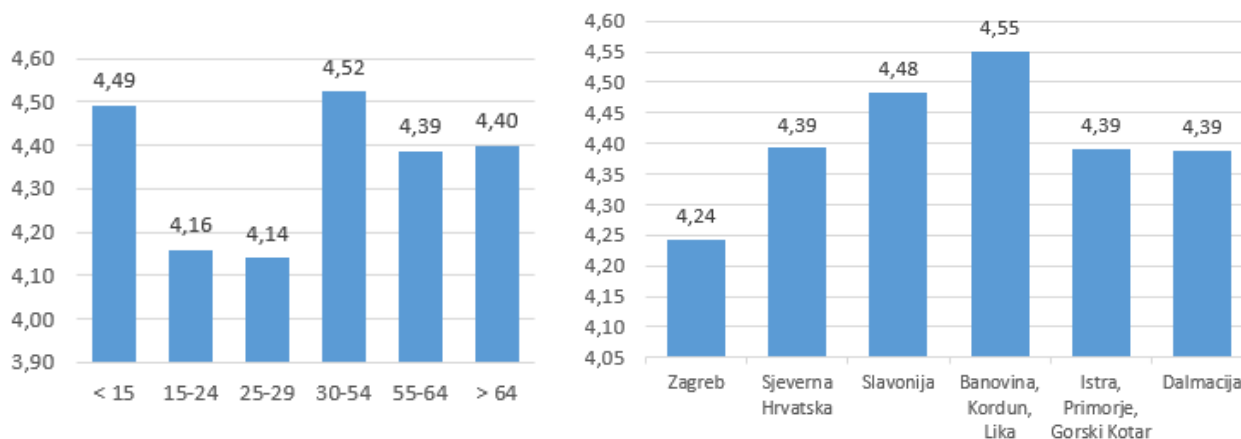

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Prikaz dobni skupina sudionika ukazuje na to da bi osobe u dobnoj skupini 34 – 50 (4,5 na skali od 1 do 5) u najvećem broju ponovno sudjelovale, dok su one u dobnoj skupini 15 – 24 i 25 – 29 najmanje sigurne u to (4,1). S obzirom na regije, sudionici iz Banovine, Korduna i Like (4,6) i Slavonije (4,5) najviše cijene projekte, dok sudionici iz Zagreba (4,2) najmanje, što

ponovno ukazuje na činjenicu da su takve prilike puno rjeđe u prethodno navedenim regijama nego u Zagrebu (Slike 78 i 79).

Slika 78 i Slika 79: Biste li se ponovo odlučili na sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva?

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Kao i u prethodno navedenim stavovima, ponovno su žene (4,5) više cijenile aktivnosti u projektima nego muškarci (4,1)⁵⁴, većinom zbog iznimnog uspjeha programa Zaželi, koji je veoma cijenjen. Preciznije⁵⁵, program Zaželi u prosjeku ima ocjene 4,7 na ljestvici od 1 do 5 kao odgovor na pitanje bi li sudionici ponovno sudjelovali u projektu da im se pruži ta prilika. Jednako tako, operacija Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom – faza II (4,9), Umjetnost i kultura za mlade (4,7) i Umjetnost i kultura 54+ (4,4) vrlo su visoko ocijenjene. Iako su sve operacije pokazale pozitivne rezultate, one koje su imale samo blago pozitivne rezultate su Promicanje društvenog poduzetništva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, organizacija civilnog društva i zadruga (3,3) i Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva (3,6).

Mjera javnih radova također se vrlo visoko cijeni. Približno 95 % ispitanih sudionika preporučilo bi sudjelovanje u mjeri drugim nezaposlenim osobama⁵⁶. Ponovno, sudionici u mjeri javnih radova s nižim završenim stupnjem obrazovanja češće bi preporučili mjeru nego oni s višim završenim stupnjem obrazovanja, no cjelokupna učestalost davanja preporuke vrlo je visoka jer bi više od 98 % sudionika sa završenim osnovnoškolskim obrazovanjem ili bez njega, 93 % sudionika sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem i 85 % sudionika sa završenim visokoškolskim obrazovanjem preporučilo javne radove. S obzirom na spol⁵⁷, žene ponovno više cijene ovu mjeru budući da bi u 95 % slučajeva preporučile tu mjeru, dok bi isto

⁵⁴ Vidi Prilog 10.3, Slika 10

⁵⁵ Vidi Prilog 10.3, Slika 11

⁵⁶ Vidi Prilog 10.3, Slika 12

⁵⁷ Vidi Prilog 10.3, Slika 13

učinilo 92 % muškaraca. Jednako tako, stariji sudionici više cijene mjeru nego mlađi jer bi približno 98 % sudionika iznad 54 godine preporučilo mjeru u odnosu na 94 % sudionika u dobnoj skupini 34 – 54. S obzirom na regije⁵⁸, zanimljivo je opažanje da bi sudionici iz jedne određene regije rjeđe preporučili mjeru od sudionika iz drugih. Preciznije, 81 % sudionika iz Istre, Primorja i Gorskog kotara te 89 % sudionika iz Zagreba preporučilo bi mjeru. U svim ostalim regijama 95 % ili više sudionika preporučilo bi mjeru.

Nakon provedbe intervjuja postala je uočljiva velika razlika u vrsti sudionika projekata i intenzitetu njihova sudjelovanja: od jednokratnih sudionika u nekoj aktivnosti, kao što je odlazak na filmski festival ili jednodnevnu edukativnu radionicu, do sudionika koji su redovito ili svakodnevno primali neku socijalnu uslugu ili im je osigurano financiranje medicinske specijalizacije. Od svih intervjuiranih sudionika najveći utjecaj projekta na vlastiti život doživljavaju korisnici usluga osobne asistencije. Naime, bez podrške osobnih asistenata ne bi bili u mogućnosti zadovoljiti ni osnovne potrebe poput osobne higijene i njima je ta usluga neophodna za sudjelovanje u svakodnevnim aktivnostima. Budući da usluga osobne asistencije nije zakonsko pravo, već se projektno financira još od 2006. godine, kontinuirano objavljivanje nacionalnih natječaja za udruge osoba s invaliditetom osigurava njezinu dugoročnu održivost, a nadopunjavanje sredstvima ESF-a omogućilo je veći obuhvat osoba s invaliditetom.

Provođitelji projekata za usluge osobne asistencije, kao i korisnici usluge (sudionici), ističu poteškoće u nalaženju osobnih asistenata jer to radno mjesto predviđa pola radnog vremena na minimalnoj plaći. Stoga se preporuke za poboljšanje usluge u narednom periodu uglavnom odnose na potrebu za povećanjem radnog vremena i plaće osobnih asistenata, u čemu se slažu svi akteri, od provođitelja i sudionika do nadležnih tijela koja planiraju program. Neupitna potreba za tom uslugom i njezino kontinuirano provođenje prepoznato je kao primjer uspješne intervencije u okviru PO 2.

U pogledu utjecaja deinstitutionalizacije, nalazi su vrlo ograničeni iz više razloga, a prvenstveno zbog malog broja završenih projekata i kompleksnosti tih projekata koji uključuju infrastrukturne komponente financirane sredstvima iz EFRR-a i komponente financirane iz sredstava ESF-a, a što je produljilo početak pružanja usluga koje su u fokusu ove evaluacije. S time je povezan i mali broj ispitanika uključenih u anketni uzorak (6 provođitelja projekata i 7 sudionika) i u intervjuje (5 provođitelja projekata, 2 stručnjaka i 1 sudionik). Sudionici projekata (osim stručnjaka) osobe su s intelektualnim i mentalnim poteškoćama ili maloljetnici te su intervjui provedeni s roditeljima ili članovima obitelji. Smatramo da bi za ex-post evaluaciju bilo preporučljivo napraviti studije slučaja nekoliko projekata deinstitutionalizacije koji uključuju različite vrste korisnika socijalnih usluga jer telefonska ili online istraživanja nisu

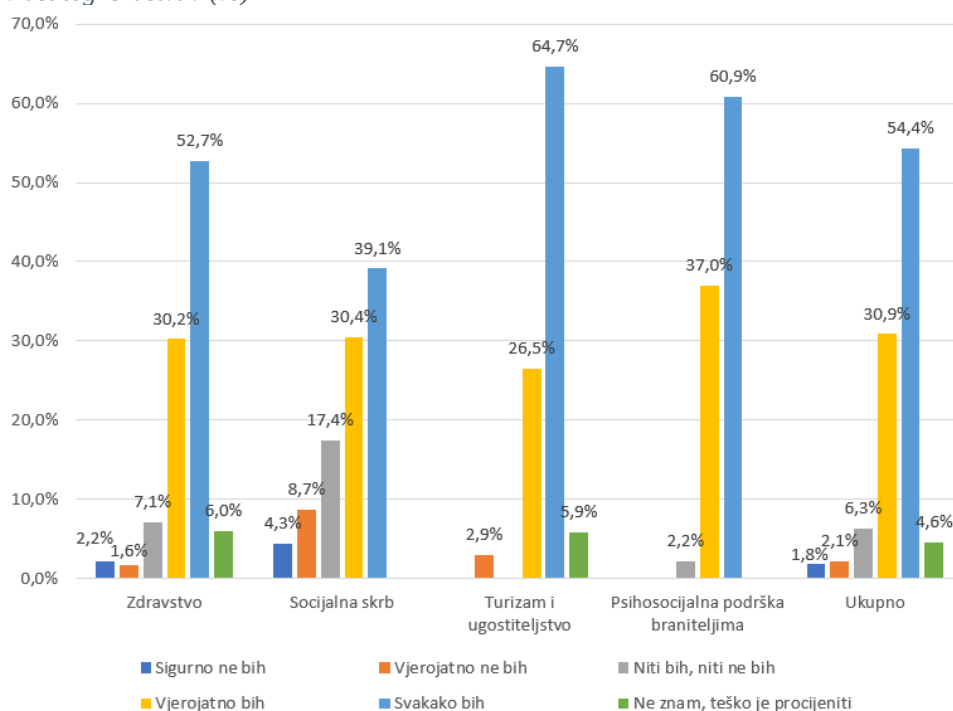
⁵⁸ Vidi Prilog 10.3, Slika 14

primjerena za ovu populaciju (no tijekom posebnih epidemioloških mjera bila su jedina moguća).

Slično tome, stručnjaci u velikoj mjeri cijene sudjelovanje, što je vidljivo u njihovim izjavama da bi ponovo sudjelovali u projektu ako bi se on provodio, kao i u preporukama za sudjelovanje koje bi dali svojim kolegama. Naime, oba slučaja pokazuju visoku razinu procjene korisnosti jer bi više od 85 % stručnjaka vjerojatno preporučilo kolegama sudjelovanje u sličnim projektima, dok je 55 % njih sigurno u to (Slika 80). Stopa preporuke najviša je u sektoru psihosocijalne podrške braniteljima te u sektoru turizma i ugostiteljstva, dok je najniža (ali još uvijek oko 70 %) u sektoru socijalne skrbi.

Slika 80: Biste li svojim kolegama preporučili sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva? (%)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima- stručnjacima

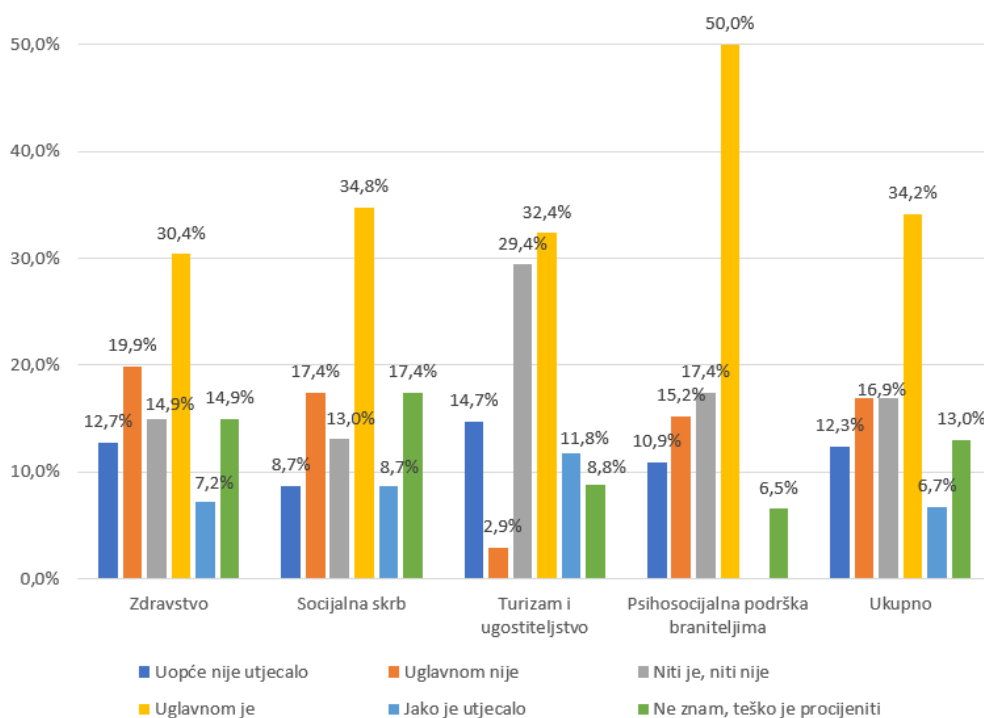
Utjecaj na organizacije i lokalnu zajednicu

Osim izravnog utjecaja projekata na pojedince koji su izloženi projektnim intervencijama, ove aktivnosti mogu imati i nekoliko drugih sekundarnih utjecaja ili nuspojava. Ti se učinci obično pokazuju u blizini izloženih pojedinaca, najčešće u njihovim obiteljima ili u radnim organizacijama. U slučaju stručnjaka, promjene u radu i kulturi radnih organizacija izravno utječu na rad drugih stručnjaka, što takve projekte, ako su uspješni, čini još važnijima jer neizravno grade kapacitet cijele radne organizacije i pomažu u promjeni organizacijskih kultura. Treba napomenuti, međutim, da je vrlo teško postići organizacijske promjene, pa se mora cijeniti svaki utjecaj na organizacije.

157

Projekti u kojima sudjeluju stručnjaci u prosjeku pokazuju primjetan učinak projekata na radne organizacije njihovih sudionika. Točnije, 7 % stručnjaka izvještava da je njihovo sudjelovanje u projektu jako utjecalo na aktivnosti u njihovoj organizaciji, uz dodatnih 34 % da je uglavnom utjecalo. Ipak postoje razlike između sektora; stručnjaci u području psihosocijalne podrške braniteljima izvještavaju o učinku na aktivnosti u organizacijama u 50 % slučajeva, dok stručnjaci u području zdravstva to čine u 37 % slučajeva. Ipak, najsnažniji utjecaj očituje se u organizacijama stručnjaka u turizmu i ugostiteljstvu (12 %), socijalnoj skrbi (9 %) i zdravstvu (7 %) (Slika 81).

Slika 81: Je li vaše sudjelovanje u projektu imalo utjecaj na aktivnosti organizacije/tijela u kojem radite? (%)

Izvor: CAWI/CATU sa sudionicima-stručnjacima

Kad se detaljnije pogleda kakve se organizacijske promjene zapravo događaju, u slučaju zdravstva (UP.02.2.1.03 Kontinuirano stručno osposobljavanje radnika u djelatnosti hitne medicine; UP.02.2.1.02 Specijalističko usavršavanje doktora medicine; UP.02.2.1.01 Živjeti zdravo) rezultati ne odražavaju velike organizacijske promjene, osim činjenice da postoji jasno razumijevanje da je sudjelovanje u projektu doprinijelo ukupnoj kvaliteti zdravstvenih usluga koje se nude (3,4 na skali od 1 do 5). Ipak, detaljniji pogled na podatke nudi više pozitivnih priča. Primjerice, stručnjaci iz sjeverne Hrvatske izvještavaju o poboljšanoj suradnji svoje organizacije s društvenom zajednicom (3,5), a stručnjaci iz Banovine, Korduna i Like o

poboljšanoj strukturi organizacije (3,6) i poboljšanoj zaštiti zdravlja i sigurnosti zdravstvenih radnika (3,6).

U slučaju socijalne skrbi (UP.02.2.2.04 Podrška procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom – faza 1; UP.02.2.2.05 Podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih) situacija je bolja i utjecaj je na organizaciju jači. To je osobito slučaj kad je riječ o povećanom broju korisnika usluga u zajednici (4,4) te razvoju i izvođenju novih usluga u zajednici (4,3). Usto, primjetno je prisutna percepcija da su ponuđene socijalne usluge kvalitetnije (3,8), da je manji broj osoba u institucionalnoj skrbi (3,6), kao i da postoji bolja suradnja s društvom (3,5) (Slika 82).

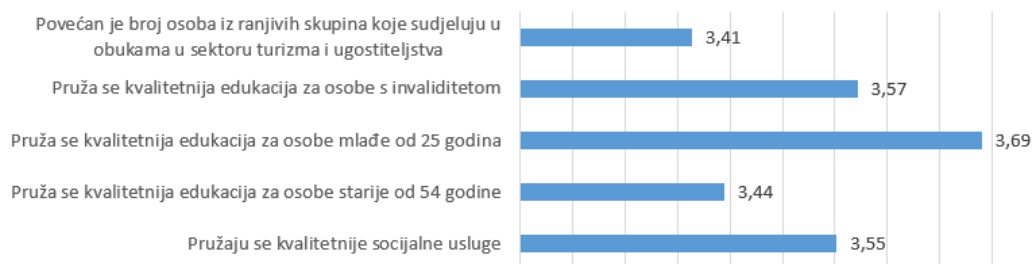
Slika 82: Je li provedba projekta uzrokovala promjene u postupanju u Vašoj ustanovi/organizaciji/instituciji i ako da, u kojoj mjeri (1 – uopće nije; 5 – u potpunosti jest)?

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima stručnjacima

Za sektor turizma i ugostiteljstva u okviru poziva UP.02.2.2.03 Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva (samo sudionici stručnjaci) ocjene su također prilično pozitivne i sva ispitivana područja imaju barem blage pozitivne učinke na organizacijsku praksu. Najjači se učinak vidi kod poboljšane prakse poput obrazovanja više kvalitete koje se nudi osobama mlađim od 25 godina (3,7) i osobama s invaliditetom (3,6) te poboljšane kvalitete socijalnih usluga (3,6) (Slika 83). Isto tako, na obrazovanje osoba starijih od 54 godine opažaju se pozitivni učinci (3,4), kao i porast broja osoba iz osjetljivih skupina koje sudjeluju na treninzima u turističkom i ugostiteljskom sektoru.

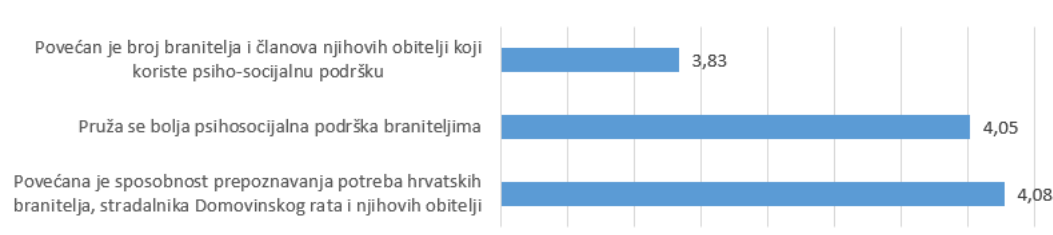
Slika 83: Je li provedba projekta uzrokovala promjene u postupanju u Vašoj ustanovi/organizaciji/instituciji i ako da, u kojoj mjeri (1 – uopće nije; 5 – u potpunosti jest)?

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima-stručnjacima

Za psihosocijalnu podršku braniteljima (UP.02.2.2.07 Jačanje kapaciteta stručnjaka koji pružaju psihosocijalnu skrb za branitelje i stradalnike Domovinskog rata – faza I) rezultati su također pozitivni i vrte se oko vrijednosti 4 (uglavnom jest) na skali 1 – 5. Najjači je povećani kapacitet za identificiranje potreba branitelja, stradalnika Domovinskog rata i njihovih obitelji (4,1) (Slika 84). Drugi je bolja psihosocijalna podrška koja se nudi braniteljima (4,1), a treći predstavlja broj branitelja i članova njihovih obitelji koji koriste ovu potporu (3,8).

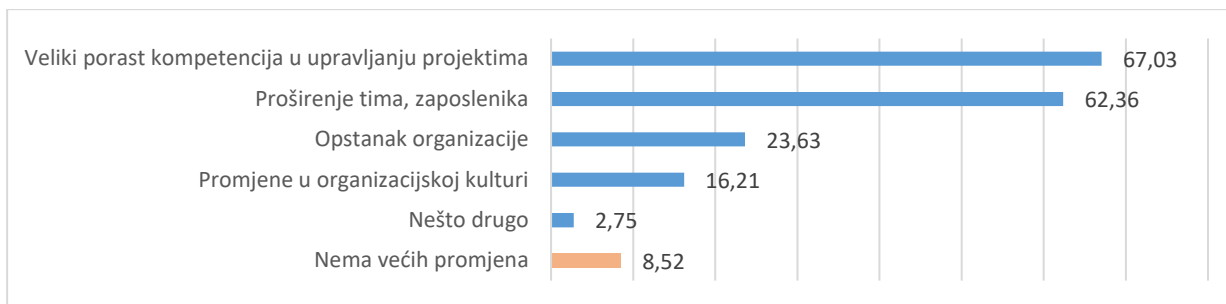
Slika 84: Je li provedba projekta uzrokovala promjene u postupanju u Vašoj ustanovi/organizaciji/instituciji i ako da, u kojoj mjeri (1 – uopće nije; 5 – u potpunosti jest)?

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima-stručnjacima

Provođitelji projekata također su otkrili različit organizacijski učinak izvršenja projekta. Najsnažniji organizacijski utjecaj koji su otkrili bio je povećanje kapaciteta za upravljanje projektima jer su se kompetencije potrebne za ovu vrstu posla uvelike povećale u 67 % organizacija (Slika 85). Kapacitet organizacija u smislu ljudskog kapitala i osoblja raspoloživog za obavljanje različitih zadataka također se povećao jer je 62 % korisnika izvijestilo o proširenju projektnog tima i ukupnog osoblja. U 24 % organizacija stečeni projekti također su omogućili opstanak organizacije jer su mnoge organizacije koje pružaju usluge slabe i za opstanak se oslanjaju na financiranje projekata. U 16 % organizacija korisnici izvješćuju o otkrivenim promjenama u organizacijskoj kulturi.

Slika 85: Koji su učinci provođenja operacije za vašu organizaciju? (%)

Izvor: CAWI/CATI s korisnicima

Dugoročni su učinci višestruki i povezani su s načinom i kontekstom u kojem lokalitet funkcionira. Kao što pokazuje sljedeći primjer, puno umnoženih učinaka može proizaći iz jedne prilično ciljno usmjerene aktivnosti:

... kada dođem u ambulantu čeka me, tj. obećan mi je novi ultrazvučni aparat u koji bi uložio dio Dom zdravlja, vjerojatno bi isto možda tražili nekakvu donaciju s obzirom da [...] se na taj način oprema Dom zdravlja, različite udruge, pa grad pomogne, pa se napravi neka humanitarna akcija, pa oni što su se iselili oni rado pomognu, tako da kada se nešto prepozna kao važno za otok i za zajednicu, onda se to i uspije ostvariti kroz neko vrijeme. Tako da mene čeka novi ultrazvučni aparat [u jedinoj ordinaciji na otoku] što je bio uvjet i onda mislim, a i žene na taj način jedva čekaju da dobiju potpunu skrb. (Intervju sa stručnjakinjom, Specijalističko usavršavanje doktora medicine)

Isto tako, učinci na lokalnu zajednicu mogu biti i bihevioralni. Kao što je rekao jedan korisnik, intervencija usmjerena na sudionike može očito imati i sekundarne učinke na ponašanje lokalne zajednice:

Priliku da se s našim korisnicima susretnu u svakodnevnici, u susjedstvu, u parku, u ulici, u trgovini, u kinu, kazalištu, u šetnji, hodanje gradom, azil... mislim da su naši građani u dobitku jer imaju priliku upoznati naše korisnike i na taj način sebi dati priliku da gledaju jednako ljude s poteškoćama, da gledaju njihove mogućnosti, a ne njihova ograničenja. (Intervju s predstavnicom korisnika, Podrška procesu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom – faza I)

Nalazi:

- Najtrajniji su učinci projekata stjecanje novih znanja i vještina, podizanje samopouzdanja u svoje sposobnosti i znanje, povećana motivacija za rad i stjecanje novih kontakata i prijatelja. U slučaju javnih radova razmjerno su veće razine

poboljšanja financijske situacije kao rezultata intervencije u usporedbi s ostalim projektima u okviru drugih poziva iz SC-a 9.i.1.

- Žene potvrđuju veći samoprocijenjeni učinak sudjelovanja u projektu na razinu stjecanja znanja, vještina, samopouzdanja, motivacije za rad i ideje o nastavku karijere u odnosu na muškarce. U slučaju javnih radova žene također češće navode nove prilike za pronalazak radnog mjesta, povećanu motivaciju za rad, poboljšano samopouzdanje u vlastite sposobnosti, poboljšanu financijsku situaciju i posebice činjenicu da su zbog projekta pronašle radno mjesto.
- Osobe s nižim razinama obrazovanja sustavno izvještavaju o postignutim većim rezultatima, osobito u pogledu stjecanja novih znanja i vještina, povišene razine samopouzdanja u vlastite sposobnosti i znanje, povećane motivacije za rad i stjecanja novih prijatelja i kontakata. U slučaju javnih radova otkriva se isti uzorak kod stjecanja novih prijatelja i kontakata, poboljšanja financijskog stanja (3,88) i povišene razine samopouzdanja u vlastite sposobnosti koji imaju najveću ocjenu.
- Za sudionike u projektima (nestručnjake), isključujući javne radove, prikupljeni rezultati ukazuju na činjenicu da su učinci najjači u Slavoniji, a najslabiji u Istri, Primorju i Gorskom kotaru. Izvjesno je kako su najboljoj samoprocjeni učinaka projekata najviše doprinijele sudionice projekata Zaželi – programa zapošljavanja žena jer su ti projekti najzastupljeniji upravo u Slavoniji. U slučaju javnih radova rezultati su najjači u sjevernoj Hrvatskoj, a najslabiji u Primorju, Gorskom kotaru, Banovini, Kordunu i Lici prema samoprocjeni sudionika.
- S obzirom na različite operacije, rezultati pokazuju (isključujući operacije za stručnjake i javne radove) vrlo pozitivne rezultate u pogledu stjecanja znanja, povišene razine samopouzdanja u vlastite sposobnosti i posebice stjecanja novih prijatelja i kontakata. Zaželi – program zapošljavanja žena pokazuje najbolje rezultate u pogledu pronalaska radnog mjesta i poboljšane financijske situacije, s time da su i rezultati za stjecanje novih znanja i vještina, stjecanje novih kvalifikacija, povećanu motivacije za rad, nove prilike za zaposlenje i sposobnost suočavanja s vlastitim problemima među najvišima.
- Učinci projekata na živote sudionika u projektima (nestručnjaka), isključujući javne radove, značajni su, no slabe s vremenskim odmakom. Pozitivni učinci navode se u svim operacijama, za oba spola i za sve dobne skupine, regije itd., međutim, najviše pozitivnih učinaka općenito navode žene, potom sudionici iz Slavonije, sudionici sa završenim osnovnoškolskim obrazovanjem ili bez osnovne škole i pojedinci između 30 i 54 godine. Operacija za koju sudionice procjenjuju najveći učinak bez sumnje je program Zaželi.

- Stručnjaci izvještavaju o prilično pozitivnom učinku u smislu sposobnosti stjecanja novih profesionalnih znanja i vještina, upoznavanja novih stručnjaka iz vlastitog područja, razmjene iskustava i znanja s njima te stjecanja vrijednih vještina za suočavanje sa stvarnim životnim situacijama. Vjeruju da je trajni učinak njihova sudjelovanja u projektu vrlo velik, posebno za stjecanje novih profesionalnih znanja i vještina, stjecanje novih vještina za rad s određenim ciljnim skupinama i stjecanje općih vještina. Promjene u profesionalnoj karijeri odražavaju veće samopouzdanje u obavljanju posla, nove metode i pristupe koji se koriste, bolje obavljanje posla i nove profesionalne kontakte.
- Stručnjaci ističu visoku važnost stečenih znanja i vještina i kako se najčešće primjenjuju u praksi u zdravstvu i socijalnoj skrbi, posebno kada se radi o stečenim novim profesionalnim znanjima i vještinama te novim općim vještinama.
- Stručnjaci ističu kako bi izostanak sudjelovanja u projektu doveo do lošije situacije u njihovu životu, a posebice to ističu stručnjaci u području socijalne skrbi.
- Jedna petina sudionika u projektu (izuzevši javne radove i stručnjake) izjasnila se da je sudjelovala u aktivnostima usmjerenim na podizanje svijesti o diskriminaciji i nejednakostima; dojmovi rezultata tih aktivnosti ukazuju na to da je više od 80 % njih steklo bolje znanje o diskriminaciji i suzbijanju diskriminacije, dok 70 % njih također navodi da je promijenilo ponašanje.
- Iako natječaji za operacije s ciljem borbe protiv diskriminacije nisu ušli u promatrano razdoblje jer su tek objavljeni ili u pripremi, u okviru provedenih projekata deinstitutionalizacije i osiguravanja usluge osobnih asistenata ističu se pozitivne promjene. Uključivanjem osoba s invaliditetom u život zajednice mijenjaju se stavovi i ponašanja prema osobama s invaliditetom u lokalnim zajednicama i povećavaju se mogućnosti za njihovo zapošljavanje kao i za njihovo uključivanje u druga područja života kao što su kultura i sport. Ističe se kako bi povećanje vidljivosti takvih aktivnosti kroz javne kampanje i prezentiranje pozitivnih primjera iz prakse moglo još više doprinijeti promjenama u stavovima i poboljšanju položaja osoba s invaliditetom.
- Potrebu za provođenjem javnih kampanja ističu i dionici u području zdravstva i smatraju da treba raditi na promotivnim i preventivnim aktivnostima u zdravstvu za postizanje dugoročnih učinaka u prevenciji bolesti i poboljšanju javnozdravstvenih pokazatelja. To je pogotovo bitno za ranjive skupine koje imaju lošiju kvalitetu života i povećani rizik za razvoj bolesti.

- 49 % sudionika u projektu koji su prije intervencije bili upisani u registar Zavoda za zapošljavanje prijavljuje status zaposlene, samozaposlene osobe ili osobe koja obavlja posao za nekoga bez obzira na status. Sudionici muškog spola, obrazovaniji sudionici i sudionici između 15 i 29 godina pokazuju višu razinu radnog statusa ili radne aktivnosti. U slučaju javnog rada 43 % sudionika prijavljuje samozapošljavanje, zapošljavanje ili radne aktivnosti bez obzira na status šest mjeseci ili više nakon izlaganja intervenciji, a žene prijavljuju višu razinu radne aktivnosti od muškaraca.
- Približno 95 % sudionika vjerojatno bi odlučilo ponovno sudjelovati u projektu ako se suoči s istom odlukom, s time da je 58 % njih apsolutno sigurno u to. Tome su skloniji niže obrazovani sudionici, kao i sudionici dobne skupine 30 – 54 godine koji dolaze iz Banovine, Korduna i Like te Slavonije. Žene više cijene projektne aktivnosti od muškaraca, ponajviše zbog izuzetno visokih vrijednosti programa Zaželi. Kad je riječ o javnim radovima, korisnost mjere također je vrlo visoka s približno 95 % ispitanih sudionika koji su izjavili da bi sudjelovanje u mjeri preporučili drugim nezaposlenima.
- Stručnjaci ističu visoku razinu zadovoljstva jer bi više od 85 % stručnjaka svojim kolegama vjerojatno preporučilo sudjelovanje u takvim projektima, najviše u sektorima psihosocijalne podrške braniteljima te sektoru turizma i ugostiteljstva.
- Stručnjaci ističu uočljive učinke projekata na radne organizacije njihovih sudionika, najčešće u sektoru psihosocijalne podrške braniteljima, a najmanje u zdravstvu; općenito, postoji jasno razumijevanje za povećanje ukupne kvalitete pruženih usluga, također za zdravstvo.
- Pozitivan organizacijski učinak otkrivaju i korisnici, posebno u smislu povećanja kapaciteta za upravljanje projektima, kapaciteta organizacija u smislu ljudskog kapitala i raspoloživog osoblja te činjenice da su stečeni projekti također predstavljali središnju vrijednost za četvrtinu anketiranih organizacija.

5 Zaključci i preporuke

Stanje provedbe i ostvarenje rezultata prema Okviru uspješnosti i ključnim točkama za 2018. godinu ukazuje na primjerenu uspješnost u ispunjavanju srednjoročnih uvjeta. Iako još nisu svi pozivi u okviru PO 2 objavljeni niti su u okviru objavljenih poziva svi projekti ugovoreni, predstavnici nadležnih tijela potvrđuju kako smatraju da će svi zadani pokazatelji biti ispunjeni, a isto misle i ispitani korisnici bespovratnih sredstava za ostvarenje rezultata svojih projekata.

U pogledu financijskih pokazatelja ukupno je ugovoreno 90,99 % sredstava, plaćeno je 51,77 % sredstava a ovjereno prema EK-u 22,02 % do 31.12.2019. U promatranom razdoblju

zabilježena je neravnoteža među specifičnim ciljevima jer se udjeli ugovorenih sredstava razlikuju od 4,39 % za SC 9.v.1 do 176,06 % za cilj SC 9.i.1 i to će možda zahtijevati dodatne prilagodbe i realokacije sredstava među različitim ciljevima. Međutim, za SC 9.v.1 još uvijek je u tijeku ugovaranje projekata iz drugog otvorenog poziva koji uključuje deseterostruko veća sredstva od prvog poziva koji je bio predmet ove evaluacije tako da je sigurno kako će ta razlika među iskorištenosti sredstava među različitim investicijskim prioritetima i specifičnim ciljevima biti značajno smanjena.

Unatoč prevladavajućim stavovima kako će svi zadani pokazatelji biti ispunjeni, iskazana je i mogućnost neostvarivanja pokazatelja uključenosti osoba s invaliditetom i stručnjaka koji sudjeluju u osposobljavanju.

Kašnjenje s početkom provedbe intervencija planiranih za razdoblje 2014. – 2020. značajno je utjecalo na sliku uspješnosti provedbe i smanjilo mogućnosti srednjoročnog vrednovanja svih područja intervencija do *cut-off* datuma za srednjoročnu evaluaciju (31.12.2019.) jer su neka područja intervencija još u vrlo ranoj fazi provedbe – primjerice poticanje društvenog poduzetništva ili deinstitucionalizacija.

Utvrđena su kašnjenja u objavi poziva, kao i u provedbi postupaka vrednovanja projektnih prijedloga, ugovaranja i ovjeravanja troškova, što je ocijenjeno najvećim izazovom u provedbi u promatranom razdoblju, kako od strane nadležnih tijela, tako i od strane provoditelja projekata.

Kašnjenja u evaluaciji projektnih prijedloga i postupku odobravanja ne mogu se pripisati privremenoj vrsti poziva u kojem se istovremeno treba obraditi veliki broj projektnih prijedloga jer su podjednako zastupljeni oni koji su se brže obrađivali (Umjetnost i kultura za mlade, Umjetnost i kultura 54+ i Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva) i oni koji su značajnije kasnili (Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici i Mediji zajednice – potpora socijalnom uključivanju putem medija).

Razlike u vremenu potrebnom za evaluaciju projektnih prijedloga ne mogu se povezati s određenim PT 1 ili PT 2 jer su ista tijela imala iskustvo bržeg i sporijeg ugovaranja. Izvjesno je da su pojedini pozivi neovisno o gore navedenim značajkama imali problema s kašnjenjem što je možda povezano s vremenskim periodom povećanog opterećenja na PT 1 ili PT 2 ili s prioritizacijom poziva prema političkim prioritetima.

Preporuke

- Za naredno programsko razdoblje prostor za brža postupanja može se naći u pojednostavljivanju procedura i ujednačavanju praksi različitih posredničkih tijela.

Budući da se operacije iz sadašnjeg programskog razdoblja još uvijek intenzivno provode, naredni period predstavlja izazov za postojeće kapacitete.

- Također se predlaže pojednostavljivanje kompleksne institucionalne strukture, naprimjer povezivanje PT 2 u jedno tijelo, bolje povezivanje Posredničkih tijela razine 1 (PT 1) i drugih sektorski nadležnih tijela s PT 2 uz jačanje koordinacije i veće poštivanje zadanih rokova. Nalazi srednjoročne evaluacije ukazuju da je složena institucionalna struktura u ovom programskom razdoblju uzrokovala kašnjenja, različite prakse i nezadovoljstvo kako korisnika bespovratnih sredstava tako i predstavnika tijela SUK-a. Moguće je primijeniti različita rješenja u pogledu pojednostavljivanja institucionalne strukture o čemu treba odlučiti Vlada RH na temelju dosadašnjih iskustava. Korisno je pogledati studiju koja je rezultat tehničke pomoći u Republici Češkoj u kojoj je predstavljen pregled ESIF institucionalne strukture po zemljama članicama EU u programskom razdoblju 2014 -2020 (EU Member States' Profiles – Annex 2 to the Final report). Primjerice, samo pet država članica imaju PT2 razinu (Njemačka, Estonija, Latvija, Rumunjska i RH). Male zemlje kao RH ne bi trebale imati tako složenu strukturu koja usporava proces implementacije jer se traže mišljenja i konzultacije mnogobrojnih tijela čime postupak gubi na učinkovitosti. Primjerice, Cipar nema razinu PT1 ni PT2, Austrija ima samo PT1 a Belgija nema jedinstveno nacionalno UT tijelo, već tri regionalna UT-a koji nemaju niže razine poput PT1 i PT2.
- Za ubrzavanje postupaka preporučuje se korištenje online alata i smanjivanje papirnatih dokumentacije, ukidanje traženja dodatnih papirnatih dokaza među javnim institucijama za koje su podaci dostupni u službenim registrima, uvođenje pojednostavljenih troškovnih opcija te uvođenje uzorkovanja za provjeru prihvatljivosti troškova umjesto provjeravanja svakog pojedinačnog troška.
- Oslobađanje dijela kapaciteta kroz smanjivanje utrošenog vremena na administrativne procedure osiguralo bi povećanu usmjerenost na postizanje rezultata za krajnje korisnike, terenske posjete projektima, osnaživanje koordinacije među nadležnim tijelima i usklađivanje intervencija s ciljem sinergijskih učinaka.
- U pripremi operativnih dokumenata za naredno razdoblje potrebno je posebnu pažnju posvetiti konzultacijama sa sektorski nadležnim tijelima u definiranju specifičnih pokazatelja operativnog programa i pojedinih operacija kako bi podaci prikupljeni kroz praćenje provedbe odgovarali ključnim potrebama za analizu učinkovitosti javnih politika.
- Za praćenje učinaka intervencija poput deinstitutionalizacije ne postoje adekvatni pokazatelji ostvarenja stoga se preporučuje preciznije definiranje ključnih pokazatelja

u suradnji sa sektorski nadležnim institucijama. Evaluatorski tim ne predlaže povećanje broja pokazatelja, već dodatno promišljanje o ciljevima politika čije se provođenje prati i usmjerenost na rezultate i dokaze kroz odgovarajući popis ključnih pokazatelja uspješnosti (key performance indicators). Odgovarajućim sustavom praćenja mogao bi se disperzirati i racionalizirati teret izvješćivanja a da se istovremeno prate najvažnije informacije o uspješnosti provedbe. Potrebno je oblikovati sustav kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja za čije bi se praćenje prikupljali podaci od korisnika, sudionika i upravljačkih tijela. Dobro oblikovana metodologija i pažljivo uzorkovanje pojedinačnih projekata, sudionika, zajednica u kojima se projekti provode, nadležnih tijela i dr. može predstavljati koristan alat pomoću kojeg će se stvarati stručne podloge za oblikovanje budućih programa, kao i za prilagodbu postojećih programa i projekata. Da bi ovako dizajniran sustav praćenja zadovoljio potrebe svih dionika, trebalo bi ustanoviti vremenske točke praćenja, primjerice na razini projekata jednom godišnje, a na razini programa u trogodišnjim srednjoročnim razdobljima. Takav bi sustav omogućio višerazinsko praćenje: od razine projekata, preko specifičnih ciljeva, do prioriternih osi i šire.

- Pravovremenost, prilagođenost individualnim potrebama, usmjerenost na rezultate i osiguravanje kontinuiteta u pružanju usluga neka su od ključnih načela u osiguravanju kvalitetnih socijalnih usluga. U narednom programskom razdoblju potrebno je realno planirati pozive s obzirom na utvrđene kapacitete pružatelja socijalnih usluga te potaknuti prijavitelje kroz medijske kampanje na prijavu projektnih prijedloga u ranoj fazi. Učinkovita promidžba može povećati vidljivost poziva i posljedično povećati interes prijavitelja, a pretpostavka je kako je vidljivost programa Zaželi – programa zapošljavanja žena upravo na temelju promidžbe veća nego u drugim pozivima.
- Potrebno je poštivati rokove objave poziva, a natječaje objavljivati češće kroz godinu i to kao privremene, a ne trajne pozive jer se na taj način može bolje uspoređivati kvaliteta dostavljenih projektnih prijedloga, a redovitost u objavama i poštivanje planova objava omogućuje korisnicima realistično planiranje aktivnosti i procjenu svojih kapaciteta.
- Projekti koji su značajni za nastavak razvoja usluga u zajednici, kao i za proces deinstitutionalizacije, trebali bi započeti s provedbom u prvoj polovici razdoblja, što bi omogućilo dulje razdoblje praćenja i pravodobne prilagodbe programskih dokumenata i natječajne dokumentacije. Treba nastaviti i intenzivirati ulaganja u proces deinstitutionalizacije, kao i poboljšati pristup kvalitetnim i dostupnim socijalnim uslugama. Proces transformacije institucija koje pružaju socijalne usluge bio je zahtjevan i težak te iziskuje snažnu političku potporu. Stoga bi za program ESF-a trebalo razmotriti veća ulaganja u razvoj novih oblika pružanja socijalnih usluga u zajednici

kao što su susjedska pomoć, dnevni boravci, potpora neformalnim njegovateljima, organizirano stanovanje uz podršku i slično.

- Preporučuje se korištenje tehničke pomoći za angažiranje vanjskih evaluatora za ocjenu projektnih prijedloga i ubrzavanje postupka odabira, pogotovo kod privremenih poziva kad se istovremeno treba evaluirati veći broj dospelih prijava.
- U pogledu trajanja projekata preporučuje se trajanje od tri godine za usluge koje su već razvijene tijekom duljeg vremenskog razdoblja kao što je usluga osobne asistencije. Budući da ta usluga nije definirana kao pravo prema Zakonu o socijalnoj skrbi, kontinuirano projektno financiranje značajno doprinosi socijalnom uključivanju osoba s invaliditetom.
- U pružanju podrške ranjivim skupinama u društvu bitno je osigurati zaštitu njihovih prava i kontrolu kvalitete pruženih usluga. Stoga se o tome treba voditi računa kod pripreme natječajne dokumentacije i definiranja uvjeta koji moraju zadovoljavati prijavitelji. Smatramo da bi se na taj način smanjio broj prijava, a samim time skratilo vrijeme potrebno za evaluaciju projektnih prijedloga i istovremeno povećale mogućnosti za jačanje kapaciteta profesionalnih pružatelja usluga.
- Potrebno je ulagati u vještine korisnika. Pogotovo rad s najranjivijim skupinama zahtijeva vještine i iskustvo. Treba snažno promicati razvoj praktičnih vještina i prakticirati razmjenu iskustava stručnog osoblja organizacija i institucija koje pružaju aktivacijske usluge.
- Intervencija u sljedećem programskom razdoblju trebala bi biti usmjerena prema skupinama u najnepovoljnijem položaju i snažno usmjerena na sveobuhvatnu društvenu i profesionalnu integraciju ljudi u najtežim situacijama. Kulturnu ili sportsku aktivnost trebalo bi tretirati kao komplementarne mjere kojima se podupiru učinci ostvarenih rezultata zapošljavanja skupina u nepovoljnom položaju. Posebno je važno pravilno kombinirati mjere socijalne integracije, kao što su psihološka podrška, individualno savjetovanje, razvoj socijalnih vještina, s mjerama zapošljavanja, kao što su karijerno savjetovanje, individualna podrška u traženju odgovarajućeg radnog mjesta i prekvalifikacija u skladu s potrebama tržišta rada, strukovno osposobljavanje i stažiranje.
- Treba nastaviti i intenzivirati ulaganja u proces deinstitucionalizacije, kao i poboljšati pristup kvalitetnim i dostupnim socijalnim uslugama. Proces transformacije institucija koje pružaju socijalne usluge bio je zahtjevan i težak te iziskuje snažnu političku potporu. Stoga bi za program ESF-a trebalo razmotriti veća ulaganja u razvoj novih

oblika pružanja socijalnih usluga u zajednici, kao što je susjedska pomoć, dnevni boravci, potpora neformalnim njegovateljima, organizirano stanovanje uz podršku i slično.

- Više pozornosti treba posvetiti sprječavanju diskriminacije i provoditi javne kampanje za podizanje svijesti o diskriminaciji.
- Ulaganja u socijalne usluge također bi trebala snažno podupirati obitelji koje se suočavaju s poteškoćama. To bi zahtijevalo široku potporu, uključujući obrazovnu podršku, podršku djeci, različite oblike i područja savjetovanja, radionice itd.
- Više sredstava treba namijeniti programima namijenjenim djeci i mladima, pogotovo ranjivim skupinama bez podrške obitelji, iz siromašnih obitelji, sadašnjim i bivšim korisnicima sustava socijalne skrbi.
- Preporučuje se kroz programe usmjerene mladima podržati profesionalizaciju usluga namijenjenima mladima. Ujedno to doprinosi održivosti već izgrađenih kapaciteta udruga s iskustvom rada s mladima i one mogu biti točka suradnje s ostalim dionicima u lokalnoj zajednici.
- Uzimajući u obzir zabilježeni učinak projekata na ciljne skupine i organizacije, treba osigurati kontinuirana ulaganja usmjerena ženama srednje i starije životne dobi, nižih obrazovnih razina, prvenstveno iz siromašnijih regija.
- U budućim intervencijama, u smislu dizajna, potrebno je dodatnu pažnju posvetiti organizacijskom utjecaju i utjecaju na lokalnu zajednicu, što treba biti podržano adekvatnim sustavom praćenja programa. Potrebno je oblikovati popis ključnih pokazatelja učinka (također kvalitativnih) koji se usredotočuju na ciljeve intervencije.

6 Literatura i dokumenti

Strateški i zakonodavni dokumenti

EU

- Europski stup socijalnih prava⁵⁹;
- Strategija Europa 2020⁶⁰
- Strateško djelovanje za ravnopravnost spolova 2016. – 2019.⁶¹

Nacionalni

- Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2017. – 2020.
- Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012. – 2020.
- Nacionalna strategija za prava djece u RH 2014. – 2020.
- Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017. do 2022. godine
- Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije 2017. – 2022.
- Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2018. do 2021. godine
- Nacionalni program reformi 2019.
- Nacionalni program reformi 2020.
- Plan deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u RH 2011. – 2016. (2018.)
- Plan deinstitucionalizacije, transformacije te prevencije institucionalizacije 2018. – 2020.
- Smjernice za razvoj i provedbu aktivne politike zapošljavanja u RH za razdoblje od 2018. do 2020. godine.
- Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u RH (2014. – 2020.)
- Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine (2014)
- Strategija razvoja urbane aglomeracije Osijek do 2020. godine
- Strategija razvoja urbane aglomeracije Rijeka 2016. – 2020.
- Strategija razvoja urbane aglomeracije Split u razdoblju do kraja 2020. godine
- Strategija razvoja urbane aglomeracije Zagreb za razdoblje do 2020. godine
- Strategija razvoja urbanog područja Pula
- Strategija razvoja urbanog područja Slavonskog Broda do 2020. godine
- Strategija razvoja urbanog područja Zadar 2014. – 2020.

⁵⁹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_hr.pdf

⁶⁰ <https://strukturfondovi.hr/wp-content/uploads/2017/03/Strategija-EUROPA-2020.-hr.pdf>

⁶¹ <https://op.europa.eu/hr/publication-detail/-/publication/24968221-eb81-11e5-8a81-01aa75ed71a1/language-hr>

- Strategija socijalne skrbi za starije osobe u RH za razdoblje od 2017. – 2020.
- Strateški plan Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku za razdoblje 2020. – 2022.
- Strateški plan razvoja ljudskih resursa u zdravstvu 2015. – 2020.
- Strateški plan razvoja Ministarstva zdravstva 2020. – 2022.
- Strateški planovi Ministarstva hrvatskih branitelja doneseni u razdoblju od 2014. – 2020.
- Zakon o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, broj: 82/08 i 69/17),
- Zakon o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj: 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17 i 98/19)
- Zakon o suzbijanju diskriminacije („Narodne novine“, broj 85/08 i 112/12)
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj: 100/18 i 125/19)

Programiranje i operativni dokumenti

- Natječajna dokumentacija PDP (Dostupno na <https://strukturnifondovi.hr/natjecaji/>)
- Objavljeni pozivi OPULJP; Verzija od 29. veljače 2020. godine
- Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.“ (OPULJP v.4.1)
- Popis operacija u okviru OPULJP 2014. – 2020. zaključno s datumom 31. prosinca 2019.
- Uputa nositeljima projekta za prikupljanje i obradu podataka u okviru provedbe Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.“ v.3.0, veljača 2020.
- Uputa tijelima u sustavu upravljanja i kontrola za pokazatelje provedbe Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.“ v.3.0, veljača 2020.

Podaci o praćenju

- Godišnja izvješća o provedbi (GIP) OPULJP 2014. – 2020. za 2015., 2017., 2018. i 2019. godinu
- HZZ Mjere aktivne politike zapošljavanja, Baze podataka za operaciju Provedba javnih radova za teže zapošljive skupine – faza 1 i faza 2
- Baze podataka iz Informacijskog sustava za prikupljanje mikropodataka
- Registri plaćanja i ugovaranja za 2015., 2016., 2017., 2018. i 2019. godinu (MRMS)
- Zapisnici Odbora za praćenje provedbe OPULJP 2014. – 2020. s 12 održanih sjednica.

Statistički podaci

- DZS statistički podaci o stanju na tržištu rada od 2012. do 2019. godine, procjene kretanja stanovništva od 2011. do 2019. godine, pokazatelji siromaštva i izdaci za socijalnu zaštitu od 2012. do 2019. godine
- Eurostatovi podaci o zaposlenosti, nezaposlenosti, aktivnosti, izdacima za socijalnu zaštitu za razdoblje od 2012. do 2019. godine
- HZZ podaci o registriranoj nezaposlenosti od 2012. do 2019. godine
- MDOMSP statistička izvješća od 2003. do 2018. godine

Evaluacije i analiza politika

- Bađun, M. (2017) *Financiranje domova za starije i nemoćne osobe u Hrvatskoj*. Revija za socijalnu politiku. Vol. 24 No. 1., Zagreb.
- Bagat, Mario (2016) *Model planiranja i upravljanja ljudskim potencijalima u sustavu zdravstva u Republici Hrvatskoj*, doktorska disertacija, Medicinski fakultet, Zagreb
- Bertelsmann Stiftung & LSE. (2015) *Social Policy Reforms in the EU: A Cross-national Comparison* (on-line survey with social policy experts).
- CMS – Centar za mirovne studije. (2018) *Uključivanje Roma u hrvatsko društvo – istraživanje baznih podataka*. Korisnik istraživanja je ULJPPNM.
- Dobrotić, Ivana, Matković, Teo, Menger, Valentina. (2018) *Analiza pokazatelja dostupnosti i kvalitete te javnih izdataka za usluge ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja*. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
- Dobrotić, Ivana (2016). *Razvoj i poteškoće sustava skrbi za starije osobe u RH, Društvena istraživanja*, 25 (1), 21-42.
- European Commission (2006) *Implementing the Community Lisbon programme: Social services of general interest in the European Union. Communication from the Commission at <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0177:FIN:EN:PDF>*
- European Commission (2013) *Third Biennial Report on Services of General Interest. Towards Social Investment for Growth and Cohesion – including implementation of European Social Fund 2014-2020*
- European Commission (2018), DG Employment, Social Affairs and Inclusion. *Study on integrated delivery of social services aiming at the activation of minimum income recipients in the labour market – success factors and reform pathways*. Contract No VC/2016/0604. Draft Study. 23 February 2018.
- European Commission (2019) *Country Report Croatia 2019 Including an In-Depth REview of the prevention and correction of macroeconomic imbalances. 2019 European Semester: Assessment of progress on structural reforms, prevention and correction of macroeconomic imbalances, and results of in-depth reviews under Regulation (EU) No 1176/2011*. SWD(2019) 1010 final CO; (2019) 150 final.

- European Commission (2019) *Recommendation for a COUNCIL RECOMMENDATION on the 2019 National Reform Programme of Croatia and delivering a Council opinion on the 2019 Convergence Programme of Croatia*
- European Commission (2019) *Social enterprises and their ecosystems in Europe. Updated country report: Croatia*. Author: Davorka Vidović. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- European Parliament's Committee on Employment and Social Affairs (2019) *The Employment and Social Situation in Croatia* (autori Tomić, I. i dr, Ekonomski institut Zagreb).
- IPSOS za MRMS, (2019), *Evaluacija Inicijative za zapošljavanje mladih u sklopu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. za 2018. godinu*.
- IPSOS za MRMS, (2019), *Evaluacija napretka mjerena pokazateljima dugoročnih rezultata za ESF i IZM za referentnu populaciju*
- Ecorys International B.V. za MRMS, *Evaluacija prethodne IPA pomoći* (2015) http://www.esf.hr/wordpress/wp-content/uploads/2015/12/Zavrsno_izvjesce_Evaluacija-prethodne-IPA-pomoci.pdf
- *Evaluacija Sustava upravljanja i kontrole korištenja sredstava Europskog socijalnog fonda tijekom provedbe Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020* (2017) WYG Savjetovanje za MRMS
- Kekez Koštro, A., Dobrotić, I., Munta, M., Henjak, A., & Varga, M. (2016). *Žene na tržištu rada - baza podataka o ulozi gradova i općina u mjerama usklađivanja profesionalnog i obiteljskog života u Hrvatskoj*. Zagreb: Centar za empirijska politološka istraživanja, Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu
- OECD/European Observatory on Health Systems and Policies (2017), Hrvatska: pregled stanja zdravlja i zdravstvene zaštite 2017, State of Health in the EU, OECD Publishing, Paris/European Observatory on Health Systems and Policies, Brussels. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264285088-hr>
- Pravobranitelj za prava osoba s invaliditetom (2020). Izvješće o radu Pravobranitelja za osobe s invaliditetom 2019.
- Tomić i dr. (2018) *Analiza stanja i preporuke za razvoj daljnjih aktivnosti za osobe u NEET statusu*. MRMS
- Ured za udruge VRH (2016) *Analiza odgovora na upitnik za organizacije civilnoga društva koje su korisnici projekata ugovorenih u okviru natječaja Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske, financiranih iz Europskog socijalnog fonda, Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala 2007-2013*
- Vojvodić, I., & Banović, R. Šimić. (2019). Analiza socijalnog poduzetništva u Hrvatskoj s komparativnim osvrtom na regulatorni okvir. *Pravni Vjesnik*, 35(2), 105-134.

- World Bank (2016). *Hrvatska: Ocjena siromaštva za mala područja temeljem potrošnje (Karte siromaštva)*
- World Bank (2016). *Hrvatska: Ocjena siromaštva za mala područja temeljem potrošnje (Karte siromaštva)*
- World Bank (2019). *Analitička podloga za Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030: Regionalna dostupnost socijalnih usluga u Hrvatskoj*
- World Bank. (2019). *Investing in Opportunities for All. Croatia Country Gender Assessment*

7 Popis tablica

Tablica 1: Veličina realiziranog uzorka i statistička pogreška (uz pouzdanost od 95 %) – populacija korisnika	34
Tablica 2: Veličina realiziranog uzorka i statistička pogreška (uz pouzdanost od 95 %) – populacija sudionika.....	35
Tablica 3: Financijski pokazatelji za Prioritetnu os 2: stanje do 31. 12. 2019. (EUR)	51
Tablica 4: Provedba prema Okviru uspješnosti i ključnim točkama za 2018., rezultatima do 2019. i konačnom cilju za 2023.	52
Tablica 5: Pregled objavljenih poziva, broj sklopljenih ugovora i broj sudionika potvrđenih od strane PT 2 do 31. 12. 2019. godine.....	53
Tablica 6: Stopa nezaposlenosti prema spolu i dobnim skupinama.....	59
Tablica 7: Stope aktivnosti prema spolu i dobnim skupinama 2012. – 2019.....	60
Tablica 8: Stopa zaposlenosti prema dobnim skupinama i po spolu za dobnju skupinu 15 – 64	60
Tablica 9: Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti od 2012. do 2019.	62
Tablica 10: Udio sudionika po županijama u ukupnom stanovništvu županije s obzirom na indeks razvijenosti (IR) i kretanje stanovništva	67
Tablica 11: Struktura socijalnih troškova u RH prema ESSPROS metodologiji (% BDP)	71
Tablica 12: Broj i obilježja sudionika po specifičnim ciljevima.....	76
Tablica 13: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata koji se odnose na različite aspekte socijalnog uključivanja (na skali od 1 do 5) po pozivima.....	105
Tablica 14 Promjene u Okviru uspješnosti i vrijednostima ključnih točaka za 2018.	130

8 Popis slika

Slika 1. Prikaz alokacije sredstava prema prioritetnim osima OPULJP-a	23
Slika 2. Institucionalni okvir provedbe OPULJP-a	24
Slika 3: Dijagram intervencijske logike za SC 9.i.1	42
Slika 4: Dijagram intervencijske logike za SC 9.i.2	44
Slika 5: Dijagram intervencijske logike za SC 9.iv.1	45
Slika 6: Dijagram intervencijske logike za SC 9.iv.2	47
Slika 7: Dijagram intervencijske logike za SC 9.v.1	49
Slika 8: Omjeri dostavljenih projektnih prijedloga i potpisanih ugovora u 17 otvorenih poziva	55
Slika 9 Pokazatelji rizika od siromaštva po spolu od 2012. do 2019.....	63
Slika 10: Ključne nacionalne potrebe u području socijalnog uključivanja prema mišljenju korisnika (%)	65
Slika 11: Dosadašnja uspješnost ESF projekata u odgovoru na ključne potrebe socijalnog uključivanja	66
Slika 12: Regionalni udjeli sudionika	68
Slika 13: Udio projekata prema 4 razvojne skupine	68

Slika 14: Znete li za neke slične projekte ili inicijative koji se nadopunjuju s Vašim projektom?.....	73
Slika 15: Način na koji su sudionici bili izabrani za sudjelovanje u projektu (%)	79
Slika 16: Načini na koje su korisnici birali sudionike projekata po intervencijskim prioritetima	80
Slika 17: Korisnici su procjenjivali potrebe sudionika projekta (Da/Ne) prema specifičnim ciljevima	82
Slika 18 Procjenjivanje potreba sudionika projekta (Da/Ne) prema vrsti korisnika	82
Slika 19: Načini procjene potreba sudionika prema specifičnim ciljevima (%)	83
Slika 20: Načini procjene potreba prema vrsti korisnika (%)	84
Slika 21: Mogućnost prilagodbe ponuđenih mjera individualnim potrebama sudionika u projektu.....	85
Slika 22: Situacija sudionika projekata šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu i u vrijeme anketiranja.....	90
Slika 23: Situacija zaposlenosti sudionika u projektu šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu	91
Slika 24: Situacija zaposlenosti sudionika u vrijeme provedbe ankete.....	92
Slika 25: Situacija zaposlenosti sudionika u projektu šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja za izabrane pozive	93
Slika 26: Status zaposlenosti sudionika projekata šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektima prema statusu na tržištu rada prije sudjelovanja u projektu	94
Slika 27: Zapošljavanje šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu prema dobi ...	95
Slika 28: Zapošljavanje šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu prema razini obrazovanja	95
Slika 29: Zapošljavanje šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektu prema razini obrazovanja	95
Slika 30: Status zaposlenosti sudionika projekata šest mjeseci nakon završetka sudjelovanja u projektima.....	96
Slika 31: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata (na ljestvici od 1 do 5).....	97
Slika 32: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata (na ljestvici od 1 do 5) po pozivima	98
Slika 33: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata koji se odnose na njihovu situaciju na tržištu rada (na ljestvici od 1 do 5).....	99
Slika 34: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata koji se odnose na njihovu situaciju na tržištu rada (na ljestvici od 1 do 5) po odabranim pozivima.....	100
Slika 35: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata	101
Slika 36 Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekta prema spolu	101
Slika 37 Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekta prema spolu	102
Slika 38: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata koji se odnose na njihovu situaciju socijalne integracije (na skali od 1 do 5)	103
Slika 39: Mišljenja sudionika projekta o rezultatima projekata koji se odnose na njihovu situaciju socijalne integracije (na skali od 1 do 5)	104
Slika 40: Mišljenja sudionika projekata o rezultatima projekata koji se odnose na njihovu situaciju socijalne integracije (usporedba programa javnih radova, Zaželi – programa zapošljavanja žena i svih ostalih projekata u okviru IP-a 9.i (na ljestvici od 1 do 5)	106
Slika 41 Mišljenja sudionika o rezultatima projekta na njihovu socijalnu integraciju	107

Slika 42 Mišljenja sudionika o rezultatima projekta javnih radova na njihovu socijalnu integraciju.....	107
Slika 43: U kojoj su mjeri vaše projektne aktivnosti pridonijele sljedećim ishodima? Rezultati ankete za korisnike	108
Slika 44: U kojoj su mjeri vaše projektne aktivnosti pridonijele sljedećim ishodima? Rezultati ankete za korisnike	109
Slika 45: Broj korisnika domova socijalne skrbi u razdoblju od 2003. do 2019. godine prema vrsti domova.....	110
Slika 46: U kojoj su mjeri aktivnosti unutar vašeg projekta doprinijele sljedećim ishodima? Na ljestvici od 1 – uopće ne do 5 – u potpunosti.	112
Slika 47: Jesu li se provedbom projekta uzrokovale promjene u postupanju vaše ustanove/organizacije i ako da, do koje mjere?.....	113
Slika 48: Jesu li se provedbom projekta uzrokovale promjene u postupanju vaše ustanove/organizacije i ako da, do koje mjere?.....	113
Slika 49: Prosječna procjena rezultata sudjelovanja u projektima na ljestvici od 1 do 5 (1 – uopće ne, 5 – u potpunosti)	114
Slika 50: Do koje su mjere aktivnosti vašeg projekta doprinijele sljedećim ishodima?	116
Slika 51: Jesu li se provedbom projekta uzrokovale promjene u postupanju vaše ustanove/organizacije i ako da, do koje mjere? (1 – uopće ne, 5 – u potpunosti).....	117
Slika 52: Usporedba u kojoj su mjeri aktivnosti u projektima doprinijele ishodima te uspješnom odgovoru na ključne potrebe u polju socijalne uključenosti (ljestvica od 1 do 5 pri čemu je 1 – u potpunosti nisu, a 5 – u potpunosti jesu).	119
Slika 53: Mjere u kojima su projekti postigli zadane ciljne vrijednosti (1 – uopće ne, 5 – u potpunosti).....	120
Slika 54: Razlozi zašto ciljevi u projektima nisu u potpunosti ostvareni.....	121
Slika 55: Glavni unutarnji uzroci problema pri provedbi projekata.....	123
Slika 56: U kojoj su mjeri sljedeći elementi razvoja programa i provedbe prikladni? (1 – uopće ne; 5 – u potpunosti).	124
Slika 57: Glavni vanjski uzroci problema pri provedbi projekata	125
Slika 58: Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu? (%; 6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)	134
Slika 59: Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu? (6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)	136
Slika 60 Koji su rezultati Vašeg sudjelovanja u projektu?(1 – uopće se ne odnosi na mene; 5 – u potpunosti se odnosi na mene)	139
Slika 61: Po čemu se Vaša sadašnja situacija razlikuje od situacije prije početka sudjelovanja u projektu? (%).....	140
Slika 62: Trenutačni status osoba koje su bile prijavljene u evidenciji HZZ-a kao nezaposlene osobe prije početka sudjelovanja u projektu. (%)	141
Slika 63: Trenutačni status osoba koje su bile prijavljene u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena osoba prije početka sudjelovanja u projektu. (%).....	142
Slika 64: Trenutačni status osoba koje su bile prijavljene u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlene osobe prije početka sudjelovanja u projektu. (%).....	143
Slika 65: Trenutačni status osoba koje su bile prijavljene u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena osoba prije početka sudjelovanja u projektu. (%).....	144

<i>Slika 66: Trenutačni status osoba koje su bile prijavljene u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlene osobe prije početka sudjelovanja u javnim radovima. (%)..</i>	145
<i>Slika 67: Općenito govoreći, da niste sudjelovali u projektu, kakva bi danas bila vaša životna situacija? (%).....</i>	146
<i>Slika 68: Općenito govoreći, da niste sudjelovali u projektu, kakva bi danas bila vaša životna situacija? (1 – značajno gora, 5 – puno bolja).....</i>	147
<i>Slika 69 i Slika 70: Općenito govoreći, da niste sudjelovali u projektu, kakva bi danas bila vaša životna situacija? (1 – značajno gora, 5 – puno bolja).....</i>	147
<i>Slika 71: Općenito govoreći, da niste sudjelovali u projektu, kakva bi danas bila vaša životna situacija? 1 – značajno gora, 5 – puno bolja).....</i>	148
<i>Slika 72: Mislite li da biste i bez sudjelovanja u projektu postigli iste rezultate? (1 – sigurno ne bih; 5 – sigurno bih).....</i>	149
<i>Slika 73: Jeste li tijekom trajanja projekta sudjelovali u nekoj aktivnosti za podizanje svijesti o diskriminaciji i nejednakostima? (%).....</i>	151
<i>Slika 74: U kojoj se mjeri slažete s ovom tvrdnjom: Zbog sudjelovanja u OVOM projektu moje ponašanje bitno se promijenilo jer sam postao/la svjesniji/a rizika od diskriminacije. (%).....</i>	152
<i>Slika 75: Možete li potvrditi je li vaše sudjelovanje u projektu dovelo do sljedećih promjena. Je li dovelo do toga... (1 – uopće nije utjecalo; 5 – u potpunosti je utjecalo).....</i>	153
<i>Slika 76: Biste li se ponovo odlučili na sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva? (%).....</i>	154
<i>Slika 77: Biste li se ponovo odlučili na sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva?.....</i>	154
<i>Slika 78 i Slika 79: Biste li se ponovo odlučili na sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva?.....</i>	155
<i>Slika 80: Biste li svojim kolegama preporučili sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva? (%).....</i>	157
<i>Slika 81: Je li vaše sudjelovanje u projektu imalo utjecaj na aktivnosti organizacije/tijela u kojem radite? (%).....</i>	158
<i>Slika 82: Je li provedba projekta uzrokovala promjene u postupanju u Vašoj ustanovi/organizaciji/instituciji i ako da, u kojoj mjeri (1 – uopće nije; 5 – u potpunosti jest)?.....</i>	159
<i>Slika 83: Je li provedba projekta uzrokovala promjene u postupanju u Vašoj ustanovi/organizaciji/instituciji i ako da, u kojoj mjeri (1 – uopće nije; 5 – u potpunosti jest)?.....</i>	160
<i>Slika 84: Je li provedba projekta uzrokovala promjene u postupanju u Vašoj ustanovi/organizaciji/instituciji i ako da, u kojoj mjeri (1 – uopće nije; 5 – u potpunosti jest)?.....</i>	160
<i>Slika 85: Koji su učinci provođenja operacije za vašu organizaciju? (%).....</i>	161

9 Financijsko izvješće

VREDNOVANJE DJELOTVORNOSTI, UČINKOVITOSTI I UČINKA OPERATIVNOG PROGRAMA UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI 2014.-2020.

GRUPA 2: Vrednovanje Prioritetne osi 2 „Socijalno uključivanje”

Financijsko izvješće

Pripremila:
Mona Manojlović, voditeljica tima

Datum: 25.03.2021.

„Izrada ovog izvješća financira se u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. Europskog socijalnog fonda. Stavovi izneseni u ovom izvješću predstavljaju stavove nezavisnih evaluacijskih stručnjaka i ne nužno službeno mišljenje Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.”

Financijsko izvješće

Ovo financijsko izvješće sastavni je dio završnog izvješća projekta „Vrednovanje djelotvornosti, učinkovitosti i učinka Operativnog Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. Grupa 2: Vrednovanje Prioritetne osi 2 „Socijalno uključivanje”.

Tijekom projekta realizirani su sljedeći troškovi:

Predmet nabave	Jedinica mjere:	Količina:	Ukupan trošak bez PDV-a:	PDV u HRK	Ukupan trošak s PDV-om
Vrednovanje Prioritetne osi 2. "Socijalno uključivanje"	usluga	1	1.079.390,40 kn	269.847,60 kn	1.349.238,00 kn

Fakturirano do 25.03.2021.				Naplaćeno do 25.03.2021.	
Objašnjenje	Osnovica	PDV	Ukupno	Ukupno	Datum plaćanja
10% iznosa ugovorene cijene	107.939,04 kn	26.984,76 kn	134.923,80 kn	134.923,80 kn	22.07.2020.
30% iznosa ugovorene cijene	323.817,12 kn	80.954,28 kn	404.771,40 kn	404.771,40 kn	28.12.2020.

Ostalo za fakturirati nakon 25.03.2021.			
Objašnjenje	Osnovica	PDV	Ukupno
40% iznosa ugovorene cijene	431.756,16 kn	107.939,04 kn	539.695,20 kn
20% iznosa ugovorene cijene	215.878,08 kn	53.969,52 kn	269.847,60 kn

Tijekom projekta su realizirani sljedeći troškovi (bez PDV-a) koji su bili isplaćeni po sljedećoj dinamici:

- 1) 10% iznosa ugovorene cijene nakon odobrenja Početnog izvješća od strane Naručitelja
- 2) 30% iznosa ugovorene cijene nakon odobrenja Izvješća u tijeku provedbe od strane Naručitelja
- 3) 40% iznosa ugovorene cijene nakon odobrenja Završnog izvješća od strane Naručitelja
- 4) 20% iznosa ugovorene cijene nakon izvršenja ostalih ugovorenih obveza

Članovi konzorcija		1	2	3	4	UKUPNO
WYG Savjetovanje d.o.o. (65%)		70.160,38 kn	210.481,13 kn	280.641,50 kn	140.320,75 kn	701.603,76 kn
Oslanja se na:	Tetra Tech B.V. (25%)	26.984,76 kn	80.954,28 kn	107.939,04 kn	53.969,52 kn	269.847,60 kn

S obzirom da je IPSOS d.o.o. podugovoren u toku provedbe evaluacije, troškovi (bez PDV-a) su isplaćeni u sljedećoj dinamici:

- 1) 30% iznosa ugovorene cijene nakon odobrenja Izvješća u tijeku provedbe od strane Naručitelja
- 2) 40% iznosa ugovorene cijene nakon odobrenja Završnog izvješća od strane Naručitelja
- 3) 30% iznosa ugovorene cijene nakon izvršenja ostalih ugovorenih obveza

Podugovoreni	1	2	3	UKUPNO
IPSOS d.o.o. (10%)	32.381,71 kn	43.175,62 kn	32.381,71 kn	107.939,04 kn

Potpis voditeljice tima:
Mona Manojlović

Potpis direktora:
Mladen Vojković

10 Prilozi

10.1 Sažetak evaluacijskih kriterija, pitanja, operacionalizacije pitanja, izvora informacija i indikativne liste metoda

Evaluacijska pitanja	Potpitanja (operacionalizacija)	Izvori informacija	Metode
Evaluacijski kriterij	RELEVANTNOST Relevantnost je kriterij kojim se utvrđuje koliko ciljevi razvojnih intervencija planiranih u OPULJP ispunjavaju potrebe stanovništva (posebno potrebe ciljne skupine), prioritete zemalja te jesu li u skladu s politikama EU. Procjena relevantnosti dovodi do odluka više razine o tome treba li dotične razvojne aktivnosti obustaviti ili im treba dopustiti nastavak. I, ukoliko im treba dopustiti nastavak, koje bi promjene trebalo napraviti i u kojem smjeru? Jesu li dogovoreni ciljevi još uvijek valjani i predstavljaju li dovoljno razloga za nastavak aktivnosti?		
1. U kojem socio-ekonomskom kontekstu se provode intervencije u okviru Prioritetne osi 2?	1.1. Koji su ključni ekonomski, socijalni, zakonodavni, programski čimbenici koji utječu na intervenciju? 1.2. Koje su ključne promjene u kontekstu intervencije? U kojoj mjeri se odražavaju na intervenciju? 1.3. Kako su te promjene utjecale na intervencije?	- Službeni dokumenti državnih tijela i drugih relevantnih institucija - Nacionalna i ostale dostupne statistike o zaposlenosti, siromaštvu i socijalnoj uključenosti te socijalnim uslugama i godišnja izvješća Pučke pravobraniteljice i posebnih pravobraniteljica - Dostupne analize, istraživanja i evaluacije - Mišljenja ključnih aktera - analiza rezultata intervjua	- Desk istraživanje strateških dokumenata, analiza trenutne situacije - Analiza nacionalnih i dostupnih regionalnih i lokalnih statistika o zapošljavanju, siromaštvu i socijalnoj uključenosti te socijalnim uslugama - IDI (dubinski intervjui) s predstavnicima SUK-a i korisničkih institucija kao i s ostalim korisnicima bespovratnih sredstava-provoditeljima projekata.
2. U kojoj mjeri je vidljiva poveznica odabranog tematskog cilja i investicijskih prioriteta u okviru Prioritetne osi 2 s identificiranim nacionalnim i regionalnim	2.1. Koje su ključne nacionalne potrebe u područjima socijalne integracije, identificirane u strateškom okviru i na temelju glavnih statističkih pokazatelja?	- Službeni dokumenti državnih tijela i drugih relevantnih institucija - Nacionalna statistika o zaposlenosti, siromaštvu i socijalnoj uključenosti te	- Desk istraživanje strateških dokumenata, analiza trenutne situacije - Analiza nacionalnih statistika o zapošljavanju, siromaštvu i

Evaluacijska pitanja	Potpitanja (operacionalizacija)	Izvori informacija	Metode
potrebama te dodijeljenim financijskim sredstvima?	2.2. Do koje mjere intervencija odgovara na potrebe? Postoje li neke potrebe na koje je izrazito dobro ili nedovoljno odgovoreno? 2.3. Je li dodjela sredstava odgovarala utvrđenim potrebama? Postoje li potrebe koje nisu dovoljno financirane?	socijalnim uslugama, godišnja izvješća Pučke pravobraniteljice i posebnih pravobraniteljica - Dostupne analiza, istraživanja i evaluacije/vrednovanja - Mišljenja ključnih aktera	socijalnoj uključenosti te socijalnim uslugama - IDI s predstavnicima javnih institucija, provoditeljima projekata i sudionicima projekata - CAWI / CATI s provoditeljima projekata i sudionicima projekata
3. Postoji li i ako da, u kojem obliku komplementarnost aktivnosti planiranih u okviru Prioritetne osi 2 s drugim instrumentima koji podupiru borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti?	3.1. Koji su ključni instrumenti koji podržavaju borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Hrvatskoj? 3.2. U kojoj mjeri ovi instrumenti mogu nadopuniti aktivnosti koje se financiraju iz ESF-a? 3.3. Koji su primjeri komplementarnosti između aktivnosti koje se financiraju iz ESF-a i drugih fondova? Koje se vrste komplementarnosti mogu prepoznati?	- Službeni dokumenti državnih tijela i drugih relevantnih institucija - Analiza uzorka dokumentacije projekata (prijavni obrasci, izvješća o provedbi) - Kvalitativna i kvantitativna analiza opisa projekata - Mišljenja ključnih aktera	- Desk istraživanje strateških i zakonodavnih dokumenata koji se odnose na područje socijalne intervencije - Analiza dokumentacije uzorka projekata - IDI s predstavnicima javnih ustanova, provoditeljima projekata, sudionicima projekata
4. Postoji li i ako da, u kojem obliku komplementarnost aktivnosti planiranih kroz ITU mehanizam u okviru Prioritetne osi 2 s relevantnim fondovima koji su izvor ulaganja za ITU mehanizam?	4.1. Koji je mehanizam osiguravanja komplementarnosti aktivnosti planiranih kroz ITU mehanizam u okviru PO 2, financiran iz različitih fondova? Kako je taj mehanizam proveden? U kojoj je mjeri mehanizam bio uspješan? 4.2. Koliko često provoditelji projekata mogu prepoznati projekte koji se nadopunjuju s njihovim projektima financiranim iz ESF-a putem mehanizma ITU? Koje su najčešće identificirane vrste komplementarnih projekata?	- Službeni dokumenti državnih tijela i drugih relevantnih institucija - Projektna dokumentacija projekata realiziranih u sklopu ITU mehanizma - Predstavnici institucija koje provode Operativni program - Provoditelji projekata - ITU koordinatori u ministarstvima i središtima UA/UP	- Desk istraživanje programskih dokumenata za ITU mehanizam, i za PO 2, za ostale PO OPULJP-a i EFRR - Analiza dokumentacije projekata provedenih u okviru mehanizma ITU-a, financiranih sredstvima ESF-a u okviru PO 2 - IDI s predstavnicima javnih institucija, provoditeljima projekata - IDI s ITU koordinatorima

Evaluacijska pitanja	Potpitanja (operacionalizacija)	Izvori informacija	Metode
	4.3. Koje su glavne prepreke za komplementarnost projekata? 4.4. Koji su učinci komplementarnosti između projekata u okviru ITU mehanizma?		
5. U kojoj su mjeri ciljane skupine i njihove potrebe identificirane u fazama programiranja i planiranja operacija te jesu li one adekvatno obuhvaćene provedenim projektnim aktivnostima?	5.1. Jesu li ciljane skupine pravilno identificirane i definirane u programskim dokumentima? Je li intervencija pravilno usmjerena na odabrane ciljane skupine? 5.2. Koje su glavne potrebe ciljanih skupina koje su utvrdili provoditelji projekata i sudionici projekata? 5.3. Koji su glavni mehanizmi pronalaženja sudionika projekta? Postoji li opasnost od izbora uvijek istih skupina sudionika? 5.4. Postoje li ciljane skupine koje su premalo zastupljene u projektima? Koji su razlozi?	• Dokumenti (programiranje, operativni) • Analize, istraživanja i evaluacije • Predstavnicima institucija koje provode OP • Provoditelji projekata • Sudionici u projektima	• Desk istraživanje programskih dokumenata, poziva, informacija o pojedinim projektima • Pregled postojećih analiza, istraživanje potreba ciljane skupine • IDI s predstavnicima institucija koje provode OP • IDI s predstavnicima sektorski nadležnih tijela • IDI s provoditeljima projekata • IDI sa sudionicima projekata • CAWI / CATI s provoditeljima projekata • CAWI / CATI sa sudionicima projekata
UČINKOVITOST (EFEKTIVNOST) Učinkovitost je kriterij razmjera u kojem su očekivani rezultati intervencije, to jest specifični ciljevi – posredni rezultati, ostvareni. Ona opisuje opseg u kojem se ostvaruju planirane aktivnosti i postižu planirani rezultati. Poblje, djelotvornost ukazuje na relaciju među rezultatima intervencije, to jest neposrednim rezultatima i krajnjim rezultatima. Navedeno se obično odnosi na namjeravane koristi za specifične ciljane skupine korisnika. Kao takva, intervencija se smatra učinkovitom kada rezultati postižu namjeravane koristi. Djelotvorna je kada koristi resurse primjereno i ekonomično kako bi ostvarila željene rezultate.			
Evaluacijski kriterij			

Evaluacijska pitanja	Potpitanja (operacionalizacija)	Izvori informacija	Metode
6. U kojoj su mjeri intervencije pridonijele uključivanju posebno ranjivih skupina na tržište rada?	6.1. Kakav je trenutni status sudionika u projektima na tržištu rada? Koliko ih je bilo zaposleno, u procesu obrazovanja ili u potrazi za poslom šest mjeseci po završetku sudjelovanja u projektu? 6.2. Koji su radni uvjeti onih koji su zaposleni, posebno: vrsta ugovora, plaće? 6.3. Postoje li neki drugi rezultati vezani uz zapošljavanje, poput: - Stjecanja profesionalnog iskustva; - Stjecanja općih i profesionalnih vještina potrebnih na tržištu rada; - Stjecanja formalnih kvalifikacija 6.4. Kakva bi bila situacija sa sudionicima bez sudjelovanja u projektu (samoprocjena sudionika)? 6.5. Koje mjere imaju najznačajniji utjecaj na situaciju na tržištu rada za sudionika? 6.6. Postoje li značajne razlike među ciljanim skupinama u pogledu uključivanja na tržište rada?	- Podaci o praćenju projekata - Mikropodaci o sudionicima u projektu - Provođitelji projekata - Sudionici u projektima	- Statistička analiza podataka o praćenju projekata - IDI sa sudionicima projekata - CAWI / CATI sa sudionicima projekata - IDI s provođiteljima projekata - CAWI / CATI s provođiteljima projekata
7. U kojoj mjeri su intervencije pridonijele socijalnom uključivanju ranjivih skupina?	7.1. Koji su drugi učinci sudjelovanja u projektima osim zapošljavanja ili obrazovanja identificirani od strane provođitelja projekata i sudionika? 7.2. Kakva bi bila njihova situacija bez sudjelovanja u projektu (samoprocjena sudionika)?	- Provođitelji projekata - Sudionici u projektima	- IDI sa sudionicima projekata - CAWI / CATI sa sudionicima projekata - IDI s provođiteljima projekata - CAWI / CATI s provođiteljima projekata

Evaluacijska pitanja	Potpitanja (operacionalizacija)	Izvori informacija	Metode
	7.3. Koje mjere imaju najznačajniji utjecaj na aktivno uključivanje ranjivih skupina u život zajednice?		
8. U kojoj su mjeri intervencije poboljšale pristup socijalnim i zdravstvenim uslugama? (dodatno pitanje)	8.1. U kojoj su mjeri ulaganja u vještine i kvalifikacije profesionalaca (u zdravstvu i socijalnim uslugama) poboljšala njihove kompetencije? 8.2. U kojoj se mjeri nove kompetencije koriste u svakodnevnom radu? Kakav je utjecaj novih kompetencija na rad? 8.3. Kako su nove vještine / kvalifikacije poboljšale pristup zdravstvenim i socijalnim uslugama? 8.4. Kako je intervencija utjecala na povećanje dostupnosti socijalnih i zdravstvenih usluga? 8.5. Koliko je osoba zbog projekta započelo koristiti socijalne usluge u zajednici umjesto institucijskih usluga? 8.6. Kakav je utjecaj deinstitutionalizacije na kvalitetu usluga i kvalitetu života korisnika usluga? 8.7. Koliko je novih usluga pruženo zahvaljujući ESF podršci?	• Podaci o praćenju • Predstavnici tijela SUK-a • Provođitelji projekata • Sudionici u projektima	• Analiza podataka o praćenju za PO 2 • IDI s predstavnicima institucija koje provode OP • IDI sa sudionicima projekta • CAWI / CATI sa sudionicima projekata • IDI s provođiteljima projekata • CAWI / CATI s provođiteljima projekata
9. Koje intervencije su postigle dodane vrijednosti/rezultate u odnosu na očekivane rezultate?	9.1. Je li došlo do neočekivanih rezultata projekata? Ako je odgovor da, koje vrste rezultata / učinaka? 9.2. Koji elementi projekata podržavaju pojavu takvih učinaka?	• Provođitelji projekata • Sudionici u projektima	• IDI sa sudionicima projekta • CAWI / CATI sa sudionicima projekata • IDI s provođiteljima projekata • CAWI / CATI s provođiteljima projekata

Evaluacijska pitanja	Potpitanja (operacionalizacija)	Izvori informacija	Metode
10. U kojoj mjeri su postignuti rezultati intervencija odgovorili na identificirane nacionalne i regionalne potrebe?	10.1. Kako rezultati odgovaraju potrebama identificiranim na regionalnoj i nacionalnoj razini (referenca na pitanje br. 2) 10.2. Postoji li mogućnost da bi alternativne vrste projekata bolje odgovarale potrebama ciljanih skupina?	- Podaci o praćenju projekata - Mikropodaci o sudionicima u projektu - Predstavnici institucija koje provode OP - Provođitelji projekata - Sudionici u projektima	- Analiza podataka o praćenju za PO 2 - IDI s predstavnicima institucija koje provode OP - IDI sa sudionicima projekata - CAWI / CATI sa sudionicima projekata - IDI s provođiteljima projekata - CAWI / CATI s provođiteljima projekata
11. Koji su dodatni čimbenici utjecali na postignute rezultate projekta? (dodatno pitanje)	11.1. Koji su vanjski čimbenici utjecali na postizanje rezultata projekta, kao što su npr. stanje na tržištu rada, promjene zakonskih propisa, dostupnost drugih programa? 11.2. Koji su unutarnji čimbenici utjecali na učinke projekata, kao što su pravila o provedbi ESF-a, odredbe programskih dokumenata, učinkovitost institucija koje provode intervenciju, iskustvo provođitelja projekata?	- Predstavnici institucija koje provode OP - Provođitelji projekata - Sudionici u projektima	- IDI s predstavnicima institucija koje provode OP - IDI sa sudionicima projekata - CAWI / CATI sa sudionicima projekata - IDI s provođiteljima projekata - CAWI / CATI s provođiteljima projekata
DJELOTVORNOST (EFIKASNOST) Djelotvornost je kriterij odnosa između postignutih rezultata i upotrijebljenih resursa.. Izlazni rezultat je mjerilo uloženog; neposredni je vidljivi rezultat intervencijskih procesa nad kojima voditelji intervencija imaju određenu mjeru kontrole. Intervenciju se može smatrati efikasnom ukoliko koristi najmanje skupe, ali prikladne i dostupne, resurse za postizanje željenih izlaznih rezultata, u pogledu kvantitete i kvalitete te u predviđenom roku. Kvaliteta ulaznih resursa i izlaznih rezultata važna je pri procjeni djelotvornosti; najekonomičniji resursi nisu nužno i najprikladniji te je stoga ključna procjena odnosa između kvantitete i kvalitete rezultata.			
12. U kojoj mjeri su predviđene aktivnosti adekvatno planirane u odnosu na	12.1. Postoje li određene ciljane vrijednosti za koje mislite da se neće moći	Programski i provedbeni dokumenti	Desk istraživanja programskih i provedbenih dokumenata,

Evaluacijska pitanja	Potpitanja (operacionalizacija)	Izvori informacija	Metode
zajedničke i specifične pokazatelje relevantnog investicijskog prioriteta u kontekstu polaznih vrijednosti i postavljenih ciljeva?	ostvariti? I ako je tako, koji su glavni razlozi? 12.2. Postoji li jasna uzročno-posljedična veza između aktivnosti i pokazatelja ostvarenja i pokazatelja rezultata u okviru a PO 2? 12.3. Jesu li planirane aktivnosti utemeljene na dokazima (prethodne evaluacije, istraživanja, prijašnja iskustva)? 12.4. U kojoj su mjeri aktivnosti usmjerene na ciljeve? Planiraju li se neke aktivnosti koje nisu dostatno usmjerene na rezultate?	- Informacije o projektima - Dostupne analize, evaluacije i istraživanja - Podaci o praćenju OP-a (planirani pokazatelji prema ostvarenom, financijski napredak) - Mikropodaci o pojedinim sudionicima - Predstavnici institucija koje provode OP - Provoditelji projekata	informacije o projektima prikupljene u bazama podataka, postojećim evaluacijama, analizama i istraživanjima - Analiza podataka o praćenju na razini PO te na razini pojedinačnih poziva i projekata - Analiza mikropodataka - IDI s predstavnicima institucija koje provode OP - IDI s provoditeljima projekata - CATI / CAWI s pružateljima projekata.
13. Koje su najučinkovitije i najisplativije intervencije provedene u okviru Prioritetne osi 2? (<i>dodatno pitanje</i>)	13.1. Koliki je jedinični trošak po sudioniku? Koje su razlike između SC i poziva? 13.2. Kakav je odnos jediničnog troška i postignutih rezultata za SC? 13.3. Koji čimbenici utječu na jedinične troškove intervencije? 13.4. Koje su vrste intervencije najučinkovitije u pogledu omjera troškova i rezultata?	- Podaci o pojedinačnim, dovršenim projektima (financijski podaci, postignuti pokazatelji, vrste intervencija) - ESF mikropodaci uključenih pripadnika ciljane skupine	- Analiza baza podataka pojedinih projekata (financijski podaci, aktivnosti, pokazatelji ostvarenja i pokazatelji rezultata) - IDI s provoditeljima projekata - IDI s predstavnicima javnih institucija
Evaluacijski kriterij	UČINAK Učinak je mjera svih značajnih utjecaja razvojne intervencije, pozitivan ili negativan, očekivan ili nepredviđen, na neposredne korisnike i druge pod njegovim utjecajem. Dok se djelotvornost fokusira na očekivane rezultate intervencije, učinak je mjera širih posljedica intervencije, poput ekonomskih, socijalnih, političkih učinaka; na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini; na ciljanu skupinu i ostale izravno ili neizravno pogođene. U slučaju procjene učinaka, to jest procjene pri kojoj se prioritet daje mjerenjima i procjeni učinaka, mora se procjenjivati protučinjenično, što znači procjenu što bi se dogodilo da intervencije nije bilo.		
14. U kojoj su mjeri učinci i rezultati u svakom specifičnom cilju dugoročno održivi,	14.1. Koji su dugoročni učinci, najmanje godinu dana nakon završetka projekta za svaki SO? (Odnosi se samo na one	- Provoditelji projekata - Sudionici u projektima	IDI sa sudionicima projekta

Evaluacijska pitanja	Potpitanja (operacionalizacija)	Izvori informacija	Metode
te hoće li se takav učinak moći očuvati i bez financiranja iz nacionalnih/europskih fondova?	SO, gdje se takvi rezultati mogu pojaviti) 14.2. Za koje učinke se može predvidjeti da će se zadržati u dugoročnom razdoblju? 14.3. Koje uvjete treba ispuniti da bi se dugoročno zadržali učinci? 14.4. Za koje učinke je potrebno dodatno, javno financiranje kako bi bili dugoročno zadržani? 14.5. Koji su glavni rizici za održivost učinaka?		- CAWI / CATI sa sudionicima projekata - IDI s provoditeljima projekata - CAWI / CATI s provoditeljima projekata
15. Kakav je utjecaj rezultata projekata na širu nacionalnu/regionalnu/lokalnu zajednicu - procjena utjecaja provedenih projekata?	15.1. U kojoj mjeri postignuti i očekivani rezultati doprinose ciljevima utvrđenim u strateškom okviru na nacionalnoj i regionalnoj razini? 15.2. Kako je procijenjen utjecaj projekta na položaj osoba u nepovoljnom položaju na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini?	Provoditelji projekata	- IDI s provoditeljima projekata - CAWI / CATI s provoditeljima projekata
16. Bi li učinak bio ostvaren bez ESF potpora, ako da u kojoj mjeri?	16.1. Kakva bi bila situacija sa sudionicima u projektima bez sudjelovanja u projektima (samoprocjena sudionika)? Koliko bi situacija bila slična sadašnjoj? 16.2. Ako bi situacija bez sudjelovanja i podrške bila još gora, koliko bi bila još gora? U kojim sferama socijalne uključenosti? 16.3. Koje bi mjere razumno mogle dobiti financiranje iz drugih izvora, a ne iz ESF-a? Ako je tako, bi li učinci bili	- Provoditelji projekata - Sudionici u projektima	- IDI sa sudionicima projekta - CAWI / CATI sa sudionicima projekata - IDI s provoditeljima projekata - CAWI / CATI s provoditeljima projekata

Evaluacijska pitanja	Potpitanja (operacionalizacija)	Izvori informacija	Metode
	slični učincima postignutim uz potporu ESF-a?		

10.2 Pokazatelji ostvarenja i ciljane vrijednosti za 2023.

Identif. oznaka	Pokazatelj	Jed.	Mikropodaci (ukupno ušli do 31.12.2019)	Kumulativna vrijednost prema Izvješću	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ciljana vrijednost 2023	Postotak ciljane vrijednosti (D/L)
Pokazatelji ostvarenja za IP 9.i												
CO01	Nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene	broj	7946	18716	0	3479	3270	3299	5471	3197	18524	101,04%
CO06	Mlađi od 25 godina	broj	7219	7079	0	0	11	1	2611	4456	6970	101,56%
CO07	Stariji od 54 godine	broj	3615	9127	0	713	892	1097	3533	2892	2881	316,80%
CO16	Sudionici s invaliditetom	broj	1778	2482	0	240	230	182	753	1077	5575	44,52%
SO201	Broj aktivnosti za podizanje svijesti / javne kampanje	broj	n/a	185	0	0	0	0	25	160	133	139,10%
SO203	Stručnjaci koji sudjeluju u osposobljavanju	broj	n/a	637		0	0	0	242	395	2355	27,05%
SO204	Broj pripremljenih i provedenih planova aktivnosti	broj	n/a	5	0	0	0	0	5	0	5	100,00%
SO207	Broj sudionika pripadnika romske i drugih nacionalnih manjina	broj	1258	698	0	0	126	93	371	108	1639	42,59%
Pokazatelji rezultata za IP 9.i												
CR04	sudionici koji imaju posao, uključujući samozaposlene, po prestanku sudjelovanja smanjenje pada broja stanovnika u pet pilot područja	broj	139	820	0	143	254	206	171	46	12,00%	
SR202	uključenih u program društvene, gospodarske i geografske obnove	broj	n/a	1292	0	0	0	0	0	0	67,00%	
Pokazatelji ostvarenja za IP 9.iv												
CO01	nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene	broj	1033	1102	0	1	31	159	250	661	10565	10,43%

CO06	mlađi od 25 godina	broj	994	1012	0	13	59	117	249	574	7000	14,46%
CO07	stariji od 54 godine	broj	1598	1614	0	0	86	255	242	1031	11200	14,41%
CO16	sudionici s invaliditetom	broj	3975	3781	0	30	403	915	791	1642	15000	25,21%
CO22	broj projekata namijenjenih javnoj administraciji ili službama na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini	broj	n/a	150	0	0	1	5	119	25	7	2142,86%
SO201	Broj aktivnosti za podizanje svijesti/javne kampanje	broj	n/a	16	0	0	0	1	13	2	20	80,00%
SO203	Stručnjaci koji sudjeluju u osposobljavanju	broj	n/a	1039	0	0	0	79	415	545	5000	20,78%
SO205	Broj projekata i programa u zdravstvenom sektoru koji su primili potporu	broj	n/a	10	0	0	0	0	0	10	60	16,67%
SO206	Broj pružatelja usluga koji provode projekte	broj	n/a	124	0	0	0	0	46	78	400	31,00%
Pokazatelji rezultata za IP 9.iv												
SR203	Osobe zaposlene u zdravstvu dvije godine nakon završetka medicinskog obrazovanja i osposobljavanja, podržanih iz ESF	omjer	n/a	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	85%	
SR204	Broj osoba koje su primile pomoć kroz socijalne usluge u zajednici, pružene kroz projekte	broj	n/a	0	0	0	0	0	0	0	22500	
SR205	Povećan broj pružatelja usluga socijalne skrbi u zajednici	broj	n/a	0	0	0	0	0	0	0	400	
SR206	Broj stručnjaka osposobljenih u području socijalnih usluga	omjer	n/a	116	0	0	0	0	67	49	3000	
Pokazatelji ostvarenja za IP 9.v												

CO01	nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene	broj	771	770	0	0	0	337	433	0	6050	12,73%
CO05	zaposleni, uključujući samozaposlene	broj	103	103	0	0	0	63	40	0	1200	8,58%
CO23	broj mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća kojima je dana potpora (uključujući i zadružna poduzeća, poduzeća socijalne ekonomije)	broj	n/a	45	0	0	0	45	0	0	170	26,47%
Pokazatelji rezultata za IP 9.v												
CR04	Sudionici koji imaju posao, uključujući samozaposlene, po prestanku sudjelovanja u odnosu na zajednički pokazatelj CO01 nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene		n/a	64%	0	0	0	6%	58%	0%	60%	
SR207	Društveni poduzetnici i zaposlenici društvenih poduzeća s unaprijeđenim vještinama u području obavljanja poslovne djelatnosti		n/a	95%	0	0	0	26%	69%	0%	90%	

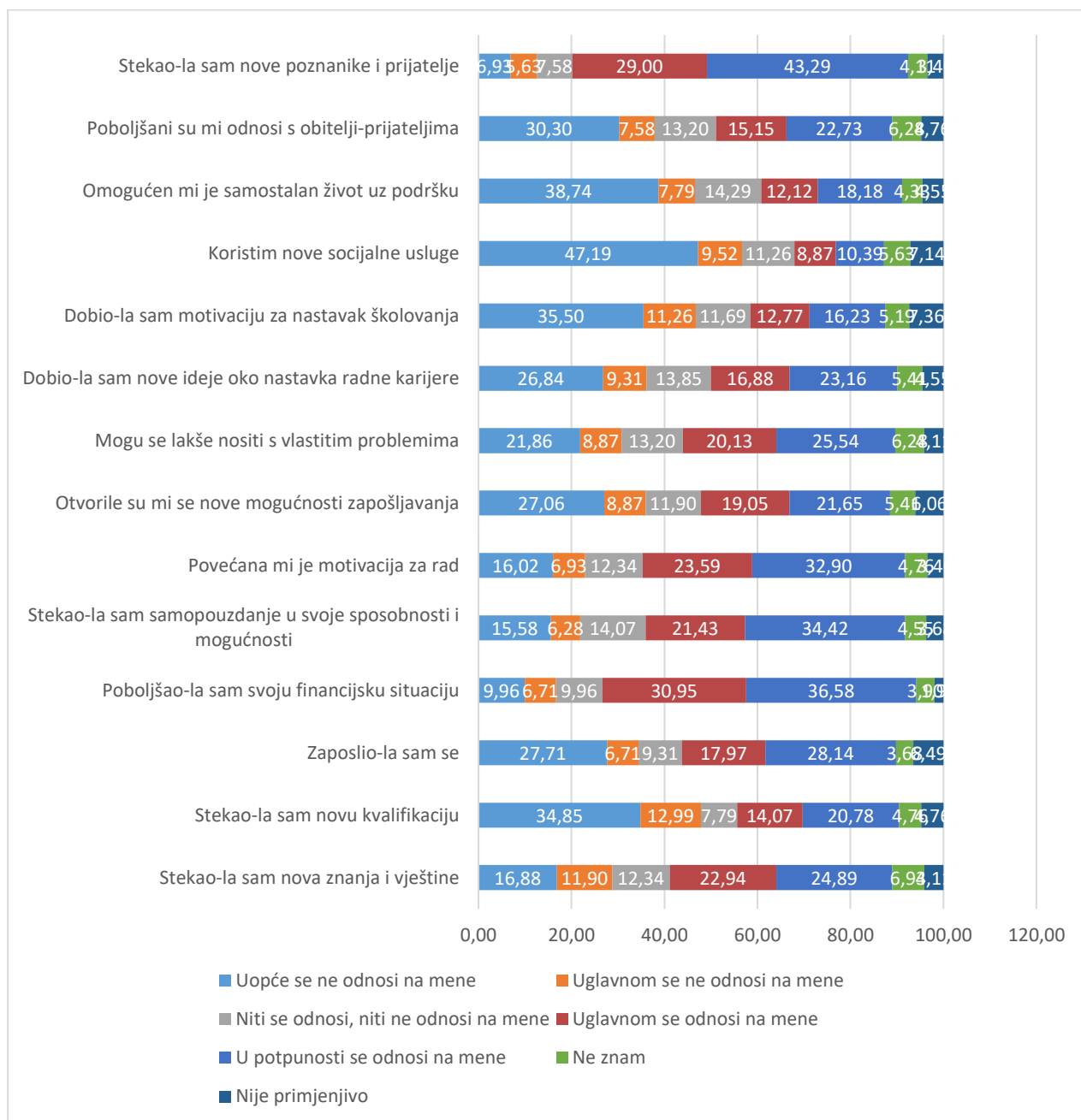
10.3 Dodatni grafovi i tablice

Tablica 1. Ukupni broj anketiranih sudionika po regijama i pozivima (bez sudionika javnih radova)

	Zagreb	Sjeverna Hrvatska	Slavonija	Banovina, Kordun, Lika	Istra, Primorje, Gorski Kotar	Dalmacija	Ukupno
Umjetnost i kultura za mlade	6	9	17	9	8	7	56
Umjetnost i kultura 54+	56	34	16	5	41	3	155
Podrška programima usmjerenim mladima	63	18	30	8	3	17	139
Zaželi-Program zapošljavanja žena	19	104	221	72	10	183	609
Podrška socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina	15	23	33	10	10	24	115
Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u	23	6	12	2	4	25	72
Razvoj i provedba programa za socijalnu koheziju i povećanje zaposlenosti u gradovima: Kninu, Belom Manastiru i općini D	0	0	0	0	0	54	54
Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom	7	12	5	3	5	7	39
Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom - faza II	9	10	5	1	3	3	31
Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva	20	6	1	5	4	36	72
Podrška daljnjem procesu deinstucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom	1	0	0	1	3	0	5
Podrška procesu deinstucionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih	0	0	0	0	2	0	2
Razvoj i širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata	38	8	21	1	3	19	90
Poticanje društvenog poduzetništva	40	27	17	10	0	46	140
Promicanje društvenog poduzetništva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, organizacija civilnog društva i zadruga br	8	3	4	1	0	9	25
Ukupno	305	260	382	128	96	433	1604

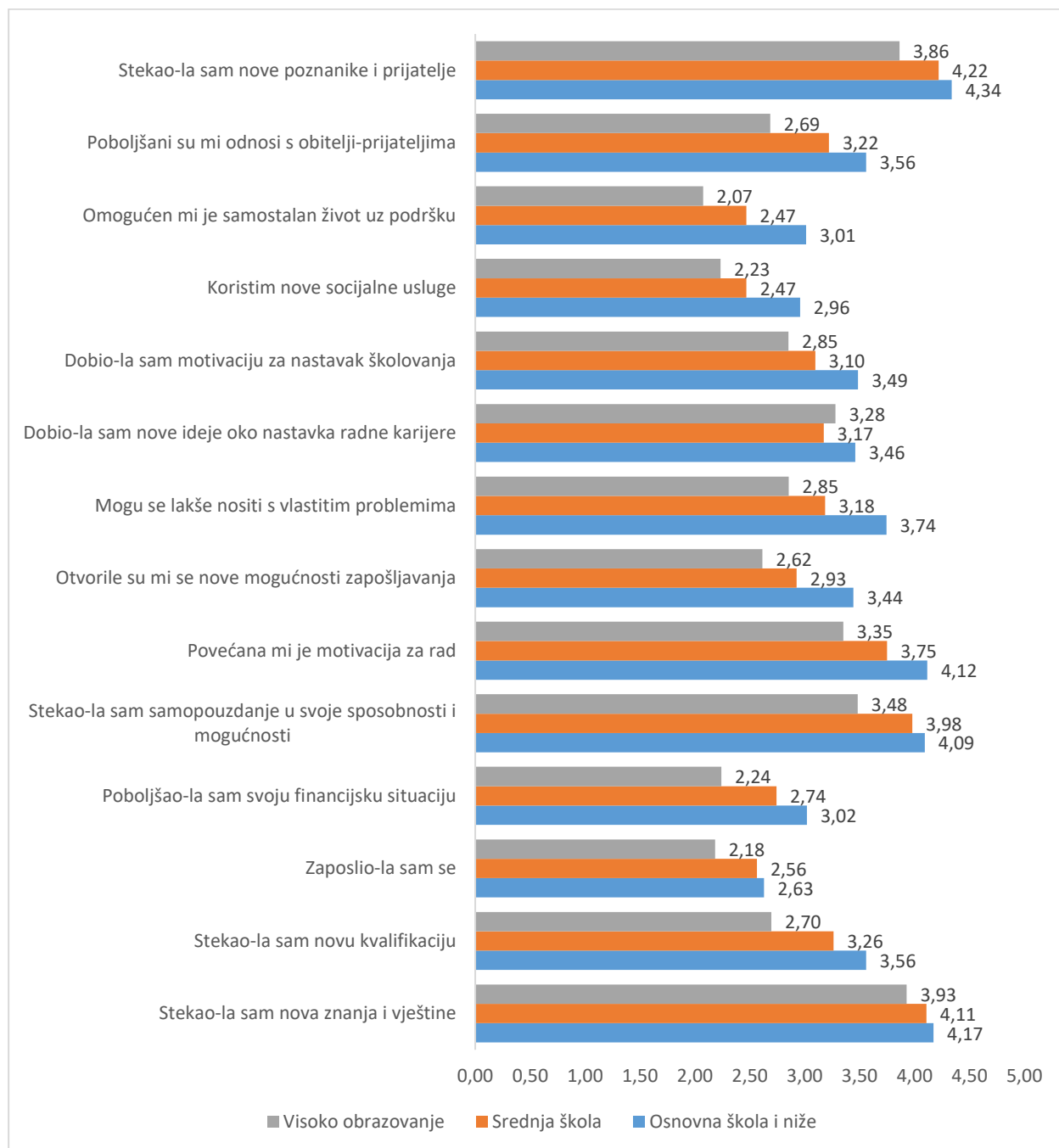
Napomena: U okviru projekata Provedba javnih radova za teže zapošljive skupine - faza 1 i 2, regionalna distribucija je također neujednačena - od ukupnog broja ispitanika (462), više od 40% ih je iz Slavonije (198), a znatno manje u Zagrebu (19) i regiji Istra, Primorje i Gorski Kotar (15). Broj ispitanika za preostale dvije regije je slijedeći: regija Sjeverna Hrvatska (99) i regija Banovina, Kordun i Lika (56).

Slika 1. Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu (javni radovi)? (%; 6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (javni radovi)

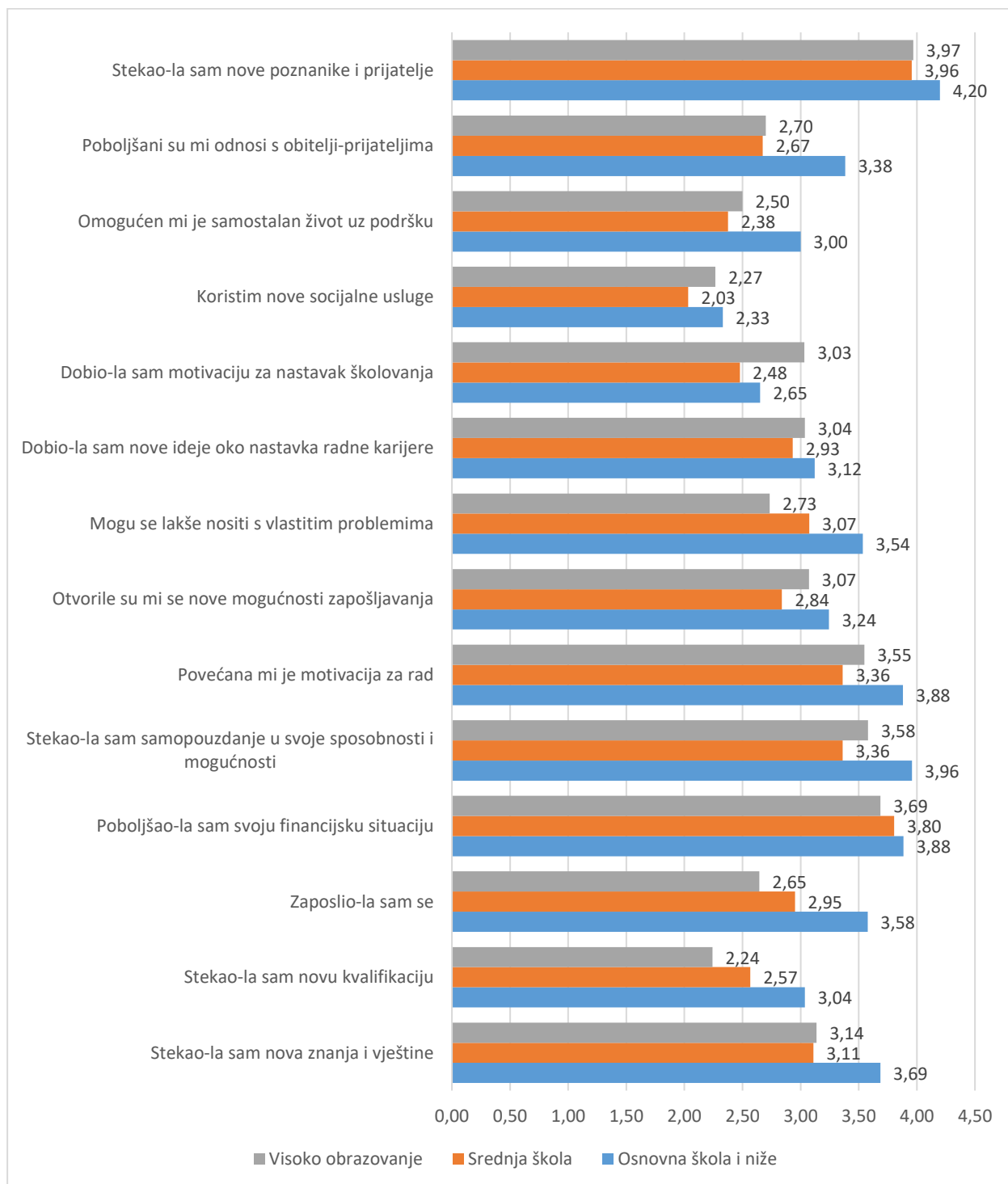
lika 2 Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu (1 – Uopće se ne odnosi na mene; 5 – U potpunosti se odnosi na mene)? (6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

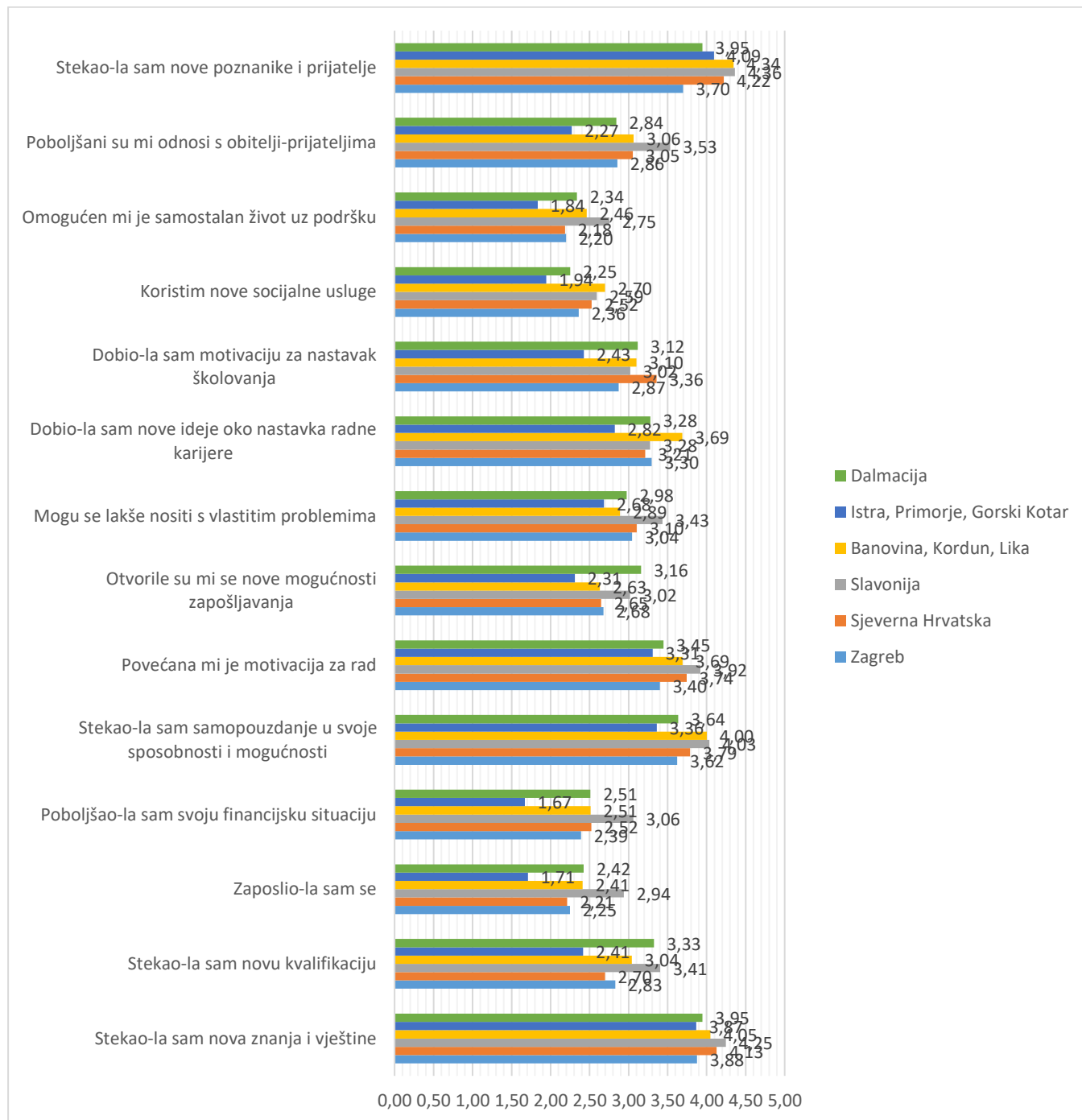

Slika 3 Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu (javni radovi)? (1 – Uopće se ne odnosi na mene; 5 – U potpunosti se odnosi na mene); (6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)

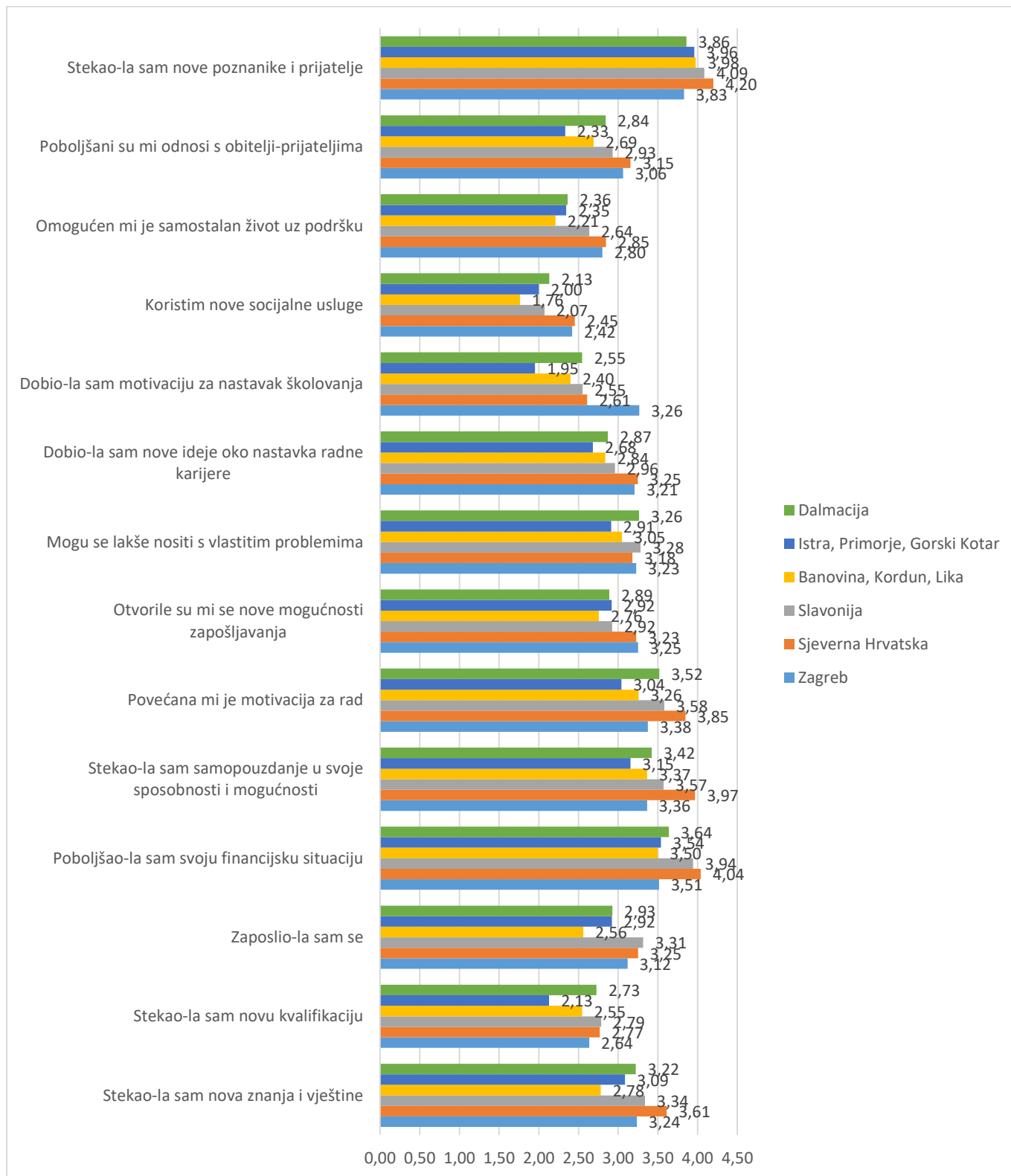
Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (javni radovi)

Slika 4 Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu (1 – Uopće se ne odnosi na mene; 5 – U potpunosti se odnosi na mene)? (6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)

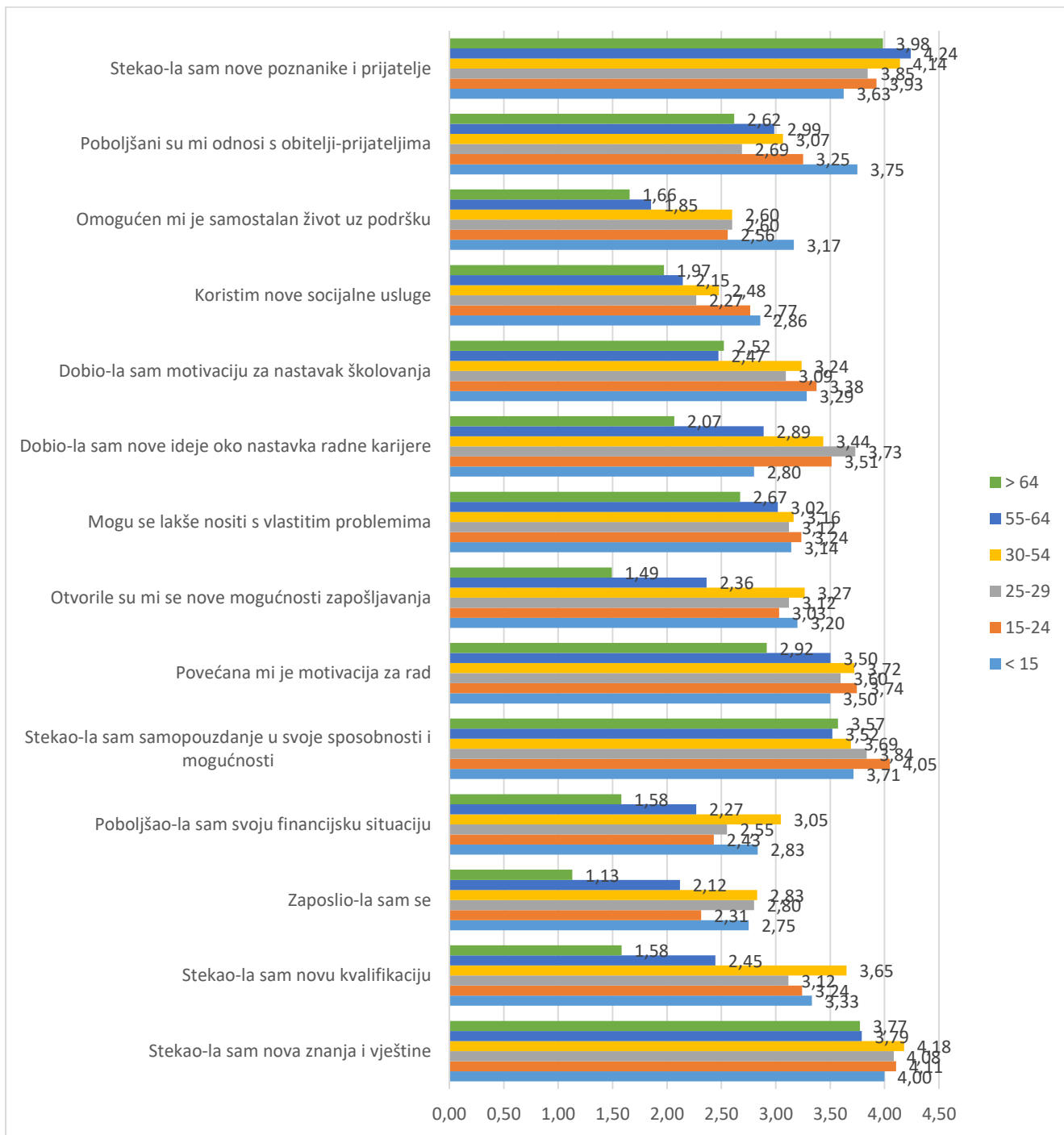
Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Slika 5 Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu (javni radovi) (1 – Uopće se ne odnosi na mene; 5 – U potpunosti se odnosi na mene)? (6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)

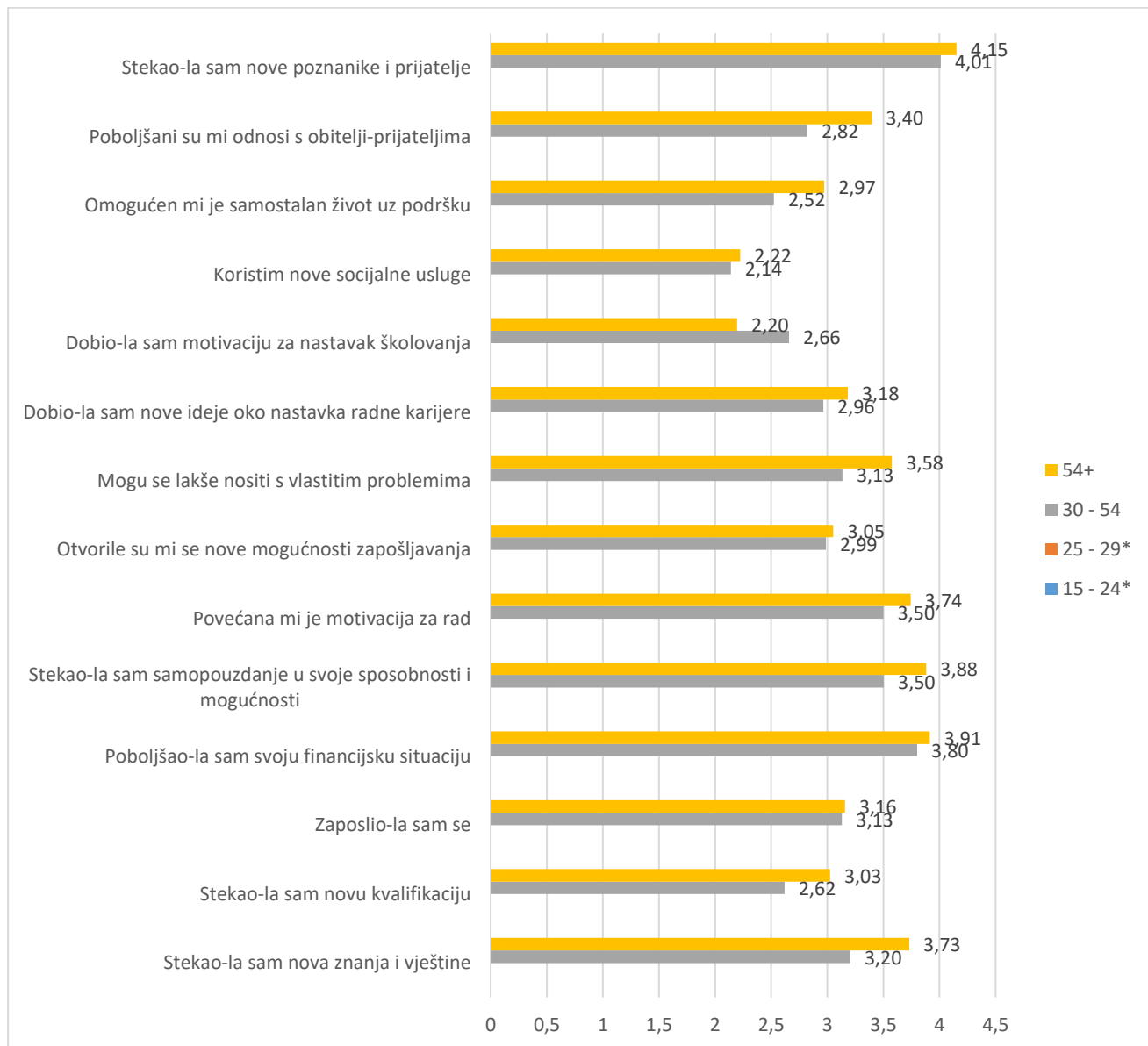
Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (javni radovi)

Slika 6 Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu (1 – Uopće se ne odnosi na mene; 5 – U potpunosti se odnosi na mene)? (6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

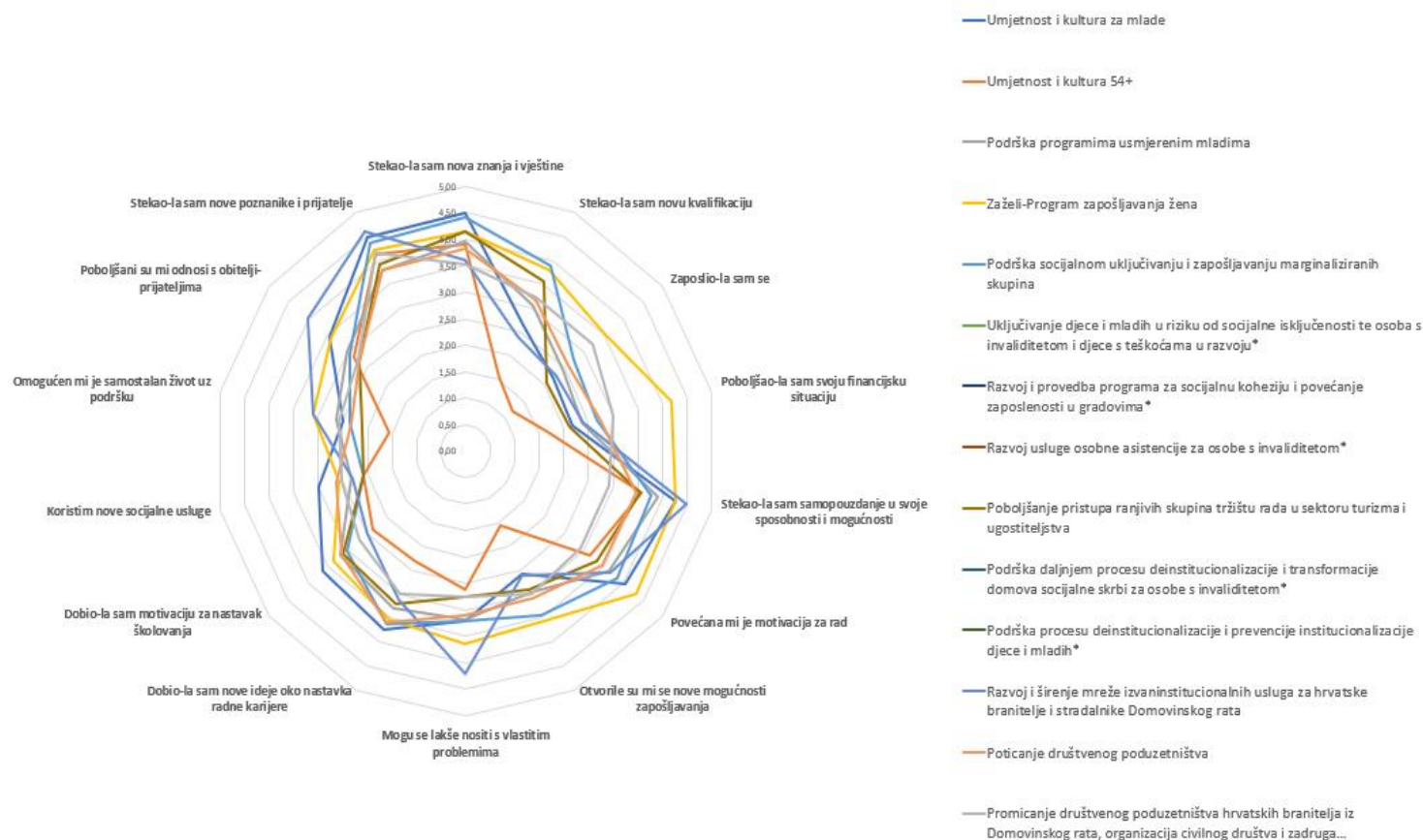
Slika 7 Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu (javni radovi) (1 – Uopće se ne odnosi na mene; 5 – U potpunosti se odnosi na mene)? (6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (javni radovi)

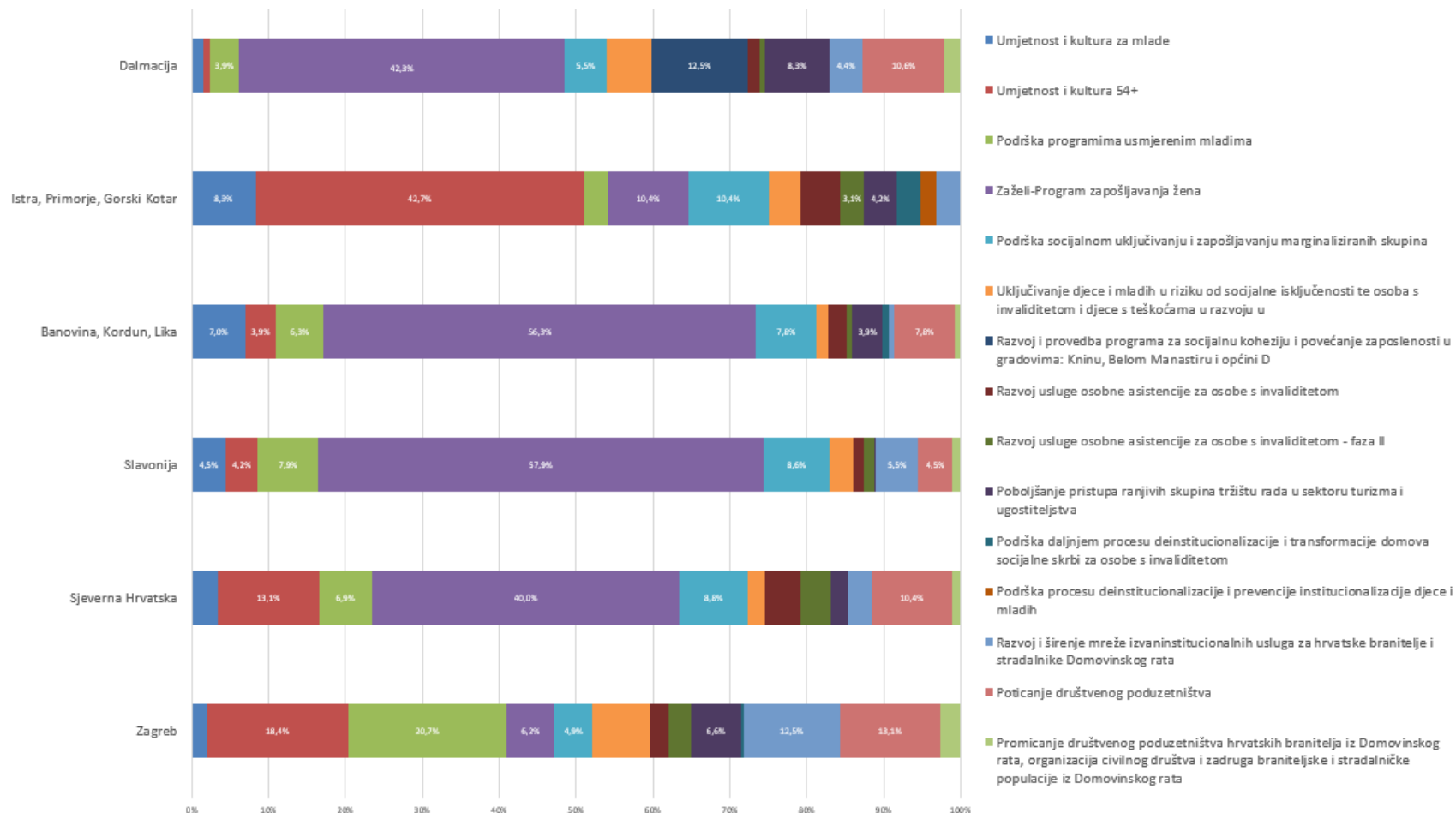
Slika 8 Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u projektu (1 – Uopće se ne odnosi na mene; 5 – U potpunosti se odnosi na mene)? (%., 6 mjeseci ili više od aktivnosti u projektu)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

Slika 9 Regionalna distribucija sudionika prema PDP-ima

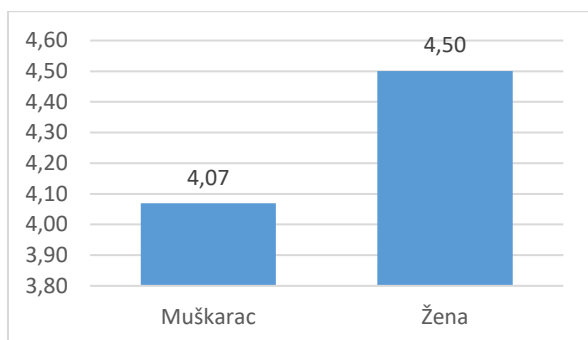
Izvor:CAWI/CATI sa sudionicima

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

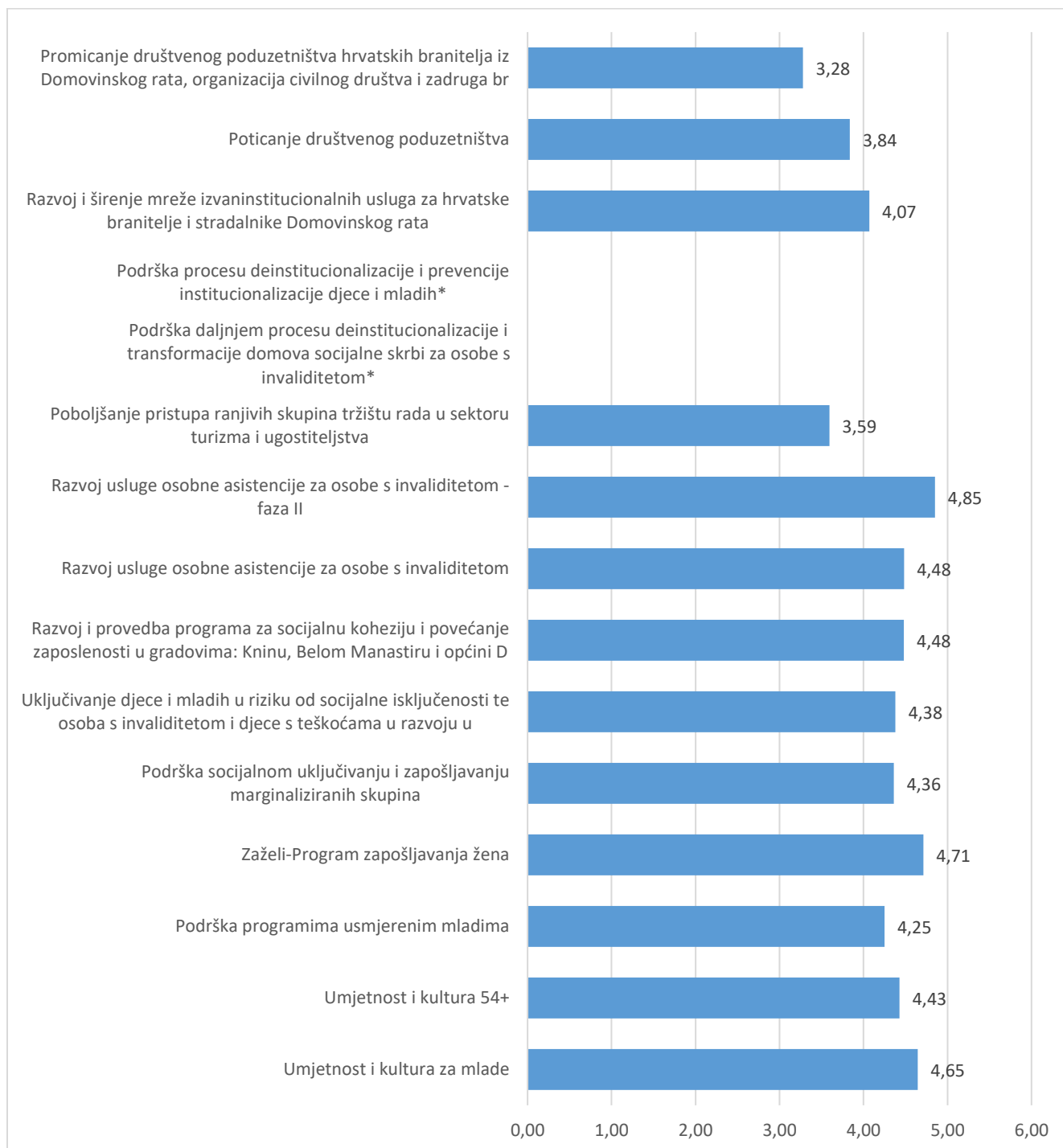

Slika 10 Biste li se ponovo odlučili na sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva? (po spolu)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

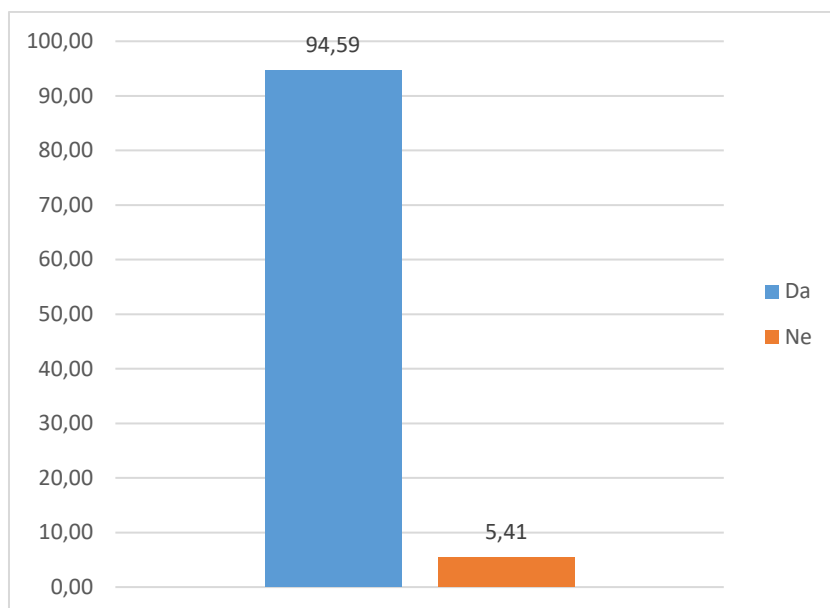
Slika 11 Biste li se ponovo odlučili na sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva? (u %, po nazivu postupka)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima

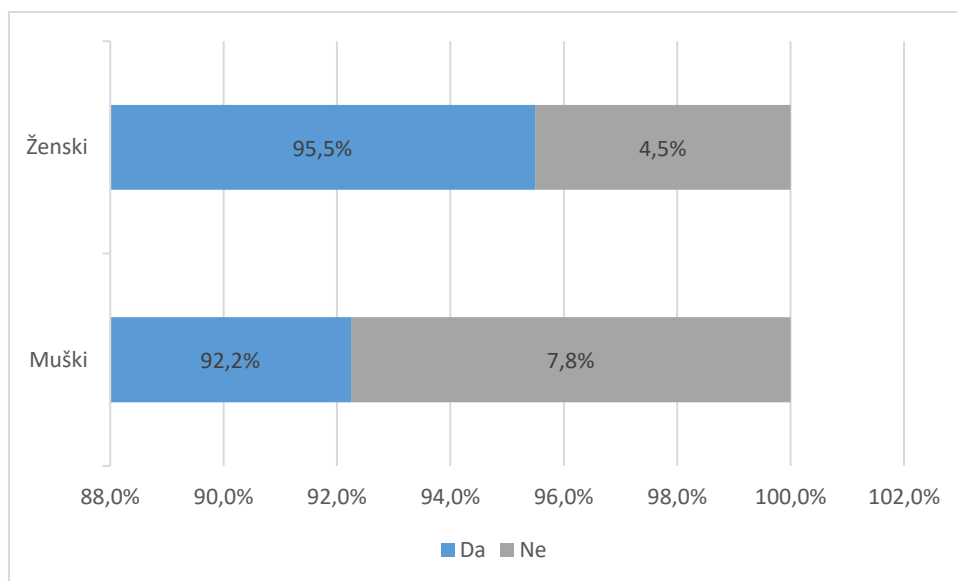
* Nedovoljan broj ispitanika za izračun

Slika 12 Bi li ste li preporučili drugim nezaposlenim osobama uključivanje u javne radove? (u %)

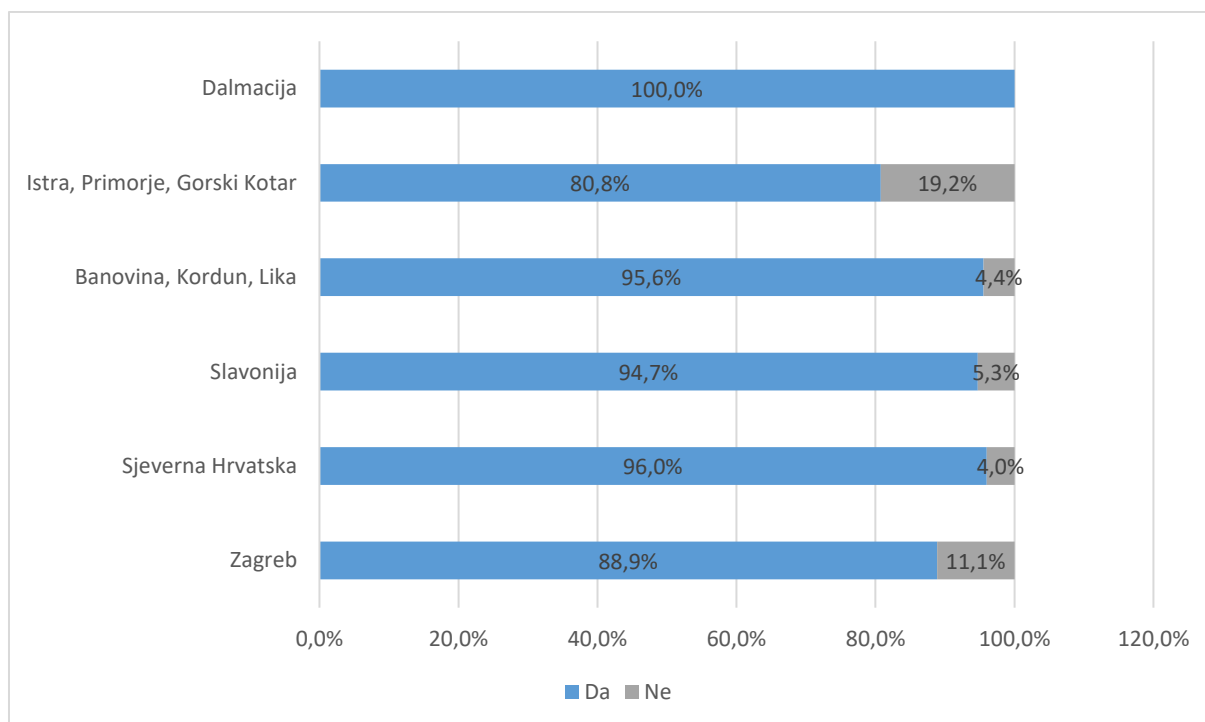
Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (javni radovi)

Slika 13 Bi li ste li preporučili drugim nezaposlenim osobama uključivanje u javne radove? (u %; po spolu)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (javni radovi)

Slika 14 Bi li ste li preporučili drugim nezaposlenim osobama uključivanje u javne radove? (u %; po regiji)

Izvor: CAWI/CATI sa sudionicima (javni radovi)

10.4 Upitnik 1 Korisnici bespovratnih sredstava

UVODNI TEKST

Poštovani / poštovana,

molimo Vas odvojite 20-ak minuta Vašeg vremena kako biste sudjelovali u istraživanju iskustava nositelja projekata Prioritetne osi 2 „Socijalno uključivanje“ Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. (dalje u tekstu: OPULJP).

Istraživanje provodi WYG Savjetovanje u sklopu vrednovanja provedbe OPULJP-a, za potrebe Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike kao Upravljačkog tijela za Europski socijalni fond u Hrvatskoj.

U ime Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike te WYG savjetovanja kontaktira Vas agencija Ipsos zadužena za prikupljanje podataka.

Vaši odgovori važni su nam zbog praćenja ostvarenih rezultata sudjelovanjem u projektu ESF-a u Hrvatskoj te daljnjeg unaprjeđenja planiranih aktivnosti. Praćenje ostvarenja rezultata važan je segment izvještavanja Europske komisije.

Za Vaše sudjelovanje u ovom istraživanju potreban je Vaš dobrovoljni pristanak, koji možete povući u bilo kojem trenutku.

Glavni cilj ovog istraživanja unaprjeđenje je djelotvornosti, učinkovitosti i kvalitete poduzetih aktivnosti te zadovoljstva samih nositelja projekata.

Anketa je anonimna i svi rezultati istraživanja bit će prikazani skupno, bez prikazivanja odgovora pojedinih sudionika u istraživanju.

Hvala Vam

Pristajete li nastaviti s istraživanjem?

1. Pristajem
2. Ne pristajem → ZAHVALI I ZAVRŠI. Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu.

Vaša privatnost i anonimnost zajamčeni su prema strogim pravilima Uredbe EU 2016/679, Europskog udruženja za marketinška istraživanja (ESOMAR) asocijacije čiji je Ipsos d.o.o. član, te norme ISO 20252 za istraživanje tržišta, medija i javnog mnijenja prema kojoj je Ipsos certificiran. Vaša prava:

- Vaši odgovori bit će prezentirani isključivo u anonimiziranom obliku.
- Vaši osobni podaci bit će pohranjeni kod agencije Ipsos d.o.o. maksimalno do kraja ugovorne obveze (lipanj 2021.) nakon čega će biti trajno brisani.
- Vaši osobni podaci neće biti korišteni u svrhu profiliranja i/ili automatiziranog donošenja odluka zasnovanih na takvoj obradi.
- Vaši osobni podaci tijekom obrade neće se prenositi u treće zemlje izvan EU.
- U svakom trenutku možete zatražiti: pristup svojim osobnim podacima, ispravak svojih osobnih podataka, brisanje svojih osobnih podataka, ograničenje obrade u odnosu na svoje osobne podatke, iskorištavanje prava na prenosivost svojih osobnih podataka ili uložiti prigovor na obradu svojih osobnih podataka uključujući i mogućnost podnošenja prigovora nadzornom regulatornom tijelu (Agencija za zaštitu osobnih podataka, Selska cesta 136, 10000 Zagreb).

Ostvarenje bilo kojeg od navedenih prava možete zatražiti od agencije Ipsos d.o.o. (online.hr@ipsosadria.com) tijekom provedbe istraživanja ili izravno od Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (zastita.podataka@mrms.hr) i WYG savjetovanja d.o.o. (frontdesk@wyg-c.eu) u svim fazama istraživanja.

ULAZNA PITANJA

F1. Prema evidenciji Ministarstva, Vaša je organizacija pod nazivom: (Naziv korisnika) između 2015. i 2019. godine započela sudjelovanje u provedbi projekta Europskog socijalnog fonda pod nazivom: (Naziv).

Je li to točno?

1. Da
2. Ne → ZAHVALI I ZAVRŠI. *Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu.*

F1_tekst.

U nastavku ćemo Vam postaviti niz pitanja o Vašim iskustvima u OVOM projektu za koji ste potvrdili da je Vaša organizacija sudjelovala u njemu.

Ukoliko Vi osobno niste osoba koja je najviše upoznata s ovim projektom molimo Vas da anketu popuni osoba u organizaciji koja zna najviše o projektu. Poveznica na anketu (link) bit će aktivna dok se anketa ne popuni do kraja.

Molimo Vas da u svim pitanjima u kojima se spominje formulacija „OVAJ projekt“ mislite upravo na to Vaše iskustvo, a ne na druga iskustva koja možda imate u drugim ESF projektima.

Ukoliko Vaš projekt još nije završen molimo Vas da u svim pitanjima koja se odnose na Vaša iskustva s projektom odgovarate na osnovu iskustava koja ste stekli do ovog trenutka.

P1. Specifični cilj

1. 9.i.1
2. 9.i.2
3. 9.iv.1
4. 9.iv.2
5. 9.v.1

P2. Koje su po Vašem mišljenju ključne nacionalne potrebe u područjima socijalnog uključivanja? Izaberite tri najvažnije potrebe i poredajte ih po važnosti od 1-3. Ovo će se pitanje pojaviti još dva puta – prvo izaberite po Vašem mišljenju najvažniju potrebu, a potom drugu i na kraju treću. 3 ODGOVORA, I RANGIRANJE. ROTIRAJ.

1. Smanjenje rizika od siromaštva
2. Povećanje aktivacije najranjivijih skupina
3. Osiguranje jednakog pristupa tržištu rada
4. Pобољшanje mogućnosti zapošljavanja najranjivijih skupina
5. Pобољшanje znanja i vještina stručnjaka i radnika na području socijalnog uključivanja
6. Povećanje svijesti o diskriminaciji
7. Povećanje sudjelovanja ranjivih skupina u životu zajednice
8. Pобољшanje socio-ekonomskih i životnih uvjeta stanovnika depriviranih područja
9. Povećanje djelotvornosti i održivosti zdravstvenog sustava
10. Pобољшanje javnozdravstvenih pokazatelja, posebice kod ranjivih skupina
11. Smanjenje broja osoba u institucijama socijalne skrbi
12. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga u zajednici
13. Povećanje dostupnosti financijskog kapitala
14. Povećanje dostupnosti poduzetničkog obrazovanja
15. Nešto drugo, što: _____

P3. Molimo procijenite u kojoj su mjeri ESF projekti do sada doprinijeli uspješnom odgovoru na ključne potrebe u području socijalnog uključivanja? ROTIRAJ

	Nimalo	U maloj mjeri	Niti jesu, niti nisu	Uglavnom da	U potpunosti	Ne znam/ne mogu procijeniti
1. Smanjenje rizika od siromaštva	1	2	3	4	5	6
2. Povećanje aktivacije najranjivijih skupina	1	2	3	4	5	6
3. Osiguranje jednakog pristupa tržištu rada	1	2	3	4	5	6
4. Pобољшanje mogućnosti zapošljavanja najranjivijih skupina	1	2	3	4	5	6
5. Pобољшanje znanja i vještina stručnjaka i radnika na području socijalnog uključivanja	1	2	3	4	5	6
6. Povećanje svijesti o diskriminaciji	1	2	3	4	5	6
7. Povećanje sudjelovanja ranjivih skupina u životu zajednice	1	2	3	4	5	6
8. Pобољшanje socio-ekonomskih i životnih uvjeta stanovnika depriviranih područja	1	2	3	4	5	6
9. Povećanje djelotvornosti i održivosti zdravstvenog sustava	1	2	3	4	5	6
10. Pобољшanje javnozdravstvenih pokazatelja, posebice kod ranjivih skupina	1	2	3	4	5	6
11. Smanjenje broja osoba u institucijama socijalne skrbi	1	2	3	4	5	6
12. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga u zajednici	1	2	3	4	5	6
13. Povećanje dostupnosti financijskog kapitala	1	2	3	4	5	6
14. Povećanje dostupnosti poduzetničkog obrazovanja	1	2	3	4	5	6

P4. Nedostaje li nešto u mjerama socijalnog uključivanja, a što bi bilo značajno za rješavanje nacionalnih potreba?

1. Da
2. Ne → IDI NA UPUTU PRIJE P8
3. Ne znam/ne mogu procijeniti → IDI NA UPUTU PRIJE P8

P4a. Možete li opisati što prema Vašem mišljenju nedostaje? _____

DI NA P8, P9, P10, P11 ili P12 ovisno o kodu iz P1

PITAJ AKO P1=1

P8. Koje su ciljane skupine Vašeg projekta? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Nezaposleni korisnici socijalne skrbi
2. Stručnjaci u području socijalnog uključivanja, skrbi, obrazovanja i zapošljavanja, iz sektora civilnog društva i drugih relevantnih područja
3. Predstavnici Vijeća nacionalnih manjina, pripadnici romske nacionalne manjine, pripadnici ostalih nacionalnih manjina
4. Jedinice lokalne i regionalne samouprave
5. Predstavnici državnog, javnog sektora
6. Državna uprava i državni službenici
7. Nezaposlene osobe u evidenciji HZZ-a s posebnim naglaskom na dugotrajno nezaposlene osobe i osobe u

nepovoljnom položaju na tržištu rada

8. Mladi, djeca i mladi do 29 godina u riziku od socijalne isključenosti
9. Stručnjaci u području rada s mladima
10. Osobe s invaliditetom
11. Osobe starije od 54 godine
12. Djeca s poteškoćama u razvoju

PITAJ AKO P1=2

P9. Koje su ciljane skupine Vašeg projekta? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Stanovnici pet odabranih pilot područja (Knin, Beli Manastir i općina Darda, Benkovac, Petrinja i Vukovar)
2. Izbjeglice
3. Raseljene osobe
4. Povratnici
5. Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji
6. Pripadnici romske nacionalne manjine
7. Mladi
8. Starije osobe

PITAJ AKO P1=3

P10. Koje su ciljane skupine Vašeg projekta? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Liječnici medicine bez specijalizacije
2. Specijalisti (liječnici)
3. Zdravstveni djelatnici i djelatnici u sustavu zdravstvene skrbi i zdravstvene zaštite
4. Jedinice lokalne i regionalne samouprave
5. Udruge i zaklade koje u svojem aktu o osnivanju ili statutu u opisu aktivnosti navode djelovanje u području zaštite zdravlja i-ili sigurnosti na radu
6. Zdravstvene institucije

PITAJ AKO P1=4

P11. Koje su ciljane skupine Vašeg projekta? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Ranjive skupine nezaposlenih osoba
2. Osobe s invaliditetom
3. Djeca i mladi
4. Starije osobe
5. Beskućnici
6. Žrtve nasilja u obitelji
7. Tražitelji azila, osobe s odobrenim azilom ili drugom vrstom međunarodne zaštite
8. Žrtve trgovanja ljudima
9. Osobe s problemima ovisnosti
10. Članovi obitelji ranjivih skupina
11. Udomiteljske i posvojiteljske obitelji
12. Stručne osobe iz sektora socijalne zaštite, obrazovanja, civilnog sektora i drugih relevantnih sektora
13. Hrvatski branitelji i stradalnici iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji
14. Obitelji s uzdržavanim članovima i uzdržavani članovi (npr. djeca, starije i bolesne osobe)
15. Predškolske ustanove

PITAJ AKO P1=5

P12. Koje su ciljane skupine Vašeg projekta? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA

1. Društveni poduzetnici, zaposlenici u društvenim poduzećima
2. Nezaposleni, a posebno ranjive skupine (osobe s invaliditetom, mladi, žene, Romi, hrvatski branitelji i stradalnici iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji)
3. Školsko i fakultetsko osoblje
4. Javni službenici

P13. Koje su glavne potrebe ciljanih skupina u Vašem projektu? ROTIRAJ.

	Nimalo	U maloj mjeri	Niti jesu, niti nisu	Uglavnom da	U potpunosti	Ne znam/ne mogu procijeniti	Nije primjenjivo
1. Smanjenje rizika od siromaštva	1	2	3	4	5	6	7
2. Povećanje aktivacije najranjivijih skupina	1	2	3	4	5	6	7
3. Osiguranje jednakog pristupa tržištu rada	1	2	3	4	5	6	7
4. Pобољшanje mogućnosti zapošljavanja najranjivijih skupina	1	2	3	4	5	6	7
5. Pобољшanje znanja i vještina stručnjaka i radnika na području socijalnog uključivanja	1	2	3	4	5	6	7
6. Povećanje svijesti o diskriminaciji	1	2	3	4	5	6	7
7. Povećanje sudjelovanja ranjivih skupina u životu zajednice	1	2	3	4	5	6	7
8. Pобољшanje socio-ekonomskih i životnih uvjeta stanovnika depriviranih područja	1	2	3	4	5	6	7
9. Povećanje djelotvornosti i održivosti zdravstvenog sustava	1	2	3	4	5	6	7
10. Pобољшanje javnozdravstvenih pokazatelja, posebice kod ranjivih skupina	1	2	3	4	5	6	7
11. Smanjenje broja osoba u institucijama socijalne skrbi	1	2	3	4	5	6	7
12. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga u zajednici	1	2	3	4	5	6	7
13. Povećanje dostupnosti financijskog kapitala	1	2	3	4	5	6	7
14. Povećanje dostupnosti poduzetničkog obrazovanja	1	2	3	4	5	6	7

P13a. Prema Vašem mišljenju, postoje li još neke potrebe Vaših ciljanih skupina, osim prethodno navedenih?

1. Da
2. Ne → IDI NA P14

P13b. Molimo Vas opišite za koje još potrebe Vaših ciljanih skupina smatrate da postoje, osim prethodno navedenih.

P14. Postoje li ciljane skupine koje su premalo zastupljene u Vašem projektu?

1. Da
2. Ne → IDI NA P21

PITAJ AKO P1=1 AND P14=1

P15x1. Koje su ciljane skupine premalo zastupljene u Vašem projektu? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA

1. Nezaposleni korisnici socijalne skrbi
2. Stručnjaci u području socijalnog uključivanja, skrbi, obrazovanja i zapošljavanja, iz sektora civilnog društva i drugih relevantnih područja
3. Predstavnici Vijeća nacionalnih manjina, pripadnici romske nacionalne manjine, pripadnici ostalih nacionalnih manjina
4. Jedinice lokalne i regionalne samouprave
5. Predstavnici državnog, javnog sektora
6. Državna uprava i državni službenici
7. Nezaposlene osobe u evidenciji HZZ-a s posebnim naglaskom na dugotrajno nezaposlene osobe i osobe u nepovoljnom položaju na tržištu rada
8. Mladi, djeca i mladi do 29 godina u riziku od socijalne isključenosti
9. Stručnjaci u području rada s mladima
10. Osobe s invaliditetom
11. Osobe starije od 54 godine
12. Djeca s poteškoćama u razvoju
13. Drugi:

PITAJ AKO P1=2 AND P14=1

P15x2. Koje su ciljane skupine premalo zastupljene u Vašem projektu? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA

1. Stanovnici pet odabranih pilot područja (Knin, Beli Manastir i općina Darda, Benkovac, Petrinja i Vukovar)
2. Izbjeglice
3. Raseljene osobe
4. Povratnici
5. Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji
6. Pripadnici romske nacionalne manjine
7. Mladi
8. Starije osobe
9. Drugi:

PITAJ AKO P1=3 AND P14=1

P15x3. Koje su ciljane skupine premalo zastupljene u Vašem projektu? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA

1. Liječnici medicine bez specijalizacije
2. Specijalisti (liječnici)
3. Zdravstveni djelatnici i djelatnici u sustavu zdravstvene skrbi i zdravstvene zaštite
4. Jedinice lokalne i regionalne samouprave
5. Udruge i zaklade koje u svojem aktu o osnivanju ili statutu u opisu aktivnosti navode djelovanje u području zaštite zdravlja i-ili sigurnosti na radu
6. Zdravstvene institucije
7. Drugi:

PITAJ AKO P1=4 AND P14=1

P15x4. Koje su ciljane skupine premalo zastupljene u Vašem projektu? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA

1. Ranjive skupine nezaposlenih osoba
2. Osobe s invaliditetom
3. Djeca i mladi
4. Starije osobe
5. Beskućnici
6. Žrtve nasilja u obitelji
7. Tražitelji azila, osobe s odobrenim azilom ili drugom vrstom međunarodne zaštite
8. Žrtve trgovanja ljudima
9. Osobe s problemima ovisnosti
10. Članovi obitelji ranjivih skupina

11. Udomiteljske i posvojiteljske obitelji
12. Stručne osobe iz sektora socijalne zaštite, obrazovanja, civilnog sektora i drugih relevantnih sektora
13. Hrvatski branitelji i stradalnici iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji
14. Obitelji s uzdržavanim članovima i uzdržavani članovi (npr. djeca, starije i bolesne osobe)
15. Predškolske ustanove
16. Drugi:

PITAJ AKO P1=5 AND P14=1

P15x5. Koje su ciljane skupine premalo zastupljene u Vašem projektu? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA

1. Društveni poduzetnici, zaposlenici u društvenim poduzećima
2. Nezaposleni, a posebno ranjive skupine (osobe s invaliditetom, mladi, žene, Romi, hrvatski branitelji i stradalnici iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji)
3. Školsko i fakultetsko osoblje
4. Javni službenici
5. Drugi:

P21. Na koji način ste izabrali sudionike/ice? MOGUĆ JE JEDAN ODGOVOR.

1. Nedostajalo je kandidata, nije bio potreban postupak odabira
2. Prema načelu „Prvi po redoslijedu zaprimanja“
3. Prema prosudbi profesionalaca (psiholozi, socijalni radnici, savjetnici za posao)
4. Prema metodologiji i-ili rangiranju temeljenom na nekoliko pokazatelja (uzimajući u obzir službene podatke iz raznih registara)
5. Prema prosudbi članova i voditelja projektnog tima
6. Drugo:

P22. Jeste li bili u mogućnosti prilagoditi ponudene mjere individualnim potrebama sudionika/ica u projektu?

1. Nimalo
2. U maloj mjeri
3. Niti da, niti ne
4. Uglavnom da
5. U potpunosti

P23 Jeste li procjenjivali njihove potrebe?

1. Da
2. Ne → IDI NA P25

PITAJ AKO JE P23=1

P24. Na koji način ste procjenjivali njihove potrebe? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Na temelju intervjua, razgovora
2. Na temelju izražene motivacije (popratno pismo, motivacijsko pismo)
3. Na temelju životopisa
4. Na temelju prethodne provjere (raznih državnih registara)
5. Drugo:

P25. Jesu li ugovorena sredstva projekta odgovarala utvrđenim potrebama ciljanih skupina projekta? (Misli se na ugovorena projektna sredstva, utvrđena ugovorom.)

1. Nimalo
2. U maloj mjeri
3. Niti jesu, niti nisu
4. Uglavnom da
5. U potpunosti

P26. Znete li za neke slične projekte ili inicijative koji se nadopunjuju s Vašim projektom?

1. Da
2. Ne → IDI NA P27

P26a. Molimo Vas navedite koji su to slični projekti ili inicijative koji se nadopunjuju s Vašim projektom.

P27. Jeste li na bilo koji način bili povezani s projektima u okviru ITU mehanizma OPULJP2014.-2020. (integriranih teritorijalnih ulaganja u 7 urbanih područja - Zagreb, Osijek, Rijeku, Split, Zadar, Slavonski Brod i Pulu)?

1. Da
2. Ne

UČINKOVITOST

P28. U kojoj ste mjeri ostvarili postavljene ciljne vrijednosti-projekta?

1. Nimalo
2. U maloj mjeri
3. Niti da, niti ne
4. Uglavnom da
5. U potpunosti → IDI NA P30

AKO P28=1,2,3,4

P29. Koji su bili razlozi za neostvarivanje postavljenih ciljanih vrijednosti? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Nedostatak financijskih sredstava
2. Nedostatak zaposlenika
3. Nedostatak motivacije kod zaposlenika
4. Nedostatak motivacije krajnjih korisnika, pripadnika ciljanih skupina
5. Nerealistično planiranje ciljanih pokazatelja
6. Nešto drugo:

P30. Jeste li imali situacije da su sudionici/e odustali od sudjelovanja u projektu?

1. Da
2. Ne → IDI NA P32

P30a. Molimo procijenite u koliko su otprilike % slučajeva sudionici/e odustali od sudjelovanja u projektu. UPIŠITE BROJKOM. MASKA: NUMERIČKI UNOS OD 1 DO 100 _____

P31. Koji su bili razlozi za odustanak sudionika/ica? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Nedostatak motivacije
2. Pogrešna očekivanja od strane sudionika
3. Pogrešni profili sudionika uspjeli su proći kroz postupak odabira
4. Opsežne i dugotrajne aktivnosti
5. Prezahtjevne aktivnosti
6. Loša socio-ekonomska situacija i potreba za zarađivanjem za život
7. Predavači i-ili treneri koji nisu bili zanimljivi polaznicima
8. Problemi u provedbi
9. Preselili su se u druga naselja ili u druge države
10. Nešto drugo:

P32. Postoje li u Vašem projektu neke aktivnosti koje su usmjerene na problem diskriminacije ili povećanje svijesti o diskriminaciji?

1. Da
2. Ne → IDI NA P34

P33a. Kakve su rezultate proizvele te aktivnosti usmjerene na problem diskriminacije ili povećanje svijesti o diskriminaciji kod sudionika projekta?

	Uopće nije	Uglavnom nije	Niti je, niti nije	Uglavnom je	U potpunosti je	Ne znam	Nije primjenjivo
1. ...da bolje razumiju koje skupine mogu biti diskriminirane	1	2	3	4	5	6	7
2. ...da bolje razumiju u kojim sve područjima života može doći do diskriminacije	1	2	3	4	5	6	7
3. ...da bolje razumiju kakva ponašanja se mogu smatrati diskriminacijom	1	2	3	4	5	6	7
4. ... da bolje razumiju kako izbjegavati ili sprječavati diskriminaciju	1	2	3	4	5	6	7

P33. U kojoj mjeri se slažete s ovom tvrdnjom: Zbog sudjelovanja u OVOM projektu ponašanje sudionika projekta se bitno promijenilo jer su postali/le svjesniji/e rizika od diskriminacije.

1. Uopće se ne slažem
2. Uglavnom se ne slažem
3. Niti se slažem, niti ne slažem
4. Uglavnom se slažem
5. U potpunosti se slažem
6. Ne znam
7. Nije primjenjivo

P34. U kojoj mjeri su aktivnosti Vašeg projekta pridonijele sljedećim ishodima? ROTIRAJ.

	Nimalo	U maloj mjeri	Niti jesu, niti nisu	Uglavnom da	U potpunosti	Ne znam/teško je procijeniti	Nije primjenjivo
1. Smanjenje rizika od siromaštva	1	2	3	4	5	6	7
2. Povećanje aktivacije najranjivijih skupina	1	2	3	4	5	6	7
3. Osiguranje jednakog pristupa tržištu rada	1	2	3	4	5	6	7
4. Pобољшanje mogućnosti zapošljavanja najranjivijih skupina	1	2	3	4	5	6	7
5. Pобољшanje znanja i vještina stručnjaka i radnika na području socijalne integracije	1	2	3	4	5	6	7
6. Povećanje svijesti o diskriminaciji	1	2	3	4	5	6	7
7. Povećanje sudjelovanja ranjivih skupina u životu zajednice	1	2	3	4	5	6	7
8. Pобољшanje socio-ekonomskih i životnih uvjeta stanovnika depriviranih područja	1	2	3	4	5	6	7

9. Povećanje djelotvornosti i održivosti zdravstvenog sustava	1	2	3	4	5	6	7
10. Pобољшanje javnozdravstvenih pokazatelja, posebice kod ranjivih skupina	1	2	3	4	5	6	7
11. Smanjenje broja osoba u institucijama socijalne skrbi	1	2	3	4	5	6	7
12. Povećanje dostupnosti socijalnih usluga u zajednici	1	2	3	4	5	6	7
13. Povećanje dostupnosti financijskog kapitala	1	2	3	4	5	6	7
14. Povećanje dostupnosti poduzetničkog obrazovanja	1	2	3	4	5	6	7

P35. Kako procjenjujete različite aspekte provedbe aktivnosti Vašeg projekta?

	Nezadovoljavajuće	Loše	Ni loše ni dobro	Dobro	Odlično	Ne znam, teško je procijeniti	Nije primjenjivo
1. Kvalitetu voditelja aktivnosti	1	2	3	4	5	6	7
2. Kvalitetu ponuđenih programa	1	2	3	4	5	6	7
3. Način provođenja aktivnosti	1	2	3	4	5	6	7
4. Sudionike na projektu	1	2	3	4	5	6	7
5. Prilagodbu lokalnim potrebama	1	2	3	4	5	6	7
6. Prilagodbu aktivnosti osobama s invaliditetom	1	2	3	4	5	6	7
7. Uključivanje u aktivnosti lokalne zajednice	1	2	3	4	5	6	7

P36. Možete li istaknuti neke aktivnosti Vašeg projekta koje su bile najučinkovitije u postizanju željenih rezultata?

P37. U kojoj su mjeri primjereni sljedeći elementi dizajna i provedbe programa?

	Nimalo	U maloj mjeri	Niti jesu, niti nisu	Uglavnom da	U potpunosti	Ne znam, teško je procijeniti	Nije primjenjivo
1. Raspoloživo vrijeme između objave poziva i roka za podnošenje projektnih prijava	1	2	3	4	5	8	9
2. Duljina razdoblja između vremena kad je poziv najavljen i vremena objave poziva	1	2	3	4	5	8	9
3. Količina vremena potrebnog za ocjenu projektnog prijedloga	1	2	3	4	5	8	9

4. Duljina provjere prihvatljivosti troškova	1	2	3	4	5	8	9
5. Postupak provjere prihvatljivosti troškova	1	2	3	4	5	8	9
6. Funkcionalnost i praktičnost integriranog informacijskog sustava za upravljanje - ESIF MIS	1	2	3	4	5	8	9
7. Komunikacija s Posredničkim tijelom razine 1	1	2	3	4	5	8	9
8. Kompetentnost osoblja u Posredničkom tijelu razine 1	1	2	3	4	5	8	9
9. Komunikacija s Posredničkim tijelom razine 2	1	2	3	4	5	8	9
10. Kompetentnost osoblja u Posredničkom tijelu razine 2	1	2	3	4	5	8	9

P38. Je li došlo do neočekivanih rezultata projekta?

1. Da
2. Ne → IDI NA P39

P38a. Molimo opišite do kojih neočekivanih rezultata projekta je došlo.

P39. Možete li navesti 1 do 3 najveća izazova u provedbi, iz Vaše perspektive provoditelja projekta, a koji su uzrokovani VANJSKIM čimbenicima? MOGUĆE JE 1 DO 3 ODGOVORA.

1. Promjene na tržištu rada
2. Mali broj sudionika iz ciljane skupine
3. Nezainteresiranost pripadnika ciljane skupine za sudjelovanje
4. Promjene zakonskih propisa
5. Dostupnost drugih programa
6. Poziv je previše restriktivan prema izboru sudionika
7. Nismo se susreli s gore navedenim vanjskim izazovima tijekom provedbe
8. Drugi izazovi, koji? _____

P40. Možete li navesti 1 do 3 najveća izazova u provedbi, iz Vaše perspektive provoditelja projekta, a koji su uzrokovani UNUTARNJIM čimbenicima? MOGUĆE JE 1 DO 3 ODGOVORA.

1. Predugo vremensko razdoblje od dostave projektnog prijedloga do ugovaranja
2. Nedovoljan kapacitet naše organizacije
3. Nedovoljno iskustvo naše organizacije
4. Komplikiranost procedura u provedbi
5. Kašnjenje u odobravanju ZNS-ova
6. Nedovoljno česta i pravovremena komunikacija s PT2
7. Različita tumačenja pravila pri odobravanju troškova
8. Nismo se susreli niti s jednim od gore navedenih izazova
9. Drugi izazovi, koji? _____

P41. Postoji li mogućnost da bi alternativne vrste projekata bolje odgovarale potrebama ciljanih skupina?

1. Da
2. Ne → IDI NA P42

P41a. Molimo Vas navedite za koje alternativne vrste projekata smatrate da bi bolje odgovarale potrebama ciljanih skupina?

DJELOTVORNOST

P42. U kojoj su mjeri aktivnosti projekta bile usmjerene na specifične ciljeve i ishode investicijskog prioriteta Operativnog programa?

1. Nimalo
2. U maloj mjeri
3. Ni da, ni ne
4. Uglavnom da
5. U potpunosti
6. Ne znam, ne mogu procijeniti

AKO P42=1,2,3,4

P43. Molimo navedite razloge zbog kojih neke aktivnosti projekta nisu bile dovoljno povezane sa specifičnim ciljevima i ishodima investicijskog prioriteta? _____

P44. Koje su aktivnosti Vašeg projekta bile najučinkovitije u pogledu omjera troškova i rezultata?

P45. Je li jedinični trošak po sudioniku bio dovoljan za potpuno financiranje aktivnosti Vašeg projekta?

1. Nimalo
2. U maloj mjeri
3. Ni da, ni ne
4. Uglavnom da
5. U potpunosti

AKO P45=1,2,3,4

P46. Tijekom provedbe projekta, za koje namjene Vam je nedostajalo projektnih sredstava? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Za osoblje uključeno u administraciju i koordinaciju projekta
2. Za osoblje uključeno u provođenje aktivnosti
3. Za organizaciju događaja i-ili aktivnosti
4. Za promidžbu i širenje aktivnosti
5. Nešto drugo:

UČINKOVITOST

P47. Da trebate istaknuti jedan najvažniji doprinos Vašeg projekta lokalnoj zajednici, što bi to bilo?

P48. Za koje učinke projekta možete predvidjeti da će se održati najmanje godinu dana nakon završetka projekta i koje uvjete treba ispuniti da bi se oni održali?

P49. Koji su učinci provođenja projekta za Vašu organizaciju? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Nema većih promjena
2. Promjene u organizacijskoj kulturi
3. Veliki porast kompetencija u upravljanju projektima
4. Opstanak organizacije
5. Proširenje tima, zaposlenika
6. Nešto drugo:

NAUČENE LEKCIJE I PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE

P50. Na temelju iskustva iz dosadašnje provedbe, možete li navesti što bi svakako zadržali u sljedećem programskom razdoblju?

1. Sve → IDI NA P51
2. Zadržao bih samo određene aspekte provedbe
3. Ništa → IDI NA P51

P50a. Molim vas navedite koje određene aspekte provedbe biste zadržali u sljedećem programskom razdoblju?

P51. Na temelju iskustva iz dosadašnje provedbe, možete li navesti što biste dodali u sljedećem programskom razdoblju?

PROFIL ORGANIZACIJE

D1. Za kraj, molimo Vas da nam odgovorite na nekoliko općenitih pitanja o Vama kao provoditelju projekta.

Koliko zaposlenika je imala Vaša organizacija mjesec dana prije početka provedbe projekta? UPIŠITE BROJKOM.

MASKA: NUMERIČKI UNOS OD 0 DO 100000

D2. Koliko zaposlenika je imala Vaša organizacija tijekom provedbe projekta? UPIŠITE BROJKOM. MASKA:

NUMERIČKI UNOS OD 0 DO 100000

Maska: provjeri da je moguć unos nule

D3. Je li Vaš projekt već završen?

1. Da
2. Ne → ZAHVALI I ZAVRŠI

D4. Je li prošlo najmanje mjesec dana od kada je Vaš projekt završen?

1. Da
2. Ne → ZAHVALI I ZAVRŠI

D5. Koliko zaposlenika je imala Vaša organizacija mjesec dana nakon završetka projekta? UPIŠITE BROJKOM.

MASKA: NUMERIČKI UNOS OD 0 DO 100000

Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu.

10.5 Upitnik 2 Sudionici u mjerama zapošljavanja i socijalnog uključivanja

UVODNI TEKST

Poštovani / poštovana,

molimo Vas odvojite 20-ak minuta Vašeg vremena kako biste sudjelovali u istraživanju ISKUSTAVA SUDIONIKA/ICA U PROJEKTIMA Prioritetne osi 2 „Socijalno uključivanje“ Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. (dalje u tekstu: OPULJP).

Istraživanje provodi WYG Savjetovanje u sklopu vrednovanja provedbe OPULJP-a, za potrebe Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (MRMSOSP) kao Upravljačkog tijela za Europski socijalni fond (ESF) u Hrvatskoj.

Vas kontaktiramo s obzirom da ste (Vi ili član Vaše obitelji) sudjelovali u nekom od provedenih projekata.

U ime Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike te WYG savjetovanja kontaktira Vas agencija Ipsos zadužena za prikupljanje podataka.

Vaši odgovori važni su nam zbog praćenja ostvarenih rezultata sudjelovanjem u projektu ESF-a u Hrvatskoj te daljnjeg unaprjeđenja planiranih aktivnosti. Praćenje ostvarenja rezultata važan je segment izvještavanja Europske komisije. Za Vaše sudjelovanje u ovom istraživanju potreban je Vaš dobrovoljni pristanak, koji možete povući u bilo kojem trenutku.

Glavni cilj ovog istraživanja je unaprjeđenje djelotvornosti, učinkovitosti i kvalitete poduzetih aktivnosti te utvrđivanje razine zadovoljstva samih sudionika/ica.

Anketa je anonimna i svi rezultati istraživanja bit će prikazani skupno, bez prikazivanja odgovora pojedinih sudionika u istraživanju.

Hvala Vam

Pristajete li nastaviti s istraživanjem?

1. Pristajem
2. Ne pristajem → ZAHVALI I ZAVRŠI. Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu.

Vaša privatnost i anonimnost zajamčeni su prema strogim pravilima Uredbe EU 2016/679, Europskog udruženja za marketinška istraživanja (ESOMAR) asocijacije čiji je Ipsos d.o.o. član, te norme ISO 20252 za istraživanje tržišta, medija i javnog mnijenja prema kojoj je Ipsos certificiran. Vaša prava:

- Vaši odgovori bit će prezentirani isključivo u anonimiziranom obliku.
- Vaši osobni podaci bit će pohranjeni kod agencije Ipsos d.o.o. maksimalno do kraja ugovorne obveze (lipanj 2021.) nakon čega će biti trajno brisani.
- Vaši osobni podaci neće biti korišteni u svrhu profiliranja i/ili automatiziranog donošenja odluka zasnovanih na takvoj obradi.
- Vaši osobni podaci tijekom obrade neće se prenositi u treće zemlje izvan EU.
- U svakom trenutku možete zatražiti: pristup svojim osobnim podacima, ispravak svojih osobnih podataka, brisanje svojih osobnih podataka, ograničenje obrade u odnosu na svoje osobne podatke, iskorištavanje prava na prenosivost svojih osobnih podataka ili uložiti prigovor na obradu svojih osobnih podataka uključujući i mogućnost podnošenja prigovora nadzornom regulatornom tijelu (Agencija za zaštitu osobnih podataka, Selska cesta 136, 10000 Zagreb).

Ostvarenje bilo kojeg od navedenih prava možete zatražiti od agencije Ipsos d.o.o. (online.hr@ipsosadria.com) tijekom provedbe istraživanja ili izravno od Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (zastita.podataka@mrms.hr) i WYG savjetovanja d.o.o. (frontdesk@wyg-c.eu) u svim fazama istraživanja.

ULAZNA PITANJA

P1. Prema evidenciji Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike između 2015. i 2019. godine započeli ste sudjelovati u projektu Europskog socijalnog fonda u okviru ovog natječaja (Naziv postupka dodjele bespovratnih sredstava. konkretnije sudjelovali ste u projektu pod nazivom: (Naziv), a koji je provodila ova organizacija: (Naziv korisnika).

	MIS KOD (stupac O)	Naziv postupka dodjele bespovratnih sredstava (stupac K)
1.	UP.02.1.1.02.	Umjetnost i kultura za mlade
2.	UP.02.1.1.03.	Umjetnost i kultura 54+
3.	UP.02.1.1.04.	Podrška programima namijenjenim mladima
4.	UP.02.1.1.05.	Zaželi
5.	UP.02.1.1.06.	Podrška socijalnom uključivanju i zapošljavanju marginaliziranih skupina
6.	UP.02.1.1.08	Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz sport
7.	UP.02.1.2.01	Razvoj i provedba programa za socijalnu koheziju i povećanje zaposlenosti u gradovima: Kninu, Belom Manastiru i općini Darda, Benkovcu, Petrinji i Vukovaru
8.	UP.02.2.2.02.	Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom
9.	UP.02.2.2.09	Razvoj usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom - faza 2
10.	UP.02.2.2.03.	Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva
11.	UP.02.2.2.04.	Podrška procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom - faza 1
12.	UP.02.2.2.05.	Podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih
13.	UP.02.2.2.10.	Razvoj i širenje mreže izvaninstitucionalnih usluga za hrvatske branitelje i stradalnike Domovinskog rata
14.	UP.02.3.1.01.	Poticanje društvenog poduzetništva
15.	UP.02.3.1.02	Promicanje društvenog poduzetništva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, organizacija civilnog društva i zadruga braniteljske i stradalničke populacije iz DR

Je li to točno?

1. Da, ja osobno sam sudjelovao/la u tom projektu → NOVI PROZOR 1
2. Ja osobno nisam sudjelovao/la u tom projektu, ali druga osoba ili dijete iz moje obitelji jest → NOVI PROZOR 2
3. Niti ja niti netko iz moje obitelji nismo sudjelovali u tom projektu → ZAHVALI I ZAVRŠI. *Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu.*

NOVI PROZOR 1

NP1. UMETNI SAMO TEKST: U nastavku ćemo Vam postaviti niz pitanja o Vašim iskustvima u OVOM projektu koji je provodila spomenuta organizacija i za koji ste potvrdili da ste sudjelovali u njemu.

Molimo Vas da u svim pitanjima u kojima se spominje formulacija „OVAJ projekt“ mislite upravo na to Vaše iskustvo, a ne na druga iskustva koja možda imate u sličnim projektima ili u drugim situacijama sa spomenutom organizacijom.

NOVI PROZOR 2

NP2. MASKA UMETNI SAMO TEKST: U nastavku ćemo postaviti niz pitanja o iskustvima u OVOM projektu koji je provodila spomenuta organizacija i za koji ste potvrdili da je član Vaše obitelji sudjelovao u njemu.

Ukoliko je u ovom projektu sudjelovao član Vaše obitelji koji je star najmanje 16 godina ili više, molimo Vas da on popuni ovu anketu. Ukoliko je u ovom projektu sudjelovalo dijete mlađe od 16 godina, osoba s poteškoćama u razvoju ili druga osoba koja nije u mogućnosti sama popuniti anketu, molimo Vas da anketu u njihovo ime popuni član kućanstva koji je najbolje upoznat s projektom.

Sva pitanja u upitniku se odnose na sudionika projekta. Dakle i pitanja koja se npr. odnose na spol, dob, radni status, kao i sva ostala pitanja o projektu, treba popunjavati ZA ONOGA TKO JE SUDJELOVAO u projektu, bez obzira na to što su pitanja formulirana na način da se obraćaju onome tko ih čita.

Poveznica na anketu (link) bit će aktivna dok se anketa ne popuni do kraja.

U svim pitanjima u kojima se spominje formulacija „OVAJ projekt“ misli se upravo na to iskustvo, a ne na neka druga iskustva koja možda imate u sličnim projektima ili u drugim situacijama sa spomenutom organizacijom.

STATUS PROJEKTA

SP1. Je li Vaše sudjelovanje u OVOM projektu završeno? Tj. jesu li završene sve planirane aktivnosti projekta u kojima je bilo predviđeno da Vi sudjelujete?

1. Da, završilo je moje sudjelovanje u OVOM projektu
2. Ne, još sudjelujem ili ću u skoroj budućnosti sudjelovati u nastavku OVOG projekta
3. Ne znam, nisam siguran-na

PITAJ AKO SP1=1.

SP2. Koliko je otprilike vremena prošlo od kad je završilo Vaše sudjelovanje u OVOM projektu?

1. Manje od 6 mjeseci
2. Otprilike 6 mjeseci
3. Između 6 i 12 mjeseci
4. Više od 12 mjeseci

SP_tekst: OTVORI TEKST AKO SP1>1.

S obzirom da Vaše sudjelovanje u OVOM projektu još nije završeno molim Vas da u svim pitanjima koja se odnose na Vaša iskustva s projektom odgovarate na osnovu iskustava koja ste stekli do ovog trenutka.

RADNI STATUS - AKTUALNI

P2. Koji je Vaš trenutni radni status?

1. Niste zaposleni niti obavljate nikakav drugi plaćeni posao, ali trenutno tražite posao
2. Zaposleni ste kod nekoga (u privatnom, javnom, državnom sektoru, obrtu...) ili obavljate poslove kod nekoga bez obzira na status zaposlenosti (npr. radite preko autorskog ugovora, studentskog ugovora, obavljate povremene poslove za neposredno plaćanje u novcu i sl.)
3. Samostalno ste zaposleni (vlasnici poduzeća ili obrta, vlasnici poljoprivrednog gospodarstva, slobodne profesije, odvjetnici koji imaju kancelariju, zubari i liječnici s privatnom praksom, slobodni umjetnici i glumci itd.)
4. U mirovini ste
5. Neaktivni ste (ne obavljate nikakav posao za novac, niti trenutno tražite posao)
6. U redovnom obrazovanju ste

PITAJ AKO P2=2.

P2.1. Molimo Vas navedite o kakvoj se vrsti zaposlenja radi

1. Zaposlen/a sam preko ugovora o radu na neodređeno vrijeme
2. Zaposlen/a sam preko ugovora o radu na određeno vrijeme
3. Radim preko ugovora o djelu
4. Radim preko autorskog ugovora
5. Radim preko vlastitog studentskog ugovora
6. Obavljam povremene poslove za neposredno plaćanje u novcu ili naturi
7. Nešto drugo, što? _____

PITAJ AKO P2= 5

P2.2. Kako biste opisali svoju trenutačnu situaciju?

1. Nezaposlen/a sam, ali trenutačno ne tražim posao
2. Ne radim jer mi je utvrđena potpuna nesposobnost za rad
3. Skrbim za obitelj i kućanstvo
4. Nešto drugo, što? _____

PITAJ AKO P2=6

P2.3. Molim Vas navedite o kojoj se vrsti školovanja radi, koje obrazovanje trenutno pohađate?

1. Pohađam osnovnu školu
2. Pohađam srednju školu u trajanju do 3 godine i-ili za KV i VKV radnike
3. Pohađam srednju školu u trajanju od 4 i više godina ili gimnaziju
4. Stručni studij i viša škola
5. Prediplomski sveučilišni studij i prvi stupanj fakulteta
6. Diplomski sveučilišni studij
7. Poslijediplomski sveučilišni studij, doktorski
8. Poslijediplomski sveučilišni studij, specijalistički
9. Nešto drugo, što? _____

P3. Jeste li do sada koristili neku od sljedećih mjera aktivne politike zapošljavanja koje provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA

1. Potpore za zapošljavanje
2. Potpore za usavršavanje
3. Potpore za samozapošljavanje
4. Obrazovanje, osposobljavanje i prekvalifikacija nezaposlenih osoba
5. Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa (tzv. SOR)
6. Javni rad
7. Stalni sezonac
8. Potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva, pripravništvo
9. Ništa od navedenog

PITAJ ZA SVAKU KOJU JE NAVEO U P3.

P4. Molimo označite koliko ste puta do sada sudjelovali u ovim mjerama, uključujući i projekt/mjeru o kojem trenutno razgovaramo?

	1 put	2 puta	3 puta	4 i više
1. Potpore za zapošljavanje				
2. Potpore za usavršavanje				
3. Potpore za samozapošljavanje				
4. Obrazovanje, osposobljavanje i prekvalifikacija nezaposlenih osoba				
5. Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa (tzv. SOR)				
6. Javni rad				
7. Stalni sezonac				
8. Potpore za zapošljavanje za stjecanje prvog radnog iskustva, pripravništvo				

P5. Jeste li prije početka sudjelovanja u OVOM projektu/mjeri bili prijavljeni u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena osoba?

1. Da
2. Ne → IDI NA P7

P6. Koliko ste dugo U TOM TRENUTKU, prije početka OVOG projekta bili prijavljeni u evidenciji Zavoda za zapošljavanje kao nezaposlena osoba? Je li to bilo: PROČITAJ. JEDAN ODGOVOR.

1. Do mjesec dana
2. Između 1 i 3 mjeseca
3. Između 3 i 6 mjeseci
4. Između 6 i 12 mjeseci
5. Između 12 i 24 mjeseca
6. Između 24 i 36 mjeseci
7. Između 3 i 5 godina
8. Između 5 i 10 godina
9. Više od 10 godina

P7. Što Vas je motiviralo da sudjelujete u OVOM projektu? (moguće je više odgovora)

1. Želio/Ijela sam se zaposliti
2. Da me ne izbrišu iz evidencije nezaposlenih
3. Stjecanje radnog iskustva
4. Stjecanje novih znanja i vještina
5. Stjecanje korisnih poznanstava
6. Zanimljive i kreativne aktivnosti
7. Druženje s ostalim sudionicima u projektu
8. Povezivanje s ostalim članovima naše lokalne zajednice
9. Da se osjećam korisnim/om
10. Bile su mi potrebne socijalne usluge
11. Nešto drugo, što? _____

P8. Je li sudjelovanje u OVOM projektu zadovoljilo Vaše potrebe?

1. Ne, uopće nije
2. Uglavnom nije
3. Niti je, niti nije
4. Da, djelomično
5. Da, u potpunosti

P9. Na koji način ste izabrani za sudjelovanje u OVOM projektu? MOGUĆ JE JEDAN ODGOVOR.

1. Izabrao/la me moj/a savjetnik/ca iz HZZ-a
2. Sam/a sam se javila na objavljeni oglas poslodavca
3. Sam/a sam kontaktirao/la poslodavca i predložio/la da iskoristi mjeru za mene
4. Sam/a sam se javio/la na oglas provoditelja projekta (npr. Oglas općine, udruge ili neke druge institucije)
5. Izabran/a sam preko centra za socijalnu skrb/ustanove socijalne skrbi
6. Uključio me pružatelj usluga socijalne skrbi ili udruga s kojom sam već surađivao/la (npr. udruga za osobe s invaliditetom)
7. Na neki drugi način, koji? _____

P10. Koliko ste bili zadovoljni sljedećim aspektima tijekom postupka izbora za Vaše sudjelovanje u OVOM projektu?

	Uopće nisam bio/la zadovoljan/na	Uglavnom nisam bio/la zadovoljan/na	Niti zadovoljan, niti nezadovoljan	Uglavnom sam bio/la zadovoljan/na	Bio/la sam u potpunosti zadovoljan/na	Ne znam/ teško je procijeniti	Nije primjenjivo
1. Dostupnošću informacija o projektu	1	2	3	4	5	6	7
2. Razumljivošću informacija o projektu	1	2	3	4	5	6	7
3. Stručnošću zaposlenika organizacije koja je provodila projekt	1	2	3	4	5	6	7
4. Ljubaznošću zaposlenika organizacije koja je provodila projekt	1	2	3	4	5	6	7
5. Dostupnošću zaposlenika koji su provodili projekt	1	2	3	4	5	6	7
6. Načinom na koji je proces izbora organiziran	1	2	3	4	5	6	7
7. Duljinom postupka odabira sudionika – vrijeme između prvog kontakta - prijave i poziva na sudjelovanje	1	2	3	4	5	6	7

P10a. Postoji li još nešto što biste dodali, a što je bio uzrok Vašeg zadovoljstva ili nezadovoljstva tijekom postupka odabira za sudjelovanje u OVOM projektu ?

P11. Je li organizacija koja je provodila projekt ili netko drugi procjenjivali Vaše individualne potrebe prilikom izbora za sudjelovanje u OVOM projektu?

1. Da
2. Ne
3. Ne znam

PITAJ P12 AKO JE P11=1

P12. Na koji način su procjenjivane Vaše individualne potrebe tijekom izbora za sudjelovanje u OVOM projektu? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Intervju/razgovor sa članovima projektnog tima
2. Ispunio/la sam upitnik o mojim potrebama
3. Sam/a sam izabrao/la one aktivnosti, radionice, treninge koji su me najviše zanimali
4. Na neki drugi način, koji? _____
5. Ne znam

P13. Jesu li projektne aktivnosti i podrška koja Vam je pružena u projektu bili prilagođeni Vašim individualnim potrebama?

1. Uopće nisu
2. Uglavnom nisu
3. Niti jesu, niti nisu
4. Uglavnom jesu
5. U potpunosti jesu
6. Ne znam/teško je procijeniti
7. Nije primjenjivo

P14. Kako procjenjujete različite aspekte provedbe aktivnosti u kojima ste sudjelovali tijekom OVOG projekta?
ROTIRAJ TVRDNJE.

	Jako loše/ Nezadovolja vajuće	Loše	Niti loše, niti dobro	Dobro	Odlično	Ne znam	Nije primjenjivo
1. Kvalitetu voditelja aktivnosti	1	2	3	4	5	6	7
2. Kvalitetu predavača i/ili trenera	1	2	3	4	5	6	7
3. Kvalitetu dobivenih edukativnih materijala	1	2	3	4	5	6	7
4. Omjer teorijskog i praktičnog dijela programa	1	2	3	4	5	6	7
5. Organizaciju programa (je li se sve odvijalo po planu i na vrijeme, tehnička oprema, mjesto održavanja, prijevoz i sl.)	1	2	3	4	5	6	7
6. Prilagođenost programa lokalnim potrebama	1	2	3	4	5	6	7
7. Prilagođenost programa prema sudionicima	1	2	3	4	5	6	7
8. Prilagođenost aktivnosti osobama s invaliditetom	1	2	3	4	5	6	7
9. Mogućnost stjecanja novih znanja i vještina	1	2	3	4	5	6	7
10. Mogućnost upoznavanja novih ljudi	1	2	3	4	5	6	7
11. Suradnju s osobama koje imaju slične interese i potrebe	1	2	3	4	5	6	7
12. Povezivanje s potencijalnim poslodavcima	1	2	3	4	5	6	7
13. Korisnost stečenih znanja i vještina za pronalaženje radnog mjesta	1	2	3	4	5	6	7
14. Korisnost stečenih znanja i vještina za nalaženje boljeg radnog mjesta	1	2	3	4	5	6	7
15. Korisnost i primjenjivost stečenih znanja i vještina na sadašnjem radnom mjestu	1	2	3	4	5	6	7
16. Motiviranje i razvijanje samopouzdanja kod sudionika	1	2	3	4	5	6	7
17. Uključivanje u aktivnosti lokalne zajednice	1	2	3	4	5	6	7

P14a. Postoje li još neki aspekti provedbe aktivnosti koje želite istaknuti kao dobre ili loše?

P15. Smatrate li da bi se podrška koja Vam je pružena u projektu trebala u nekim aspektima unaprijediti?

1. Ne, uopće ne → IDI NA P17
2. Uglavnom ne → IDI NA P17
3. Niti da niti ne
4. Uglavnom da
5. Svakako da
6. Ne znam/ teško mi je procijeniti → IDI NA P17

P16. Na koji način bi se ta podrška mogla unaprijediti? ROTIRAJ TVRDNJE.

	Uopće se ne slažem	Uglavnom se ne slažem	Niti se slažem, niti se ne slažem	Uglavnom se slažem	U potpunosti se slažem	Ne znam	Nije primjenjivo
1. Trebala bi dulje trajati	1	2	3	4	5	6	7
2. Trebala bi kraće trajati	1	2	3	4	5	6	7
3. Sudionici bi trebali imati veći utjecaj na oblikovanje aktivnosti	1	2	3	4	5	6	7
4. Vrijeme održavanja aktivnosti treba bolje prilagoditi potrebama sudionika	1	2	3	4	5	6	7
5. Treba voditi više računa o sudionicima nakon završetka projekta – nastavku zapošljavanja ili korištenja socijalnih usluga	1	2	3	4	5	6	7
6. Veća fleksibilnost u uključivanju različitih sudionika (po dobi, spolu i dr.)	1	2	3	4	5	6	7
7. Uključiti stručnije voditelje radionica, edukacija	1	2	3	4	5	6	7
8. Uključiti više praktičnog rada	1	2	3	4	5	6	7
9. Više koristiti moderne tehnologije (informatička podrška, on-line materijali za učenje i sl.)	1	2	3	4	5	6	7
10. Aktivnosti bolje prilagoditi različitim potrebama sudionika	1	2	3	4	5	6	7

P16a. Osim gore navedenog, imate li još neki prijedlog kako bi se ta podrška mogla poboljšati?**P17. Postoji li slična podrška koja Vam je dostupna, a financirana je iz drugih izvora?**

1. Da
2. Ne → IDI NA P18
3. Ne znam → IDI NA P18

P17a AKO P17=1**P17a. Jeste li istovremeno koristili i druge dostupne projekte?**

1. Da
2. Ne

P17b PITAJ Ako P17a=2**P17b. Zašto ste izabrali upravo OVAJ projekt, a ne neki drugi? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA**

1. Bilo se lakše, jednostavnije uključiti
2. Opis projekta je bolje odgovarao mojim potrebama
3. Bio je bliži mojem mjestu stanovanja i-ili rada
4. Uvjeti sudjelovanja su mi bolje odgovarali
5. Vrijeme održavanja mi je više odgovaralo
6. Nešto drugo, što?

Rezultati

P18. Koji su rezultati Vašeg sudjelovanja u OVOM projektu?

Molim Vas ocijenite za svaki rezultat na skali od 1 do 5 gdje ocjena 1 znači da se uopće ne odnosi na Vas, a ocjena pet da se u potpunosti odnosi na Vas.
ROTIRAJ TVRDNJE.

	Uopće se ne odnosi na mene	Uglavnom se ne odnosi na mene	Niti se odnosi, niti ne odnosi na mene	Uglavnom se odnosi na mene	U potpunosti se odnosi na mene	Ne znam	Nije primjenjivo
1. Stekao/la sam nova znanja i vještine	1	2	3	4	5	6	7
2. Stekao/la sam novu kvalifikaciju	1	2	3	4	5	6	7
3. Zaposlio/la sam se	1	2	3	4	5	6	7
4. Poboljšao/la sam svoju financijsku situaciju							
5. Stekao/la sam samopouzdanje u svoje sposobnosti i mogućnosti	1	2	3	4	5	6	7
6. Povećana mi je motivacija za rad	1	2	3	4	5	6	7
7. Otvorile su mi se nove mogućnosti zapošljavanja	1	2	3	4	5	6	7
8. Mogu se lakše nositi s vlastitim problemima	1	2	3	4	5	6	7
9. Dobio/la sam nove ideje oko nastavka radne karijere	1	2	3	4	5	6	7
10. Dobio/la sam motivaciju za nastavak školovanja	1	2	3	4	5	6	7
11. Koristim nove socijalne usluge	1	2	3	4	5	6	7
12. Omogućen mi je samostalan život uz podršku	1	2	3	4	5	6	7
13. Poboļjšani su mi odnosi s obitelji/prijateljima	1	2	3	4	5	6	7
14. Stekao/la sam nove poznanike i prijatelje	1	2	3	4	5	6	7

P18a. Postoje li još neki rezultati Vašeg sudjelovanja u projektu, a koji nisu bili navedeni u prethodnom pitanju?

P19. Općenito govoreći, da niste sudjelovali u OVOM projektu kakva bi danas bila Vaša životna situacija?

1. Značajno gora
2. Malo gora
3. Nepromijenjena
4. Malo bolja
5. Puno bolja
6. Ne znam, teško mi je procijeniti

P20. Jeste li u okviru OVOG projekta pohađali neki program edukacije, stručnog osposobljavanja ili trening?

1. Da
2. Ne

AKO P20=1

P20a. Program koji ste pohađali je: MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Stjecanje nove kvalifikacije koja se upisuje u radnu knjižicu
2. Stručno osposobljavanje u mojoj struci
3. Tečaj stranih jezika
4. Informatičke radionice
5. Komunikacijske radionice

6. Motivacijske radionice
7. Ekološke radionice
8. Sportske radionice
9. Nešto drugo, što? _____

P21. Je li sudjelovanje u OVOM projektu uključivalo Vaše zapošljavanje preko projekta?

1. Da
2. Ne

AKO JE P21=1 PITAJ P21a i P21b

AKO JE P21=2 PRIJEDI NA P22

P21a. Općenito govoreći, koliko ste bili zadovoljni sljedećim aspektima tog posla? Molim Vas ocijenite za svaku opciju na skali od 1 do 5 gdje ocjena 1 znači da uopće niste bili zadovoljni tim aspektom, a ocjena 5 da ste bili u potpunosti zadovoljni. ROTIRAJ OPCIJE. JEDAN ODGOVOR PO RETKU. OPCIJE OBAVEZNO ČITAJ. SKALU PROČITAJ.

PONOVI SKALU UKOLIKO JE POTREBNO

	Uopće nisam bio/la zadovoljan/ na	Uglavnom nisam bio/la zadovoljan/na	Niti zadovoljan, niti nezadovoljan	Uglavnom sam bio/la zadovoljan/na	Bio/la sam u potpunosti zadovoljan/na	Ne znam	Nije primjenjivo
1. Samim poslom koji ste obavljali	1	2	3	4	5	6	7
2. Atmosferom i međuljudskim odnosima	1	2	3	4	5	6	7
3. Mogućnostima za stjecanje novih znanja, vještina, radnog iskustva	1	2	3	4	5	6	7
4. Mogućnostima usavršavanja i dodatne edukacije	1	2	3	4	5	6	7
5. Radnim vremenom	1	2	3	4	5	6	7
6. Korektnim odnosom poslodavca prema Vama	1	2	3	4	5	6	7
7. Opterećenjem (količinom posla, odgovornošću i sl.) u odnosu na novac koji ste dobivali za svoj rad	1	2	3	4	5	6	7
8. Iznosom novca koji ste dobivali za taj posao	1	2	3	4	5	6	7
9. Mogućnošću da steknete iskustvo i-ili	1	2	3	4	5	6	7

naučite konkretna znanja i vještine u Vašoj struci ili zanimanju							
10. Ukupnom duljinom trajanje zaposlenja na projektu	1	2	3	4	5	6	7
11. Time jesu li Vam pravovremeno dali informaciju hoće li Vas zadržati i nakon završetka projekta, odnosno nakon isteka mjere	1	2	3	4	5	6	7

P21b. U kojoj mjeri se sljedeće tvrdnje odnose na Vas? ROTIRAJ OPCIJE. JEDAN ODGOVOR PO RETKU.

	Uopće se ne odnosi na mene	Uglavnom se ne odnosi na mene	Niti se odnosi, niti ne odnosi na mene	Uglavnom se odnosi na mene	U potpunosti se odnosi na mene	Ne znam	Nije primjenjivo
1. Na ovom poslu su mi odmah jasno dali do znanja da sam tu samo privremeno	1	2	3	4	5	6	7
2. Obavljao/la sam samo jednostavne, pomoćne poslove	1	2	3	4	5	6	7
3. Znatno su ulagali u mene	1	2	3	4	5	6	7
4. Dali su mi do znanja da će me zadržati i nakon isteka mjere	1	2	3	4	5	6	7
5. Dali su mi do znanja da će me angažirati i na slijedećem projektu ako ga dobiju	1	2	3	4	5	6	7
6. Poslodavac mi je dao do znanja da imaju niska očekivanja od mene	1	2	3	4	5	6	7

DUGOROČNIJI REZULTATI 6 MJESECI NAKON IZLASKA IZ PROJEKTA

PITAJ AKO SP2>1.

P22. Sada se pokušajte prisjetiti vremena ŠEST MJESECI NAKON PRESTANKA SUDJELOVANJA u OVOM projektu. Molim Vas da navedete koji je u tom trenutku bio Vaš radni status. MOGUĆ JE JEDAN ODGOVOR.

1. Niste bili zaposleni, niti ste obavljali neki drugi plaćeni posao, ali ste tada tražili posao
2. Bili ste zaposleni kod nekoga (u privatnom, javnom, državnom sektoru, obrtu...) ili ste obavljali poslove kod nekoga bez obzira na status zaposlenosti (npr. radili ste preko autorskog ugovora, studentskog ugovora, obavljali ste povremene poslove za neposredno plaćanje u novcu i sl.)
3. Bili ste samostalno zaposleni (vlasnici poduzeća ili obrta, vlasnici poljoprivrednog gospodarstva, slobodne profesije, odvjetnici koji imaju kancelariju, zubari i liječnici s privatnom praksom, slobodni umjetnici i glumci itd.)
4. Bili se u mirovini
5. Bili ste neaktivni (niste obavljali nikakav posao za novac, niti ste tada tražili posao)
6. Bili ste u redovnom obrazovanju

PITAJ AKO P22=2.

P22a. Molimo Vas navedite o kakvoj se vrsti zaposlenja tada radilo? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA.

1. Bili ste zaposleni preko ugovora o radu na neodređeno vrijeme
2. Bili ste zaposleni preko ugovora o radu na određeno vrijeme
3. Bili ste zaposleni preko ugovora o djelu
4. Radili ste preko autorskog ugovora
5. Radili ste preko vlastitog studentskog ugovora
6. Obavljali ste povremene poslove za neposredno plaćanje u novcu ili naturi
7. Nešto drugo, što? _____

PITAJ AKO P22=5.

P22b. Kako biste opisali svoju tadašnju situaciju? PROČITAJ, JEDAN ODGOVOR.

1. Nezaposlen/a i nisam tražio/la posao
2. Nisam radio/la jer mi je utvrđena potpuna nesposobnost za rad
3. Skrbio/la sam za obitelj i kućanstvo
4. Nešto drugo, što? _____

P23. Jeste li tijekom trajanja OVOG projekta sudjelovali u nekoj aktivnosti za podizanje svijesti o diskriminaciji i nejednakostima?

1. Da > IDI NA P24
2. Ne > IDI NA P25

P24. Možete li potvrditi je li Vaše sudjelovanje u OVOM projektu dovelo do toga:

	Uopće nije	Uglavnom nije	Niti je, niti nije	Uglavnom je	U potpunosti je	Ne znam	Nije primjenjivo
1. ...da Vi osobno bolje razumijete koje skupine mogu biti diskriminirane	1	2	3	4	5	6	7
2. ...da Vi osobno bolje razumijete u kojim sve područjima života može doći do diskriminacije	1	2	3	4	5	6	7
3. ...da Vi osobno bolje razumijete kakva ponašanja se mogu smatrati diskriminacijom	1	2	3	4	5	6	7
4. ... da Vi osobno bolje razumijete kako izbjegavati ili sprječavati diskriminaciju	1	2	3	4	5	6	7

P24a. U kojoj mjeri se slažete s ovom tvrdnjom: Zbog sudjelovanja u OVOM projektu moje ponašanje se bitno promijenilo jer sam postao/la svjesniji/a rizika od diskriminacije.

1. Uopće se ne slažem
2. Uglavnom se ne slažem
3. Niti se slažem, niti se ne slažem
4. Uglavnom se slažem
5. U potpunosti se slažem
6. Ne znam
7. Nije primjenjivo

P25. Biste li se ponovo odlučili na sudjelovanje u OVOM projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva?

1. Sigurno ne bih
2. Vjerojatno ne bih
3. Niti bih, niti ne bih
4. Vjerojatno da
5. Sigurno da
6. Ne znam/teško mi je procijeniti

SOCIO-DEMOGRAFSKI PROFIL

Za kraj, molimo Vas da nam odgovorite na nekoliko općenitih pitanja o Vama.

DM0. Koje je Vaše najviše završeno obrazovanje? Možete odabrati samo jedan odgovor.

JEDAN ODGOVOR.

1. Bez škole
2. Nezavršena OŠ
3. Završena osnovna škola
4. Srednja škola do 3 godine te za KV i VKV radnike
5. Srednja škola u trajanju od 4 i više godina (osim gimnazije)
6. Gimnazija
7. Stručni studij i viša škola
8. Stručni studij (u trajanju od najmanje tri godine)
9. Prediplomski sveučilišni studij i prvi stupanj fakulteta
10. Specijalistički diplomski stručni studij
11. Integrirani preddiplomski i diplomski studij
12. Diplomski sveučilišni studij
13. Fakultet, akademija
14. Poslijediplomski sveučilišni studij
15. Magisterij
16. Doktorat

DM1. Kojeg ste spola?

1. Muškarac
2. Žena

DM2. Koliko imate godina?

DOB ISPITANIKA U GODINAMA:

DM3a. Koliko članova ima Vaše kućanstvo (uključujući i vas)? _____

DM3b. Koliko je članova u Vašem kućanstvu zaposleno ili prima mirovinu (uključujući i vas)? _____

DM3c. Ima li u Vašem kućanstvu uzdržavane djece mlađe od 18 godina

1. Ne
2. Da, koliko? _____

DM3d. Jeste li u posljednjih 12 mjeseci isključivo iz financijskih razloga kasnili s plaćanjem bilo kojeg računa za režije?

1. Da, jednom
2. Da, dva ili više puta
3. Ne

DM3e. Molimo Vas da sada odaberete tvrdnju koja se najviše odnosi na trenutnu financijsku situaciju Vašeg kućanstva:

(Kućanstvo je svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajedno troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (stanovanje, hrana i drugo). Kućanstvom se smatra i svaka osoba koja živi sama (samačko kućanstvo). PROČITAJ. JEDAN ODGOVOR.

1. Ne uspijevamo spojiti kraj s krajem iz mjeseca u mjesec
2. Jedva spajamo kraj s krajem iz mjeseca u mjesec
3. Ponekad imamo financijske teškoće
4. Imamo dovoljno novca za podmiriti svoje troškove
5. Imamo dovoljno novca za podmirenje troškova i uspijevamo nešto i uštedjeti

DM4 U kojoj županiji trenutno boravite?

Lista županija.....1-21

INT1. Stručnjaci koji provode ovo istraživanje u sljedećim će mjesecima osim ove ankete provoditi i razgovore sa sudionicima projekata kako bi od njih čuli više detalja o njihovim iskustvima u projektu.

Ovi razgovori provodit će se putem telefona ili online.

Želite li razgovarati s nekim od istraživača kako biste detaljnije podijelili svoja iskustva te opisali zadovoljstvo ili nezadovoljstvo projektom svojim riječima? Vrijeme razgovora bit će prilagođeno Vama.

1. Da
2. Ne → IDI NA DM5

INT2. Molimo Vas napišite e-mail adresu ili broj telefona na koji Vas možemo kontaktirati radi dogovora.

DM5. Imate li dodati nešto što Vas nismo pitali? 1. Ne 2. Da, molim Vas navedite što: _____

Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu

10.6 Upitnik 3 Sudionici – Stručnjaci

Poštovani / poštovana,
molimo Vas odvojite 20-ak minuta Vašeg vremena kako biste sudjelovali u istraživanju ISKUSTAVA SUDIONIKA/ICA U PROJEKTIMA Prioritetne osi 2 „Socijalno uključivanje“ Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. (dalje u tekstu: OPULJP).

Istraživanje provodi WYG Savjetovanje u sklopu vrednovanja provedbe OPULJP-a, za potrebe Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (MRMSOSP) kao Upravljačkog tijela za Europski socijalni fond (ESF) u Hrvatskoj.

Vas kontaktiramo s obzirom da ste sudjelovali u nekom od provedenih projekata.

U ime Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike te WYG savjetovanja kontaktira Vas agencija Ipsos zadužena za prikupljanje podataka.

Vaši odgovori važni su nam zbog praćenja ostvarenih rezultata sudjelovanjem u projektu ESF-a u Hrvatskoj te daljnjeg unaprjeđenja planiranih aktivnosti. Praćenje ostvarenja rezultata važan je segment izvještavanja Europske komisije. Za Vaše sudjelovanje u ovom istraživanju potreban je Vaš dobrovoljni pristanak, koji možete povući u bilo kojem trenutku.

Glavni cilj ovog istraživanja je unaprjeđenje djelotvornosti, učinkovitosti i kvalitete poduzetih aktivnosti te utvrđivanje razine zadovoljstva samih sudionika/ica.

Anketa je anonimna i svi rezultati istraživanja bit će prikazani skupno, bez prikazivanja odgovora pojedinih sudionika u istraživanju.

Hvala Vam

Pristajete li nastaviti s istraživanjem?

1. Pristajem
2. Ne pristajem → ZAHVALI I ZAVRŠI. Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu.

Vaša privatnost i anonimnost zajamčeni su prema strogim pravilima Uredbe EU 2016/679, Europskog udruženja za marketinška istraživanja (ESOMAR) asocijacije čiji je Ipsos d.o.o. član, te norme ISO 20252 za istraživanje tržišta, medija i javnog mnijenja prema kojoj je Ipsos certificiran. Vaša prava:

- Vaši odgovori bit će prezentirani isključivo u anonimiziranom obliku.
- Vaši osobni podaci bit će pohranjeni kod agencije Ipsos d.o.o. maksimalno do kraja ugovorne obveze (lipanj 2021.) nakon čega će biti trajno brisani.
- Vaši osobni podaci neće biti korišteni u svrhu profiliranja i/ili automatiziranog donošenja odluka zasnovanih na takvoj obradi.
- Vaši osobni podaci tijekom obrade neće se prenositi u treće zemlje izvan EU.
- U svakom trenutku možete zatražiti: pristup svojim osobnim podacima, ispravak svojih osobnih podataka, brisanje svojih osobnih podataka, ograničenje obrade u odnosu na svoje osobne podatke, iskorištavanje prava na prenosivost svojih osobnih podataka ili uložiti prigovor na obradu svojih osobnih podataka uključujući i mogućnost podnošenja prigovora nadzornom regulatornom tijelu (Agencija za zaštitu osobnih podataka, Selska cesta 136, 10000 Zagreb).

Ostvarenje bilo kojeg od navedenih prava možete zatražiti od agencije Ipsos d.o.o. (online.hr@ipsosadria.com) tijekom provedbe istraživanja ili izravno od Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (zastita.podataka@mrms.hr) i WYG savjetovanja d.o.o. (frontdesk@wyg-c.eu) u svim fazama istraživanja.

B1. ŠIFRA IZ BAZE:

Naziv postupka_kod	MIS KOD ŠIFRA	Poziv
21.	UP.02.2.1.03 SVI UPITNIK 2	Kontinuirano stručno osposobljavanje radnika u djelatnosti hitne medicine
22.	UP.02.2.1.02 SVI UPITNIK 2	Specijalističko usavršavanje doktora medicine;
23.	UP.02.2.1.01 SVI UPITNIK 2	Živjeti zdravo
24.	UP.02.2.2.07 SVI UPITNIK 2	Jačanje kapaciteta stručnjaka koji pružaju psihosocijalnu skrb za branitelje i stradalnike Domovinskog rada – Faza I
10.	UP.02.2.2.03. UPITNIK 1 ILI 2	Projekt: Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva
11.	UP.02.2.2.04. UPITNIK 1 ILI 2	Podrška procesu deinstitucionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom – faza 1
12.	UP.02.2.2.05. UPITNIK 1 ILI 2	Podrška procesu deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih

F1. Prema evidenciji Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike između 2015. i 2019. godine započeli ste sudjelovati u projektu Europskog socijalnog fonda pod nazivom: (Naziv), a koji je provodila sljedeća institucija: (Korisnik).

Je li to točno?

1. Da, ja osobno sam sudjelovao/la u tom projektu
2. Ja osobno nisam sudjelovao/la u tom projektu, ali druga osoba ili dijete iz moje obitelji jest → ZAHVALI I ZAVRŠI. *Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu*
3. Niti ja niti netko iz moje obitelji nismo sudjelovali u tom projektu → ZAHVALI I ZAVRŠI. *Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu*

PITAJ AKO B1=10, 11 ILI 12

P2. Jeste li bili uključeni u taj projekt kao stručnjak/ekspert koji pruža usluge drugim osobama (npr. kao liječnik, socijalni radnik, psiholog, predavač, mentor praktične nastave i slično)?

1. Da → IDI na P1
2. Ne → IDI na drugu masku, na Upitnik 1

Upitnik – VIDI STUPAC P U BAZI ZA INFO O UPITNIKU

B2. Kvota

1. Zdravstvo (iz gornje tablice B1 br. 21, 22 i 23)
2. Socijalna skrb (iz gornje tablice B1 br. 11 i 12)
3. Turizam i ugostiteljstvo (iz gornje tablice B1 br. 10)
4. Psihosocijalna podrška braniteljima (iz gornje tablice B1 br. 24)

STATUS PROJEKTA

SP1. Je li Vaše sudjelovanje u OVOM projektu završeno? Tj. jesu li završene sve planirane aktivnosti projekta u kojima je bilo predviđeno da Vi sudjelujete?

1. Da, završilo je moje sudjelovanje u OVOM projektu
2. Ne, još sudjelujem ili ću u skoroj budućnosti sudjelovati u nastavku OVOG projekta
3. Ne znam, nisam siguran-na

PITAJ AKO SP1=1.

SP2. Koliko je otprilike vremena prošlo od kad je završilo Vaše sudjelovanje u OVOM projektu?

1. Manje od 6 mjeseci
2. Otprilike 6 mjeseci
3. Između 6 i 12 mjeseci
4. Više od 12 mjeseci

SP_tekst: OTVORI TEKST AKO SP1>1.

S obzirom da Vaše sudjelovanje u OVOM projektu još nije završeno molim Vas da u svim pitanjima koja se odnose na Vaša iskustva s projektom odgovarate na osnovu iskustava koja ste stekli do ovog trenutka.

P3. U nastavku ćemo Vam postaviti niz pitanja o Vašim iskustvima u OVOM projektu koji je provodila spomenuta organizacija i za koji ste potvrdili da ste sudjelovali u njemu.

Molimo Vas da u svim pitanjima u kojima se spominje formulacija „OVAJ projekt“ mislite upravo na to Vaše iskustvo, a ne na druga iskustva koja možda imate u sličnim projektima ili u drugim situacijama sa spomenutom organizacijom.

Što Vas je motiviralo na sudjelovanje u OVOM projektu? (Moguće je više odgovora).

1. Odgovarao je mojim potrebama
2. Moj poslodavac me prijavio za projekt
3. Sudjelovanje je bilo besplatno
4. Bez sudjelovanja u ovom projektu ne bih mogao/la steći ta znanja i vještine
5. Provoditelj projekta ima dobru reputaciju
6. Nešto drugo

P3a. Označili ste da Vas je nešto drugo motiviralo na sudjelovanje u OVOM projektu, molimo navedite što:

P4. Koje Vaše potrebe ste očekivali da će Vaše sudjelovanje u projektu ispuniti? (Moguće je više odgovora)

1. Podizanje razine obrazovanja
2. Stjecanje dodatnih stručnih znanja potrebnih za moj posao
3. Stjecanje dodatnih općih kompetencija, korisnih za moj posao
4. Stjecanje praktičnih vještina
5. Stjecanje formalnih kvalifikacija, potvrda o obavljenoj specijalizaciji, certifikat o pohađanom programu i sl.
6. Razmjena iskustava i znanja s drugim stručnjacima u mom ekspertnom području
7. Neke druge, koje?.....
8. Nisam imao nikakvih posebnih potreba u trenutku kad sam počeo/la sudjelovanje u projektu

P5. Je li sudjelovanje u projektu zadovoljilo Vaše potrebe i u kojoj mjeri?

	Ne, uopće nije	Uglavnom nije	Niti je, niti nije	Da, djelomično	Da, u potpunosti	Ne znam/teško je procijeniti	Nije primjenjivo
1. Povećanje razine obrazovanja	1	2	3	4	5	6	7
2. Stjecanje dodatnih stručnih znanja potrebnih za moj posao	1	2	3	4	5	6	7
3. Stjecanje dodatnih općih kompetencija, korisnih za moj posao	1	2	3	4	5	6	7
4. Stjecanje praktičnih vještina	1	2	3	4	5	6	7
5. Stjecanje formalnih kvalifikacija, potvrda o obavljenoj specijalizaciji, certifikat o pohađanom programu i sl.	1	2	3	4	5	6	7
6. Razmjena iskustava i znanja s drugim stručnjacima u mom ekspertnom području	1	2	3	4	5	6	7

P5a. Postoji li još neka Vaša potreba na koju je projekt odgovorio, a da nije prethodno navedena?

P6. Koliko ste bili zadovoljni sljedećim aspektima tijekom postupka izbora za Vaše sudjelovanje u OVOM projektu?

	Uopće nisam	Uglavnom nisam	Niti jesam, niti nisam	Djelomično zadovoljan/a	U potpunosti	Ne znam/teško je procijeniti	Nije primjenjivo
1. Dostupnošću informacija o projektu	1	2	3	4	5	6	7
2. Razumljivošću informacija o projektu	1	2	3	4	5	6	7
3. Stručnošću zaposlenika organizacije koja je vodila projekt	1	2	3	4	5	6	7
4. Ljubaznošću zaposlenika organizacije koja je vodila projekt	1	2	3	4	5	6	7
5. Dostupnošću zaposlenika koji su vodili projekt	1	2	3	4	5	6	7
6. Načinom na koji je organiziran postupak izbora	1	2	3	4	5	6	7
7. Duljinom postupka odabira sudionika – vrijeme između prvog kontakta-prijave i poziva na sudjelovanje	1	2	3	4	5	6	7

P6a. Postoji li još nešto što biste dodali, a što je bio uzrok Vašeg zadovoljstva ili nezadovoljstva tijekom postupka odabira za sudjelovanje u projektu? _____

P7. Jesu li Vaše individualne potrebe bili procjenjivane tijekom procesa izbora za sudjelovanje?

1. Da → IDI NA P7a
2. Ne → IDI NA P8
8. Ne znam → IDI NA P8

P7a. Na koji način su procjenjivane Vaše potrebe tijekom izbora za sudjelovanje u projektu? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA

1. Intervju, razgovor s članovima projektnog tima
2. Ispunio/la sam upitnik o mojim potrebama
3. Sam/a sam izabrao/la one aktivnosti-radionice-treninge koji su me najviše zanimali
4. Na neki drugi način, koji? _____
8. Ne znam

P8. Jesu li projektne aktivnosti i podrška koja Vam je pružena u projektu bili prilagođeni Vašim individualnim potrebama?

1. Uopće nisu
2. Uglavnom nisu
3. Niti jesu, niti nisu
4. Uglavnom jesu
5. U potpunosti jesu
6. Ne znam, teško je procijeniti

P9. Kako procjenjujete različite aspekte provedbe aktivnosti u kojima ste sudjelovali tijekom OVOG projekta? Odgovorite ocjenom od 1 do 5, gdje 1 znači jako loše ili nezadovoljavajuće, a 5 odlično.

	Jako loše/ Nezadovoljavajuće	Loše	Niti loše, niti dobro	Dobro	Odlično	Ne znam	Nije primjenjivo
1. Kvalitetu predavača i-ili trenera	1	2	3	4	5	6	7
2. Kvalitetu dobivenih edukativnih materijala	1	2	3	4	5	6	7
3. Usklađenost programa s najnovijim profesionalnim standardima	1	2	3	4	5	6	7
4. Prilagođenost programa prema sudionicima	1	2	3	4	5	6	7
5. Omjer teorijskog i praktičnog dijela programa	1	2	3	4	5	6	7
6. Mogućnost stjecanja novih znanja i vještina	1	2	3	4	5	6	7
7. Korisnost i primjenjivost stečenih znanja i vještina na sadašnjem radnom mjestu	1	2	3	4	5	6	7
8. Korisnost stečenih znanja i vještina za nalaženje boljeg radnog mjesta	1	2	3	4	5	6	7
9. Organizaciju programa (je li se sve odvijalo po planu i na vrijeme, tehnička oprema, mjesto održavanja, prijevoz i sl.)	1	2	3	4	5	6	7
10. Prilagodbu aktivnosti osobama s invaliditetom	1	2	3	4	5	6	7
11. Suradnju s osobama koje imaju slične interese i potrebe	1	2	3	4	5	6	7
12. Povezivanje s potencijalnim poslodavcima	1	2	3	4	5	6	7

P9a. Postoje li još neki aspekti provedbe projektnih aktivnosti koje želite istaknuti kao dobre ili loše?

P10. Prema Vašem mišljenju, bi li se podrška koja Vam je pružena u projektu trebala u nekim aspektima unaprijediti?

1. Uopće ne → IDI NA P12
2. Vjerojatno ne → IDI NA P12
3. Ni da ni ne
4. Vjerojatno da
5. Svakako da
98. Ne znam, teško je procijeniti → IDI NA P12

P11. Na koji bi se način ta podrška mogla poboljšati? Moguće je više odgovora

1. Trebala bi dulje trajati
2. Trebala bi kraće trajati
3. Edukacije bi trebalo rasporediti u duljem vremenskom periodu
4. Uključiti više praktičnog rada
5. Više vježbi, studija slučaja, radionica
6. Više rasprava i razmjena mišljenja s drugim sudionicima
7. Uključiti stručnije predavače, voditelje radionica
8. Uključiti stručnjake iz prakse
9. Više koristiti moderne tehnologije
10. Aktivnosti bolje prilagoditi potrebama korisnika
11. Na neki drugi način, koji? _____
98. Ne znam

P12. Postoji li slična podrška koja Vam je dostupna, a financirana je iz drugih izvora?

1. Da
2. Ne → IDI NA P13
8. Ne znam → IDI NA P13

P12a AKO P12=1

P12a. Jeste li imali mogućnosti koristiti i druge dostupne projekte osim ovog projekta o kojem govorimo?

1. Da
2. Ne → IDI NA P13

P12b AKO P12a=1

P12b. Jeste li istovremeno koristili i druge dostupne projekte?

1. Da → IDI NA P13
2. Ne

P12c AKO P12b=2

P12c. Zašto ste izabrali upravo ovaj projekt, a ne neki drugi? MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA

1. Bilo se lakše, jednostavnije uključiti
2. Opis projekta je bolje odgovarao mojim potrebama
3. Bio je bliži mojem mjestu stanovanja i-ili rada
4. Uvjeti sudjelovanja su mi bolje odgovarali
5. Vrijeme održavanja mi je više odgovaralo
6. Nešto drugo, što?

Modul 2: rezultati projekta

P13. Koji su rezultati Vašeg sudjelovanja u OVOM projektu? Molimo ocijenite sve rezultate koji se odnose na Vaše sudjelovanje.

	Uopće se ne odnosi na mene	Uglavnom se ne odnosi na mene	Niti se odnosi, niti ne odnosi na mene	Uglavnom se odnosi na mene	U potpunosti se odnosi na mene	Ne znam	Nije primjenjivo na moje sudjelovanje
1. Stekao/la sam nove menadžerske vještine	1	2	3	4	5	6	7
2. Stekao/la sam nova profesionalna znanja i vještine u svojoj profesiji	1	2	3	4	5	6	7
3. Stekao/la sam nove profesionalne vještine potrebne za rad s određenim društvenim skupinama (npr. osobe s invaliditetom, osobe oboljele od PTSP-a, različite manjine i dr.)	1	2	3	4	5	6	7
4. Stekao/la sam nove opće vještine (komunikacijske vještine, grupni rad, jezici i dr.)	1	2	3	4	5	6	7

5. Dobio/la sam formalnu kvalifikaciju (diplomu, potvrdu o obavljenoj specijalizaciji, stručnom osposobljavanju i dr.)	1	2	3	4	5	6	7
6. Upoznao/la sam nove stručnjake iz moje struke	1	2	3	4	5	6	7
7. Razmijenio/la sam iskustva i znanja s drugim stručnjacima	1	2	3	4	5	6	7
8. Stekao/la sam korisne vještine za suočavanje sa stvarnim životnim situacijama	1	2	3	4	5	6	7

P13a. Postoje li još neki ostvareni rezultati Vašeg sudjelovanja u projektu, a koji nisu prethodno navedeni?

14. Mislite li da bi i bez sudjelovanja u OVOM projektu postigli iste rezultate?

PITAJTE SAMO ZA ONE REZULTATE IZ P13, KOJI SU OZNAČENI SA 4 ILI 5

	Sigurno ne bi	Vjerojatno ne bi	Ni da ni ne	Vjerojatno bi	Sigurno bi	Ne znam
1. Stečene nove menadžerske vještine	1	2	3	4	5	6
2. Stečena nova profesionalna znanja i vještine u svojoj profesiji	1	2	3	4	5	6
3. Stečene nove profesionalne vještine potrebne za rad s određenim društvenim skupinama (npr osobe s invaliditetom, osobe oboljele od PTSP-a, različite manjine i dr.)	1	2	3	4	5	6
4. Stečene nove opće vještine (komunikacijske vještine, grupni rad, jezici i dr.)	1	2	3	4	5	6
5. Dobivene formalne kvalifikacije(diploma, potvrda o obavljenoj specijalizaciji, stručnom osposobljavanju i dr.)	1	2	3	4	5	6
6. Mogućnost upoznavanja novih stručnjaka iz moje struke	1	2	3	4	5	6
7. Razmjenjivanje iskustva i znanja s drugim stručnjacima	1	2	3	4	5	6
8. Stečene korisne vještine za suočavanje sa stvarnim životnim situacijama	1	2	3	4	5	6

P15. U kojoj su Vam mjeri ovi rezultati korisni u Vašem poslu?

PITAJTE SAMO ZA ONE REZULTATE IZ P13, KOJI SU OZNAČENI SA 4 ILI 5

	Uopće nisu korisni	Nisu dovoljno korisni	Niti su korisni, niti nisu	Dosta su korisni	Jako su korisni	Ne znam
1. Stečene nove menadžerske vještine	1	2	3	4	5	6
2. Stečena nova profesionalna znanja i vještine u svojoj profesiji	1	2	3	4	5	6
3. Stečene nove profesionalne vještine potrebne za rad s određenim društvenim skupinama (npr osobe s invaliditetom, osobe oboljele od PTSP-a, različite manjine i dr.)	1	2	3	4	5	6
4. Stečene nove opće vještine (komunikacijske vještine, grupni rad, jezici i dr.)	1	2	3	4	5	6
5. Dobivene formalne kvalifikacije(diploma, potvrda o obavljenj specijalizaciji, stručnom osposobljavanju i dr.)	1	2	3	4	5	6
6. Mogućnost upoznavanja novih stručnjaka iz moje struke	1	2	3	4	5	6
7. Razmjenjivanje iskustva i znanja s drugim stručnjacima	1	2	3	4	5	6
8. Stečene korisne vještine za suočavanje sa stvarnim životnim situacijama	1	2	3	4	5	6

P15a. Postoje li još neki rezultati projekta koji su Vam korisni u Vašem poslu, a nisu prethodno navedeni?

P16. Koliko često koristite navedene rezultate projekta u Vašem poslu?

PITAJTE SAMO ZA ONE REZULTATE IZ P13, KOJI SU OZNAČENI SA 4 ILI 5

	Svakodnevno	Nekoliko puta tjedno	Nekoliko puta mjesečno	Nekoliko puta godišnje	Rijetko	Ne znam
1. Stečene nove menadžerske vještine	1	2	3	4	5	6
2. Stečena nova profesionalna znanja i vještine u svojoj profesiji	1	2	3	4	5	6
3. Stečene nove profesionalne vještine potrebne za rad s određenim društvenim skupinama (npr osobe s invaliditetom, osobe oboljele od PTSP-a, različite manjine i dr.)	1	2	3	4	5	6
4. Stečene nove opće vještine (komunikacijske vještine, grupni rad, jezici i dr.)	1	2	3	4	5	6
5. Dobivene formalne kvalifikacije(diploma, potvrda o obavljenj specijalizaciji, stručnom osposobljavanju i dr.)	1	2	3	4	5	6
6. Mogućnost upoznavanja novih stručnjaka iz moje struke	1	2	3	4	5	6

7. Razmjenjivanje iskustva i znanja s drugim stručnjacima	1	2	3	4	5	6
8. Stečene korisne vještine za suočavanje sa stvarnim životnim situacijama	1	2	3	4	5	6

P17. Je li vjerojatno da će rezultati Vašeg sudjelovanja u OVOM projektu trajati (biti aktualni) i nakon godinu dana?

PITAJTE SAMO ZA ONE REZULTATE IZ P13, KOJI SU OZNAČENI SA 4 ILI 5

	Uopće nije vjerojatno	Uglavnom nije vjerojatno	Niti je vjerojatno niti nije	Uglavnom je vjerojatno	Vrlo je vjerojatno	Ne znam
1. Stečene nove menadžerske vještine	1	2	3	4	5	6
2. Stečena nova profesionalna znanja i vještine u svojoj profesiji	1	2	3	4	5	6
3. Stečene nove profesionalne vještine potrebne za rad s određenim društvenim skupinama (npr. osobe s invaliditetom, osobe oboljele od PTSP-a, različite manjine i dr.)	1	2	3	4	5	6
4. Stečene nove opće vještine (komunikacijske vještine, grupni rad, jezici i dr.)	1	2	3	4	5	6
5. Dobivene formalne kvalifikacije (diploma, potvrda o obavljenju specijalizaciji, stručnom osposobljavanju i dr.)	1	2	3	4	5	6
6. Mogućnost upoznavanja novih stručnjaka iz moje struke	1	2	3	4	5	6
7. Razmjenjivanje iskustva i znanja s drugim stručnjacima	1	2	3	4	5	6
8. Stečene korisne vještine za suočavanje sa stvarnim životnim situacijama	1	2	3	4	5	6

P17a. Postoje li još neki rezultati Vašeg sudjelovanja u projektu koji će biti aktualni i nakon godinu dana, a koji nisu prethodno navedeni?

P18. Jeste li tijekom trajanja OVOG projekta sudjelovali u nekoj aktivnosti za podizanje svijesti o diskriminaciji i nejednakostima?

1. Da > IDI NA P19
2. Ne > IDI NA P20

P19. Možete li potvrditi je li Vaše sudjelovanje u OVOM projektu dovelo do toga:

	Uopće nije	Uglavnom nije	Niti je, niti nije	Uglavnom je	U potpunosti je	Ne znam	Nije primjenjivo
1. ...da Vi osobno bolje razumijete koje skupine mogu biti diskriminirane	1	2	3	4	5	6	7
2. ...da Vi osobno bolje razumijete u kojim sve područjima života može doći do diskriminacije	1	2	3	4	5	6	7
3. ...da Vi osobno bolje razumijete kakva ponašanja se mogu smatrati diskriminacijom	1	2	3	4	5	6	7
4. ... da Vi osobno bolje razumijete kako izbjegavati ili sprječavati diskriminaciju	1	2	3	4	5	6	7

P19a. U kojoj mjeri se slažete s ovom tvrdnjom: Zbog sudjelovanja u OVOM projektu moje ponašanje se bitno promijenilo jer sam postao/la svjesniji/a rizika od diskriminacije.

1. Uopće se ne slažem
2. Uglavnom se ne slažem
3. Niti se slažem, niti ne slažem
4. Uglavnom se slažem
5. U potpunosti se slažem
6. Ne znam
7. Nije primjenjivo

Modul 3: Utjecaj projekta na sudionike

P20. Po čemu se Vaša sadašnja situacija razlikuje od situacije prije početka sudjelovanja u OVOM projektu? (moguće je više odgovora)

1. Promijenio/la sam radno mjesto
2. Započeo/la sam novi posao
3. Unaprijeđen/a sam
4. Povećana mi je plaća
5. Imam veću razinu odgovornosti
6. Bolje radim svoj posao
7. U poslu koristim nove metode i alate
8. Radim na složenijim poslovima
9. Imam veće pouzdanje u svoje obavljanje posla
10. Imam puno poznanstava u struci
11. Nešto drugo? _____

P21. Općenito govoreći, što mislite kakva bi bila Vaša životna situacija da niste sudjelovali u OVOM projektu?

1. Značajno gora
2. Malo gora
3. Nepromijenjena
4. Malo bolja
5. Puno bolja

P22. Biste li se ponovo odlučili na sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva?

1. Sigurno ne bih
2. Vjerojatno ne bih
3. Niti bih, niti ne bih
4. Vjerojatno bih
5. Svakako bih
8. Ne znam, teško je procijeniti

P23. Biste li svojim kolegama preporučili sudjelovanje u ovom projektu, na temelju sadašnjeg uvida i vlastitog iskustva?

1. Sigurno ne bih
2. Vjerojatno ne bih
3. Niti bih, niti ne bih
4. Vjerojatno bih
5. Svakako bih
8. Ne znam, teško je procijeniti

Modul 4: Utjecaj na institucije/politike

P24. Je li Vaše sudjelovanje u OVOM projektu imalo utjecaj na aktivnosti organizacije/tijela u kojem radite?

1. Uopće nije utjecalo
2. Uglavnom nije
3. Niti je, niti nije
4. Uglavnom je
5. Jako je utjecalo
8. Ne znam, teško je procijeniti

IF P1 =1

P25. Je li provedba projekta uzrokovala promjene u postupanju u Vašoj ustanovi/organizaciji/instituciji i ako da, u kojoj mjeri? ROTIRAJ TVRDNJE.

	Uopće nije	Uglavnom nije	Niti je, niti nije	Uglavnom je	U potpunosti je	Ne znam	Nije primjenjivo
1. Pruža se kvalitetnija zdravstvena skrb	1	2	3	4	5	6	7
2. Povećan je broj pacijenata kojima se pružaju zdravstvene usluge u našoj ustanovi	1	2	3	4	5	6	7
3. Smanjen je broj pacijenata koje šaljem u bolnice jer im se primjereno može pomoći na razini primarne zdravstvene zaštite	1	2	3	4	5	6	7
4. Administrativno upravljanje je unaprijeđeno	1	2	3	4	5	6	7
5. Nabavljena je nova napredna oprema							
6. Više se koriste IK tehnologije i eZdravstvo	1	2	3	4	5	6	7
7. Ljudskim resursima se bolje upravlja i bolje su iskorišteni	1	2	3	4	5	6	7
8. Zaštita zdravlja i sigurnosti zdravstvenih radnika je poboljšana	1	2	3	4	5	6	7
9. Struktura organizacije je poboljšana	1	2	3	4	5	6	7
10. Poboljšana je financijska stabilnost	1	2	3	4	5	6	7
11. Suradnja s drugim institucijama je unaprijeđena	1	2	3	4	5	6	7
12. Uspostavljena je suradnja s organizacijama civilnog društva koje promoviraju zdrave stilove života u svojim projektima	1	2	3	4	5	6	7
13. Suradnja s društvenom zajednicom je poboljšana	1	2	3	4	5	6	7
14. Suradnja između odjela unutar institucije je poboljšana	1	2	3	4	5	6	7

IF P1 =2

P26. Je li provedba projekta uzrokovala promjene u postupanju u Vašoj ustanovi/organizaciji/instituciji i ako da, u kojoj mjeri?

	Uopće nije	Uglavnom nije	Niti je, niti nije	Uglavnom je	U potpunosti je	Ne znam	Nije primjenjivo
1. Pružaju se kvalitetnije socijalne usluge	1	2	3	4	5	6	7
2. Administrativno upravljanje je unaprijeđeno	1	2	3	4	5	6	7
3. Razvijene su i provode se nove usluge u zajednici	1	2	3	4	5	6	7
4. Povećan je broj korisnika usluga u zajednici	1	2	3	4	5	6	7
5. Smanjen je broj osoba na institucionalnoj skrbi	1	2	3	4	5	6	7
6. Ljudskim resursima se bolje upravlja i bolje su iskorišteni	1	2	3	4	5	6	7
7. Struktura organizacije je poboljšana	1	2	3	4	5	6	7
8. Poboljšana je financijska stabilnost	1	2	3	4	5	6	7
9. Suradnja s drugim institucijama je unaprijeđena	1	2	3	4	5	6	7
10. Suradnja s društvenom zajednicom je poboljšana	1	2	3	4	5	6	7
11. Zaposlenici su bolje pripremljeni za svoj posao	1	2	3	4	5	6	7
12. Zaposlenici bolje rade svoj posao	1	2	3	4	5	6	7

IF P1 =3

P27. Je li provedba projekta uzrokovala promjene u postupanju u Vašoj ustanovi/organizaciji/instituciji i ako da, u kojoj mjeri?

	Uopće nije	Uglavnom nije	Niti je, niti nije	Uglavnom je	U potpunosti je	Ne znam	Nije primjenjivo
1. Pružaju se kvalitetnije socijalne usluge	1	2	3	4	5	6	7
2. Pruža se kvalitetnija edukacija za osobe starije od 54 godine	1	2	3	4	5	6	7
3. Pruža se kvalitetnija edukacija za osobe mlađe od 25 godina	1	2	3	4	5	6	7
4. Pruža se kvalitetnija edukacija za osobe s invaliditetom	1	2	3	4	5	6	7
5. Povećan je broj osoba iz ranjivih skupina koje sudjeluju u obukama u sektoru turizma i ugostiteljstva	1	2	3	4	5	6	7

IF P1 =4

P28. Je li provedba projekta uzrokovala promjene u postupanju u Vašoj ustanovi/organizaciji/instituciji i ako da, u kojoj mjeri?

	Uopće nije	Uglavnom nije	Niti je, niti nije	Uglavnom je	U potpunosti je	Ne znam	Nije primjenjivo
1. Povećana je sposobnost prepoznavanja potreba hrvatskih branitelja, stradalnika Domovinskog rata i njihovih obitelji	1	2	3	4	5	6	7
2. Pruža se bolja psihosocijalna podrška braniteljima	1	2	3	4	5	6	7
3. Povećan je broj branitelja i članova njihovih obitelji koji koriste psiho-socijalnu podršku	1	2	3	4	5	6	7

SOCIO-DEMOGRAFSKI PROFIL

Za kraj, molimo Vas da nam odgovorite na nekoliko općenitih pitanja o Vama.

DM0. Koje je Vaše najviše završeno obrazovanje? Možete odabrati samo jedan odgovor.

JEDAN ODGOVOR.

1. Bez škole
2. Nezavršena OŠ
3. Završena osnovna škola
4. Srednja škola do 3 godine te za KV i VKV radnike
5. Srednja škola u trajanju od 4 i više godina (osim gimnazije)
6. Gimnazija
7. Stručni studij i viša škola
8. Stručni studij (u trajanju od najmanje tri godine)
9. Preddiplomski sveučilišni studij i prvi stupanj fakulteta
10. Specijalistički diplomski stručni studij
11. Integrirani preddiplomski i diplomski studij
12. Diplomski sveučilišni studij
13. Fakultet, akademija
14. Poslijediplomski sveučilišni studij
15. Magisterij
16. Doktorat

DM1. Kojeg ste spola?

1. muškarac
2. žena

DM2. Koliko imate godina?

DOB ISPITANIKA U GODINAMA:

DM3a. Koliko članova ima Vaše kućanstvo (uključujući i vas)? _____

DM3b. Koliko je članova u Vašem kućanstvu zaposleno ili prima mirovinu (uključujući i vas) ? Molimo upišite brojkom _____

DM3c. Ima li u Vašem kućanstvu uzdržavane djece mlađe od 18 godina

1. Ne
2. Da, koliko ? _____

DM3d. Jeste li u posljednjih 12 mjeseci isključivo iz financijskih razloga kasnili s plaćanjem bilo kojeg računa za režije?

1. Da, jednom
2. Da, dva ili više puta
3. Ne

DM3e. Molimo Vas da sada odaberete tvrdnju koja se najviše odnosi na trenutnu financijsku situaciju Vašeg kućanstva:

(Kućanstvo je svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajedno troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (stanovanje, hrana i drugo). Kućanstvom se smatra i svaka osoba koja živi sama (samačko kućanstvo). PROČITAJ. JEDAN ODGOVOR.

1. Ne uspijevamo spojiti kraj s krajem iz mjeseca u mjesec
2. Jedva spajamo kraj s krajem iz mjeseca u mjesec
3. Ponekad imamo financijske teškoće
4. Imamo dovoljno novca za podmiriti svoje troškove
5. Imamo dovoljno novca za podmirenje troškova i uspijevamo nešto i uštedjeti

DM4 U kojoj županiji trenutno boravite?

Lista županija.....1-21

INT1. Stručnjaci koji provode ovo istraživanje u sljedećim će mjesecima osim ove ankete provoditi i razgovore sa sudionicima projekata kako bi od njih čuli više detalja o njihovim iskustvima u projektu.

Ovi razgovori provodit će se putem telefona ili online.

Želite li razgovarati s nekim od istraživača kako biste detaljnije podijelili svoja iskustva? Vrijeme razgovora bit će prilagođeno Vama.

1. Da
2. Ne → IDI NA DM5

INT2. Molimo Vas napišite e-mail adresu ili broj telefona na koji Vas možemo kontaktirati radi dogovora.

DM5. Imate li dodati nešto što Vas nismo pitali? 1. Ne 2. Da, molim Vas navedite što: _____
POTAKNI ISPITANIK DA DA JASAN I PRECIZAN ODGOVOR, ZABILJEŽI DETALJNO.

Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu.

10.7 Upitnik 4 Sudionici u mjerama javnih radova za teže zapošljive osobe

Poštovani/a,

molimo Vas odvojite 15-ak minuta Vašeg vremena kako biste sudjelovali u istraživanju iskustava i zadovoljstva sudionika/ica u mjerama aktivne politike zapošljavanja koje se provode u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. (dalje u tekstu: OPULJP)

Istraživanje se provodi u sklopu vrednovanja provedbe OPULJP-a koje provodi WYG savjetovanje za potrebe Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (kao Upravljačkog tijela za OPULJP).

Vas kontaktiramo s obzirom da ste sudjelovali u mjeri aktivne politike zapošljavanja pod nazivom „Javni radovi“, odobrenom putem **Hrvatskog zavoda za zapošljavanje**.

U ime Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike te WYG savjetovanja kontaktira Vas agencija Ipsos zadužena za prikupljanje podataka.

Vaši odgovori su nam važni zbog praćenja ostvarenih rezultata sudjelovanjem u mjerama aktivne politike zapošljavanja koje provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje u sklopu OPULJP-a te daljnjeg unaprjeđenja planiranih aktivnosti.

Za Vaše sudjelovanje u ovom istraživanju potreban je Vaš dobrovoljni pristanak, koji možete povući u bilo kojem trenutku.

Glavni cilj ovog istraživanja je unaprjeđenje djelotvornosti, učinkovitosti i kvalitete poduzetih aktivnosti te utvrđivanje razine zadovoljstva samih sudionika/ica, kao i praćenje ostvarenja pokazatelja Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali.

Anketa je anonimna i svi rezultati istraživanja bit će prikazani skupno, bez prikazivanja odgovora pojedinih sudionika u istraživanju.

Hvala Vam

Pristajete li nastaviti s istraživanjem?

1. Pristajem

2. Ne pristajem → ZAHVALI I ZAVRŠI. *Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu.*

Vaša privatnost i anonimnost zajamčeni su prema strogim pravilima Uredbe EU 2016/679, Europskog udruženja za marketinška istraživanja (ESOMAR) asocijacije čiji je Ipsos d.o.o. član, te norme ISO 20252 za istraživanje tržišta, medija i javnog mnijenja prema kojoj je Ipsos certificiran. Vaša prava:

- Vaši odgovori bit će prezentirani isključivo u anonimiziranom obliku.

- Vaši osobni podaci bit će pohranjeni kod agencije Ipsos d.o.o. maksimalno do kraja ugovorne obveze (lipanj 2021.) nakon čega će biti trajno brisani.

- Vaši osobni podaci neće biti korišteni u svrhu profiliranja i/ili automatiziranog donošenja odluka zasnovanih na takvoj obradi.

- Vaši osobni podaci tijekom obrade neće se prenositi u treće zemlje izvan EU.

- U svakom trenutku možete zatražiti: pristup svojim osobnim podacima, ispravak svojih osobnih podataka, brisanje svojih osobnih podataka, ograničenje obrade u odnosu na svoje osobne podatke, iskorištavanje prava na prenosivost svojih osobnih podataka ili uložiti prigovor na obradu svojih osobnih podataka uključujući i mogućnost podnošenja prigovora nadzornom regulatornom tijelu (Agencija za zaštitu osobnih podataka, Selska cesta 136, 10000 Zagreb).

Ostvarenje bilo kojeg od navedenih prava možete zatražiti od agencije Ipsos d.o.o. (online.hr@ipsosadria.com) tijekom provedbe istraživanja ili izravno od Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (zastita.podataka@mrms.hr) i WYG savjetovanja d.o.o. (frontdesk@wyg-c.eu) u svim fazama istraživanja.

FILTER

F1. Prema našim informacijama između 2015. i 2019. sudjelovali ste u mjeri zapošljavanja pod nazivom „Javni radovi“, a koju provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje. Je li to točno?

1. Da

2. Ne > ZAHVALI I ZAVRŠI

Ovime završava naša anketa, hvala Vam na Vašem vremenu.

SOCIO-DEMOGRAFSKA GRUPA PITANJA

DM 1. Spol

1. Ženski
2. Muški

DM 2. Dob

1. 15- 19
2. 20- 24
3. 25-29
4. 30-34
5. 35-39
6. 40-44
7. 45-49
8. 50-54
9. 55-59
10. 60-64
11. 65 +

DM 3. Koji stupanj formalnog obrazovanja imate

1. Nezavršena OŠ
2. Završena osnovna škola
3. Srednja škola do 3 godine te za KV i VKV radnike
4. Srednja škola u trajanju od 4 i više godina, gimnazija
5. Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola
6. Preddiplomski sveučilišni studij
7. Stručni studij
8. Specijalistički diplomski stručni studij
9. Fakultet, akademija
10. Magisterij
11. Doktorat
12. Integrirani preddiplomski i diplomski studij
13. Diplomski sveučilišni studij
14. Poslijediplomski sveučilišni studij

DM4. Koji je Vaš trenutni status na tržištu rada:

1. Zaposleni ste kod nekoga (u privatnom, javnom, državnom sektoru, obrtu...) ili obavljate poslove kod nekoga bez obzira na status zaposlenosti (npr. radite preko autorskog ugovora, studentskog ugovora, obavljate povremene poslove za neposredno plaćanje u novcu i sl.) → PITAJ DM4A
2. Samostalno ste zaposleni (vlasnici poduzeća ili obrta, vlasnici poljoprivrednog gospodarstva, slobodne profesije, odvjetnici koji imaju kancelariju, zubari i liječnici s privatnom praksom, slobodni umjetnici i glumci itd.)
3. Niste zaposleni niti obavljate nikakav drugi plaćeni posao, ali trenutno tražite posao
4. Neaktivni ste (ne obavljate nikakav posao za novac, niti trenutno tražite posao)
5. U mirovini ste
6. U redovnom obrazovanju ste

DM4a. Molimo Vas navedite o kakvoj se vrsti zaposlenja ili posla radi. Jeste li trenutno: MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA

1. Zaposleni na neodređeno
2. Zaposleni preko ugovora na određeno vrijeme
3. Zaposleni preko ugovora o djelu
4. Radite preko autorskog ugovora
5. Radite preko vlastitog studentskog ugovora
6. Radite neprijavljeni (na tuđi studentski ugovor, bez reguliranog statusa i sl.)
7. Nešto drugo, što? _____

DM 5. Županija iz koje dolazite:

1. Zagrebačka
2. Krapinsko-zagorska
3. Sisačko-moslavačka
4. Karlovačka
5. Varaždinska
6. Koprivničko-križevačka
7. Bjelovarsko-bilogorska
8. Primorsko-goranska
9. Ličko-senjska
10. Virovitičko-podravska
11. Požeško-slavonska
12. Brodsko-posavska
13. Zadarska
14. Osječko-baranjska
15. Šibensko-kninska
16. Vukovarsko-srijemska
17. Splitsko-dalmatinska
18. Istarska
19. Dubrovačko-neretvanska
20. Međimurska
21. Grad Zagreb
22. Negdje drugdje, gdje? _____ → PRESKOČI zup21 i gzg pitanja

OSNOVNA GRUPA PITANJA

P1. Osim sudjelovanja u mjeri aktivne politike tržišta rada – javni radovi jeste li sudjelovali u još kojoj mjeri aktivne politike zapošljavanja koju provodi HZZ? Ako da, molimo Vas navedite koje?

1. Obrazovanje, osposobljavanje i prekvalifikacija nezaposlenih osoba
2. Potpore za samozapošljavanje
3. Mjere za stjecanje prvog radnog iskustva - pripravništva / Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa
4. Potpore za usavršavanje
5. Potpore za zapošljavanje
6. Potpore za očuvanje radnih mjesta
7. Stalni sezonac
8. Ne, nisam sudjelovao/la u niti jednoj drugoj mjeri HZZ-a

P2. Kao što ste potvrdili, između 2015. i 2019. godine sudjelovali ste u mjeri zapošljavanja pod nazivom „Javni radovi“, a koju provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje.

U nastavku ćemo Vam postaviti niz pitanja vezano uz sudjelovanje u ovoj mjeri, odnosno o poslu kojeg ste radili tijekom korištenja te mjere.

U trenutku kad ste bili uključeni u javne radove, koliko ste dugo bili prijavljeni u evidenciji HZZ-a kao nezaposlena osoba?

1. Do mjesec dana
2. Između 1 i 3 mjeseca
3. Između 3 i 6 mjeseci
4. Između 6 i 12 mjeseci
5. Između 12 i 24 mjeseca
6. Između 24 i 36 mjeseci
7. Između 3 i 5 godina
8. Više od 5 godina

P3. Jeste li neposredno prije uključivanja u javne radove aktivno tražili posao?

1. Da
2. Ne → IDI NA P6

P4. Na koje ste sve načine tražili posao prije nego što ste uključeni u javne radove? Možete odabrati više odgovora.

1. Javljao/la sam se na oglase na koje me je upućivao/la moj savjetnik/ca u HZZ-u
2. Pregledavao/la sam oglase na Internet stranicama HZZ-a
3. Pregledavao/la sam oglase istaknute na oglasnoj ploči/u zgradi HZZ-a
4. Pretraživao/la sam oglase za posao na Internet stranicama
5. Na druge načine putem Interneta
6. Preko agencija za privremeno zapošljavanje odnosno agencija za posredovanje u zapošljavanju
7. Putem oglasa u novinama / tisku
8. Osobnim poznanstvima i poznanstvima prijatelja i obitelji
9. Samoinicijativno sam se javljao/la na različite adrese, kontakte poslodavaca
10. Na neki drugi način, koji: _____

P5. Kako biste općenito ocijenili Vašu razinu informiranosti o mjerama za poticanje zapošljavanja koje provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje? Mislamo općenito na sve pakete mjera, ne samo na one s kojima imate iskustva.

1. Osim onih s kojima imam iskustva, nikad nisam čuo/la za druge mjere aktivne politike zapošljavanja koje provodi HZZ
2. Čuo/la sam za mjere koje provodi HZZ, ali ne znam gotovo ništa o njima
3. Znam jako malo o mjerama koje provodi HZZ
4. Znam prilično toga o mjerama koje provodi HZZ
5. Znam jako puno o mjerama koje provodi HZZ

P6. Prije nego što ste uključeni u javne radove je li Vam Vaš/a savjetnik/ica za zapošljavanje u HZZ-u na vlastitu inicijativu ikada govorio/la o različitim mjerama aktivne politike zapošljavanja koje HZZ provodi?

1. Da, jednom
2. Da, više puta
3. Nije spominjao/la
4. Ne mogu se sjetiti / ne znam

P7. Jeste li se o javnim radovima sami informirali na neke od sljedećih načina? Možete odabrati više odgovora.

1. Nisam se uopće sam/a informirao/la o mjeri javnih radova
2. Pitao/la sam svog savjetnika/icu / druge djelatnike/ice u HZZ-u
3. Da, putem internetske (web) stranice HZZ-a/ www.mjere.hr
4. Putem letaka i brošura
5. Na prezentacijama koje organizira HZZ
6. Putem medija
7. Putem društvenih mreža
8. U razgovoru s obitelji, prijateljima i poznanicima
9. Kod poslodavca kod kojeg sam radio/la / planirao/la raditi
10. Na neki drugi način, molim Vas opišite koji: _____

→ P8 PITAJ AKO P7=3

P8. Ukoliko ste se informirali putem internetske stranice HZZ-a, www.mjere.hr, kako biste ocijenili kvalitetu i jasnoću informacija koje su predstavljene.

1. Vrlo lošim
2. Lošim
3. Osrednjim
4. Vrlo dobrim
5. Odličnim

→ P9 PITAJ AKO P8=1 ILI 2

P9. Molimo Vas recite što nije dovoljno jasno i kvalitetno pojašnjeno?

(otvoreno pitanje)

→ P10 PITAJ AKO P7=2

P10. Ukoliko ste se informirali putem savjetnika/ce HZZ-a, kako biste ocijenili kvalitetu i jasnoću informacija koje su Vam predstavljene.

1. Vrlo lošim
2. Lošim
3. Osrednjim
4. Vrlo dobrim
5. Odličnim

→P11 PITAJ AKO P10=1 ILI 2

P11. Molimo Vas recite što nije dovoljno jasno i kvalitetno pojašnjeno?

(otvoreno pitanje)

P12. Koliko se slažete sa sljedećim tvrdnjama o mjerama poticanja zapošljavanja koje provodi HZZ?

	Uopće se ne slažem	Uglavnom se ne slažem	Niti se slažem, niti ne slažem	Uglavnom se slažem	U potpunosti se slažem
1. Nudi se puno mjera, ali teško je procijeniti koja je prikladna za mene.	1	2	3	4	5
2. Informacije o pravima i obavezama su jasne i nedvosmislene.	1	2	3	4	5
3. Neke važne informacije nisam dobio/la od savjetnika/ice, nego sam se sam raspitivao/la kod poznanika, na internetu i sl.	1	2	3	4	5
4. Većina mjera uopće nije primjenjiva na mene.	1	2	3	4	5
5. Neke mjere su mi (bile) interesantne, ali uvjeti za sudjelovanje su (bili) prestrogi za mene.	1	2	3	4	5

P13. Koji je bio način na koji način ste uključeni u javne radove?

1. Moj/a savjetnik/ica u HZZ-u obavijestio/la me da se nudi taj posao uz tu mjeru i da imam uvjete za korištenje mjere
2. Sam sam se javio/la na objavljeni natječaj / oglas poslodavca kojeg nisam poznavao od ranije
3. Sam sam se javio/la na objavljeni natječaj / oglas poslodavca kojeg sam poznavao od ranije
4. Poslodavac je meni predložio da počnem raditi taj posao uz tu mjeru
5. Na neki drugi način, koji? _____

P14. Prije nego što ste bili uključeni u javne radove, općenito govoreći, kolika su bila Vaša očekivanja od tog posla?

1. Vrlo niska
2. Uglavnom niska
3. Osrednje visoka
4. Uglavnom visoka
5. Jako visoka
6. Nisam imao/la nikakva očekivanja

P15. Koliko je Vaše iskustvo na tom poslu u koji ste bili uključeni kroz javne radove bilo u skladu s Vašim očekivanjima?

1. Puno lošije od mojih očekivanja
2. Nešto lošije od mojih očekivanja
3. Otprilike u skladu s mojim očekivanjima
4. Nešto bolje od mojih očekivanja
5. Puno bolje od mojih očekivanja

P16. Koliko ste bili zadovoljni procedurama u HZZ-a kroz koje ste morali proći da biste mogli sudjelovati u toj mjeri?

1. Uopće nisam bio/la zadovoljan/na
2. Uglavnom nisam bio/la zadovoljan/na
3. Osrednje zadovoljan/na
4. Uglavnom sam bio/la zadovoljan/na
5. Bio/la sam u potpunosti zadovoljan/na

→ P17 PITAJ AKO P16=1 ILI 2

P17. Recite nam zašto niste bili zadovoljni:

(otvoreno pitanje)

P18. Koliko ste bili zadovoljni sljedećim aspektima procedure?

	Uopće nisam bio/la zadovoljan/na	Uglavnom nisam bio/la zadovoljan/na	Osrednje zadovoljan/na	Uglavnom sam bio/la zadovoljan/na	Bio/la sam u potpunosti zadovoljan/na
1. Duljinom rješavanja zahtjeva za sudjelovanje u mjeri	1	2	3	4	5
2. Stručnošću zaposlenika HZZ- a	1	2	3	4	5
3. Informiranošću zaposlenika HZZ-a	1	2	3	4	5
4. Ljubaznošću zaposlenika HZZ-a	1	2	3	4	5
5. Iznosom plaće dobivenom u javnim radovima	1	2	3	4	5
6. Potpunim i preciznim informacijama o proceduri i potrebnoj dokumentaciji koju treba dostaviti	1	2	3	4	5

P19. Od dana kad Vam je po završetku natječaja za javne radove poslodavac potvrdio da ste odabrani za taj posao, koliko ste dugo čekali da se taj zahtjev odobri od strane HZZ-a?

1. Između 1 i 2 tjedna
2. Između 2 i 3 tjedna
3. Između 3 i 4 tjedna
4. Između mjesec i mjesec i pol dana
5. Između mjesec i pol i 2 mjeseca
6. Između 2 i 3 mjeseca
7. Više od 3 mjeseca

P20. Je li taj javni rad bio Vaše prvo radno iskustvo, odnosno jeste li i prije toga radili neke poslove za koje ste bili plaćeni?

1. Bio mi je prvo plaćeno radno iskustvo, nisam prije radio/la plaćene poslove
2. Nije mi bio prvo plaćeno radno iskustvo, radio/la sam i prije plaćene poslove

P21. Općenito govoreći, od kolike koristi Vam je bilo Vaše prethodno stečeno obrazovanje za obavljanje tog posla? Smatrate li svoje prethodno obrazovanje u tom pogledu:

1. Potpuno beskorisnim
2. Ne baš korisnim
3. Korisnim
4. Vrlo korisnim

P22. Općenito govoreći, koliko ste bili zadovoljni sljedećim aspektima posla koji ste obavljali kroz mjeru? Molim Vas ocijenite za svaku opciju na skali od 1 do 5 gdje ocjena 1 znači da uopće niste bili zadovoljni tim aspektom, a ocjena 5 da ste bili u potpunosti zadovoljni.

	Uopće nisam bio/la zadovoljan/na	Uglavnom nisam bio/la zadovoljan/na	Osrednje zadovoljan/na	Uglavnom sam bio/la zadovoljan/na	Bio/la sam u potpunosti zadovoljan/na
1. Samim poslom koji ste obavljali	1	2	3	4	5
2. Atmosferom i međuljudskim odnosima	1	2	3	4	5
3. Mogućnostima za stjecanje novih znanja, vještina, radnog iskustva	1	2	3	4	5

4. Mogućnostima usavršavanja i dodatne edukacije	1	2	3	4	5
5. Radnim vremenom	1	2	3	4	5
6. Korektnim odnosom poslodavca prema Vama	1	2	3	4	5
7. Time jesu li Vam pravovremeno dali informaciju o tome hoće li Vas zadržati i nakon isteka mjere	1	2	3	4	5
8. Opterećenjem (količinom posla, odgovornošću i sl.) u odnosu na novac koji ste dobivali za svoj rad	1	2	3	4	5
9. Iznosom novca koji ste dobivali za taj posao	1	2	3	4	5
10. Mogućnošću da steknete iskustvo i/ili naučite konkretna znanja i vještine u Vašoj struci ili zanimanju	1	2	3	4	5

P23. Jeste li na tom poslu primijetili da se poslodavac prema Vama ponaša drugačije, bilo bolje ili lošije, nego prema zaposlenicima koji nisu bili zaposleni preko ove mjere?

1. Da
2. Ne → IDI NA P25

P24. Molimo Vas navedite primjer

(otvoreno pitanje)

P25. Jeste li se tijekom korištenja ove mjere žalili ili uputili neko pitanje ili komentar HZZ-u, Vašem/oj savjetniku/ici ili nekoj drugoj osobi u HZZ-u?

1. Da, jednom
2. Da, više puta
3. Ne → IDI NA P30

P26. Molimo Vas opišite o čemu se radilo?

P27. Jeste li bili zadovoljni dobivenim odgovorima?

1. Uopće nisam bio/la zadovoljan/na
2. Uglavnom nisam bio/la zadovoljan/na
3. Osrednje zadovoljan/na
4. Uglavnom sam bio/la zadovoljan/na
5. Bio/la sam u potpunosti zadovoljan/na
6. Nisam dobio/la odgovor

→P28 PITAJ AKO P27=1 ILI 2 ILI 6

P28. Ukoliko niste bili zadovoljni ili niste dobili odgovor jeste li se žalili kojoj drugoj instituciji?

1. Da
2. Ne → IDI NA P30

P29. Molimo Vas navedite kome

(otvoreni odgovor)

P29a. Jeste li riješili svoju pritužbu povoljno/jeste li bili zadovoljni ishodom?

1. Da
2. Ne

P30. Što mislite, koliko je vjerojatno da bi poslodavac za poslove koje ste vi obavljali putem te mjere, otvorio novo radno mjesto i zaposlio nekoga, a da nije imao priliku koristiti poticaje, tj. mjere Zavoda?

1. Sigurno ne bi nikoga zaposlio za te poslove
2. Vjerojatno ne bi nikoga zaposlio za te poslove
3. Vjerojatno bi i bez poticaja / bez mjere zaposlio nekoga za te poslove / na to radno mjesto

4. Sigurno bi i bez poticaja / bez mjere zaposlio nekoga za te poslove / na to radno mjesto

P31. Što mislite koliko je tom poslodavcu bilo financijski nužno ili presudno da Vas tada zaposli baš uz korištenje mjere, a ne bez toga?

1. Uopće nije bilo nužno / presudno, mogao/la me zaposliti i bez mjere
2. Uglavnom nije bilo nužno / presudno
3. Niti je bilo, niti nije
4. Uglavnom je bilo nužno
5. Bilo je jako nužno, bez mjere ne bi imao financijsku mogućnost zaposliti me

P32. Tko je imao više koristi od mjere?

1. Vi
2. Taj poslodavac
3. Podjednako

P33. Jeste li nakon isteka mjere u bilo kojem obliku ostali raditi kod tog istog poslodavca, na tom istom poslu, barem neko vrijeme?

1. Da, kod istog poslodavca, na istom poslu
2. Da, kod istog poslodavca, ali na drugom poslu
3. Ne, nisam ostao/la raditi kod tog poslodavca nakon završetka mjere → IDI NA P36

P34. Radite li danas još uvijek, na bilo koji način, kod tog poslodavca?

1. Da → IDI NA P38
2. Ne

P35. Koliko ste dugo nakon isteka mjere ostali raditi kod tog poslodavca?

1. Manje od mjesec dana
2. Između 1 i 3 mjeseca
3. Između 3 i 6 mjeseci
4. Između 6 i 12 mjeseci
5. Više od 1 godine

P36. Koliko ste dugo nakon prestanka rada kod tog poslodavca bili bez posla?

1. Uopće nisam bio/la bez posla, odmah sam našao drugi posao nakon tog posla
2. Manje od mjesec dana
3. Između 1 i 3 mjeseca
4. Između 3 i 6 mjeseci
5. Između 6 i 12 mjeseci
6. Između 1 i 2 godine
7. Između 2 i 3 godine
8. Između 3 i 4 godine
9. 4 godine i više

P37. Koliko ste poslova promijenili nakon mjere koje ste primili:

1. Nisam se još uspio ponovno zaposliti
2. Jedan
3. Dva
4. Tri
5. Četiri
6. Više od četiri

P38. Smatrate li da je javni rad doprinio Vašoj povećanoj zapošljivosti?

1. Da
2. Ne

P39. Koji su rezultati vašeg sudjelovanja u javnim radovima?

Molim Vas ocijenite za svaki rezultat na skali od 1 do 5 gdje ocjena 1 znači da se uopće ne odnosi na vas a ocjena pet da se u potpunosti odnosi na vas.

	Uopće se ne odnosi na mene	Uglavnom se ne odnosi na mene	Niti se odnosi, niti ne odnosi na mene	Uglavno m se odnosi na mene	U potpunosti se odnosi na mene	Ne zna m	Nije primjenjivo
1. Stekao/la sam nova znanja i vještine	1	2	3	4	5	6	7
2. Stekao/la sam novu kvalifikaciju	1	2	3	4	5	6	7
3. Zaposlio/la sam se	1	2	3	4	5	6	7
4. Poboljšao/la sam svoju financijsku situaciju							
5. Stekao/la sam samopouzdanje u svoje sposobnosti i mogućnosti	1	2	3	4	5	6	7
6. Povećana mi je motivacija za rad	1	2	3	4	5	6	7
7. Otvorile su mi se nove mogućnosti zapošljavanja	1	2	3	4	5	6	7
8. Mogu se lakše nositi s vlastitim problemima	1	2	3	4	5	6	7
9. Dobio/la sam nove ideje oko nastavka radne karijere	1	2	3	4	5	6	7
10. Dobio/la sam motivaciju za nastavak školovanja	1	2	3	4	5	6	7
11. Koristim nove socijalne usluge	1	2	3	4	5	6	7
12. Omogućen mi je samostalan život uz podršku	1	2	3	4	5	6	7
13. Poboljšani su mi odnosi s obitelji/prijateljima	1	2	3	4	5	6	7
14. Stekao/la sam nove poznanike i prijatelje	1	2	3	4	5	6	7
15. Nešto drugo, što?	1	2	3	4	5	6	7

→P40 PITAJ SVE

P40. Sada se pokušajte prisjetiti vremena šest mjeseci nakon prestanka sudjelovanja u mjeri. Molim Vas navedite koji je u tom trenutku bio Vaš radni status.

1. Bili ste zaposleni kod nekoga (u privatnom, javnom, državnom sektoru, obrtu...) ili ste obavljali poslove kod nekoga bez obzira na status zaposlenosti (npr. radili ste preko autorskog ugovora, studentskog ugovora, obavljali povremene poslove za neposredno plaćanje u novcu i sl.)
2. Bili ste samostalno zaposleni (vlasnici poduzeća ili obrta, vlasnici poljoprivrednog gospodarstva, slobodne profesije, odvjetnici koji imaju kancelariju, zubari i liječnici s privatnom praksom, slobodni umjetnici i glumci itd.)
3. Niste bili zaposleni niti ste obavljali ikakav drugi plaćeni posao
4. Bili ste u mirovini

→P40a PITAJ AKO P40=1

P40a. Molimo Vas navedite o kakvoj se vrsti zaposlenja ili posla radilo. Jeste li tada bili: **MOGUĆE JE VIŠE ODGOVORA**

1. Zaposleni na neodređeno
2. Zaposleni preko ugovora na određeno vrijeme
3. Zaposleni preko ugovora o djelu
4. Radili ste preko autorskog ugovora
5. Radili ste preko vlastitog studentskog ugovora
6. Radili ste neprijavljeni (na tuđi studentski ugovor, bez reguliranog statusa i sl.)
7. Nešto drugo, što? _____

→P40b PITAJ AKO P40=3.

P40b. Kako biste opisali svoju tadašnju situaciju?

1. Nezaposlen/a i tražio/la sam posao
2. Nezaposlen/a, ali nisam tražio/la posao
3. Nisam radio/la jer mi je utvrđena potpuna nesposobnost za rad
4. Skrbio/la sam za obitelj i kućanstvo
5. Nisam radio/la jer sam bio/la na školovanju
6. Nešto drugo, što? _____

P41. Bi li ste li preporučili drugim nezaposlenim osobama uključivanje u javne radove?

1. Da
2. Ne

P44. Postoji li još nešto što biste dodali, a što je bio uzrok Vašeg zadovoljstva ili nezadovoljstva ovom mjerom, tj. javnim radovima?

(otvoreno pitanje)

10.8 Vodiči za intervjuje

Zovem sei predstavljam tvrtku WYG Savjetovanje koja provodi evaluaciju Prioritetne osi 2 Socijalno uključivanje Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020 za Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava kao Upravljačko tijelo za Europski socijalni fond u RH.

Budući da ste sudjelovali u provedbi projekta koji se financirao iz Europskog socijalnog fonda vaši su nam odgovori važni kako bi se unaprijedilo planiranje daljnjih aktivnosti.

Cilj je ove evaluacije procjena učinkovitosti i djelotvornosti provedbe, ostvarenih rezultata i zadovoljstva korisnika u okviru mjera socijalnog uključivanja. Praćenje ostvarenih rezultata je ujedno i obveza prema Europskoj komisiji.

Možete otvoreno odgovarati na naša pitanja, jer je vaše sudjelovanje anonimno, a rezultati istraživanja će biti prikazani skupno i neće se prikazivati pojedinačni odgovori.

Molimo vas za dozvolu da intervju snimamo jer će istraživači naknadno izraditi transkripte i analizirati sadržaj brojnih intervjuja. Molimo vas da započnemo, da se predstavite i kažete jeste li suglasni sa snimanjem našeg razgovora. Ako vam je snimanje neprihvatljivo, ja ću praviti bilješke tijekom intervjuja.

Vodič za polustrukturirani intervju sa sudionicima – krajnjim korisnicima mjera iz OPULJP-a, PO 2 Socijalno uključivanje.

Pitanje 9 se razlikuje prema tipu projekta u četiri modula a vodič za intervju će uključivati samo jednu verziju ovisno o sugovorniku: 1. socijalne usluge (osobna asistencija, usluge u zajednici, deinstitutionalizacija) 2. socijalno uključivanje u zajednicu (kultura i programi za mlade i za 54+..) 3. stručno osposobljavanje za eksperte iz zdravstva, socijalne skrbi, turizma i ugostiteljstva, skrbi za branitelje 4. zapošljavanje marginaliziranih skupina (javni radovi, Zaželi, društveno poduzetništvo..)

1. Na početku, recite nam nešto o sebi. Molimo opišite kakva je bila vaša situacija prije početka sudjelovanja u projektu.....(naziv projekta). S kojim ste se problemima suočavali i koje su bile vaše glavne potrebe? Što vas je motiviralo da sudjelujete u aktivnostima projekta?
2. Kako ste saznali za projekt? Kako ste se prijavili na sudjelovanje – jeste li trebali ispuniti određene uvjete?
3. Opišite vaše sudjelovanje u projektu – o kojim se konkretnim aktivnostima radilo?
4. Jesu li projektne aktivnosti odgovarale vašim potrebama? Jeste li prije početka aktivnosti razgovarali s provoditeljima projekta o vašim potrebama i jeste li imali priliku utjecati na oblikovanje podrške koja vam je potrebna. Molimo opišite.

5. Kakva je bila komunikacija s provoditeljem projekta i ostalim sudionicima?
6. Koja od aktivnosti je za vas osobno bila najkorisnija? Zašto?
7. Za koje aktivnosti smatrate da su bile najmanje korisne i zašto?
8. Možete li opisati neke promjene u vašem životu koje su se dogodile zahvaljujući vašem sudjelovanju u projektnim aktivnostima? Smatrate li da će te promjene imati dugotrajni utjecaj na vašu kvalitetu života u radnom ili obiteljskom okruženju?
9. **Modul 1:** Kakva je vaša trenutna situacija? Koje socijalne usluge koristite? Koje su trenutno vaše neispunjene potrebe za socijalnim ili zdravstvenim uslugama? Postoje li rizici da bi se sadašnja situacija mogla pogoršati? Kako su nove usluge koje koristite utjecale na vašu obitelj?
Modul 2: Kakva je vaša sadašnja situacija? Koje usluge u lokalnoj zajednici trenutno koristite? Za kakve još programe podrške mislite da bi mogli unaprijediti socijalno uključivanje u zajednicu i kvalitetno provođenje slobodnog vremena? Koje su trenutno vaše neispunjene potrebe? Postoje li rizici da bi se sadašnja situacija mogla pogoršati?
Modul 3: Kakva je vaša trenutna situacija na tržištu rada? Jeste li u nekom programu stručnog osposobljavanja? Imate li priliku koristiti novostečene vještine tijekom projektnog stručnog osposobljavanja u svom sadašnjem radu? Koje su vam još kompetencije potrebne za unaprjeđenje vašeg rada s ciljanom skupinom? Imate li nove planove u pogledu zapošljavanja? Postoje li rizici za pogoršanje vaše sadašnje situacije i/ili položaja ciljane skupine s kojom radite? Molimo opišite.
Modul 4: Kakav je vaš trenutni status na tržištu rada? Koju vrstu ugovora imate? Koje još programe zapošljavanja ili obrazovanja koristite? Koje su trenutno vaše neispunjene potrebe? Kakvi su vam planovi za zapošljavanje u narednom razdoblju? Postoje li rizici da bi se vaša sadašnja situacija mogla pogoršati?
10. Možete li to procijeniti što bi bilo drugačije u vašem životu da niste sudjelovali u ovom projektu? Jeste li ranije ili nakon ovog projekta sudjelovali u nekim sličnim aktivnostima na nekom drugom projektu? Ako jeste, koje su sličnosti ili razlike s ovim projektom o kojem pričamo?
11. Što mislite da bi neki budući projekti još trebali sadržavati a do sada nije bilo uključeno ili nije bilo zastupljeno u dovoljnoj mjeri? Što bi po vašoj procjeni svakako trebalo zadržati, a što bi se moglo izostaviti?
12. Na kraju, slobodno navedite dodatne komentare o svom sudjelovanju u projektu ako to do sada nismo pokrili kroz prethodna pitanja.

Vodič za polustrukturirani intervju s provoditeljima projekata pomoću mjera iz OPULJP-a, PO 2 Socijalno uključivanje

Pitanje 10 razlikuju se prema tipu projekta i očekivanim rezultatima i napravljeno je u četiri modula a vodič za intervju će uključivati samo jednu verziju ovisno o sugovorniku i vrsti projekta: 1. socijalne usluge (osobna asistencija, usluge u zajednici, deinstitutionalizacija) 2. socijalno uključivanje u zajednicu (kultura i programi za mlade i za 54+..) 3. stručno osposobljavanje za eksperte iz zdravstva, socijalne skrbi, turizma i ugostiteljstva, skrbi za branitelje 4. zapošljavanje marginaliziranih skupina (javni radovi, Zaželi, društveno poduzetništvo..)

Kontekst/Relevantnost mjera:

1. Za početak, molimo kažite nam kojim je ciljanim skupinama namijenjen vaš projekt i na koji način ste izabrali sudionike? Na koji ste način procjenjivali njihove potrebe?
2. Jeste li bili u mogućnosti prilagoditi ponuđene mjere individualnim potrebama sudionika u projektu? Je li nešto nedostajalo u mjerama za socijalno uključivanje a bilo bi značajno za postizanje željenih rezultata?
3. Koje su glavne potrebe vaših ciljanih skupina? Jesu li se one promijenile u odnosu na 2014. godinu kada su mjere planirane? Ako je došlo do promjena, što mislite da je bio uzrok?
4. Jesu li odobrena projektna sredstava odgovarala utvrđenim potrebama odnosno postoji li nešto za što niste imali dovoljno sredstava? Što je to?
5. Zna li za neke slične projekte ili inicijative koji se nadopunjuju s vašim projektom? Ako znate, molimo da opišete komplementarnosti s vašim projektom. Kako je realizacija tih projekata utjecala na rezultate vašeg projekta?
6. Jeste li na bilo koji način bili povezani s projektima u okviru ITU mehanizma OPULJP 2014.-2020. (integriranih teritorijalnih ulaganja u 7 urbanih područja - Zagreb, Osijek, Rijeku, Split, Zadar, Slavonski Brod i Pula) i ako da, o čemu se radilo?

Provedba: planiranje, učinkovitost i djelotvornost:

7. Jeste li ostvarili sve postavljene ciljeve? Ako ste još u tijeku provedbe, smatrate li da ćete uspjeti ostvariti sve postavljene ciljevi? Ako smatrate da se neke ciljane vrijednosti neće moći ostvariti, koji su razlozi za to? Jeste li imali situacije da sudionici odustaju od sudjelovanja i molimo opišite koji su bili razlozi?
8. Možete li istaknuti neke aktivnosti u vašem projektu koje se bile najučinkovitije u postizanju željenih rezultata? Koje su se aktivnosti pokazale najisplativijima u odnosu na omjer utrošenih sredstava i postignutih rezultata, molimo navedite i opišite.

9. Postoje li u vašem projektu neke aktivnosti koje su usmjerene na problem diskriminacije ili povećanje svijesti o diskriminaciji? Ako da, opišite od čega su se sastojale, kome su bile namijenjene i kakve su rezultate proizvele?
10. Možete li navesti neke od najvećih izazova u provedbi iz vaše perspektive provoditelja projekta? Molimo opišite (ne čitati...podsjetnik za intervjuera ako se sugovornik ne može sjetiti sam: ..nedovoljni kapaciteti provoditelja, nedovoljni kapaciteti Posredničkog tijela koje vam je odobravalo troškove, funkcionalnost MIS sustava, neodgovarajuća financijska sredstva, nedovoljna zainteresiranost potencijalnih sudionika i sl...).
11. Koji su dodatni vanjski čimbenici utjecali na postizanje ostvarenih rezultata bilo da se radi o neočekivanim pozitivnim ili negativnim utjecajima (npr. stanje na tržištu rada, promjene zakonskih propisa, dostupnost drugih programa) ? Molimo opišite...
12. Koji su dodatni unutarnji čimbenici utjecali na postizanje ostvarenih rezultata (npr. pravila o provedbi ESF-a, odredbe programskih dokumenata, učinkovitost i iskustvo institucija koje provode i nadgledaju provedbu)? Molimo opišite..

Rezultati:

13. **Modul 1:** Koliko je novih usluga pruženo u vašem projektu, koje su to usluge i kome su namijenjene? Jesu li to potpuno nove usluge koje prije nisu bile dostupne ili se radi o uslugama koje se razlikuju od prethodno dostupnih? Po čemu se razlikuju nove usluge od prijašnjih? Jeste li imali mogućnost prilagodbe individualnim potrebama? Jesu li se pojavili neki novi problemi? Jeste li vidjeli neke promjene kod sudionika projekta ili kod njihovih obitelji tijekom trajanja projekta ili neposredno po završetku aktivnosti? (za intervjuera podsjetnik – promjene u njihovoj socijalnoj situaciji, položaju na tržištu rada, vještinama, zadovoljstvu....)

Modul 2: Koliko je novih usluga pruženo u vašem projektu, koje su to usluge i kome su namijenjene? Jesu li to potpuno nove usluge koje prije nisu bile dostupne na tom području ili se radi o uslugama koje se razlikuju od prethodno dostupnih? Po čemu se razlikuju? Jeste li imali mogućnost prilagodbe individualnim potrebama? Jeste li vidjeli neke promjene kod sudionika projekta ili kod njihovih obitelji tijekom trajanja projekta ili neposredno po završetku aktivnosti? (za intervjuera podsjetnik – promjene u njihovoj socijalnoj situaciji, položaju na tržištu rada, vještinama, zadovoljstvu....)

Modul 3: Je li vaš projekt pružao podršku u stručnom osposobljavanju stručnjaka kroz postojeće programe obrazovanja i stručnog osposobljavanja ili ste koristili neke nove alternativne programe? Što je bio sadržaj treninga ili stručnog osposobljavanja? Po čemu se razlikovao od drugih dostupnih edukativnih programa? Kako procjenjujete rezultate treninga i/ili osposobljavanja? Koja nova znanja i vještine su sudionici stekli? Jeste li imali mogućnost prilagodbe individualnim potrebama? Jeste li vidjeli neke promjene kod sudionika projekta ili kod njihovih obitelji tijekom trajanja projekta ili

neposredno po završetku aktivnosti? (za intervjuera podsjetnik – promjene u njihovoj socijalnoj situaciji, položaju na tržištu rada, vještinama, zadovoljstvu....)

Modul 4: Koji su oblici zapošljavanja i osposobljavanja provedeni na vašem projektu i kome su bili namijenjeni? Jeste li imali mogućnost prilagodbe individualnim potrebama? Po čemu se projektna podrška razlikovala od drugih mjera aktivne politike tržišta rada koju provodi HZZ? Koja nova znanja i vještine su sudionici stekli? Je li dio sudionika tijekom provedbe projekta dobio priliku za zapošljavanje izvan projekta – molimo opišite nam te situacije i jesu li imale neposrednu vezu s projektom? Jeste li vidjeli neke promjene kod sudionika projekta ili kod njihovih obitelji tijekom trajanja projekta ili neposredno po završetku aktivnosti? (za intervjuera podsjetnik – promjene u njihovoj socijalnoj situaciji, položaju na tržištu rada, vještinama, zadovoljstvu....)

Učinak/Održivost:

14. Za koje učinke projekta možete predvidjeti da će se održati najmanje godinu dana nakon završetka projekta ?
15. Koji su glavni rizici održivosti učinaka i koje uvjete treba ispuniti da bi se oni održali?
16. Možete li procijeniti kakva bi bila situacija sa sudionicima projekta da nisu dobili podršku kroz ESF projekt?
17. Da trebate istaknuti jedan najvažniji doprinos vašeg projekta u lokalnoj zajednici, što bi to bilo?
18. Smatrate li da postoje u vašoj lokalnoj i možda široj zajednici ciljne skupine koje nisu obuhvaćene mjerama socijalnog uključivanja financiranim sredstvima ESF-a niti nekim drugim mjerama podrške iz lokalnih, regionalnih ili nacionalnih izvora, koje su to skupine i za koje njihove ključne potrebe smatrate da nisu zadovoljene?
19. Za koje mjere mislite da imaju najznačajniji utjecaj na aktivno uključivanje ranjivih skupina u život zajednice?

Naučene lekcije i prijedlozi za poboljšanje:

20. Na temelju iskustva iz dosadašnje provedbe, možete li navesti što bi svakako zadržali a što bi se moglo izostaviti u slijedećem programskom razdoblju?
21. Na kraju, slobodno navedite što je još bilo važno za provedbu Prioritetne osi 2 Socijalno uključivanje a nismo do sada pokrili kroz prethodna pitanja.

Vodič za polustrukturirani intervju s tijelima SUK-a, OPULJP, PO 2 Socijalno uključivanje

Kontekst/Relevantnost mjera i logika intervencije:

1. Na početku, vratimo se na fazu planiranja. Recite nam ukratko koji su ključni problemi odnosno potrebe na koje mjere socijalnog uključivanja trebaju odgovoriti u vašem području djelovanja; na koji su način ove mjere trebale doprinijeti rješavanju problema i koji su očekivani rezultati? Zašto ste izabrali upravo te načine? Hoće li se u potpunosti uspjeti postići željeni rezultati ?
2. Koje su ključne potrebe ciljanih skupina kojima su mjere namijenjene i na temelju čega su procjenjivane njihove potrebe? Je li se u međuvremenu njihova situacija promijenila? Što je različito?
3. Po vašem mišljenju, koje su aktivnosti financirane iz ESF-a dobro povezane s ciljevima zadanim u nacionalnoj strategiji borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti? Možete li navesti neke najuspješnije primjere komplementarnosti s nacionalnim ili regionalnim strategijama i neke primjere gdje je bilo najmanje komplementarnosti? (bilo da se radi o smanjivanju siromaštva i socijalne isključenosti, povećanju zapošljivosti, razvoju socijalnih usluga u zajednici, povećanju dostupnosti zdravstvenog sustava, pružanju psihosocijalne podrške braniteljskoj populaciji ili razvoju socijalnog poduzetništva - podsjetnik za intervjuera).
4. Na temelju kojih su kriterija raspodijeljena sredstva po specifičnim ciljevima a kako prema pozivima i posredničkim tijelima unutar svakog cilja? Molimo opišite.....Zašto su neke alokacije mijenjane tijekom provedbe? Jeste li uočili da je za neke aktivnosti u okviru vaše nadležnosti bilo previše dodijeljenih sredstava ili da postoje potrebe koje nisu dovoljno financirane ? Koja su to područja?
5. Uočavate li neke komplementarnosti mjera u okviru PO 2 s mjerama financiranim iz drugih izvora, bilo nacionalnih ili EU npr. EFRR (Europski fond za regionalni razvoj)? Postoje li mehanizmi koji potiču uzajamnu komplementarnost mjera i kako to funkcionira? Možete li navesti primjer dobro usklađenih mjera koje se nadopunjavaju?
6. Kako funkcionira poveznica PO 2 s ITU mehanizmom (integriranim teritorijalnim ulaganjima)? Možete li istaknuti jedno od sedam ITU područja gdje je ta veza vrlo dobro usklađena?
7. Koje su glavne prepreke za komplementarnost mjera iz različitih mehanizama i fondova?
8. Postoje li ciljane skupine koje su premalo zastupljene u projektima ili uopće nisu zastupljene? Što mislite da je razlog za to? Postoji li problem u dostupnosti ili zainteresiranosti određenih skupina?
9. Znete li za primjere projekata koji su se bavili problemom diskriminacije ili povećanjem svijesti o diskriminaciji? Ako znate, molimo opišite o kojim se projektima ili

aktivnostima radi – kome su bili namijenjeni i s kojom svrhom su provedeni? Kakve su rezultate proizveli? U kojoj su mjeri takvi projekti zastupljeni unutar PO 2?

Provedba: planiranje, učinkovitost i djelotvornost:

10. Smatrate li da će se ostvariti svi postavljeni ciljevi? Prema financijskim pokazateljima, vidljivo je da se do kraja 2019. godine za specifični cilj 9.v.1. (povećanje broja i održivosti društvenih poduzeća) ugovorilo svega 4 % dodijeljenih sredstava, a da je za cilj 9.i.1. (promocija integracije na tržište rada koja uključuje program Zaželi) ugovoreno čak 175 % od planiranog. Koji su razlozi uzrokovali takve razlike? Smatrate li da se neke ciljeve vrijednosti neće moći ostvariti i koji su razlozi za to?
11. Ako promatramo ukupnu sliku provedenih intervencija i postignute rezultate na nacionalnoj i regionalnoj razini, koja bi bila vaša opća ocjena rezultata u području socijalnog uključivanja - opisna ili na ljestvici od 1-5? Molimo obrazložite.
12. Navedite nam neke primjere vrlo uspješnih intervencija i nekih manje uspješnih? Po čemu se one ističu?
13. S obzirom na dosadašnje iskustvo u provedbi mjera, kada biste sadašnje mjere ponovo programirali, što bi napravili drugačije?
14. Koji su dodatni vanjski čimbenici utjecali na postizanje ostvarenih rezultata bilo da se radi o neočekivanim pozitivnim ili negativnim utjecajima – vanjski čimbenici (npr. stanje na tržištu rada, promjene zakonskih propisa, dostupnost drugih programa)?
15. Koji su dodatni unutarnji čimbenici utjecali na postizanje ostvarenih rezultata? (npr. pravila i procedure o provedbi ESF-a, odredbe programskih dokumenata, učinkovitost i iskustvo institucija koje provode i nadgledaju provedbu)? Molimo opišite..
16. Možete li istaknuti neke mjere u okviru vaše nadležnosti koje se ističu po svojoj učinkovitosti u postizanju ciljeva i/ili mjere koje su se pokazale kao najisplativije u odnosu na omjer utrošenih sredstava i postignutih rezultata, molimo navedite i opišite koji su razlozi za to.
17. Možete li navesti neke od najvećih izazova prilikom programiranja i provedbe mjera, iz perspektive posredničkog ili upravljačkog tijela?

Učinak/Održivost:

18. Prema vašem uvidu u dosadašnju provedbu, koliko su mjere Prioritetne osi 2 – Socijalno uključivanje doprinijele smanjivanju regionalnih nejednakosti? Jesu li mjere odgovarale specifičnim regionalnim potrebama – molim opišite na nekim primjerima, ako ih ima?
19. Za koje učinke mjera možete predvidjeti da će se održati najmanje godinu dana nakon završetka projekta?
20. Koji su glavni rizici održivosti učinaka i koje uvjete treba ispuniti da bi se oni održali?

Naučene lekcije i prijedlozi za poboljšanje:

21. Na temelju iskustva iz dosadašnje provedbe, možete li navesti koje su po vama najvažnije naučene lekcije i na koji način bi se mogle primijeniti na slijedeće programsko razdoblje? Za koje aktivnosti mislite da bi se svakako trebale nastaviti u narednom periodu a koje bi mogle biti izostavljene?
22. Na kraju, slobodno navedite što je još bilo važno za provedbu Prioritetne osi 2 Socijalno uključivanje a nismo do sada pokrili kroz prethodna pitanja.

10.9 Popis intervjuiranih osoba

Raspored provedenih intervju s predstavnicima tijela SUK-a, predstavnicima korisnika bespovratnih sredstava i sudionicima projekata prema specifičnim ciljevima, pozivu i lokaciji.

Redni broj	Institucija/ organizacija/ vrsta korisnika	Oznaka Poziva	Uloga tijela SUK-a	Regija/ županija	Datum provedbe
	Tijela SUK-a				
1	MROSP	n.p.	PT1	HR	13. 7.
2	MZ	n.p.	PT1	HR	22. 7.
3	MZ	n.p.	PT1	HR	28. 7.
4	MTS	n.p.	PT1	HR	19. 8.
5	MROSP	n.p.	UT/PT1	HR	16. 9.
6	MROSP	n.p.	UT/PT1	HR	16. 9.
7	MKM	n.p.	PT1	HR	20. 10.
8	MROSP	n.p.	PT1	HR	13. 11.
9	MRRFEU	n.p.	KT	HR	10. 12.
10	MRRFEU	n.p.	KT	HR	23. 12.
11	HZZ	n.p.	PT2	HR	7. 12.
12	HZZ	n.p.	PT2	HR	23. 7.
13	NZRCD	n.p.	PT2	HR	11. 12.
	Korisnici		Specifični cilj		
14	Udruga	UP.02.1.1.02.	9.i.1	IŽ	22. 7.
15	Udruga	UP.02.1.1.02.	9.i.1	Grad Zagreb/KKŽ	24. 7.
16	Udruga	UP.02.1.1.03.	9.i.1	Grad Zagreb	11. 9.
17	Udruga	UP.02.1.1.04.	9.i.1	SMŽ	22. 7.
18	Udruga	UP.02.1.1.04.	9.i.1	KZŽ	22. 7.
19	Udruga	UP.02.1.1.05.	9.i.1	ŠKŽ	9. 7.
20	Udruga	UP.02.1.1.05.	9.i.1	OBŽ	29.10.
21	JLPS - Općina	UP.02.1.1.05.	9.i.1	PGŽ	15. 9.
22	JLPS - Grad	UP.02.1.1.05.	9.i.1	PSŽ	24. 7.
23	JLPS - Grad	UP.02.1.1.06.	9.i.1	BBŽ	9. 10.
24	Udruga	UP.02.1.1.06.	9.i.1	KŽ	17. 11.
25	Udruga	UP.02.1.1.08.	9.i.1	VSŽ	25. 11.
26	Javno tijelo	UP.02.0.0.01. UP.02.1.1.09.	9.i.1	HR	2. 2.
27	Udruga	UP.02.1.2.01.	9.i.2	ŠKŽ	20. 7.
28	Javno tijelo	UP.02.2.1.01.	9.iv.1	Grad Zagreb	21.07.
29	Javno tijelo	UP.02.2.1.02.	9.iv.1	ZDŽ	15.10.
30	Javno tijelo	UP.02.2.1.02.	9.iv.1	SDŽ	16.10.
31	Javno tijelo	UP.02.2.1.03.	9.iv.1	Grad Zagreb	12.08.
32	Udruga	UP.02.2.2.02.	9.iv.2	LSŽ	29. 7.
33	Udruga	UP.02.2.2.02.	9.iv.2	VPŽ	29. 10.

34	Udruga	UP.02.2.2.09.	9.iv.2	DNŽ	26. 10.
35	Udruga	UP.02.2.2.09.	9.iv.2	VŽ	17. 11.
36	Učilište	UP.02.2.2.03.	9.iv.2	Grad Zagreb	19. 11.
37	Institucija	UP.02.2.2.04.	9.iv.2	KŽ	23. 11.
38	Institucija	UP.02.2.2.04.	9.iv.2	OBŽ	24. 11.
39	Institucija	UP.02.2.2.04.	9.iv.2	OBŽ	7. 12.
40	Institucija	UP.02.2.2.05.	9.iv.2	BPŽ	20. 11.
41	Institucija	UP.02.2.2.05.	9.iv.2	Grad Zagreb	26. 11.
42	Ministarstvo	UP.02.2.2.07.	9.iv.2	HR	4. 11.
43	Udruga	UP.02.2.2.10.	9.iv.2	ZŽ	21. 12.
44	Udruga	UP.02.3.1.01.	9.v.1	MŽ	10. 9.
45	Ministarstvo	UP.02.3.1.02.	9.v.1	HR	2. 11.
	Sudionici		Specifični cilj		
46	Sudionik/ca	UP.02.0.0.01.	9.i.1	IŽ	4. 1.
47	Sudionik/ca	UP.02.1.1.02.	9.i.1	BPŽ	15. 12.
48	Stručnjak/inja	UP.02.1.1.03.	9.i.1	KZŽ	21. 12.
49	Sudionik/ca	UP.02.1.1.04.	9.i.1	Grad Zagreb	10. 12.
50	Sudionik/ca	UP.02.1.1.05.	9.i.1	BBŽ	22. 12.
51	Sudionik/ca	UP.02.1.1.05.	9.i.1	LSŽ	18. 12.
52	Sudionik/ca	UP.02.1.1.06.	9.i.1	KŽ	9. 12.
53	Sudionik/ca	UP.02.1.1.08.	9.i.1	ŠKŽ	23. 12.
54	Stručnjak/inja	UP.02.1.2.01.	9.i.2	ŠKŽ	13. 1.
55	Sudionik/ica	UP.02.2.1.02.	9.iv.1	DNŽ	28. 1.
56	Stručnjak/inja	UP.02.2.1.03.	9.iv.1	PGŽ	15. 12.
57	Sudionik/ca	UP.02.2.2.02.	9.iv.2	Grad Zagreb	9. 12.
58	Sudionik/ca	UP.02.2.2.03.	9.iv.2	ZŽ	24. 12.
59	Stručnjak/inja	UP.02.2.2.04.	9.iv.2	PGŽ	12. 1.
60	Stručnjak/inja	UP.02.2.2.05.	9.iv.2	Grad Zagreb	15. 12.
61	Sudionik/ica	UP.02.2.2.05.	9.iv.2	Grad Zagreb	18. 12.
62	Stručnjak/inja	UP.02.2.2.07.	9.iv.2	VPŽ	14. 12.
63	Sudionik/ca	UP.02.2.2.09.	9.iv.2	SMŽ	14. 1.
64	Stručnjak/inja	UP.02.2.2.10.	9.iv.2	OBŽ	12. 1.
65	Sudionik/ca	UP.02.3.1.01.	9.v.1	BBŽ	7. 12.
66	Sudionik/ca	UP.02.3.1.02.	9.v.1	SDŽ	20. 1.
67	Sudionik/ca	UP.02.3.1.02.	9.v.1	SDŽ	15. 1.
	ITU				
68	Koordinator/ica		9.i1 i 9.iv.2	PGŽ	16. 12.
69	Koordinator/ica		9.i1 i 9.iv.2	SDŽ	17. 12.